

Peter Zubko

Zemplínski a abovskí uniati v Barkóczyho vizitácii

Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov
z 18. storočia IV.

Peter Zubko

Zemplínski a abovskí uniati v Barkóczyho vizitácii

**Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov
z 18. storočia IV.**

Ružomberok 2013

Zemplínski a abovskí uniati v Barkóczyho vizitácii

Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia IV

Recenzenti: prof. ThDr. PaedDr. Pavol Dráb, PhD.
 prof. PaedDr. PhDr. ThDr. Jozef Jurko, PhD.
 doc. ThDr. Peter Sedlák, PhD.

Publikácia je súčasťou riešenia a výstupom z grantu Ministerstva školstva Slovenskej republiky
VEGA č. 1/0966/11

*Interekleziálne relácie latinských a byzantských katolíkov na východnom Slovensku
do vzniku Prešovskej eparchie*

Obálka: Arcibiskupský archív Košice, zbierka liturgických rúch, erb jágerského biskupa Františka
Barkóczyho, výšivka na pluviáli z roku 1745.

Vydalo: Verbum, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku
Hrabovská cesta 5512/1A, 034 01 Ružomberok

Prvé vydanie, 2013

Tlač: Vydavateľstvo Michala Vaška v Prešove

© prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD., 2013

ISBN 978-80-561-0081-3

Obsah

Skratky a značky	6
Úvod.....	7
Kánonické vizitácie Jágerského biskupstva	11
Vizitácia Abova a Zemplína.....	13
Rekatolizačná terminológia.....	14
Biskup František Barkóci	15
Milujúci syn	17
Triumf Františka Barkóciho	17
Harmonogram vizitácie	18
Stereotypy vizitácie	20
Stredovek.....	20
Strach zo stavovských povstaní.....	21
Obecné a spoločné.....	21
Konfesia – etnicita – reč.....	22
Vzťahy k farárom	25
Sviatky.....	25
Náboženský fundamentalizmus.....	26
Uniaty.....	28
Skrutíniá presbyterov a kazateľov	29
Počty veriacich	30
Procesie a púte.....	31
Ekonomické svedectvo vizitácie	32
Súpis lokalít.....	34
Abovská stolica (1746).....	34
Zemplínska stolica (1749).....	55
Záver	115
Bibliografia	124
Pramene.....	124
Archívne pramene	124
Tlačené pramene	124
Literatúra.....	125

Skratky a značky

?	neistý, pochybný alebo chýbajúci údaj
[]	v hranatých zátvorkách sa nachádzajú rekonštruované údaje (dátumy a mená), ktoré sa v primárnom prameni nenachádzajú, je ich však možné rekonštruovať
AACass	Archivum Archidioecesis Cassoviensis / Arcibiskupský archív v Košiciach
cca	asi, približne
f.	fília, filiálna obec, kde nesídlí farár
FB	František Barkóci (Barkóczi)
GR	Graeci ritus (fond v AACass)
<i>GRU</i>	<i>Graeci ritus uniti</i>
KV	Kánonické vizitácie (fond v AACass)
najsv.	najsvätejší, najsvätejšia
porov.	porovnaj
r. k.	rímskokatolícky, rímskokatolícka
s.	strana
sv.	svätý, svätá

Úvod

Kresťanstvo na Slovensku má bohaté dejiny, ktoré dodnes ovplyvňujú život spoločnosti. Viaceré kresťanské cirkvi a cirkevné spoločenstvá so svojou vieroukou, disciplínou, zvykmi a vlastnými fundamentalistickými názormi k ostatným cirkvám a vonkajšiemu svetu zohrali v novoveku osobitnú epizódu, keď sa stretli na jednom území. Každý z veriacich mal okrem toho svoju reč, rodinu, pôvod, pole. Na východnom Slovensku sa stretlo niekoľko týchto tradícií a pretrvávajú dodnes. Stretli sa tu katolíci latinského i byzantského obradu, protestanti augsburského i helvétskeho vyznania, pravoslávni, husiti a židia. Okrem liturgických jazykov pri bohoslužbách rozprávali doma a na verejnosti po slovensky, rusínsky, maďarsky, nemecky, poľsky, rusky, česky. To všetko sa týka historického regiónu Zemplína a Abova, ktorý je dnes navyše rozdelený medzi dve krajiny.

Základom poznania pestrej minulosti a pochopenia prítomnosti sú historické pramene, ktoré objasňujú vývoj osídlenia, zmeny náboženských pomerov, približujú dobové reálie i každodenné samozrejmosti, interpretujú podstatu vzťahov medzi cirkvami. Jedným z takýchto kľúčových a komplexných historických dokumentov sú kánonické vizitácie, ktoré komplexne a úplne mapujú rozsiahle územia v jednom časovom období. Tieto pramene majú taký význam, že sa často hovorí o období pred vizitáciou a o období po vizitácii.

Dominantnú úlohu v cirkevných dejinách na Slovensku zohrala Katolícka cirkev. Počas reformácie svoje výsadné postavenie stratila, ale po Tridentskom koncile v rámci rekatolizácie si aj v Uhorsku snažila opätovne získať miesto v spoločnosti. Osemnásťte storočie bolo kulmináciou týchto snáh, aj keď ešte nedošlo k definitívnemu ustáleniu náboženských pomerov, pretože vo vývoji nasledovali ešte niektoré zmeny, aj keď nie také zásadné. Už v 18. storočí do tohto procesu chceli zasiahnuť aj panovníci erigovaním nových rímskokatolíckych diecéz rozdelením veľkého Jágorského biskupstva, ktoré malo rozlohu približne ako dnešné Slovensko. Dismembrácia sa nepodarila ani za biskupa Františka Barkóciho (ďalej len FB) ani za biskupa Karola Esterháziho. Až po jeho smrti (†1799) panovník zámerne nevymenoval ich nástupcu, kým sa v roku 1804 neuskutočnila nová cirkumskripcia a vzniklo Košické a Sarmárske biskupstvo a Jágorské arcibiskupstvo, čím bola vytvorená nová cirkevná provincia.

Gréckokatolíci boli potomkami Užhorodskej únie (1646) a preto boli tradične nazývaní uniarmi. Väčšina z nich žila na území Jágorskej diecézy (Šariš, Abov, Zemplín, Použie a podkarpatské stolice), len región Spiša patrila do Spišskej diecézy a región Turne a Gemera do Rožňavskej diecézy (do roku 1776 Ostrihomského arcibiskupstva). Od stredoveku tu existoval aj mukačevský eparcha, ale v 18. storočí bola spochybňovaná existencia Mukačevskej eparchie, pretože uniati boli pôvodne pravoslávni kresťania a aj Mukačevská eparchia bola pravoslávnu diecézou. Užhorodská únia na podnet baziliánov Petra P. Petroviča a Gabriela Košoviča bola akciou jágorského biskupa Juraja Jakušiča a jeho sestry Anny vydatej za grófa Jána Drugeta, ktorému patrilo humenské a užhorodské panstvo, na území ktorého únia vznikla.¹ Svätá stolica vtedy nepotvrdila Mukačevskú eparchiu, úniu až po niekoľkých rokoch v podstate len vzala na vedomie. Od roku 1716 jágorskí biskupi intenzívne zasahovali do tohto stavu.² Až pápež Klement XIV. dňa 19. sep-

¹ SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva (od počiatkov do roku 1804)*. Prešov : VMV, 2004, s. 163.

² Porov. ZUBKO, Peter: *Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia*. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku, 2009, 180 s.; ZUBKO, Peter: *Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia II*. Košice : Viena, 2009, 152 + 1 s.

tembra 1771 úradne erigoval bulou *Eximia regalium* Mukačevskú eparchiu,³ čím skončilo obdobie priameho zasahovania do uniatskych záležitostí.

Cieľom tejto práce je predstaviť gréckokatolíkov Zemplínskej a Abovskej stolice vo svetle kánonickej vizitácie latinského jágerského biskupa Františka Barkóciho v polovici 18. storočia.⁴ Ide o autentický latinský pohľad na túto problematiku. Informácie o gréckokatolíkoch by bolo zdanlivo jednoduché len vybrať z protokolu samotnej vizitácie, ale chceli sme zachovať samotný latinský kontext, ktorý je jedným z kľúčov na pochopenie postavenia gréckokatolíkov pred oficiálnym erigovaním Mukačevskej eparchie. Niektorí autori túto etapu dejín gréckokatolíkov nazývajú nie celkom správne obdobím latinizácie, vhodnejšie by ho bolo nazvať obdobím latinskej dominancie alebo administratívnej podriadenosti.⁵ Vizitácia sa týkala aj luteránov a kalvínov, ku ktorým sme v práci pristúpili rovnakým spôsobom, aby bolo možné pochopiť celý cirkevný kontext, nie iba jeho časť.

Abovský arcidiakonát biskup FB zvizitoval v roku 1746 a Zemplínsky arcidiakonát v roku 1749. Abovský arcidiakonát mal jediný dekanát, Zemplínsky arcidiakonát bol asi trojnásobne väčší a tvorili ho tri dekanáty. V rovnakom čase vizitoval gréckokatolíkov ich biskup Michal Manuel Olšavský (1742 – 1767).⁶ Jeho vizitácia bola publikovaná. Zámerne sme neporovnávali vizitáciu jedného a druhého biskupa, aby sa ani zdanlivo nemiešali a nepovažovali za ovplyvnené. Komparáciu jednej a druhej vizitácie ponechávame na ďalších bádateľov. Olšavského vizitácia bola publikovaná ako samostatný prameň,⁷ podobné právo na samostatné publikovanie má aj Barkóciho vizitácia, ktorá je podstatou tejto práce. Tvorí ju analyticko-syntetická štúdia o vizitácii a prehľad jednotlivých lokalít podľa regiónov, ktoré vychádzajú priamo z textov vizitačných protokolov. Vynechali sme len informácie o majetkových pomeroch a informácie týkajúce sa latinskej cirkvi (o väčšine príjmov, o jej služobníkoch a o nehnuteľnostiach), ktoré nemajú priamy dosah na zhodnotenie vzájomných vzťahov a na postavenie cirkví. Za dôležité treba považovať iné informácie: prítomnosť duchovných jednotlivých cirkví (cirkevných spoločenstiev), sakrálnych stavieb čiže prezenciu morálnych kategórií.

V práci boli použité úradné originály vizitačných protokolov, ktoré sa dnes nachádzajú v Arcibiskupskom archíve v Košiciach. Čiastkovo ich skúmali mnohí bádatelia, ale len ako prameň pre dejiny vybraného mikroregiónu, mesta alebo obce. Vizitácia má dosiaľ nedocenený význam pre dejiny oveľa väčších území vtedajších stolíc. Dejinám osídlenia Zemplínskej župy sa

³ BUGEL, Walerian: *Ekleziologie Užhorodské unie a jejích dědiců na pozadí doby*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, s. 58-60.

⁴ Arcibiskupský archív Košice (Archivum Archidioecesis Cassoviensis), Kánonické vizitácie, *Conscriptio ecclesiarum et Parochiarum in Inclyto Comitatu Aba-Ujvariensi per Districtum Cassoviensem peracta Anno 1746* (ďalej len: AACass, KV, Abov, 1746), 265 s.; AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, 256 s.; AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, 294 s.

⁵ Porov. VASIL, Cyril: *Kánonické pramene byzantsko-slovanskej katolíckej cirkvi v Mukačevskej a Prešovskej eparchii v porovnaní s Kódexom kánonov východných cirkví*. Trnava : Dobrá kniha, 2000, s. 132.

⁶ HODINKA, Antal: *A munkácsi görög-katholikus püspökság története*. Budapest : Magyar tudományos akadémia, 1909, s. 603.

⁷ ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до історії русинів і руских церковей в був. жупе Земплинскої*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 7-8 (1931), s. 1-167; ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до історії русинів і руских церковей в був. жупе Земплинскої*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 9 (1932), s. 1-67; ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до історії русинів і руских церковей в був. жупе Земплинскої*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 10 (1934), s. 17-120; ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до історії русинів і руских церковей в був. жупе Земплинскої*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 11 (1935), s. 17-182; ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до історії русинів і руских церковей в був. жупе Земплинскої*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 12 (1937), s. 37-83.

venoval Ferdinand Uličný,⁸ ale pre svoju prácu nevyužil ani Barkóciho ani Esterháziho vizitáciu z 18. storočia, aj keď dejiny osídlenia predstavil až do 18. storočia. Vizitácie neraz objasňujú realitu, ktoré siahajú aj niekoľko desaťročí pred čas, v ktorom vznikli.

Hneď v úvode sa treba zamyslieť nad objektivitou výpovede vizitácie. Za jej zostavením stáli ľudia, konkrétni klerici, ktorí boli povinní podrobiť sa úradnému aktu vizitácie, nad ktorým nebola len biskupova autorita, ale aj štátny záujem panovníka, ktorý stelesňoval katolícky biskup. V Uhorsku mala katolícka cirkev svoje miesto po stáročia, v mnohých prípadoch suplovala povinnosti štátu, napr. *loca credibilia* plnili úlohu notárstiev, cirkevné matriky boli jedinou úradnou evidenciou o existencii obyvateľov až do roku 1895. Osobitnú úlohu zohrala katolícka cirkev v rámci rekatolizácie a práve do tohto obdobia spadá u nás 18. storočie. Všetky podklady k vizitácii mali úradnú povahu, aj keď v nich badať dominantne latinský vplyv, pretože vznikli v latinskej cirkvi. Informácie o ďalších cirkvách/cirkevných spoločenstvách pochádzali primárne od katolíckych farárov (minimálne štatistické informácie o obyvateľoch a o prítomnosti presbyterov, popov a kazateľov, sakrálnych stavbách, o miestach vykonávanej jurisdikcie – o farnostiach), ale aj od nelatinských duchovných, pretože tí sa mali povinne dostaviť pred jágerského biskupa na skrutínium, počas ktorého mali poskytnúť informácie o svojom bývaní, hospodárskom zabezpečení (o pozemkoch a ich výnosoch), lektikálnych a štolárnych príjmoch, sakrálnych objektoch a ich stave. Až na časť (približne 43%) uniatskych presbyterov sa dostavili všetci, ktorých sa táto povinnosť týkala. Vizitácia preto je objektívnym prameňom.

Prvá časť tejto práce je klasická štúdia, ktorá analyzuje Barkóciho kánonické vizitácie, sumarizuje prítomné javy, zhodnocuje štatisticky významné parametre, komparuje vizitáciu Abova a Zemplína a súčasne približuje jej význam pre svoju dobu, jej pôvodcu jágerského biskupa FB a hľadá hlbší zmysel vizitácie. Druhá časť práce predstavuje 121 lokalít Abovskej stolice a 450 lokalít Zemplínskej stolice, čo je spolu 571 obcí. Východiskom k vizitácii uniátov bol súpis gréckokatolíckych lokalít z roku 1746,⁹ ktorý sa zachoval pre Zemplínsku stolicu a ktorý sme použili na doplnenie informácií neskoršej vizitácie, preto sa nachádzajú v hranatých zátvorkách [].

Štruktúra hesla:

- meno/názov (súčasný a dobový názov podľa vizitácie),
- farská príslušnosť podľa r. k. cirkevnej organizácie (sídlo r. k. farnosti alebo filiálka konkrétnej r. k. farnosti),
- katolícky sakrálny objekt (r. k. kostol, ak sa v lokalite nachádzal, aj s patrocíniom, jeho stav; ak sa v zápise výslovne uvádzalo, že tu kostol nie je, je to v hesle uvedené), zvony (obecné/spoločné a konfesijné)
- meno farára v sídle r. k. farnosti (s uvedením veku a jazykových zručností, dĺžky pastorácie),
- púte zo sídla r. k. farnosti do konkrétnych regionálnych pútnických miest v okolí (na konkrétny sviatok),
- počty obyvateľov podľa vierovyznania; často boli osobitne počítaní dospelí (*capaces*) od 7. veku života a deti (*incapaces*); v niektorých lokalitách boli deti spočítané spolu bez rozlíšenia vierovyznania,
- (ďalšie) informácie o gréckokatolíkoch, ak sa vo vizitácii nachádzali (vizitácia používala termíny, ktoré sme v preklade ponechali podľa pôvodného znenia: *GRU* – uniati, *Rutheni* – rusnáci,

⁸ ULIČNÝ, Ferdinand: *Dejiny osídlenia Zemplínskej župy*. Michalovce : Zemplínska spoločnosť 2001, 760 s.

⁹ AACass, GR, *Tabella repraesentans Statum Ecclesiarum, et Parochialum Graeci Ritus in dimidia Parte Districtus Homonensis, prout erutus est ex Conscriptione Anni 1746, nesign.*, 6 s.; AACass, GR, *Tabella repraesentans Statum Ecclesiarum, et Parochialum Graeci Ritus in Districtu Ujhelyiensi, prout erutus est ex Conscriptione Anni 1746, nesign.*, 8 s.

graeci ritus – gréckeho obradu; pre vizitátorov boli tieto termíny synonymami): cerkev, jej patro-
cínium (ak bolo uvedené), presbyter, jeho meno (ak bolo zapísané), lektikálne príjmy, príp. ďalšie
informácie,

- informácie o luteránoch a kalvínoch: prítomnosť sakrálneho objektu (oratórium, súkromná ka-
plnka), meno kazateľa, príp. ďalšie informácie.

Kánonické vizitácie Jágerského biskupstva

Kánonické vizitácie boli klasickým (kontrolným) nástrojom v duchovnej správe. Konali sa už v stredoveku a tento inštitút prevzali aj protestantské cirkvi. V katolíckej cirkvi zohrali vážnu úlohu po Tridentskom sneme v období rekatolizácie.

Jágerský biskup FB bol prvý, kto vo svojej diecéze vykonal riadnu biskupskú vizitáciu v potridentskom období. Vizitácia zohrala stabilizačnú úlohu v procese rekatolizácie. V rámci disciplinarizácie sa už niekoľko desaťročí predtým konali dekanské vizitácie a synody, zostatovali sa rozličné správy a hlásenia. Prvotná fácha rekatolizácie v Jágerskej diecéze bola na pleciah rehoľníkov (jezuiti, pavlíni, františkáni),¹⁰ jágerskej kapituly¹¹ a jágerského biskupa.¹² Prostredníctvom viacerých patrónov sa vracal katolicizmus do mnohých lokalít. Rekatolizácia sa šírila od veľkých a centrálnych farností do ich okolia a všeobecne z juhu na sever. V čase vizitácie FB bola hustejšia sieť farností na juhu a v centrálnych sídlach. Najmladšie obnovené katolícke farnosti sa nachádzali v severnejších častiach a v okrajových vidieckych lokalitách.¹³

Latinské prostredie na Zemplíne v 18. storočí možno zhrnúť do tabuľky, v ktorej je prehľad vzniku/obnovenia katolíckych farností.

Rímskokatolícke fary na Zemplíne v 18. storočí			
vznik/ obnovenie	počet fár		
	farnosti	miestne kapelánie	Σ
pred 1700	12		12
1701-1710	2		2
1711-1720	15		15
1721-1730	7		7
1731-1740	5	1	6
1741-1750	4		4
1751-1760	3		3
1761-1770	3		3
1771-1780	1		1
1781-1790	4	9	13
1791-1800		1	1
Σ	56	11	67

V 18. storočí na Zemplíne existovalo 67 rímskokatolíckych fár, z toho bolo 56 riadnych a plnohodnotných farností a 11 miestnych kapelánií. Najviac nových farností vzniklo v 2. a 3.

¹⁰ SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva*, s. 169-176.

¹¹ ZUBKO, Peter: *Dejiny Košickej kapituly (1804 – 2001)*. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003, s. 19-28; ZUBKO, Peter: *Pôsobenie Jágerskej kapituly v Košiciach*. In: *Kapituly kanonikov. Zborník príspevkov monoteematického seminára s medzinárodnou účasťou z cirkevných dejín, Košice 13. marca 2003*. Zubko, Peter – Hišem, Cyril (red.). Košice : Katedra cirkevných dejín, Teologická fakulta Katolíckej univerzity, 2003, s. 33-43.

¹² Porov. 350. výročie Košickej univerzity. *Jubilejný zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, Košice 27. februára 2007*. Hišem, Cyril – Eliáš, Štefan – Fedorková, Dáša (eds.). Košice – Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška – Teologická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2007; *Potvrdenie jezuitskej Košickej univerzity „Zlatou bulou“ Leopolda I. 350. výročie. Súbor štúdií*. Lach, Milan – Marínčák, Šimon (eds.). Košice : Centrum spirituality Východ–Západ Michala Lacka v Košiciach, 2011.

¹³ ZUBKO, Peter: *Katolícke farnosti na Zemplíne v 18. storočí podľa záznamov jágerských biskupov*. In: *Kresťanstvo v dejinách Zemplína. Zborník z rovnomennej celoslovenskej vedeckej konferencie, konanej 17. – 18. septembra 2010 v Michalovciach*. Michalovce : Zemplínskej múzeum Michalovce – Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, 2011, s. 175-187.

decéniu 18. storočia. Iným výrazným obdobím je predposledné decénium 18. storočia, do ktorého spadajú tzv. jozefínske regulácie. Jozef II. nariadil, aby veľké farnosti, v ktorých sú prirodzené hranice (rieky, hrebene hôr, močiare), boli rozdelené aj administratívnymi hranicami prechádzajúcimi po týchto prírodných prekážkach. Jágerský biskup v tomto období zriadil 13 fár, ale až 9 z nich boli miestne kapelánie. Všetky boli neskôr povýšené na farnosti. Tieto regulačné princípy sú prítomné už vo vizitácii FB.¹⁴

Biskup FB zvizitoval celú Jágerskú diecézu podľa jednotlivých arcidiakonátov. Vizitovaní neboli len latinské farnosti a ich farári, ale aj nelatinské cirkvi: uniati, pravoslávni, luteráni a kalvíni. Biskup navštívil jednotlivé farnosti podľa tohto harmonogramu:

- 1746 Heveš, Boršod, Abov.

- 1748 Bereg, Sabolč, Satmár, Ugoča.

- 1749 Zemplín, Už, Šariš.¹⁵

Vizitácie boli potridentskou povinnosťou každého biskupa. Vizitované boli naraz relatívne veľké územia arcidiakonátov, ktoré sa zvyčajne kryli s hranicami uhorských stolíc, pretože bola potrebná istá súčinnosť so župnou samosprávou. Vizitácia Abovskej stolice sa uskutočnila krátko po nástupe Barkóciho na biskupský stolec a bola spojená s vyslúžením sviatosti birmovania katolíckym veriacim latinského obradu. Podobne prebehla vizitácia aj o tri roky neskôr v Zemplínskej stolici.

Episkopát FB v Jágerskej diecéze (1745 – 1761) patrí medzi kľúčové, pretože za jeho pôsobenia bola dovŕšená jedna z finálnych fáz rekatolizácie, po ktorej prirodzene nasledovalo erigovanie nových rímskokatolíckych diecéz so sídlami v Košiciach, Satmári (Satu Mare), ale aj gréckokatolíckych eparchií v Mukačeve a neskôr aj Prešove. V čase začiatku biskupskej služby v Jágerskom biskupstve v pastoračii pôsobilo 241 farárov (217 diecéznych, 24 rehoľných) a 13 kaplání. V Abovskom arcidiakonáte pôsobilo 28 kňazov (22 diecéznych, 4 rehoľní, 2 kapláni), v Šarišskom arcidiakonáte 47 kňazov (44 diecéznych, 2 rehoľní, 1 kaplán), v Zemplínskom arcidiakonáte (len dolný Zemplín) 45 kňazov (37 diecéznych, 6 rehoľných, 2 kapláni), v Užskom arcidiakonáte 8 diecéznych kňazov.¹⁶

Latinská cirkevná organizácia Abova pozostávala z jediného dekanátu, ktorý bol súčasne arcidiakonátom. R. k. dekanáty (*discriptus*) na Zemplíne boli v čase vizitácie (1749) tri:

1) *Podhorský* (Submontanus): Bodrogresztúr, Erdőbénye, Gesztely, Girincs, Mád, Monok, Olaszliszka, Sárospatak, Szerencs, Tállya, Tarcal, Tokaj, Tolcsva.¹⁷

2) *Novomestský* (Ujhelyiensis): Boľany, Cejkov, Lastovce, Pácin, Parchovany, Plechotice, Rad, Sátorajaujhely, Sečovce, Slivník, Trebišov, Veľké Ozorovce, Veľké Trakany, Veľký Kazimír.¹⁸

3) *Humenský* (Homonensis): Budkovce, Dlhé n/C, Dobrá n/O, Humenné, Jankovce, Lieskovec, Michalovce, Nižný Hrušov, Ohradzany, Ondavské Matiašovce, Papín, Skrabské, Sol', Staré, Strážske, Stropkov, Trhovište, Udavské, Vranov n/T.¹⁹

¹⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 26, 33, 85, 108, 132, 249; Horný Zemplín, 1749, s. 41, 213.

¹⁵ SUGÁR, István: *Az egri püspökök története*, s. 408; SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva*, s. 206.

¹⁶ SUGÁR, István: *Az egri püspökök története*. Budapest : Szent István társulat, 1984, s. 408.

¹⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 291.

¹⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 292-294.

¹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 250-256.

Vizitácia Abova a Zemplína

Pramene rímskokatolíckej cirkvi o iných cirkvách a cirkevných spoločenstvách patria medzi vzácne pramene s informáciami, aké sa často nezachovali ani v archívoch samotných nelatinských cirkví. Ich význam spočíva v úplnosti a komplexnosti, pokrývajú všetky lokality daného územia a v rámci nich obsahujú všetky informácie, ktoré boli predmetom vizitácie. Sama kánonická vizitácia má administratívno-právny charakter, ktorý obsahuje odpovede na stanovené otázky. Výber otázok a odpovede na ne sú dodnes zdrojom pôvodných a autentických informácií o objekte, ktorého sa týkali.

Kánonická vizitácia bol osobitný pastoračný druh biskupskej pastoraácie v jeho vlastnej diecéze, ktorej cieľom bolo zistenie stavu diecézy, definovanie existujúcich problémov, ale častokrát aj disciplinarizácia cirkevného života. Rovnako to bolo aj v prípade Barkóciho vizitácií. V práci sú spracované dve vizitácie FB: Abovského arcidiakonátu z roku 1746 a Zemplínskeho arcidiakonátu z roku 1749. Medzi obidvoma vizitáciami je časový odstup len tri roky, ale pastoračný obsah a výpovedná hodnota je priepastná. Vyplýva to zrejme z pastoračných skúseností, ktoré FB mal, ale aj samého vizitovaného územia, konkrétne stavu kresťanstva v týchto stoliciach. Kým vizitácia Abovského arcidiakonátu bola dokonale pripravená presnými otázkami, na ktoré sú v protokole zaznamenané odpovede, jej výpovedná hodnota je úradnícky suchá, bez zaznamenania nejakého ducha, ktorý by umožnil neznalemu pozorovateľovi (čítajúcemu vizitačný protokol) bez problémov a ľahko spoznať dané územie či jeho obyvateľov. Vizitácia Zemplínskej stolice sa uskutočnila neskôr, FB zvolil tento postup zrejme preto, lebo Zemplín bol väčším územím, nábožensky oveľa pestrejším než Abov, s oveľa hustejšou sieťou katolíckych farností obidvoch obrádov, bol aj geograficky pestrejší. Výpovedná hodnota vizitačného protokolu Zemplínskeho arcidiakonátu v porovnaní s Abovským arcidiakonátom je značná. Objekt, metódy a cieľ boli rovnaké, a predsa bola prezentácia Zemplína vykonaná podrobnejšie, kvalitnejšie, nebola urobená formou odpovedí na vopred stanovené otázky, ale sleduje relácie v jednotlivých lokalitách. Rozdiel medzi vizitáciami bol aj v pramennej báze. Primárnym svedectvom a informačnou bázou bol latinský klérus. Bolo to prirodzené, pretože išlo o katolícku vizitáciu. V Above však ostalo len pri tomto prameni, ale na Zemplíne pribudol ďalší zdroj, ktorý prispel istému stupňu objektivizácie interkonfesionálnych vzťahov, a tým boli skrutíniá uniatskych a nekatolíckych duchovných. Ich obsah bol presne stanovený, a aj keď zohľadňoval latinskú dominanciu, bol snahou o objektivizáciu. Biskup sledoval kráľovský mandát, resp. vlastné predstavy o katolíckom kráľovstve, čo badať vo viacerých formuláciách vo vizitácii. Ako to vyplýva zo samotnej vizitácie, bola to len idealistická predstava, ktorá bola v skutočnosti prekonaná, pretože spoločnosť smerovala k náboženskej pluralite a slobode.

Vizitačný protokol bol zostavený s pomocou miestnych katolíckych farárov a dekanov. Latinskí farári uviedli informácie za svoje farnosti veľmi presne. Informácie o uniatskej cirkvi boli získané zrejme priamo od presbyterov. Informácie o nekatolíkoch boli v niektorých prípadoch zjavne získané priamo od nich (najmä kde existovali dobré vzájomné vzťahy), inde nepriamo od konvertitov (bývalých nekatolíkov) alebo od úradníkov, príp. boli veľmi precízne odhadnuté (Košice,²⁰ Szikszó²¹), pretože sú veľmi presné a podrobné, ako si to vizitácia vyžadovala. Niektoré informácie tvorí odhad (lat. *videtur* = zdá sa), najmä pri zachovávaní sviatkov v dominantne nekatolíckych filiálnych lokalitách. Viac subjektívnejšie vyznievajú informácie o zbožnosti obyvateľov, ktoré sa často odvíjali od vzájomných vzťahov.

²⁰ Porov. AACass, KV, Abov, 1746, s. 5.

²¹ Porov. AACass, KV, Abov, 1746, s. 226-227.

Rekatolizačná terminológia

Vizitačná terminológia presne rozlišovala medzi jednotlivými vierovyznaniami, najmä medzi katolíckymi vyznaniami a nekatolíckymi, nazvanými ako heretické (pri kalvínoch a luteránoch),²² schizmatické (pri pravoslávnych),²³ sektárske (*in secta calvini*).²⁴ Časť tejto terminológie je živá dodnes. Termín *rusnák* nemá vo vizitácii primárne národnostný obsah, aj keď ho možno predpokladať. Termín *Ruthenus* neznamená vždy Rusín, ale výstižnejšie rusnák. V rusnákych lokalitách sa často používal slovenský aj maďarský jazyk, rusínsky jazyk nie všade. Podobný predsudok existuje pri kalvínoch, ktorí sú paušálne považovaní za Maďarov, ale preukázateľne existovali aj slovenskí kalvíni v okolí Michaloviec, Trebišova a Sátoraljaújhelya.

Pri duchovných sa v prípade rímskokatolíckeho vyznania uvádzal dogmaticky a kánonickoprávne presne determinované pomenovanie *farár* (riadny úradný termín) a pri uniatoch pomenovanie *presbyter* (dogmaticky druhý stupeň kňazstva), kým pri nekatolíkoch sa termín *pastor* považoval skôr za znevažujúci, viažuci sa (len) na kázanie; a aj keď ide o evanjeliové slovo *pastier*, termín nevystihuje sviatosť, prinášanie eucharistickej obete, ktorá je podstatná v katolíckych vyznaniach; označenie pastor vzniklo hneď na začiatku reformácie v 16. storočí a používali ho i sami protestanti.

Podobne pomenovanie sakrálnych objektov rozlišuje medzi katolíkmi a nekatolíkmi. Pri gréckokatolíckych chrámoch sa neuvádzal dnes obvyklý termín *cerkev*, ale latinský názov *kostol*. Mnohé sakrálné objekty boli drevené a nemali veže, preto navonok vyzerali podobne. Už inak to bolo pri nekatolíckych sakrálnych objektoch. Len výnimočne bol použitý termín *kostol*, ak bol objekt kedysi katolícky, ale mnohé pôvodne katolícke chrámy boli u kalvínov a luteránov napriek tomu terminologicky označované ako *modlitebne*. Niektoré novšie nekatolícke sakrálné stavby sa aj architektonicky odlišovali od katolíckych, pri niektorých bol problém nájsť stredoveké architektonické prvky (gotické kružby okien, rebrové klenby), boli postavené z kresaných kameňov (Felsőregmenc, Hernádbúd, Košice) alebo mali charakter baziliky (Košice, Szikszó), príp. mali veže (Budkovce, Felsőregmenc, Hernádbúd, Košice, Nižná Myšľa, Tarcal). V katolíckom kostole sa nachádzalo architektonicky rozlíšené presbytérium (svätyňa), určené na prinášanie eucharistickej obete kňazom, oddelené od lode pre modliacich sa laikov. V byzantskom obrade boli oddelené ikonostasom. Termín *modlitebňa* či *oratórium* zdôrazňuje laický charakter nekatolíckych spoločenstiev. Nekatolícke sakrálné objekty boli nazývané oratóriami alebo modlitebňami, nie kostolmi, aj keď pred reformáciou boli katolíckymi. To, či kostoly patrili kedysi katolíkom, bolo možné posúdiť len na základe vonkajších znakov: gotický štýl, stredoveké klenby, konsekračné kríže, fresky, prítomnosť sakristie, murovaná stavba. Niektoré miesta boli artikulórne, niektoré neboli. Katolíci uznávali artikulórne miesta a nenamietali na prítomnosť kazateľov v nich, ostatní kazatelia a oratóriá boli trpené len z titulu zvykového práva. Verejne sa protestantské náboženské obrady sa pôvodne mohli sláviť len na tzv. artikulárnych miestach. V roku 1691 bol upravený verejný a súkromný výkon protestantského náboženstva. Podľa ďalších úprav z roku 1731 mohli katolícki farári kontrolovať súkromné protestantské bohoslužby a činnosť kazateľov. Protestanti smeli zvonky používať len so súhlasom katolíkov, podobne časť štóly mali odvádzať katolíckym farárom. Ešte prísnejšie sa regulovali miešané manželstvá.²⁵ Podľa vizitácie boli viaceré miesta obsadené

²² Porov. AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 227.

²³ Porov. AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 141.

²⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 10, 100, 202-203.

²⁵ MALÝ, Karel – SIVÁK, Flórián: *Dejiny štátu a práva v Česko-Slovensku do roku 1918*. Bratislava : Obzor, 1992, s. 217.

heretikmi až za rákociovskej vzbury,²⁶ ale niektoré staršie katolícke pramene datujú počiatok kalvinizmu za Tököliho rebélie. V prípade pravoslávnych sa ich sakrálny objekt nazýval modlitebňou.

Terminológia Barkóciho vizitácií							
vierovyznanie	1	2	3	4	5	6	7
	r. k.	gr. k.	pravoslávne	ev. a. v.	ev. ref.	husiti	židovské
veriaci	katolík (<i>catholicus</i>) latiník (LR)	uniat (<i>RGU</i>) rusnák (<i>Ruthenus</i>) grék (GR)	schizmatik	luterán	kalvín	husita	žid
sakrálny objekt	kostol (<i>ecclesia</i>)	kostol (<i>ecclesia GRU, sui ritus</i>) cerkev	oratórium	oratórium	oratórium kostol (ak bol predtým katolícky; ak bol v čisto kalvínskom prostredí)		
duchovný	farár (<i>parochus</i>)	presbyter (<i>presbyter</i>)	pop (<i>pop</i>)	kazateľ (<i>praedicator</i>)	kazateľ (<i>praedicator</i>)		
dominantná reč	slovenská maďarská	rusínska		slovenská	maďarská	česká?	
menšinová reč	nemecká	slovenská		nemecká	slovenská		
iné		katolíci gr. rítu	schizmatici Moskoviti Moskali	heretici sektári	heretici sektári	moravskí kalvíni	

Biskup František Barkóci

Centrálnou osobnosťou predmetných kánonických vizitácií je František Barkóci (Barkóczy de Szala) (1710 – 1765). Pochádzal zo zemplínskej grófskej rodiny. Rodičia František (1650 – 1711) a Juliana, rod. Zičiová (Zichy) boli pochovaní v krypte kostola Všetkých svätých v Humennom. Otec bol zemplínskym županom. František mal 11 súrodencov. Bol hlboko vzdelaný, rozprával niekoľkými jazykmi, mal rád barokovú nádheru a prepych. Bol absolútne oddaný panovníkovi, na rozdiel od jeho nástupcu v Jágrí Karola Esterháziho (Eszterházy), ktorý bol viac oddaný Rímu než Viedni.

Do dedičného panstva Barkóciovcov patrila hrad Čičva a okolité panstvo na čele s kaštieľom (kúriou) v susednej obci Tovarné.²⁷ K barkóciovským majetkom patrilo viacero nehnuteľností, napr. Pavlovce n/U.

Narodil sa 15. októbra 1710 na hrade Čičva (...*ad capellam, infra arcem Csicsva, locum nativitatis nostrae exstructam*)²⁸,²⁹ zomrel 18. júna 1765 v Bratislave. Pochovaný bol v Dóme sv. Martina v Bratislave.

²⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 123-124, 156, 181, 219-224, 246-247, 255-256.

²⁷ Kaštieľ bol zničený počas prechodu frontu v druhej svetovej vojne koncom roku 1944.

²⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 278.

²⁹ V slovenskej bibliografii sa nesprávne uvádza (obec) Čičava, ktorá je inou lokalitou.

Gymnázium absolvoval v Košiciach, filozofiu študoval na Trnavskej univerzite (doktorát 1730), teológiu študoval štyri roky v Ríme na kolégiu Germanico-Hungaricum. Za filozofickú dizertáciu mu cisár Karol VI. daroval zlatú reťaz a titul prepošta. Ordinovaný bol v roku 1734 pre službu Jágerskej diecézy. Po vysviacke pôsobil v Jágri ako mestský farár a kanonik. V roku 1740 sa stal prepoštom v Spišskej kapitule a tenagrijským (*Tenagrensis*) titulárnym biskupom (1740 – 1744).³⁰ V roku 1741 skutočný vnútorný radca, 1743 sudca sedmipanskej tabule. Dňa 30. decembra 1744 vymenovaný za jágerského biskupa a konsekrovaný v roku 1745. Súčasne sa stal hevešským a külső-szolnockým županom. V roku 1756 založil v Jágri kníhtlačiareň s tlačiarskou rodinou Royerovcov, neskôr ju v roku 1762 presťahoval do Ostrihomu.

Dňa 13. júla 1761 bol vymenovaný za ostrihomského arcibiskupa a stal sa uhorským prímasom. Po tureckom období sa výrazne podieľal na ukončení rozsiahlej rekonštrukcie Ostrihomu, podporoval umenie a vedu. Do Ostrihomu preložil z Trnavy sídlo prímasa. V roku 1762 hlavný inšpektor škôl krajín svätoštepanskej koruny. Z poverenia uhorského snemu sa podieľal na urovnávaní sporov okolo Poľsku zálohovaných spišských miest.

Dňa 5. mája 1763 bol založený Rad svätého Štefana.³¹ František Barkóci sa 6. mája 1764 stal jedným z prvých nositeľov veľkríža tohto radu.

Viaceré pastierske listy a príležitostné kázne vydal tlačou.³²

1. *Epistola encyclica ad clerum populumque Agriensem*. Agriae 1745.
2. *Edictum episcopale Agriense de ritu celebrandorum festorum*. Agriae 1754.
3. *Sermo, quem ad frequentem suae dioecesis clerum habuit in cathedrali sua ecclesia Agriensi 1754*. Budae.
4. *Nova dispositio sacrae scripturae in ordinem ita redactae, ut quolibet anno commode et cum fructu legi possit*. Agriae 1756.
5. *Sermo habitus Tyrnaviae die 27. sept. 1761*. Vindobonae 1761.
6. *Epistola pastoralis ad diocesis Agriensis clerum et populum*. Agriae 1761.
7. *Epistola pastoralis ad archi-episcopatus Strigoniensis clerum et populum*. Agriae 1761.
8. *Epistula pastoralis ad capitulum Strigoniense*. Agriae 1761.
9. *Paraenesis ad clerum populumque Strigoniensem*. Tyrnaviae 1762.
10. *Catechismus ex decreto SS. Concilii Tridentini ad parochos*. Tyrnaviae 1762.
11. *Exuviae Emerici e com. Eszterházy, episcopi Nitriensis*. Strigonii 1763.
12. *Sermones, quos nomine adstantium exc. procerum i. statuum et eo Regni Hungariae dixit*. Posonii 1764.
13. *Epistola pastoralis ad a. episcopatus Strigoniensis clerum et populum*. Agriae 1764.
14. *Allocutio nomine statuum in regni limitibus apostolicae reginae venientis ad comitia Posonium*. Posonii 1764.

³⁰ HRADSKÝ, Josephus: *Initia progressus ac praesens status Capituli ad Sanctum Martinum e. c. de Monte Scepusio olim Collegiati sub jurisdictione archiepiscopi Strigoniensis nunc vero Cathedralis sub proprio episcopo Scepusiensi constituti*. Szepesváralja : Typis Dionysii Buzás, 1901, s. 474.

³¹ BODROGI, Péter – MOLNÁR, József – ZEIDLER, Sándor: *Nagy magyar kitiünteteskönyv. A magyar állam rendjelei és kitiüntetései*. Budapest : Rubicon-könyvek, 2005, s. 33.

³² SUGÁR, István: *Az egri püspökök története*, s. 406-424; *Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990)* I. Martin : Matica slovenská 1986, s. 147; *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*. Pašteka, Július (ed.). Bratislava : Lúč, 2000, stĺp. 56-57; *Biografický lexikón Slovenska I*. Martin : Slovenská národná knižnica – Národný biografický ústav, 2002, s. 234-235.

Milujúci syn

Vo vizitačnom protokole Zemplínskej stolice badať vzácny osobný rozmer jágerského biskupa FB, ktorý bol rodákom zo Zemplína. FB si ako syn uhorskej vlasti ctí vlastnú krajinu, pretože garantovala množstvo práv šľachty a cirkvi, do ktorej patril; mal hlboký vzťah k rodnému kraju, kde chcel stráviť niekoľko dní. Tešil sa, že kaplnka Povýšenia Svätého kríža pod hradom Čičva, kde sa narodil,³³ je pútnickým miestom. Zrejme na tom mali zásluhu jeho predkovia, ale to sa vizitácii nespomína. V rodinnom sídle v susednom Tovarnom prežil biskup v lete 1749 niekoľko dní, ktoré boli naplnené nielen biskupskou pastoráciou, ale aj súkromným programom. Predtým tu bol na návšteve okolo 23. septembra 1742 ešte ako spišský prepoš a svätí tu zvonily pre hornozemplínske kostoly v Ľubiši, Ohradzanoch a Udavskom.³⁴

Špeciálnym cieľom zemplínskej vizitácie po Podčičve a Tovarnom bol filiálny kostol Najsv. Trojice v Sečovskej Polianke, ktorý kedysi obnovil biskupov otec a zrejme to bol významný rekatolizačný počin, pretože kostol sa stal významným pútnickým miestom širšieho regiónu a takým bol aj v čase vizitácie FB.³⁵

Osobitnú úctu prejavil biskup svojim nebohým rodičom, ktorí boli pochovaní vo františkánskom kláštornom kostole Všetkých svätých v Humennom v špeciálnej bočnej kaplnke sv. Bonifáca. Verejne za nich odslúžil zádušnú omšu 10. júla 1749.³⁶

Spísaný vizitačný protokol bol spísaný v národnom uhorskom duchu, podľa ktorého sa zisťovalo, či miestni obyvatelia ovládajú aj maďarský jazyk, alebo či mu aspoň rozumejú. Nešlo o zámernú maďarizáciu, lebo biskup rovnako dbal o to, aby v lokalitách, kde boli hoci nemnohí Slováci, farári ovládali reč všetkých jazykových skupín. Tá bola potrebná pre kázne, katechizáciu a veľkonočnú spoveď, ale aj vysluhovanie niektorých ďalších sviatostí, pobožností a svätenín, kde bolo možné používať národnú reč: krst, sobáš, posledné pomazanie, pohreb atď. V niekoľkých farnostiach boli výnimočne kňazi, ktorí sa nenaučili slovenský jazyk, a kňazi, ktorí ho zvládli len na tej úrovni, že zrejme zvládli len niekoľko slov a fráz, aby mohli počúvať veľkonočné spovede (Encs, Forró, Haniska, Tarcal, Tokaj).

Triumf Františka Barkóciho

Zemplínska vizitácia bola v kontexte episkopátu a doby triumfálnou cestou. FB sa počas nej aj vo svetle vizitačného protokolu javí ako sebavedomý človek, ktorý pochádzal z vysoko urodzeného rodu, ktorý mal vynikajúcich a slávnych predkov, preto nebol neznámym mužom. FB sa ako spišský prepoš a ako jágerský biskup v roku 1746 javí neskúsene, ale v roku 1749 sa javí ako skúsený uhorský biskup, ako typický cirkevný feudál. Do Tovarného biskup FB sústredil vrchol svojho vplyvu a vlastnej slávy, ktorou vplýval na pospolitý ľud. Triumf v rámci barokovej zbožnosti umožňovala aj liturgia, ktorá síce bola celebrowaná súkromne (omše), ale vysluhovanie sviatosti birmovania a pontifikálne prijatia a návštevy mali nielen osobný a cirkevný, ale aj spoločenský, politický, sociálny, ale predovšetkým rekatolizačný rozmer. Triumf rekatolizácie sa prejavil vo vzťahu k nelatinským duchovným, resp. cirkevným spoločenstvám, a to na základe uhorského, kánonického a zvykového práva:

³³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 278.

³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 76-77, 100-102, 104, 109-110.

³⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 281-282.

³⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 94.

1) Uniati boli vnímaní iba ako obradová entita v rámci katolíckej cirkvi. Uniatizmus bol dobovým riešením, ktoré sa zrodilo storočia pred Barkóciho vizitáciou a onedlho sa ukázalo ako prekonané, keď bola kánonicky erigovaná Mukačevský eparchia. Trvalo ešte vyše 200 rokov, kým sa dosiahol ďalší pokrok... Mukačevský biskup bol jágerským biskupom FB považovaný len za obradového vikára. Ten bol určite prítomný na skrutíniách uniatskeho kléru na Stropkovskom hrade. Zrejme bol prítomný na skúškach uniatskeho kléru aj na iných miestach.

2) Nekatolíci (kalvíni a luteráni). Katolícka cirkev ich považovala za heretikov a ich cirkevné spoločenstvá za sekty. Biskup sa rozčuľoval, že krátko pred konaním vizitácie aj napriek protestom katolíckych farárov zemplínsky župný úrad mlčky obchádzal stávanie kalvínskych oratórií, ktoré tak boli bez úradného súhlasu postavené načierno; kalvíni boli aj medzi úradníkmi, preto nekonali. Táto kalvínska svojvôľa sa týkala lokalít: Malé Raškovce, Nižný Žipov, Sátoraljaújhely, Zemplénagard.

Podľa nariadenia boli povinní protestanti zo svojich štolárnych a lektikálnych príjmov odvádzať ½ latinskému farárovi. Tento zvyk sa udržal napr. v Boldogkőváralja; zápis vo vizitácii vypovedal, že je to „starý zvyk“.³⁷

Harmonogram vizitácie

Vizitácia sa neuskutočnila bez prípravy. Predchádzal jej administratívny súpis, ktorý sa uskutočnil v roku 1746 a týkal sa Abovskej, Zemplínskej, ale aj iných stolíc. Isté podklady k samotnému protokolu pripravili miestni latinskí farári a vicearcidiakoni (dekani), ktorých texty boli použité ako koncepty k vizitácii. Biskup tak mal vopred základný prehľad, ktorý mu umožnil pripraviť si časový harmonogram vizitácie. Vizitácia Abovskej stolice bola len formálnou návštevou, počas ktorej biskup prešiel vizitovaným územím, vizitácia Zemplínskej stolice nebola len formálna, ale dôkladne pastoračne pripravená. Biskup navštívil väčšinu farských latinských kostolov, niektoré filiálne kostoly, dokonca aj gréckeho obradu. Návštevy boli vopred naplánované, aj keď niektoré chrámy biskup navštívil spontánne po ceste. Na niektorých miestach biskup vyslúžil sviatosť birmovania, posvätil zvony a skúšal nelatinských duchovných. Vo vybraných lokalitách sa biskup zdržal dlhšie, aj niekoľko dní. Biskup býval v kaštieloch miestnych katolíckych zemepánov a županov (aj otec FB bol župan), ktorí to pokladali sa česť a výsadu. Biskup FB bol rodák zo Zemplínskej stolice, kde mala jeho rodina majetky. Na nich sa zdržal dlhšie. Na farách nebýval, lebo to boli jednoduché murované alebo drevené domy s 1 až 3 izbami, častokrát tam farár býval s domácimi. Výnimkou boli len fary v Košiciach a v Sátoraljaújhelyi a slobodných kráľovských mestách Šarišskej stolice.

Podľa vizitácie Zemplínskeho arcidiakonátu možno zostaviť harmonogram návštev. Samozrejmosťou boli návštevy farských kostolov, pozoruhodnosťou návštevy filiálnych kostolov, kaplniek, cerkví. Biskup si urobil čas aj pre administratívnu prácu. Priebežne si študoval koncepty vizitačných zápisov, vydával potrebné nariadenia pre zvizitované farnosti. Na základe protokolov kánonických vizitácií možno zostaviť skutočný program, ktorý biskup FB absolvoval.³⁸

PO 19. mája 1749 *Girincs*. Vizitácia farnosti. *Gesztely*. Vizitácia farnosti.

ST 21. mája 1749 *Mád*. Vizitácia farnosti. Skrutíniá kazateľov. *Szerencs*. Vizitácia farnosti.

ŠT 22. mája 1749 *Tállya*. Vizitácia farnosti.

PI 23. mája 1749 *Monok*. Vizitácia farnosti.

³⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 172.

³⁸ Porov. protokoly vizitácií; SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva*, s. 212-219.

NE Turíce 25. mája 1749 *Tokaj*. Vizitácia farnosti.
 PO 26. mája 1749 *Tokaj*. Požehnanie zvonov.
 UT 27. mája 1749 *Tarcal*. Vizitácia farnosti.
 ST 28. mája 1749 *Bodrogkeresztúr*. Vizitácia farnosti.
 ŠT 29. mája 1749 *Olaszliszka*. Vizitácia farnosti.
 PI 30. mája 1749 *Erdőbénye*. Vizitácia farnosti.
 SO 31. mája 1749 *Tolcsva*. Vizitácia farnosti.
 NE 1. júna 1749 *Sárospatak*. Vizitácia farnosti.
 PO 2. júna 1749 *Sátoraljaújhely*. Nocľah 2. – 10. júna.
 UT 3. júna 1749 *Sátoraljaújhely*. Vizitácia farnosti. Požehnanie zvonov. Skrutíniá kazateľov.
 ST 4. júna 1749 *Cejkov*. Vizitácia farnosti. *Pácin*. Vizitácia farnosti.
 ŠT Božie telo 5. júna 1749 *Sátoraljaújhely*. Skrutíniá presbyterov.
 SO 7. júna 1749 *Svätá Mária*. Kostol a biskupský majetok. *Rad*. Vizitácia farnosti.
 NE 8. júna 1749 *Veľké Trakany*. Vizitácia farnosti.
 PO 9. júna 1749 *Boľany*. Vizitácia farnosti.
 UT 10. júna 1749 *Lastovce*. Vizitácia farnosti. *Veľký Kazimír*. Vizitácia farnosti.
 ST 11. júna 1749 *Trebišov*. Vizitácia farnosti.
 ŠT 12. júna 1749 *Slivník*. Vizitácia farnosti. *Veľké Ozorovce*. Vizitácia farnosti. *Plechotice*. Vizitácia farnosti.
 PI 13. júna 1749 *Sečovce*. Vizitácia farnosti. *Parchovany*. Nocľah 13. – 17. júna.
 SO 14. júna 1749 *Parchovany*. Vizitácia farnosti.
 14. júna 1749 *Sečovská Polianka*. Skrutíniá kazateľov.
 NE 15. júna 1749 *Sečovská Polianka*. Návšteva kostola Najsv. Trojice, ktorý v roku 1708 získal biskupov otec František Barkóci. Miesto sa následne stalo významnou pútnickou lokalitou. Požehnanie zvonov. Skrutíniá presbyterov.
 PO 16. júna 1749 *Bačkov*. Návšteva obce.
 UT 17. júna 1749 *Sačurov*. Vizitácia farnosti. *Vranov n/T*. Vizitácia farnosti.
 ST 18. júna 1749 *Nižný Hrušov*. Vizitácia farnosti.
 ŠT 19. júna 1749 *Trhovište*. Vizitácia farnosti. *Budkovce*. Vizitácia farnosti, skrutíniá presbyterov. *Dúbravka*. Návšteva cerkvi.
 PI 20. júna 1749 *Pavlovce n/U*. Vizitácia farnosti. Nocľah 20. – 24. júna.
 UT 24. júna 1749 *Pavlovce n/U*. Požehnanie zvonov.
 PI 27. júna 1749 *Užhorod*. Skrutíniá kazateľov.
 UT 1. júla 1749 *Michalovce*. Vizitácia farnosti.
 ST 2. júla 1749 *Strážske*. Vizitácia farnosti. *Staré*. Vizitácia farnosti.
 ŠT 3. júla 1749 *Brekov*. Návšteva kostola. *Tovarné*. Nocľah 3. – 8. júla u grófa Imricha Barkóciho (Barkóczy).³⁹
 PI 4. júla 1749 *Podčičva* v kaplnke Povýšenia Svätého kríža postavenej jeho predkami odslúžil omšu. *Tovarné*. Skrutíniá kazateľov.
 SO 5. júla 1749 *Tovarné*. Súkromné omše. Vyslúženie sviatosti birmovania.
 NE 6. júla 1749 Zverejnenie odpustkov.

³⁹ Porov. AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 36.

UT 8. júla 1749 *Ohradzany*. Vizitácia farnosti. *Humenné*. Nocľah na hrade 8. – 12. júla.

ST 9. júla 1749 *Humenné*. Vizitácia farnosti. Požehnanie zvonov. Skrutíniá presbyterov.

ŠT 10. júla 1749 *Humenné*. Kláštorňý kostol – zádušná omša za rodičov. Požehnanie zvonov. *Udavské*. Vizitácia farnosti.

PI 11. júla 1749 *Papín*. Vizitácia farnosti.

SO 12. júla 1749 *Dlhé n/C*. Vizitácia farnosti. *Lieskovec*. Vizitácia farnosti. *Tovarné*. Omša v kaplnke sv. Rozálie. Nocľah 12. – 15. júla.

NE 13. júla 1749 *Tovarné*. Požehnanie zvonov. *Skrabské*. Vizitácia farnosti.

PO 14. júla 1749 *Topoľovka*. FB mal prvú omšu v novom kostole. *Jankovce*. Vizitácia farnosti.

UT 15. júla 1749 Erigovanie farnosti *Ondavské Matiašovce*. *Dobrá n/O*. Vizitácia farnosti. *Malá Domaša*. Návšteva kostola. *Trepec*. Návšteva kostola. *Turany n/O*. Návšteva obce. *Veľká Breznica*. Návšteva kostola. *Stropkov*. Vizitácia farnosti. Nocľah 15. – 17. júla.

ST 16. júla 1749 *Stropkov*. Skrutíniá presbyterov.

ŠT 17. júla 1749 *Stropkov*. Požehnanie zvonov. *Vyšná Olšava*. Návšteva cerkvi.

NE 20. júla 1749 *Bardejov*. Nocľah 20. – 24. júla.

SO 26. júla 1749 *Plavnica*, *Krásna Lúka*. Vizitácia. *Brezovica*. Nocľah 26. júla – 12. augusta.

SO 2. augusta 1749 *Torysa*. Požehnanie zvonov.

UT 12. augusta 1749 *Nižný Slavkov*, *Krivany*, *Kamenica*, *Lipany*, *Dubovica*, *Rožkovany*. Vizitácia farností.

ST 13. augusta 1749 *Sabinov*. Nocľah 13. – 15. augusta.

SO 16. augusta 1749 *Prešov*. Nocľah 16. – 25. augusta.

UT 26. augusta 1749 *Chabžany*. Nocľah 26. – 29. augusta.

Stereotypy vizitácie

Vo vizitáciach nachádzame niekoľko okruhov zaužívaných a takmer nemenných predsudkov/pohľadov/hodnotení/náborov (v pozitívnom i negatívnom zmysle slova), ktoré vychádzali z istého súboru rovnakých/podobných/porovnateľných znakov, ktoré svedčia o istých ustálených predstavách. Tieto stereotypne používané názory sú svedectvami doby, v ktorej boli zapísané, ale pôsobia aj dnes v tradičných predstavách, aj keď neplatia úplne, resp. aj v písanom prameni sa nachádzajú výnimky, ktoré v konečnom dôsledku sú súčasťou stereotypov. Častokrát sú teda starobylými predstavami, ktoré sa zvyčajne nekriticky preberajú, lebo sú preverené stáročiami.

Stredovek

Stredovek bol obdobím, ktoré predchádzalo reformácii. Existovali murované, ale aj drevené kostoly, ktoré boli postavené tradičným štýlom, kostol mal svätyňu a loď, niekedy aj vežu, ale zvyčajne pri kostole stála zvonica a cintorín, ktorý mal byť oplotený, aby sa zabránilo profanácii zo strany hydiny, dobytky, ale aj hrajúcich sa detí. Nad svätyňami boli skonštruované malé sanktusníky s jedným malým zvonom.⁴⁰ Murované/kamenné kostoly boli vyzdobené monumentálnou freskovou výzdobou. Ich zostatky sa zachovali napr. v Lelesi, Lesnom, Zemplíne. Vizitácia FB vyslovene spomína monumentálne fresky svätých vo Svätušiaci. Typickým znakom po katolíckej minulosti boli konsekrčné kríže (Bodrogheresztúr, Dobrá n/O, Košice, Kráľovce, Krásna n/H,

⁴⁰ Porov. TAJKOV, Peter: *Sakrálna architektúra 11. – 13. storočia na juhovýchodnom Slovensku*. Košice : Fakulta umení Technickej univerzity v Košiciach, 2012.

Sátoraljaújhely, Skrabské, Stropkov, Vojka). Z iných lokalít nie sú známe takmer žiadne maľby (v lokalite Zemplín boli v kalvínskom kostole nájdené konsekračné kríže) a spomenuté Svätušie už fresky nemajú. To svedčí o radikalizácii po nástupe kalvinizmu v lokalite. V Seni sa napr. spomína sakristia, ktorú neskôr zbúrali, pretože kalvíni nechceli mať v chrámoch skryté mieste, v Golope ju nechali spadnúť. Stredoveké majetkové fundácie kostolov, fár a farárov vo veľkej miere prevzali protestanti. Napr. v Seni, ktorá mala významné mestské práva podobne ako Košice, mala miestna cirkev rozsiahle majetky, ktoré počas reformácie prevzali kalvíni. V mnohých lokalitách sa zo stredoveku zachovali vzácne gotické kalichy (Košice, Nacina Ves, Vyšný Žipov) alebo liturgické rúcha (kazuly, alby), oltárne antimenziá, ale aj sochy, oltáre (Zatín), zvony (Vojka). V Lesnom, kde kostol od evanjelikov prevzali rusnáci, sa v čase ich príchodu okolo roku 1700 nachádzali stredoveké fresky, ktoré uniati ponechali a doplnili ich vlastnou výmaľbou, ktorá sa dodnes čiastočne zachovala.

Strach zo stavovských povstaní

Možno konštatovať, že kalvínska reformácia radikálne odstránila všetky znaky predchádzajúcej katolíckosti, kým evanjelická reformácia bola šetrnejšia. Časť kostolov a obcí si zachovala katolícke vierovyznanie veľmi dlho, ešte aj počas nepokojov 17. storočia. Podľa vizitácie boli posledné katolícke kostoly zničené alebo reformované za poslednej vzbury Františka Rákociho (*temporibus Rakóczyanis*)⁴¹ (Felsőméra, Kázsmárk, Léh, Malčice, Nacina Ves, Oborín, Staré, Tarcál, Vojka), ale aj predtým za Tököliho povstania (Strážske). Na druhej strane knieža František Rákoci (Rakóczy) daroval fare v Tállyi dve vinice.⁴²

O strachu z čias stavovských povstaní svedčí prípad z obce Füüzerradvány, kde miestny latinský farár asi v roku 1740 objavil v krypte poklad, ktorý za dohodnutú cenu kúpil miestny zemepán a za vyplatenú sumu farár opravoval schátraný kostol.⁴³ Ak by bol v tejto lokalite na to nebol dôvod, nikto by chrámový poklad neskrýval. Tento strach nebol z reformácie, ale zo vzbúr, na ktoré bolo 17. storočie bohaté. Na druhej strane mali povstania výrazný konfesijný obsah. Práve počas nepokojov boli zničené a opustené viaceré kostoly (Bekecs, Bočiar, Čerhov, Felsődobsza, Hernádkak a Újsiska, Hrčel', Kechnec, Kuzmice, Lastomír, Nižná Barca, Nižná Geča, Olšovany, Rakovec n/O, Rozhanovce, Slančík, Slanec, Slanské Nové Mesto, Szegi, Taktaharkány, Topoľany, Újcsanáros, Vajkovce), čo často svedčí o úbytku obyvateľov v lokalite a destabilite miestnych sociálnych a náboženských pomerov, pretože inde katolícke kostoly prevzali zvyčajne protestanti. Ako náhle došlo k porušeniu strechy a do objektu pršalo a snežilo, veľmi rýchlo sa oslabili múry kostola, ktorý sa napokon zrútil a zostalo len rumovisko. Na niektorých miestach si miestni obyvatelia rozobrali kamene pre vlastnú potrebu (Hrčel', Újcsanáros, neskôr Bačkov). Výnimočne kostoly alebo pozemky prevzali rusnáci (Encs, Lesné, čiastočne Plechotice, Pusté Čemerné, Topoľany).

Na iných miestach časť majetkov ulúpila miestna šľachta, odvolávajúc sa na patronátne práva (Nižný Hrabovec, Újcsanáros, Vilyvitány).

Obecné a spoločné

Dnes existuje zásada, že to, čo v obci patrí všetkým obyvateľom, je obecné. V čase vizitácie sa tiež stretávame s tou istou terminológiou, avšak nie v zmysle posesívnom, žeby isté nehnuteľnosti alebo hnutelnosti vlastnila obec, ale patrili všetkým, podľa istých pravidiel boli používané v pro-

⁴¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 91.

⁴² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 45.

⁴³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 13.

spech celej miestnej komunity/spoločenstva bez ohľadu na konfesiu, ak sa v lokalite nachádzalo viacero konfesií. Najčastejšie boli spoločnými zvony v dedinách (najčastejšie uprostred), kde nestál sakrálny objekt (Falkušovce, Krásnovce, Kucany, Markovce, Močarany, Nižné Ladičkovce, Vyšné Ladičkovce, Zemplínske Kopčany). Zvon bol jeden alebo aj niekoľko, visel v zvonici, zvoničke alebo na drevenom stĺpe. Najčastejšie sa zvony používali na zvonenie za zomrelého a počas pohrebu, na ranné, poludňajšie a večerné modlitby v stanovenom čase, na odháňanie búrok, na signalizovanie nebezpečenstva, živeľnej pohromy, na príkaz úradov v prípade úmrtia panovníka a pápeža a keď bol vyvolený ich nástupca atď. Také zvony (*campana/campanula communis*) nepatrili žiadnej cirkvi, aj keď niektoré zvony si neskôr niektoré cirkevné spoločenstvá privlastnili (odvolávajú sa na sakrum, ktoré je okolo zvona a zvonenia vytvorené), lebo boli všeobecne prospešnými zariadeniami. V prípade pohrebov sa od zvonenia neplatilo, aj keď v niektorých lokalitách boli fundamentalistické požiadavky, aby menšinoví veriaci platili väčšine za zvonenie. Toto malo opodstatnenie len tam, kde menšinoví obyvatelia neprispeli na zvon, resp. boli ostrakizovaní ako novoosadníci, resp. kde sa rešpektovalo miestne zvykové právo. Niekedy však boli tieto práva principiálne spochybňované, ak mal byť zvon spoločný, nemal sa konfesionalizovať.

Obecné pozemky, na ktorých miestni obyvatelia postavili faru (bez ohľadu na konfesiu), bolo niekoľko, napr. kalvínska Göncruska alebo uniatska Voľa.

Konfesia – etnicita – reč

Prvou informáciou o každej vizitovanej lokalite bol používaný jazyk (v terminológii protokolu reč). Abovská i Zemplínska stolica boli z väčšej časti slovensky hovoriacim územím,⁴⁴ ale vo vizitácii badať príklon k umelo stanovenému princípu, že v Uhorsku bola okolo polovice 18. storočia všeobecne používaným jazykom maďarčina ako krajinská reč. Tu badať subjektívny a umeľý prístup, ktorý bol vytvorený podľa biskupovho želania. Dokonca ak v niektorej lokalite bola bežne používaná slovenčina, častokrát bola táto informácia zaznamenaná šalamúnskou formulou, ktorú upravili biskupskí úradníci v tom zmysle, že sa používa maďarčina, aj keď všetci rozprávajú po slovensky, alebo že v lokalite sa síce používa slovenčina, ale všetci rozumejú po maďarsky a pod.

Vizitácia spomína aj pomenovania národností, ktoré sú všeobecne známe: Slováci, Maďari, Rusíni, Nemci (Košice, Michalovce, Tállya, Tarcal), Židia (Borša, Hankovce, Mád, Novosad, Plechotice, Sátoraljaújhely, Strážske, Tokaj, Udavské, Zemplínske Jastrabie), Moravia (Hernádkak, Újsiska). Existujú aj pomenovanie Slovákov Panónci (Markovce, Moravany) a Nemcov Švábi (Perín). Vizitácia spomína aj pravoslávnych kresťanov (Sátoraljaújhely, Szikszó, Tokaj). Katolíci ich nazývali schizmatikmi (nie zjednotenými). Národnostne zrejme mali rozličný pôvod (ruský, uhorský gréckeho obradu, možno zo Sedmohradska alebo Srbska), v Tokaji žili dve pravoslávne komunity: *schismaticos qvoqvae Moscovitas*, ale aj *non Moscovitae verum alii etiam Graeci schismatici*.⁴⁵

Vo vizitácii existuje predstava, že tie tri kategórie sú navzájom prepojené podľa istých pravidiel. Podľa nich katolíci rozprávali po slovensky, maďarsky a nemecky, uniati/rusnáci po rusínsky (rusnácky) a kalvíni po maďarsky. Modelom je zápis pri obci Cejkov: *Catholici sunt idiomatis Slavonici, Rutheni proprii, calviniani ungaricum, et slavonicum aeque callent*.⁴⁶ Táto problematika je v skutočnosti oveľa zložitejšia a komplikovanejšia, aj keď v základných rysoch platí. Vo vizitácii Abovskej stolice nachádzame striktné rozlišovanie, že katolíci sú Slováci a kal-

⁴⁴ ZUBKO, Peter: *Slováci na maďarskom území Abovskej a Zemplínskej stolice (v 18. – 1. ½ 20. storočia)*. In: *Acta historica Neosoliensia*, tomus 9. Roč. IX (2006), Banská Bystrica, s. 81-97.

⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 67.

⁴⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 158.

víni sú Maďari. Napr. v Hejciach platilo: *Lud dvojrečový, maďarský a slovenský, maďarská prevládala u nekatolíkov, katolíci boli totiž väčšinou Slováci, avšak aj oni vedeli po maďarsky*.⁴⁷ Pri neďalekej Telkibányi vizitátor poznamenal: *Lud z väčšej časti maďarskej reči, lebo boli všetci kalvíni*.⁴⁸ Veľmi kvalifikovane je tento jav hodnotený pri farnosti Cejkov a v jeho filiálkach, čo svedčí o pozornom farárovi. V Cejkove: *Katolíci boli Slováci, uniati Rusíni, kalvíni Maďari a všetci rozprávali po slovensky (catholici sunt idiomatis slavonici, Rutheni proprii, calviniani ungaricum, et slavonicum aeqve callent)*.⁴⁹ V Brehove: *Katolíci rozprávali po slovensky a rusínsky, rusnáci po rusínsky, kalvíni po slovensky a maďarsky (catholici LR loqvuntur lingvam slavonicam, rutheni propriam, calviniani slavonicam, et hungaricam)*.⁵⁰ Dvojazykovosť bola všeobecným javom: *Kovácsvágás (ľud je reči maďarskej, avšak rozumejúci aj reč slovenskú)*.⁵¹ Výnimčne to tak nebolo: *Vilyvitány (ľud reči maďarskej a je málo takých, ktorí by niečo vedeli po slovensky)*.⁵² Luteráni/evanjelici rozprávali po slovensky (napr. okolie Füzéru, Pozdišoviec), rovnako aj evanjelici, ktorí hromadne konvertovali ku katolicizmu (filiálky farnosti Ohradzany). Výnimkou boli niekoľkí Nemci v Košiciach, Michalovciach, okolí Perína (Švábi). Kalvíni vo väčšine farností rozprávali po maďarsky. Platilo to pre celý Abov a južný Zemplín. V strednom Zemplíne boli kalvíni, ktorí rozprávali aj po maďarsky aj po slovensky, napr. vo Svätej Márii (*catholici utuntur idiomate slavonico, et hungarico, illud tamen praevalet, calviniani aeqve utroqve sunt imbuli*),⁵³ Zemplínskym Jastrabím. Na Zemplíne existovali kalvínske farnosti, kde sa nepoužívala maďarčina, ale slovenčina⁵⁴ (povodie Ondavy od Rakovca n/O smerom na juh, okolie Trebišova, Michaloviec, Sátoraljaújhelyu).

Podľa Barkóciho vizitácie možno identifikovať reči používané v jednotlivých kalvínskych zboroch podľa nasledujúceho prehľadu (v zátvorkách sú filiálky).

(a) maďarské: Abaújpár, Abaújszantó (Marcinfalva), Alpár (Boldogkőújfalu), Alsóvadász, Bidovce, Böcs, Csobád, Drahňov (Slavkovce), Füzérkajata (Pustafalu), Garbovce, Košice, Kovácsvágás, Nagykinizs, Onga, Rásonysápberencs II (Rásonysápberencs III), Szentistvánbaksa, Szikszó, Telkibánya, Vilyvitány (Füzérradvány), Vizsoly, Vyšná Barca, Zsujta; Kráľovský Chlmec (Malý Horeš), Kucany, Ladmovce, Malé Raškovce, Nagycigánd, Nagyrozvagy (Kisrozvagy), Novosad, Oborín (Drahňov, Pribeník (Lácacséke), Ricse (Semjén), Sárospatak, Somotor (Véč), Taktaharkány, Tiszakarád, Tokaj, Veľké Raškovce, Zemplínske Kopčany, Veľký Kamenec (Malý Kamenec), Zemplénagard, Zemplín (Nová Vieska p/B, Pavlovo).

(b) miešané (maďarsko-slovenské a slovensko-maďarské): Abaújkér, Abaújvár (Pányok), Byšta (Brezina), Cekeháza, Čaña, Ďurkov, Encs, Felsődotsza, Felsőméra, Felsőregmenc, Fony, Fügöd I, Fügöd II, Göncruszka, Hernádbúd, Hernádcéce, Hernádszentandrás, Hernádszurdok, Ináncs, Karcsa (Pácin), Kázmárk, Kiskinizs (Halmaj), Nižný Žipov (Plechotice), Nyíri (Nagybózsza), Seňa (Kechnec), Léh (Rásonysápberencs I), Tornyosnémeti (Milhost'), Ruskov, Skároš, Sokoľany, Svinica, Trstené, Vajkovce (Rozhanovce), Vilmány; Alsódotsza, Bodrogkeresztúr, Erdőbénye, Gesztely (Hernádkak, Újsiska, Hernádnémeti), Hraň, Hrčel' (Kysta, Zemplínsky Klečenov), Las-

⁴⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 187.

⁴⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 147.

⁴⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 158.

⁵⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

⁵¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 21.

⁵² AACass, KV, Abov, 1746, s. 16.

⁵³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 164.

⁵⁴ Porov. KÓNYA, Peter a kol.: *Konfesionalizácia na Slovensku v 16. – 18. storočí*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2010, s. 133-143; KÓNYOVÁ, Annamária – KÓNYA, Peter: *Kalvínska reformácia a reformovaná cirkev na východnom Slovensku v 16. – 18. storočí*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2010, s. 166-180.

to vce (Veľký Kazimír), Olaszliszka, Streda n/B (Klin n/B), Svätuš (Svinice, Vojka), Szerencs, Tállya, Tolcsva, Vámosújfalú, Veľké Raškovce (Zemplínske Kopčany), Viničky (Borša), Zemplínske Jastrabie.

(c) slovenské: Nižná Kamenica, Pálháza; Bánovce n/O (Moravany, Rakovec n/O), Bracovce (Kačanov), Felsőregmec, Kašov, Kožuchov (Zemplínske Hradište), Malčice (Petrikovce), Malé Ozorovce (Veľké Ozorovce), Nižný Žipov (Čelovce, Egreš), Sátoraljaújhely, Slanec, Tušice, Vrbnica (Budkovce, Hatalov, Lastomír, Michalovce), Zemplínske Jastrabie (Brehov, Sírnik).

(d) neidentifikované: Korlát; Alsóberecki (Vajdacska), Berzék, Böcs, Bodroghalom, Bol' (Sol'nická), Lúčky (Čečehov), Černocho, Erdőhorváti, Golop, Karos (Streda n/B), Sečovce (Hriadky), Veľké Trakany (Čierna n/T), Kesznyéten (Kiscséc), Luhyňa, Makkoshotyka, Malá Bara, Malé Trakany, Megyaszó, Michalany, Milhostov, Ond, Petraho, Sajóhidvég, Sečovce, Slivník (Kalša, Kuzmice), Strážne, Taktaszada, Tarcal, Tiszalúc, Újcsanáros, Veľká Bara (Malá Bara), Veľká Trňa, Veľké Raškovce (Malé Raškovce), Veľký Horeš, Veľký Kamenec.

Luteránske zbory používali väčšinou slovenčinu: Čakanovce, Chrastné, Rankovce, Košice, Vyšná Kamenica; Bracovce, Chmeľov (Kladzany), Pozdišovce (Krásnovce, Lastomír, Močarany, Moravany), Malčice (Markovce), Vranovské Čemerné. Maďarčinu a nemčinu používal zbor v Košiciach. Neidentifikovaný jazyk sa používal v zboroch: Fancsal (Fügöd), Gibárt.

Rusnáci rozprávali tradične po rusínsky, najmä v ich starobyľom prostredí severného Zemplína, ale aj v ostatných častiach Zemplína, ale aj Abova, kde si dokázali zachovať identitu, ktorej súčasťou bola aj reč. Po rusínsky rozprávali rusnáci napr. v Belži,⁵⁵ v Kyste, kde prevládala rusínska reč, kalvíni rozprávali po maďarsky (*idioma praevallet ruthenicum, calviniani etiam hungaricum loqvuntur*),⁵⁶ v Novosade prevládala rusínsky jazyk, u kalvínov maďarčina (*idioma praevallet ruthenicum, calviniani tamen etiam hungaricum loqvuntur*),⁵⁷ v Strážskom sa rozprávalo po slovensky a rusínsky (*lingvae Slavonicae, quae sola cum Ruthena hic in usu est*), ale zdá sa, že to bol znak identifikácie rusnákov podporovaných svojím kontroverzným presbyterom oproti katolíkom rozprávajúcim po slovensky, kým v tej istej lokalite žili iní rusnáci, ktorí sa klonili k slovenčine a latinskému farárovi.⁵⁸ Existovalo veľké množstvo dedín, kde rusnáci rozprávali len po slovensky: Egreš,⁵⁹ Filkeháza (*ľud reči slovenskej, obyvatelia sú z väčšej časti rusnáci*),⁶⁰ Kisbózsza,⁶¹ Köröm, kde všetci boli Maďari alebo Slováci (*omnes vel Hungari vel Slavi sunt*)⁶² atď. Zdá sa, že časť rusnákov sa prirodzene pod vplyvom okolia slovackizovala, ale vizitácia identifikovala celé územia s rusníkmi, ktorí rozprávali po slovensky (napr. okolie Vranova n/T, Humenného, Michaloviec, Trebišova, Sátoraljaújhelyu).

V južnom Zemplíne žila veľmi malá skupina Moravanov, ktorí zrejme rozprávali po česky (Hernádkak, Újsiska) a boli nábožensky identifikovaní ako kalvíni či presnejšie husiti (*hic loci incolae Moravi calvinistae, seu verius hussitae exercitia sua peragunt in domo domini terrestres*).⁶³ Skôr mohlo ísť o nejakú protestantskú sektu, ktorá v 17. alebo začiatkom 18. storočia emigrovala z Českého kráľovstva a zachovala si svoju identitu (svedčí to o vysokej vnútornej disciplíne), kým iní náboženský emigranti kazatelia sa napokon rozptýlili a stratili osobitnú identi-

⁵⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 137.

⁵⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 168.

⁵⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 167.

⁵⁸ Porov. AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 55-56, 59-60, 63-64.

⁵⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 262.

⁶⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 20.

⁶¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 20.

⁶² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 5.

⁶³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 12-13.

tu.⁶⁴ V českej literatúre je táto téma nateraz neznáma.⁶⁵ Kalvíni mali v Sárospataku kolégium, na ktorom istý čas pôsobil Jan Amos Komenský.

V rozsiahlej farnosti Stropkov (zrejme na filiálkach) sa objavovali Cigáni (*Zingaros*), na ktorých si uplatňovali jurisdikciu miestni uniatski presbyteri. Jágerský biskup FB 4. októbra 1749 v Jágri prikázal, že patria do jurisdikcie latinských farárov, nie uniatov.⁶⁶

Vzťahy k farárom

Ďalšou informáciou vizitácie bol vzťah miestnych obyvateľov všetkých vierovyznaní k príslušnému latinskému farárovi. Ten bol od lokality k lokalite odlišný. Bolo by pravdepodobné, že v lokalitách, kde žila väčšina rímskokatolíkov, bude vzťah dobrý, ale kvalita vzťahu sa odvíjala skôr od dĺžky pôsobenia latinských kňazov v danej lokalite, pretože výchova a pôsobenie farárov počas niekoľkých generácií priniesli po rokoch pozitívne výsledky, kým v nedávno reštituovanej latinskej farnosti častokrát tento dlhodobý pedagogický akcent absentoval a prežívala, alebo doznievala náboženská nenávisť alebo predsudky. Na vzťahy často vplývali subjekty samotných duchovných. Ak bola niekde podľa vizitácie skonštatovaná zlá kvalita vzťahov, mohol byť problém aj v povahe duchovných, ale kňaz bol sám o sebe takou autoritou, že sa na povahové alebo psychologické pozadie nehľadelo, pretože spoločnosť stála na absolútnych hodnotách, pri ktorých relativizácia nemala svoje miesto (prišla až v 20. storočí). Istá psychologická charakteristika sa niekedy v protokole uvádza len pri nelatinských duchovných, keď sa hodnotí ich prístup.

Sviatky

V 18. storočí nemožno hovoriť o prikázaných sviatkoch, aj keď sa často pri prekladoch kánonických vizitácií používa tento termín. Prikázané sviatky ako také boli definované a presne vymenované až v sekularizovanom prostredí a období ako kompromis medzi konzervatívnou minulosťou a modernou prítomnosťou. Počet sviatkov v 18. storočí bol niekoľko desiatok a každý bol zasvätený oddychom od fyzickej práce a povinnosťou návštevy bohoslužieb, ak sa také v danej lokalite slávili.⁶⁷ Až sekulárny tlak na redukciu sviatkov a na zvýšenie počtu pracovných dní, teda na zvýšenie ekonomickej výkonnosti, zmenil chápanie zasvätených sviatkov na prikázané sviatky. Tzv. „zrušené“ sviatky neboli zrušené cirkvou, nebolo zrušené ani nebol znížený stupeň liturgického slávania (až počas niekoľkých liturgických reforiem v 20. storočí), len sa na ne už neviazala povinnosť nepracovať. Vizitácia obsahuje informácie o zachovávaní latinských sviatkov.⁶⁸ Tento údaj je značne relatívny, pretože latinskí veriaci sviatky zvyčajne zachovávali, najmä v sídlach farností a v lokalitách, kde stál kostol, pretože sa tam počas týchto sviatkov pravidelne konali bohoslužby; ak v niektorých lokalitách nestál kostol, postoj k zachovávaniu sviatkov bol indiferentnejší; ak sa niekde nekatolíci nachádzali v menšine, zvykli sa prispôbiť väčšine, ale ak boli podporovaní svojimi duchovnými (pastormi), dochádzalo k nesväteniu latinských sviatkov, resp.

⁶⁴ NEŠPOR, Zdeněk, R.: *Náboženství na prahu nové doby. Česká lidová zbožnost 18. a 19. století*. Ústí nad Labem : Albis international, 2006, s. 74-76, 159.

⁶⁵ *Čeští nekatolíci v 18. století. Mezi pronásledováním a báboženskou tolerancí*. Nešpor, Zdeněk R. (ed.). Ústí nad Labem : Albis international, 2007, s. 286.

⁶⁶ *Ut vice-archidiaconus districtualis intimet presbyteris GRU, ne in Zingaros qvampiam jurisdictionem sibi arroget, cum hi qvoad stolaria parochis LR, in qvorum parochiis manent, subjecti esse dignoscantur* (AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 243).

⁶⁷ Ak mal kňaz viacero kostolov, bohoslužby sa celebroidali striedavo podľa miestneho *ordo divinatorum* (bohoslužobného poriadku), čiže zvyku schváleného cirkevnou autoritou. V jeden deň, aj v nedeľu, bolo dovolené odslúžiť len jednu omšu.

⁶⁸ Rímskokatolícke vierovyznanie bolo oficiálnym štátnym a dominantným náboženstvom.

pohrdaniu nimi.⁶⁹ Existovali aj také lokality, kde žila väčšina nekatolíkov, alebo kde katolíkov takmer nebolo, tam častokrát informácie o zachovávaní sviatkov chýbajú. Niektorí farári uviedli, že heretici mohli sviatky porušovať tajne (čiže o porušovaní nevedeli) (Abaújszantó, Alsókékéd, Boldogkőújfalu, Pányok, Ruskov). Ak teda nedošlo k pohoršeniu latinských veriacich, resp. farárov, informácia o svätení či nesvätení sviatkov sa do vizitácie nedostala. Vplyv okolia bol teda relatívny.

Náboženský fundamentalizmus

Cirkevné spoločenstvá 18. storočia boli vyhranené v náboženskej otázke. Každý mal jasnú vlastnú náboženskú príslušnosť, čo umocňovala predovšetkým prítomnosť kostola svojho obradu, vlastného duchovného, ale aj patrónov či miestnej šľachty. Vyhranenosť vyplývala nielen z teologických a disciplinárnych rozdielov a zvyklostí, ale aj z historickej pamäte a zo spoločenskej situácie

Náboženský indiferentizmus (často spojený s pohrdaním, iróniou a predsudkami) bol vzácny a zdokumentovaný bol v Alsómére, Brestove n/L, Encsi, Seni, Zemplínskej Teplici, V Alsómére a v Seni malo na katolíkov silný vplyv kalvínske spoločenstvo.⁷⁰ V Encsi sa katolícky farár zriekal štóly, aby veriaci kvôli tomu neodchádzali ku kalvínom.⁷¹ V Zemplínskej Teplici sa katolíci nestarali o svoj kostol, ale navštevovali cerkev (*catholici LR ecclesiam suam non curantes, plerumque ruthenicam frequentant*).⁷² V Brestove n/L sa obyvatelia nevedeli identifikovať, či sú katolíci alebo uniati.⁷³

Vo vizitácii sa výslovne hovorilo o kalvinizácii v troch lokalitách: Abaújszantó (*kalvínsky kazateľ, ktorý zvykne rušiť pri vysluhovaní manželstva, keď je jedna stránka kalvínska a druhá katolícka alebo rusnácka, a to niekedy tajne*),⁷⁴ Hernádbüd (*kalvínsky kazateľ krstí aj katolíkov aj rusnákov, sobáši ako farár, tiež pochováva*),⁷⁵ Pere (*farár odtiaľ nevie dostať nijakú štólu ani od katolíkov ani od rusnákov, pretože zemepán nedovoľuje obyvateľom, aby sa dávali sobášiť, krstíť a pochovávať svojím farárom... kazateľ má ročne... od katolíkov ako aj rusnákov prinútených k plateniu do 36 káblov, ktoré činia 36 rýnskych zlatých*),⁷⁶ Seňa (*skoro polovica katolíkov je skalvinizovaná, súc presvedčení, že je to to isté či navštevujú katolícky alebo kalvínsky kostol*).⁷⁷

K náboženskej vlačnosti neraz prispeli aj miestni katolícki zemepáni, ktorí mali byť pre svojich poddaných vzorom, pretože sa o tom dozvedeli i vizitátori. Takí žili napr. v obciach Nagyrozvágy (*nobolis Palaj dictus confessionem paschalem non peregít, hujus duo filii, qvorum unus 15, alter 13 annorum est...*) a Kisrozvágy (*sunt hic ex catholicis, qvi confessionem paschalem neglexerunt*), pretože zanedbávali povinnú veľkonočnú spoveď.⁷⁸

K vizitácii patrili aj informácie o konvertitoch a apostatoch. Počty týchto obyvateľov neboli štatisticky významné, ale niekoľko prípadov stojí za povšimnutie. Bežne existovali prechody od katolíkov k evanjelikom/kalvínom a naopak, ale bolo zaznamenané aj prípady apostatovania uniátov ku kalvinizmu (Boldogkőújfalu, Taktaszada). Tieto prípady sa týkali laikov, ale vizitácia zachytila jeden prípad, ktorý sa zrejme týka uniatskeho kňaza, pretože naň vizitácia podozrivo

⁶⁹ Len niektoré sviatky boli spoločné, napr. Božie narodenie, Veľká noc, Trojica, Turíce.

⁷⁰ Porov. AACass, KV, Abov, 1746, s. 126-127, 248.

⁷¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 27-29.

⁷² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 250-253.

⁷³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 140.

⁷⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 156, 158.

⁷⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 162-163.

⁷⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 163-164.

⁷⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 126-127.

⁷⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 205.

upozorňuje. V Malčiciach pôsobil kalvínsky kazateľ Andrej Špácai (Spáczej),⁷⁹ ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB. Tento kazateľ apostatoval od rusnákov (*minister calvinicola Andreas Spáczej ... qvi ex Rutheno apostatasse*). Povrávalo sa, že krstil, sobášil a pochovával aj luteránov aj katolíkov.⁸⁰ Andrej Špácai spolu s laikom Andrejom Rákocim (Rákóczy), ktorý v čase vizitácie žil v Rakovci n/O a opravoval kalvínsky kostol, mali podiel na preklade bohoslužobných a biblických textov do východoslovenského nárečia. Doteraz sa pôvod Andreja Špácaiho predpokladal na západnom Slovensku, ale Barkóciho vizitácia zanechala mimoriadne vzácnu poznámku, na základe ktorej možno s istotou konštatovať, že pochádzal z východného Slovenska, poznal miestne konfesie, jazyky a robil toto prostredie kultúrnejším. Možno predpokladať, že zrodenie takej intelektuálnej osobnosti, ktorá musela vzdorovať povesti apostatu, predpokladá istú kultúrnu úroveň. Špácai mal zrejme svoju rodinu, preto sa rozhodol odísť z uniatskeho prostredia, ktoré mu neumožnilo ďalší rozvoj svojich schopností, ku kalvínom, kde našiel podporu predovšetkým niektorých zemepánov. Tretím spoluautorom slovenských kníh pre kalvínske zbory bol kazateľ z Bánoviec n/O Juraj Jeseni.⁸¹

Vo vizitácii nachádzame niekoľko prípadov z farnosti Ohradzany, kde niekoľko rokov predtým konvertovali úplne celé luteránske dediny ku katolíckej viere (Baškovce, Nižné Ladičkovce, Slovenská Volová, Turcovce, Vyšné Ladičkovce).

Prirodzeným spôsobom po ustúpení veriacich jednej konfesie a rozmnožení inej prešiel v istej chvíli aj sakrálny objekt od menšiny, resp. zaniknutej konfesie, k aktuálnej, ak tá už nemala svoj sakrálny objekt, alebo ak bol tento objekt vhodnejší než ten, ktorý používali doteraz.

Najfundamentálnejší náboženský prístup k sakrálnym objektom badať v tých lokalitách, kde niektoré spoločenstvo veriacich nemalo riadny vlastný kostol, ale len kaplnku alebo kvázikaplnku čiže miestnosť v súkromnom dome, kde sa s povolením cirkevných alebo svetských autorít konali bohoslužby. Cirkevné autority vydali takýto súhlas v prípade katolíckych kaplniek plniacich funkciu farského kostola v Abaújszantó, Pácine, Szerencsi, Veľkých Trakanoch. V niekoľkých filiálnych dedinách sa latinské bohoslužby tiež konávali v súkromných domoch (Abaújkér). Oveľa častejšie sa súkromné oratóriá v privátnych domoch alebo v kaštieloch nachádzali u kalvínov. Svetské autority (šľachta, zemepáni, patróni) vydávali súhlas vtedy, keď im záležalo na udržiavaní kalvinizmu u nich doma, alebo im záležalo na kalvínskej výchove svojich detí. Uniaty slúžili súkromne len v Slanci a pravoslávni v Tokaji.

S fundamentalizmom súvisí problematika *comunicatio in sacris*. Vizitátori primárne sledovali vysluhovanie krstov, sobášov a pohrebov, teda tých úkonov, ktoré sa zapisovali do matrík a za ktoré bola štolárna taxa. Principiálne mal každý veriaci prijímať sviatosti (a sväteniny) od svojho duchovného, resp. vo svojom obraze. Na mnohých miestach, kde nemali vlastného duchovného, prijímali miestni obyvatelia sviatosti aj od iných veriacich, najmä uniati od katolíkov a katolíci od uniátov, ale vizitácia hovorí aj o vysluhovaní spomenutých úkonov kalvínmi luteránom a luteránmi kalvínom. Táto prax bola rešpektovaná, ale problém bol tam, kde kalvínski duchovní vykonávali jurisdikciu aj nad katolíkmi alebo uniattmi. Napriek tomu kalvínski duchovní v niekoľkých lokalitách zrejme rešpektovali poslednú vôľu zomierajúcich katolíkov/uniátov a farári alebo presbyteri mohli prísť udeliť zomierajúcim posledné pomazanie (Bánovce n/O, Seňa).

V texte vizitačného protokolu badať latinizačný prístup, keď boli aj rusnáci aj kalvíni s evanjelikmi nútení zachovávať latinské sviatky. To, že ani dominantne gréckokatolícke lokality

⁷⁹ Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990) V. Martin : Matica slovenská, 1992, s. 491-492.

⁸⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 41.

⁸¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 29.

nedodržovali latinské sviatky, vyplývalo z rozdielneho kalendára (medzi gregoriánskym kalendárom, používaným latiníkmi, a juliánskym, používaným rusnákmi, bol v 18. storočí 11-dňový posun;⁸² niektoré sviatky boli slávené v inom čase liturgického roka a niektoré sviatky boli rozdielne, jedna liturgická tradícia ich mala a druhá nemala) a rusnáckej dominancie. Vo vizitácii badať aj rekatolizačný prístup, pretože na niektorých miestach sa objavujú úvahy o potencionálnom odobratí (starého, pôvodne latinského) kostola od kalvínov alebo evanjelikov a o zriadení nových latinských farností; rekatolizácia ešte nebola uzavretou záležitosťou. Nikdy sa tieto úvahy neobjavili vo vzťahu ku gréckokatolíkom.

Uniaty

Gréckokatolíci boli v čase FB nazývaní uniatmi. Terminologické označenie prešlo vývojom. Termín uniaty vznikol po uzatvorení Užhorodskej únie. Dovtedajší pravoslávni veriaci prešli do katolíckej cirkvi za určitých podmienok, ktoré boli a sú pre nich typické: zachovanie vlastného obradu, zachovanie súvisiacej výbavy ich kostolov (cerkví), nezavedenie celibátu, ponechanie juliánskeho kalendára. Postupne sa do dovtedajšej liturgickej a disciplinarizačnej praxe dostávali latinské prvky: bočný oltár, sutana latinského strihu, kalichy latinského tvaru, nové ikony boli maľované skôr ako latinské obrazy než klasické ikony, nové chrámy sa architektonicky neodlišovali od latinských kostolov; kapitula a prelátske tituly sa stali bežnými, cirkevná organizácia začala kopírovať latinské princípy (dekanáty).

Vizitácia nerieši pôvod gréckokatolíkov v regióne. Čas postavenia niektorých sakrálnych objektov sa uvádzal aj pri niektorých latinských kostoloch a protestantských modlitebniach, nejde o rok zriadenia farnosti. Ak bolo pri Byšte uvedené, že cerkev je starobylá⁸³ a pri Filkeháze sa spomínala najmenej storočná prítomnosť gréckokatolíkov⁸⁴ v lokalite, pôvod gréckokatolíkov siahal pred aktuálnu pamäť, pred viac než päť generácií do minulosti. Východný obrad bol latinskými vizitátormi rešpektovaný, pôvod bol zisťovaný skôr pri nekatolíkoch, aby sa zdôraznila ich nestarobylosť, mladosť; heretické lokality boli obsadené buď z rozhodnutia snemu (artikulárne miesta) alebo na základe zvyku (uzurpácia, kedysi sa votreli, ale boli rešpektovaní okolím). Z tohto prístupu vyplývala kánonickoprávna rovnosť latiníkov a rusnákov a ich nadradenosť nad protestantov. Gréckokatolíci boli rozptýlení po celom území Abovskej stolice, boli všadeprítomní. Presné uvádzanie počtov v protokole svedčí o ich menšinovom položení. V Zemplínskej stolici boli uniaty najpočetnejšou konfesiou, ale tu (odhladnuc 32 obcí) boli všadeprítomní, a to oveľa výraznejšie.

Práva a povinnosti v gréckokatolíckych farských dedinách Abova boli podobné ako v iných súdobých takýchto lokalitách na severe Šariša alebo Zemplína.⁸⁵ V Above postupne upadali pôvodné zvyky pod vplyvom okolia, veriaci sa stávali vlažnejšími v plnení si svojich povinností. Na druhej strane sa latinskí a takmer všetci kalvínski veriaci starali o fary svojich duchovných, gréckokatolíci sa týmto prístupom neinšpirovali. Na Zemplíne si uniaty udržali zvykové právo oveľa ľahšie. Najnebezpečnejšou bola prítomnosť kalvínskej väčšiny, ktorá mala vplyv na apostatovanie alebo na náboženskú laxnosť a pohodlnosť.

⁸² BLÁHOVÁ, Marie: *Historická chronologie*. Praha : Libri, 2001, s. 115.

⁸³ Porov. AACass, KV, Abov, 1746, s. 22-23.

⁸⁴ Porov. AACass, KV, Abov, 1746, s. 20-21.

⁸⁵ Porov. ZUBKO, Peter: *Hospodárske zabezpečenie gréckokatolíckych farností Šariša a Zemplína v rokoch 1734 a 1738. Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia III*. Ružomberok : Verbum, 2012.

Skrutíniá presbyterov a kazateľov

Podstatou zemplínskej vizitácie boli skúšky z potrebných vecí (*de necessitatibus/de rebus necessariis*) uniatských presbyterov a nekatolíckych kazateľov. Každý z nich bol povinný dostaviť sa na niektoré z miest, kde bol vyskúšaný.⁸⁶ Podstatný obsah rozhovoru bol dodatočne vpísaný do čistopisu vizitačného protokolu. Kým medzi kalvínmi sa našli len niekoľkí kazatelia, ktorí sa nedostavili, u uniátov ignorovali jágerského biskupa oveľa početnejší presbyteri (až cca 43%), avšak nie z južného alebo stredného Zemplína, ale zo severnej časti z finálnych obcí, kde nebol bezprostredný latinský vplyv. V týchto prípadoch sa častokrát v Barkóciho vizitácii nezachovali ani ich mená pre izoláciu, odkiaľ nebolo možné inou cestou (napr. prostredníctvom latinských kňazov alebo veriach) získať informácie. Vysoký podiel neposlušných presbyterov svedčí o istom všeobecne rozšírenom vzdore voči jágerskému biskupovi.

Podľa vizitácie možno aspoň približne rekonštruovať obsah skrutíniá, ktorý sa týkal týchto okruhov:

- identifikácia duchovného (meno, priezvisko, vierovyznanie, lokalita/pastoračné pôsobisko),
- aký mali sakrálny objekt, kde konali bohoslužby, či bol vybavený potrebnou sakrálnou výbavou; niektorí presbyteri poskytli viac informácií než bolo potrebné (napr. patrocíniá cerkví),
- aký mali dom/bývanie/faru, aké mali fundačné majetky a kde, aké mali lektikálne a štolárne príjmy, či platili nájomné/árendu,
- kto bol patrónom, resp. v prípade protestantov protektorom ich viery,
- presný počet obyvateľov podľa konfesie a reč, ktorou rozprávali,
- povahová charakteristika obyvateľov, vzťah k latinskému farárovi, príp. k uniatskemu presbyterovi,
- lokality, v ktorých vykonával svoju jurisdikciu (filiálne obce),
- či nezasahovali do kompetencií katolíckych alebo uniatských kňazov (či nevysluhovali krsty, sobáše a pohreby katolíkom alebo uniátom; ak áno, bolo im to zakázané); osobitne biskup napomenul nekatolíckych (kalvínskych a luteránskych) kazateľov, ktorí vysluhovali duchovenskú činnosť nad katolíkmi alebo uniátmi,
- či vyhlasujú dekretálne/predpísané sviatky (niektorí to robili, iní to vyslovene ignorovali; uniatski presbyteri s tým väčšinou nemali problém, ale boli aj takí, ktorí sa vyhovárali, že zachovávajú vlastné sviatky).

Informácie vo vizitácii sú teda objektívne, vizitácia sa (až na výnimku Borov) vyhla predsudkom a ľudským hodnoteniam, ktoré sa v minulosti často vyskytovali a sú prítomné napr. v podkladoch k vizitácii z roku 1746.

Iba 86 uniatských presbyterov (cca 57% zo zisteného počtu) prišlo na skrutíniá: 5. júna 1749 Sátoraljaújhely, (21 presbyterov), 15. júna 1749 Parchovany (2), 15. júna 1749 Sečovská Polianka (4), 19. júna 1749 Budkovce (12), 9. júla 1749 Humenský hrad (14), 16. júla 1749 Stropkovský hrad (33). Nekatolícki kazatelia boli skúšaní oddelene: 21. mája 1749 Mád, 3. júna 1749 Sátoraljaújhely, 14. júna 1749 Sečovská Polianka, 27. júna 1749 Užhorod, 4. júla 1749 Podčičva. Na skrutíniách uniatských presbyterov na hrade Stropkov 16. júla 1749 sa podieľal aj uniatsky vikár Andrej Bačinský (Bacsinszky) (*per honorabilem Andream Bacsinszky GRU vicarium Marmaticum de jussu Nostro examinatum*).⁸⁷ Ako vikár pôsobil od roku 1745.⁸⁸

⁸⁶ Porov. ŠOLTÉS, Peter: *Tri jazyky, štyri konfesie. Etnická a konfesijná pluralita na Zemplíne, Spiši a v Šariši*. Bratislava : Historický ústav SAV, 2009, s. 49.

⁸⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 6.

Počty veriacich

Veľmi presnými informáciami vizitácie sú štatistické údaje o počtoch veriacich podľa konfesii. V abovskej vizitácii⁸⁹ len pri niekoľkých početných lokalitách (Košice, Szikszó, ale aj iné) boli počty približné. V zemplínskej stolici boli počty obyvateľov odhadované oveľa častejšie. Z pastoračného hľadiska sa rozlišoval vek obyvateľov. Dôležitou hranicou bol siedmy rok života (vyslovene spomenutý pri lokalitách Forró,⁹⁰ Halmaj), keď katolícke deti pristupovali k prvému svätému prijímaniu a prvej spovedi, boli už schopné rozlíšiť medzi dobrom a zlom, z nechápajúcich, neschopných spovede, detí katolíkov a uniátov / kalvínov / evanjelikov (*incapaces / calvinistas caenae capaces / luthericolas caenae suae capaces*⁹¹), sa stávali schopní spovede, duchovne dospelí (*capaces*) a boli pred Bohom a vo svedomí zodpovední za moraliť svojho správania sa. Kým obyvatelia nad uvedenou vekovou hranicou boli vždy zrátaní osobitne, deti boli v niektorých lokalitách spočítané všetky dovedna, inde boli rozlíšené podľa vierovyznania ich rodičov. V Above rozlíšenie detí podľa konfesie urobil latinský farár z Boldogkőújfalú. Tento prístup k vizitácii by sa mohol zdať ako nadržovanie iným konfesiam. Jednoznačne išlo o nadvýkon, ktorý sa v iných lokalitách neuvádzal ani pri katolíkoch. Dnes oceňujeme na jednej strane jeho ekumenický prístup, v skutočnosti tu dominuje vyšší princíp spravodlivosti, záujem o úplnú (absolútnu, nie čiastočnú, relatívnu) pravdu. Presné súčty počtov veriacich sa nachádzajú v samom vizitačnom protokole. Na Zemplíne boli deti zvyčajne zarátané do celkového počtu obyvateľov podľa konfesie, ale v niektorých lokalitách boli vyslovene uvedené počty len dospelých obyvateľov.

Absolútny počet obyvateľov Abovskej stolice podľa latinských farností ⁹²						
č.	Farnosť	katolíci	rusnáci	heretici	deti	Σ
1	Košice	4000	300	2600	1600	8500
2	Füzér	216	777	750	701	2444
3	Nižná Myšľa	811	618	1246	1211	3886
4	Všechsvätých	589	224	295	400	1508
5	Košické Olšany	268	173	333	346	1120
6	Krásna	200	38	116	120	474
7	Haniska	853	435	689	520	2497
8	Gönc	216	87	921	390	1614
9	Abaújszántó	236	85	415	378	1114
10	Boldogkőújfalú	546	211	427	444	1628
11	Hejce	278	38	508	397	1221
12	Hernádkercs	239	53	359	346	997
13	Halmaj, Kázsmárk, Léh	101	41	296	144	582
14	Szikszó	147	74	2026	722	2969
15	Forró	369	162	793	571	1895
Σ	Spolu	9169	3316	10774	8290	31549

⁸⁸ BAZILOVIČ, Joanik: *Dejiny gréckokatolíckej cirkvi v Uhorsku*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2013, s. 220.

⁸⁹ Porov. POTEMRA, Michal – SEDLÁK, Imrich: *Demografické a kultúrne pomery košického okresu v polovici 18. storočia*. In: *Nové obzory 10*. Košice : Východoslovenské vydavateľstvo pre Múzeum Slovenskej republiky rád v Prešove, 1968, s. 197-212.

⁹⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 240-241.

⁹¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 56-57.

⁹² AACass, KV, Abov, 1746, s. 263.

Tieto absolútne čísla po zrelativizovaní vyzerajú takto:

Relatívny počet obyvateľov Abovskej stolice podľa latinských farností (%)						
č.	Farnosť	katolíci	rusnáci	heretici	deti	Σ
1	Košice	47,06	3,53	30,59	18,82	100,00
2	Füzér	8,84	31,79	30,69	28,68	100,00
3	Nižná Myšľa	20,87	15,90	32,06	31,16	100,00
4	Všechsvätých	39,06	14,85	19,86	26,52	100,00
5	Košické Olšany	23,93	15,45	29,73	30,89	100,00
6	Krásna	42,19	8,02	24,47	25,32	100,00
7	Haniska	34,16	17,42	27,59	20,82	100,00
8	Gönc	13,38	5,39	57,06	24,16	100,00
9	Abaújszántó	21,18	7,63	37,25	33,93	100,00
10	Boldogkőújfalu	33,53	12,96	26,23	27,27	100,00
11	Hejce	22,77	3,11	41,61	32,51	100,00
12	Hernádkeres	23,97	5,32	36,01	24,67	100,00
13	Halmaj, Kázsmárk, Léh	17,35	7,04	50,86	24,74	100,00
14	Szikszó	4,96	2,49	68,24	24,32	100,00
15	Forró	19,47	8,54	41,84	30,13	100,00
Σ	Spolu	29,06	10,51	34,16	26,28	100,00

Vizitátori na Zemplíne neurobili takého podrobné súčty a nie je možné to urobiť ani dodatočne, pretože pri niekoľkých lokalitách sa neuviedli a takmer všetky ostatné počty boli odhadmi. Tie možno spočítať a sprehľadniť v tabuľke:

Počet obyvateľov Zemplínskej stolice podľa Barkóciho vizitácie (1749)		
Obyvatelia	Odhadovaný počet	Podiel (%)
katolíci	28346	29,87
uniati	36634	38,60
luteráni	4709	4,96
kalvíni	23273	24,53
deti (predchádzajúcich)	1673	1,76
židia	138	0,15
pravoslávni	112	0,12
husiti	10	0,01
Σ	94895	100,00

Procesie a púte

Pútnickými miestami boli v polovici 18. storočia väčšinou farské kostoly, ale nie všetky, aj keď väčšina. Prirodzene pútnickými miestami neboli len provizórne, resp. dočasné kaplnky, ktoré zástupne suplovali úlohu farského kostola. Niektoré filiálne lokality patrili medzi mimoriadne

oblúbené: Podčičva, Sečovská Polianka. Najvýznamnejšími pútnickými lokalitami na severe Zemplína boli: Vranov n/T (zázračný obraz, sviatok na Narodenie PM), Stropkov (Škapuliarska PM), Sečovská Polianka (Najsv. Trojica), Podčičva (Povýšenie Svätého kríža), Humenné. Na juhu Zemplína dominoval Sátoraljaújhely. Medzi pútnickými miestami sa uvádza aj doteraz neznáma kalvária v Udavskom, o ktorú viac dbali zemepáni než kňazi. Putovali sem veriaci z farských obcí Ohradzany, Humenné, Kamenica n/C, Dlhé n/C, Snina, Papín. Biskup FB po návšteve Papína zakázal putovať do Udavského.⁹³

Putovanie malo istú predpísanú a zvykovú formu. Na čele sprievodu sa niesol procesiový kríž sprevádzaný procesiovými zástavami⁹⁴ a miništrantmi, nasledoval kňaz s kantorom a veriaci. Na pútnické miesto putovali zvyčajne viacerí veriaci, späť sa už ale všetci v procesii nevracali, pretože ostávali na návšteve u príbuzných a známych a domov sa vrátili až k večeru. Veriaci tak využívali túto príležitosť na spoločenský život a vzájomnú komunikáciu.

Z gréckokatolíckych lokalít sa púte konali do Máriapóču a Krásneho Brodu. Biskup FB po návšteve Papína (ide o bývalú uniatsku farnosť, ktorú nahradila rímskokatolícka) biskup FB zakázal putovať do Krásneho Brodu latiníkom, podľa neho tam mali putovať len katolíci gréckeho obradu: *Nech sa konajú všetky procesie podľa zvyku všeobecnej cirkvi každoročne náležite podľa predpísanej obradu do krásnobrodského Monastira, a následne nech sa tiež nevedie žiadna procesia do Udavského (Ut processionibus universali ecclesiae consuetas omnes quot annis debite ritu praescripto instituantur, ad Monasterium autem Krasznibrodense, ita et Udvarm deinceps hic nulla processio ducatur).*⁹⁵ Biskupovi išlo o to, aby sa každý identifikoval s vlastným obradom a riadil sa len podľa neho.

Máriapóčska ikona sa nachádzala na hlavnom oltári v Malej Vieske a na samostatných bočných oltároch aj v latinských kostoloch v lokalitách Sárospatak a Tarcál. Máriapóč bolo oblúbeným pútnickým miestom aj mnohých veriacych latinského obradu.⁹⁶

Ekonomické svedectvo vizitácie

Dôležitým vizitačným záznamom boli informácie ekonomického charakteru. Pri farároch, presbyteroch i pastoroch sa nachádzajú informácie o ich lektikálnych príjmoch (naturálie, hotovosť, ročná/ručná práca) a štolárnych príjmoch (taxy pri príležitosti vyslúženia sviatostí a svätenín), príp. o príjmoch z vlastného hospodárenia a možného výkonu udelených práv (z vína, práva na výčap, z mlyna). Tieto informácie slúžili na posúdenie stavu, či farár/cirkev v lokalite prežije, či živorí, resp. ako sú pokryté životné náklady alebo aspoň ich časť.

Duchovní mali vlastné bývanie na fare, ktorá stála na konkrétnom pozemku. Tento pozemok mohol byť: (a) farský, (b) zemepanský (s árendou alebo bez nej), (c) obecný, (d) privátny (sedliacky alebo želiarsky). Uniatske fary postavilo buď (a) miestne spoločenstvo veriacich/miestna komunita alebo (b) sám presbyter, príp. jeho predchodca alebo niekto z predchodcov. Podľa zvykového práva sa o fary malo starať miestne spoločenstvo, ale v niektorých lokalitách to fungovalo len čiastočne, alebo sa o faru staral len presbyter. Na niektorých miestach, kde duchovného voviedol zemepán, sa výnimočne o udržiavanie domu staral on. Uniatske fary skutočne boli špecifické v tom, že veriaci sa častokrát nestarali o bývanie vlastného kňaza, ten sa o seba musel postarať sám. Inde veriaci dožičili svojmu duchovnému a okrem domu s pozemkom,

⁹³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 148.

⁹⁴ Porov. AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 17.

⁹⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 148.

⁹⁶ BAZILOVIČ, Joanik: *Dejiny gréckokatolíckej cirkvi v Uhorsku*, s. 184.

ktorý už vlastnil (bol privátny alebo farský), veriaci kúpili ďalšiu časť usadlosti, čím zväčšili farské zázemie. Presbyterov pozemok mal veľkosť ½ sedliackej usadlosti, ale častokrát aj menšiu (¼), výnimočne mal veľkosť jednej až dvoch sedliackych usadlostí. Podľa vizitácie patrila k takej usadlosti záhrada a podľa miestnych možností aj niekoľko polí a lúk. Ich veľkosť sa merala podľa množstva úrody, ktorú bola schopná daná roľa urobiť, resp. podľa vozov sena, ktoré sa nakosilo a bolo možné odvieť. Vo vhodných lokalitách vlastnila cirkev vinice, kde sa ich veľkosť merala počtom súdkov vína, ktoré bolo schopné urobiť. Toto bol najvýnosnejší artikel. Po ňom nasledoval chov včiel, ktoré dávali nielen med, ale aj vosk, z ktorého sa robili sviece, ktoré potreboval každý kostol.⁹⁷ Niektoré privilegované miesta mali významné ekonomické práva, napr. právo výčapu alebo mlyna, ale v čase vizitácie ich nevedeli využiť, podľa vizitátorov preto, lebo neboli podnikaví/schopní.

Štolárne taxy sa platili pri príležitosti vyslúženia krstu, očisťovania rodičky, sobáša, požehnania novomanželky, veľkého a malého pohrebu, posviacky domov, v niektorých lokalitách aj od zvonenia. Výška poplatkov závisela od ekonomickej sily obyvateľov. Lektikálne dávky sa platili najčastejšie v naturáliách: pšenica, ovos, úroda (miešané plodiny: zelenina, mak, ľan, strukoviny, ovocie), pšeničné alebo ovsené chleby, obilné snopy, vozy dreva, príp. kožu z uloveného zvierat'a (napr. vlk). Niektoré lokality platili lektikum aj v hotovosti. Výnimočne mali niektorí presbyteri aj príjmy z desiatkov. U kalvínov nachádzame ešte jeden zvyk: ak nemali (takmer) žiadny štolárny ani lektikálny príjem, platil im dohodnutú sumu ročne zemepán, ktorý ich vydržoval. Platenie štóly u uniátov nebol všeobecný zvyk, preto biskup FB 8. mája 1747 dekrétom nariadil, že platenie štóly je povinné.⁹⁸ Bohatšie farnosti platili aj svojho kantora, ktorý mohol mať služobné bývanie podobne ako presbyter.

Vizitácie vymenúvajú všetky nehnuteľnosti, ktoré patrili k fare/farárovi, a to pomenovaním honu, v ktorom sa nachádzali a s vymenovaním susedov (označených menom a polohou napr. ako horný, dolný) a kapacitou, ktorou bolo možné obsiať dané pole. Počty týchto nehnuteľností neboli veľké, s výnimkou niekoľkých privilegovaných lokalít. Priemerné uniatske farnosti mali len niekoľko rolí, katolícke na tom boli lepšie, pretože katolícke farnosti tvorilo niekoľko dedín. Relatívne dobré fundácie a vysokú disciplinarizovanosť v platení poplatkov a dávok mali kalvíni. Malú časť nehnuteľností získali niektoré farnosti testamentárne ako vótum, prípadne ešte za života pôvodných majiteľov ako dar. Počas reformácie prešli mnohé majetky do vlastníctva protestantov a v rámci rekatolizácie sa vrátili späť. V niektorých lokalitách existovali majetky určené pre kantorov, ktorí mali na starosti nielen hudobnú časť liturgického života, ale aj školské vzdelávanie, ak sa v danej lokalite vykonávalo. Na niektorých miestach sa presbyter delil so svojimi príjmami s kantorom, zrejme najmä vtedy, ak mal rodinu. K povinnostiam kantorov patrilo pečenie hostí a na Vianoce oblátok, u uniátov eucharistického chleba.

⁹⁷ Porov. ZUBKO, Peter: *Hospodárske zabezpečenie gréckokatolíckych farností*.

⁹⁸ Porov. AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 268; AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 66.

Súpis lokalít

Nasledujúca časť obsahuje súpis lokalít podľa latinskej (rímskokatolíckej) cirkevnej organizácie v abecednom poradí. Terminológia súpisu je doslovná a obsahuje dobovú terminológiu, ktorú sme neprispôbili dnešnej. Týmito termínmi sú slová: ľud (obyvatelia), reč (jazyk), katolík (rímskokatolík), rusnák/uniat/grék/katolík gréckeho obradu (gréckokatolík), kalvín (reformovaný kresťan), luterán (evanjelik a. v.), predpísaný sviatok (dekretálny, zasvätený sviatok, prenesene: prikázaný sviatok), latinský (latinského obradu), heretik (nekatolík). Zmyslom bolo zachovanie autenticity rekatolizačného dokumentu. Súpis sa týka celého územia Abovskej stolice bez ohľadu na dnešné rozhraničenie medzi Slovensko a Maďarsko.

Za súčasným názvom lokality sa nachádza v zátvorke autentický názov, ako bol uvedený v kánonickej vizitácii. Pri obyvateľoch sa nachádzajú informácie o používanom jazyku a jeho počte podľa vierovyznania (konfesie). Osobitne sa spočítavali dospelí schopní svedci (od siedmich rokov), pri ktorých sa rozlišovalo vierovyznanie a detí do siedmich rokov, ktorí neboli schopní svedci a pri nich sa vierovyznanie zvyčajne nerozlišovalo a pri mnohých lokalitách boli všetky deti spočítané dovedna. Nasledujú informácie o zbožnosti, príp. o vzťahu obyvateľov k farárovi latinského vierovyznania, o zachovávaní latinských sviatkov. V súpise sú uvedené informácie o všetkých sakrálnych objektoch, zvonoch, presbyteroch, kazateľoch, faráchoch, hospodárskom zabezpečení.

Abovská stolica (1746)

Abaujalpár (Alpár). R. k. filiálka farnosti Boldogköűfalu. Obyvatelia: katolíci 24 a 15 detí, rusnáci 6 a 1 dieťa, luteráni 5 a 7 detí, kalvíni 44 a 15 detí. Ľud z veľkej časti maďarskej reči. Katolícki obyvatelia sa zdali byť zbožní. Predpísané sviatky sa tu niekedy porušovali. Malý kalvínsky kostol postavený počas rákociovskej vzbury. Kalvínsky kazateľ Matej Nogradi mal pohodlné bývanie, o ktoré sa mu starali jeho veriaci. Kazateľ bránil pochovávať osoby gréckeho obradu.⁹⁹

Abaujkér (Kéér). R. k. filiálka farnosti Boldogköűfalu. Bol tu pozlátený bronzový kalich na slúženie omše, ktorá sa kedysi konávala v súkromnom dome, ale odkedy jeho pán odmietol predlžiť nájom, boli všetky paramenty premiestnené do farského kostola. Obyvatelia: katolíci 171 a 30 detí, rusnáci 51 a 15 detí, luteráni 16 a 7 detí, kalvíni 100 a 51 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, maďarčina prevládala. Katolícki obyvatelia boli zbožní ľudia. Predpísané sviatky niekedy porušovali. Kalvínsky murovaný kostol v dobrom stave. Podľa výzoru, malieb, sakristie a pod. bol kedysi katolícky. Nevedelo sa, odkedy ho mali kalvíni. Kalvínsky kazateľ N. Lišnai (Lisnai) krstil a pochovával aj luteránov. Mal pohodlné bývanie, o ktoré sa starali jeho poslucháči.¹⁰⁰

Abaujszantó (Szántó). Sídlo r. k. farnosti. Katolícke bohoslužby v súkromnom dome pána Jána Dobaiho (Dobay), izba však bola nízka a tmavá. Farár Ján Galovič (Gallovics), 37-ročný, v pastoračii bol 13 rokov, tu pôsobil 7 rokov; rozprával rovnako dobre po slovensky a maďarsky. Obyvatelia: katolíci 137 a 65 detí, rusnáci 34 a 21 detí, luteráni 44 a 19 detí, kalvíni 153 a 83 detí. Ľud v mestečku maďarský, avšak katolíci boli väčšinou Slováci, rozumeli a rozprávali po maďarsky. Púte: na sv. Ladislava do obce Tállya, na Nanebovzatie PM do kaplnky pod vrch zvaný *Szent István* v chotári Boldogköű. Obyvatelia boli zbožní, radi navštevovali kostol a počúvali kázne a katechézy. Farára si patrične ctíli. Predpísané sviatky najmä heretici veľmi často porušovali. Bol tu kalvínsky kazateľ, ktorý zvykol rušiť pri vysluhovaní manželstva, keď bol jedna stránka kal-

⁹⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 180-181.

¹⁰⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 182-183.

vínska a druhá katolícka alebo rusnácka, a to niekedy tajne. Kalvínsky murovaný kostol kedysi patrila katolíkom. Veľkolepý kostol s vysokou vežou, svätyňa mala klenby, loď mala rovný drevený strop, bol vo vynikajúcom stave. Kostol bol obohatený múrom. Kostol bol po rákociovskej revolúcii heretikom odňatý kráľovským komisárom Majksnerom (Mayxner), ale tí vraj podvodne získali kostol späť. Kalvínsky kazateľ Samuel Lišnai (Lisnay) zasahoval do práv katolíckeho a uniatskeho duchovného, najmä ak išlo o miešaný sobáš. Nezasahoval do práv luteránov. Bol tu od času obsadenia kostola. Či bolo toto miesto artikulórne, nebolo jasné zo žiadnych dokumentov. Kazateľ mal murovaný farský dom, bol v dobrom stave, vybavený všetkým príslušenstvom. Tiež kedysi katolíkmí postavené xenodóchium bolo v rukách kalvínov.¹⁰¹

Abaújvár (Abba Új Vár). R. k. filiálka farnosti Gönc. Obyvatelia: katolíci 20, rusnáci žiadni, luteráni žiadni, kalvíni 150, detí spolu 100. Ľud väčšinou maďarskej reči, žiadni Slováci. Heretikov bolo niekedy vídať porušovať predpísané sviatky. Kalvínsky murovaný kostol, kedysi bol katolícky; nevedno, kedy sa sem votreli kalvíni. Kalvínsky kazateľ Andrej Nádaškai (Nádaskay) nezasahoval do práv katolíckeho farára. Toto miesto nebolo artikulórne. Kazateľ mal bývanie v dobrom stave. Kazateľ mal podiel na kráľovskom desiatku.¹⁰²

Alsókéked (Alsó-Kéked). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Priestranný murovaný kostol PM. Cintorín mimo dediny, slúžil aj pohrebom grékov. Obyvatelia: katolíci 64, rusnáci 23, luteráni 6, kalvíni 17, detí spolu 48. Ľud miešanej reči, rovnako [slovenskej a maďarskej]. Predpísané sviatky zachovávali, iba ak by ich náhodou porušovali tajní heretici. Jágerský biskup FB uvažoval, že by tu mohlo byť zriadené sídlo farnosti, do ktorej by mohli patriť ako filiálky tieto obce: Felsőkéked, Trstené p/H, Pányok a Abaújvár.¹⁰³

Alsóméra (Alsó Méra). R. k. filiálka farnosti Forró. Cintorín bol priestranný, spoločný s heretikmi, neohradený ani nepožehnaný. Obyvatelia: katolíci 43 a 33 detí, rusnáci 14 a 7 detí, luteráni 7 a 4 deti, kalvíni 58 a 34 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, ale aj Slováci väčšinou hovorili po maďarsky. Obyvatelia boli zbožní ľudia a okrem niekoľkých výnimiek radi počúvali bohoslužby, ale neprestávali navštevovať ani kalvínske bohoslužby, častejšie nenavštevovali farský kostol kvôli veľkonočnému prijímaniu. Predpísané sviatky zachovávali. Kalvínska drevená modlitebňa v dobrom stave. Jeden zvon, ktorého užívanie odopierali katolíkom. Chodil sem kalvínsky kantor z Felsőméry.¹⁰⁴

Alsóregmec (Alsó-Regmecz), indiferentná filiálka, priradená k latinskej farnosti Felsőregmec. Obyvatelia: katolíci 34, rusnáci 94, kalvíni 7, luteráni 4, detí spolu 42. Ľud čisto slovenskej reči. Predpísané sviatky často porušovali.¹⁰⁵

Alsóvadász (Alsó Vádász). R. k. filiálka farnosti Szikszó. Žiadny kostol, ani nebola potreba postaviť ho, lebo obec bola kalvínska. Obyvatelia: katolíci 8, rusnáci 16, kalvíni 460, detí spolu 180. Celý ľud bol maďarský, okrem niekoľkých priselencov Rusínov a Slovákov. Nie žeby zachovávali predpísané sviatky, ale sa im neslušne vysmievali. Kalvínsky murovaný kostol, ktorý bol podľa výzoru svätyne kedysi katolícky. Bol v dobrom stave. Kalvínsky kazateľ Štefan Mező nenarúšal práva katolíckeho farára. Kazateľov byt bol v dobrom stave, mal záhradu.¹⁰⁶

Arka (Arka). R. k. filiálka farnosti Boldogkőújfalu. Drevený kostol Najsv. Trojice v stave na spadnutie, pred 40 rokmi vzatý od kalvínov. Cintorín mimo dediny, spoločný s kalvínmi. Obyvatelia: katolíci 24 a 13 detí, rusnáci 16 a 2 deti, kalvíni 64 a 23 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Obyvatelia tohto miesta boli zbožní. Predpísané sviatky semtam porušovali.¹⁰⁷

¹⁰¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 154-161.

¹⁰² AACass, KV, Abov, 1746, s. 148-149.

¹⁰³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 32-33.

¹⁰⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 247-249.

¹⁰⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 28.

¹⁰⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 232-234.

¹⁰⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 175-176.

Bačkovík (Kiss-Bacsko). R. k. filiálka farnosti Kecerovské Pekľany (zo Šarišskej stolice). Obyvatelia: katolíci 8, rusnáci 20, luteráni 22, kalvíni 10, detí spolu 30. Ľud reči slovenskej. Ľud bol čo do bohoslužieb nedbalý. Predpísané sviatky zachovávali zriedkavo.¹⁰⁸

Belža (Belze). R. k. filiálka farnosti Haniska. Obyvatelia: katolíci 20, rusnáci 81, luteráni 6, kalvíni 8, detí spolu 46. Ľud jednej rusínskej reči, sotva sa tu našiel niekto, kto by rozumel po maďarsky. Obyvatelia boli osobitne zbožní. Predpísané sviatky však nechceli zachovávať, lebo tvrdili, zachovávali sviatky gréckeho obradu. Uniati gréckeho obradu mali drevený kostol, ktorý bol v dobrom stave, postavený len pred 14 rokmi [cca 1732], keď bola zbúraná stará cerkev. Bol tu presbyter gréckeho obradu Peter Zitkei (Zitkeij). Právomoc už dávny zvykom vykonával aj na katolíkov, inak bol to veľmi dobrý a mierumilovný človek. Presbyter gréckeho obradu nemal nijaké lúky ani polia, ktoré by patrili k fare, ale zasieval za desiatok jednu kostolnú trojkábovú roľu, tiež každý rusnák hosť, ktorý mal ťažný statok, bol mu povinný dať 1 kábel žita, čo by činilo 10 káblov po 1 rýnskom zlatom, spolu 10 rýnskych zlatých. Príjem zo štóly dosahoval 3 rýnske zlaté. Dovedna to činilo 13 rýnskych zlatých.¹⁰⁹

Beniakovce (Benyik). R. k. filiálka farnosti Košické Oľšany. Obyvatelia: katolíci 10, rusnáci 4, luteráni 12, kalvíni 12, detí spolu 39. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, prevládala slovenčina. Obyvatelia boli v návštevách kostola chladní. Podľa pozorovaní predpísané sviatky ako-tak zachovávali.¹¹⁰

Bidovce (Bűd). R. k. filiálka farnosti Nižné Myšľa. Barón Medňanský (Mednianszky) tu nechal postaviť kríž, ktorý kalvíni zborili v roku 1744. Obyvatelia: katolíci 27, rusnáci 14, luteráni 25, kalvíni 104, detí spolu 84. Ľud reči maďarskej, ktorá prevládala, aj slovenskej. V návšteve bohoslužieb bol ľud pre prílišnú vzdialenosť kostola nedbalý. Predpísané sviatky zriedka zachovávali. Drevený kalvínsky kostol v dobrom stave postavený asi pred 39 rokmi, odvtedy tu pôsobil aj kazateľ. Kalvínsky kazateľ Štefan Kándai (Kánday) zasahoval do práv katolíckeho farára.¹¹¹

Blažice (Bologd). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Murovaný kostol sv. Michala pod klenbami, nekonsekrovaný. Bočný oltár klužskej PM (*BMV Claudiopolytanesis*). Obyvatelia: katolíci 28, rusnáci 9, luteráni 5, kalvíni 22, detí spolu 34. Ľud dvoch rečí, maďarskej, ktorá prevládala u kalvínov a slovenskej, ktorá prevládala u katolíkov. Predpísané sviatky riadne zachovávali.¹¹²

Bőcs (Bűcs), osada. R. k. filiálka farnosti Gesztely (zo Zemplínskej stolice). Nebol tu katolícky kostol, ani nebola reálna potreba postaviť ho. Obyvatelia: katolíci 7, rusnáci 2, kalvíni 300, detí spolu 120. Ľud maďarskej reči, boli aj niekoľkí Slováci, ale o slovenskej reči nechceli ani počuť. Katolíci sa málo starali o bohoslužby a farára. Predpísané sviatky a všedné dni – všetko im bolo jedno. Kalvínsky murovaný kostol bol kedysi katolícky, ako to bolo vidno z jeho stavebného slohu. Bol v dobrom stave, ale nemal klenby, len rovný drevený strop. Kalvínsky kazateľ Juraj Žirči (Zsircsy) nenarúšal práva katolíckeho farára. Zdržoval sa tu silou zvyku a nevedelo sa odkedy. Jeho bývanie bolo v dobrom stave, zvykli ho opravovať veriaci.¹¹³

Bočiar (Bocsár). R. k. filiálka farnosti Haniska. Ruiny bývalého katolíckeho kostola. Obyvatelia: katolíci 70, rusnáci 23, luteráni 12, kalvín 1, detí spolu 30. Ľud jednej reči slovenskej. Obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali kostol a kázne. Farára si ctili s povinnou úctou. Predpísané sviatky zachovávali.¹¹⁴

¹⁰⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 58-59.

¹⁰⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 137.

¹¹⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 87-88.

¹¹¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 45-46.

¹¹² AACass, KV, Abov, 1746, s. 33-34.

¹¹³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 237-238.

¹¹⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 124-125.

Bohdanovce (Bogdány). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 8, rusnák 1, kalvíni 72, detí spolu 46. Ľud reči maďarskej, ktorá prevládala, aj slovenskej. Ľud kostol navštevoval. Predpísané sviatky boli nútení zachovávať.¹¹⁵

Boldog (Boldog). R. k. filiálka farnosti Boldogkőújfalu. Drevená modlitebňa, bolo ju treba prestavať na priestrannejší kostol. Túto modlitebňu potrebnou výbavou zariadili levočskí jezuiti. Dva benedikované zvony. Obyvatelia: katolíci 192 a 74 detí, rusnáci 63 a 20 detí, luteráni 13. Ľud z väčšej časti slovenský. Neboli pristihnutí, aby zneuctovali predpísané sviatky. Bol tu malý drevený kostol gréckeho obradu, vybudovaný pred 40 rokmi [cca 1706] nemajúci žiadne pozemky ani príjmy. Hoci bol tu kostol gréckeho obradu, predsa tu nebol nijaký presbyter už poldruha roka, a hoci farár rovnako slúžil rusnákom ako svojim, predsa od nich nemohol dostať nijaký plat. Dom presbytera gréckeho obradu bol síce v celkom dobrom stave, ale nebol obývaný. Nemal ani polia ani lúky, slovom žiadny majetok, zo štóly by ten istý presbyter ročne získal asi 4 rýnske zlaté. Tiež od svojich by mohol dostať lektikálne obilie 8 káblov. Bol tu aj kantor gréckeho obradu, aj on býval v dome. Jeho príjmy boli neisté, na ktoré musel čakať z blahosklonnosti svojich rusnakov.¹¹⁶

Boldogkőújfalu (Boldog Kö Ujfalu). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol PM s klenbami. Cintorín mimo dediny, neohradený, spoločný s kalvínmi. Patronátne právo si nárokovalo jezuitské kolégium v Levoči, ale neplnilo si svoje povinnosti. Farár Tomáš Kalatai (Kalathay), 34-ročný, v pastoračii bol 5 rokov, na tomto mieste 3 roky; rozprával po maďarsky a slovensky, slabšie po nemecky. Obyvatelia: katolíci 90 a 31 detí, rusnáci 36 a 9 detí, luteráni 11, kalvíni 94 a 45 detí. Od rusnakov apostatoval istý Čontoš (Csontos). Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina, najmä u kalvínov. Púte: na sv. Juraja do obce Erdőbénye, na sv. Ladislava do obce Tállya, na Navštívenie PM do obce Monok, na Nanebovzatie PM do kaplnky pod vrch zvaný *Szent István*, na sv. Štefana kráľa do obce Hejce. Katolícki obyvatelia boli zbožní, radi počúvali Božie slovo, farára mali v povinnej úcte. Predpísané sviatky porušovali niekedy tajnými prácami. Nebol tu nijaký kazateľ, ale chodieval sem kalvínsky kazateľ z Alpáru Matej Nogradi, ktorý vysluhoval sviatosti svojim veriacim. Podľa starej praxe polovicu svojej štóly prepúšťal miestnemu katolíckemu farárovi. Odvolával sa na kráľovské artikuly, že vraj toto miesto bolo artikulárne.¹¹⁷

Byster (Beszter). R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Murovaný kostol nevedno komu zasvätený; bez povaly, svätyňa pokrytá slamou, loď šindľom, nebolo znakov o konsekrácii. Obyvatelia: katolíci 6, rusnáci 25, luteránka 1, kalvíni 37, detí spolu 35. Ľud rovnako znalý maďarskej a slovenskej reči.¹¹⁸

Byšta (Biste). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: katolíci 2, rusnáci, 55, kalvíni 61, detí spolu 49. Ľud dvojakej reči, maďarskej s slovenskej rovnako. Bol tu kostol gréckeho obradu, drevený, biedny, postavený k úcte sv. Juraja pred 6 rokmi [cca 1740] ako filiálka Füzéru, ale s pripustením, ba dovoľením najosvietenejšieho pána baróna Stáraiho (Sztáraj) pre málopočetnosť latinského obradu prešiel do moci rusnakov. Na tomto mieste bol aj presbyter gréckeho obradu menom Alexej Skribka (Szkribka), jednomesačný presbyter, neukracoval právomoc latinského farára. Kňaz gréckeho obradu mal maličké a biedne bývanie. Ten istý kňaz mal role pod asi 6 káblov, ktoré obrábal vlastnou usilovnosťou. V jeseni mohol zasieť 2 kábly, z ktorých po odrátaní odmeny za svoju prácu a čiastky pre mlatcov získaval 4 kábly, ktoré činili 4 rýnske zlaté. Z jesennej pšenice 2 rýnske zlaté. Tiež mal dve lúky na 2 vozy sena, ktoré po odrátaní práce mohli ohodnotiť na 1 rýnsky zlatý 30 grošov. Spolu z obilia od svojich poslucháčov mal 3 kábly žita, ktoré činili 3 rýnske zlaté. V hotovosti 3 rýnske zlaté. Zo štóly mal 4 rýnske zlaté. Teda celkový príjem tohto presbytera dosahoval 17 rýnskych zlatých 30 grošov. Bol tu kostolník (*aedituus*) gréckeho obradu, mal svoj sedliacky dom, sám ho udržiaval; jeho príjmy z dediny boli spolu 3 korce žita, prepočítané každý po 15 grošov činili 45 grošov; keďže by z toho nemohol vyžiť, obrábal za árendu sedliacky dom. Kalvínsky kazateľ býval v súkromnom dome šľachtica Hutkaiho (Hutkaj). Najprv

¹¹⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 48.

¹¹⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 177-180.

¹¹⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 168-174.

¹¹⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 82-84.

býval na tom mieste, kde teraz býval presbyter gréckeho obradu, ale odtiaľ ho vyhnal zemepán, preto sa usídlil v Hutkaiho kúrii. Nevedno, ako sa sem dostali prví kazatelia. Kalvínsky kazateľ sa volal Štefan Pataki (Patakj). Kazateľ vykonával aj úrad kantora. Jeho ročný príjem bol 55 Rfl. 30 gr. V Zemplínskej stolici spravoval filiálku Brezina, ktorú mu sprostredkoval pán Barta.¹¹⁹

Cekeháza (Czekeháza). R. k. filiálka farnosti Abaújszantó. Obyvatelia: katolíci 35, rusnáci 5, luteráni 36, kalvíni 28, detí spolu 56. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, dominovala slovenčina. Luteránsky kostol bol postavený v rokoch 1741 – 1742 pod zámienkou súkromného domu, ale hneď sa stal kostolom. Luteránsky kazateľ tu mal pohodlné bývanie. Pozemky a príjmy nemal, ale dostával dary od svojich poslucháčov zo širokého okolia a tie činili asi 120 Rfl. ročne.¹²⁰

Csobád (Csobád). R. k. filiálka farnosti Forró. Nebol tu kostol, ani nebola potreba postaviť ho. Priestranný cintorín spoločný s heretikmi, neohradený ani nepožehnaný. Obyvatelia: katolíci 9 a 3 deti, rusnáci 5, luteráni 1, kalvíni 89 a 57 detí. Ľud len maďarskej reči. Katolícki obyvatelia boli veľmi zbožní ľudia a usilovní v navštevovaní bohoslužieb, aj k farárovi mali veľkú úctu. Predpísané sviatky kalvíni nikdy nezachovávali. Kalvínska modlitebňa v dobrom stave, kedysi patrila katolíkom. Mali jeden zvon. Kalvínsky kazateľ Štefan Tegláš (Téglás) sa tu zdržiaval zvykovým právom, lebo tu nebolo artikulórne miesto, ale obsadené v čase revolúcie. Kazateľ mal pohodlné bývanie, ktoré udržiavalo spoločenstvo.¹²¹

Čakanovce (Csákány). R. k. filiálka farnosti Kecerovské Pekľany (zo Šarišskej stolice). Obyvatelia: katolíci 16, rusnáci 8, luteráni 39, kalvíni 3, detí spolu 34. Ľud slovenskej reči. Obyvatelia boli k bohoslužbám vlažní. Predpísané sviatky nezachovávali. Murovaný luteránsky kostol v dobrom stave, kedysi bol katolícky, odpradáva bol používaný luteránmi.¹²²

Čaňa (Csány). R. k. filiálka farnosti Všetechsvätých. Obyvatelia: katolíci 77, rusnáci 61, luteráni 18, kalvíni 56, detí spolu 78. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak slovenčina prevládala. Predpísané sviatky nezachovávali. Kalvínska murovaná modlitebňa, ktorá kedysi bola katolícka, loď nemala strechu, svätyňa bola zastrešená. Kalvínsky kazateľ tu pôsobil odnepamäti, nezasahoval do práv katolíckeho farára.¹²³

Ďurkov (Győrke). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 23, rusnáci 27, luteráni 19, kalvíni 64, detí spolu 75. Ľud maďarskej a slovenskej reči, avšak prevládala maďarčina. Ľud kvôli vzdialenosti bol nedbalý a lenivý v navštevovaní bohoslužieb. Predpísané sviatky zachovávali. Kalvínsky murovaný kostol, kedysi bol katolícky, odpradáva v držbe kalvínov. Kalvínsky kazateľ Štefan Dörki (Györki) nenarúšal práva katolíckeho farára. Nevedelo sa, či bolo toto miesto artikulórne. Kazateľ tu pôsobil odpradáva.¹²⁴

Encs (Encs), osada. R. k. filiálka farnosti Forró. Murovaný kostol sv. Jozefa získaný od kalvínov v roku 1742, svätyňa mala klenbu, sakristia tu nestála; 1 benedikovaný zvon. Plnomocné odpustky na sviatok patrocínia. Patrocínium vybral zemepán Jozef Keglevič (Keglevics), ktorý kostol získal od kalvínov, opravil ho a vyzdobil. Priestranný cintorín, požehnaný, spoločný s heretikmi. Jágerský biskup FB uvažoval, žeby sa toto miesto malo stať sídlom katolíckej farnosti s filiálkami Alsóméra, Felsóméra, Alsónovaj, Felsónovaj, Idrány, Garadna (kým by nebola pričlenená do plánovanej farnosti Hernádpetri), tri dedinky spojené do obce Fügöd (Alsó-, Középső-, Felső-). Obyvatelia: katolíci 38 a 13 detí, rusnáci 14 a 6 detí, luteráni 5 a 2 deti, kalvíni 42 a 17 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, sotva sa našli Slováci, ktorí by nerozumeli po maďarsky, preto bol tu maďarský kňaz, nič menej taký, ktorý vedel aj po slovensky natoľko, aby mohol spovedať niekoľkých tu roztrúsených Slovákov. Obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali kostol, k farárovi mali veľkú úctu. Predpísané sviatky zachovávali. Katolícky farský dom bol do vyhodnenia kazateľa kalvínsky. Vtedy bol v primeranom stave, teraz v zlom, lebo ho nikto neopravoval.

¹¹⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 22-24.

¹²⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 166-167.

¹²¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 256-258.

¹²² AACass, KV, Abov, 1746, s. 59.

¹²³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 69-70.

¹²⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 44.

Mal len jednu izbu so sedliackou usadlosťou. Katolícky farár sa často zriekal štóly, aby pritiahol ku katolíkom heretikov. Pozemok kalvínskeho kazateľa si vzal späť zemepán.¹²⁵

Felsődobza (Felső Dobza). R. k. filiálka farnosti Hernádkércs. Ruiny katolíckeho kostola zabezpečené pozemkami, preto zrejme kedysi bolo sídlom farnosti. Obyvatelia: katolíci 47, rusnáci 13, luteráni 8, kalvíni 86, detí spolu 83. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Katolícki obyvatelia boli zbožní a väčšinou sa správali úctivo k svätým veciam ako aj k farárovi. Predpísané sviatky porušovali veľmi často. Kalvínsky murovaný kostol v dobrom stave, ktorý bol – ako sa zdalo – postavený kalvínmi. Kalvínsky kazateľ Peter Patai (Pataij) občas zvykol prekážať katolíckemu farárovi. Kazateľ býval zrejme na bývalom katolíckom pozemku a užíval pozemky katolíckeho farára. Kazateľov byt bol v dobrom stave.¹²⁶

Felsőkéked (Felső-Kéked), filiálka Nižnej Myšle. Obyvatelia: katolíci 37, rusnáci 20, luteráni 2, kalvíni 14, detí spolu 38. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, prevládala slovenčina. Obyvatelia boli zbožní a v navštevovaní bohoslužieb usilovní. Predpísané sviatky zachovávali.¹²⁷

Felsőméra (Felső Méra). R. k. filiálka farnosti Forró. Nebol tu kostol, ani nebola potreba postaviť ho. Obyvatelia: katolíci 38 a 17 detí, rusnáci 26 a 4 deti, luteráni 14 a 3 deti, kalvíni 82 a 41 detí. Ľud dvojrečový maďarský a slovenský. Boli niekoľkí Slováci, ktorí vôbec nerozumeli maďarskú reč. Obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali a počúvali všetky bohoslužby. K farárovi boli veľmi úctiví. Predpísané sviatky zachovávali. Kalvínska modlitebňa bola kedysi katolícka, ale kalvíni ju obsadili v čase revolúcie. Mali jeden zvon a odopierali na ňom zvoniť katolíkom počas ich pohrebov. Kalvínsky kazateľ Peter Túkodi (Tyúkody) sa tu zdržiaval právom zvyku. Toto miesto nebolo artikulórne, kazatelia sem vnikli v čase rákociavskej vzbury. Kazateľovo bývanie bolo v dobrom stave, zvykli ho opravovať veriaci. Kalvínsky kantor Ján Žujtai (Zsujtay) mal bývanie, o ktoré sa starali veriaci z Alsóméry.¹²⁸

Felsőregmec (Felső-Regmecz) a *Mátyásháza* (Máttás-Háza), spojené dediny, indiferentná filiálka latinskej farnosti Füzér, inokedy Lastoviec, inokedy Sátorajjárhelyu. Nebol tu kostol, ale s dovoľením jágerského biskupa FB sa omša celebrovala v súkromí v kaštieli zemepána Františka Dežefiho (Desőffy). Biskup FB tu uvažoval o zriadení farnosti s filiálkami Malý Kazimír (Kiss-Kazmér), Mikoháza a Alsóregmec, príp. aj obce Kalša, Slanec, Slančík, Slanské Nové Mesto a Slanská Huta zo Zemplínskej stolice (sic!).¹²⁹ Obyvatelia: katolíci 31, rusnáci 29, luteráni 6, kalvíni 64, detí spolu 55. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak prevládala maďarčina. Katolíci a rusnáci by boli zbožní, keby tu alebo v blízkosti mali svojho farára. Predpísané sviatky niekedy porušovali, najmä heretici. Kalvínsky kostol z kresaných kameňov, ktorý podľa výzoru bol kedysi katolícky. Kalvínsky kazateľ Michal Barcaj (Barczaly) tu pôsobil od nepamäti.¹³⁰

Filkeháza (Filkó-Háza, Filko-Háza). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: katolíci 5, rusnáci 95, detí spolu 49. Ľud reči slovenskej. Predpísané sviatky nezachovávali preto, lebo tvrdili, že zachovávali sviatky gréckeho obradu, avšak ani tie nezachovávali, lebo zemepánmi boli vtedy nútení pracovať. V tejto lokalite bol presbyter gréckeho obradu Demeter Paulovic (Paulovicz), ktorý vymyká spod jurisdikcie füzerského farára rusnákov vo filiálkach. Presbyter gréckeho obradu mal pozemky patriace k fare, spolu 11 káblov, ktoré obrábal vlastnou silou, preto v jeseni zasieval 3 kábly žita, úroda z tohto výsevu mohla vyniesť po jednom 3 kábly čiže okrem čiastky mlatcov spolu 9 káblov, avšak pretože sám oral, z titulu prác sa vybrali 3 kábly. Zostalo tak 6 káblov, ktoré činia 6 rýnskych zlatých. V jari mohol podobne zasieť 2 kábly jačmeňa alebo ovsa, z ktorej úrody, okrem mlatcov a po odrátaní hodnoty práce, mohol mať 4 kábly jačmeňa, ktoré po 51 grošov činili 3 rýnske zlaté 25 grošov. Okrem toho mal od každého host'a 2 korce žita a 1 korec ovsa. Žito činilo 14 káblov, ktoré hodnotené po 1 rýnskom zlatom činilo 14 káblov. Ovsu bolo

¹²⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 249-252.

¹²⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 208-209.

¹²⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 46-47.

¹²⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 246-247.

¹²⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 28.

¹³⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 25-26.

7 káblov, hodnotených po 30 grošoch činili 3 rýnske zlaté 30 grošov. Mal od jednotlivého host'a aj 3 žitné chleby, ročne to činilo 84 chlebov, každý bochník o hodnote 6 grošov, spolu to činilo 8 rýnskych zlatých 24 grošov. Tiež každý želiar bol mu povinný odpracovať jeden deň v roku, totiž rúbať drevo; keby bolo 8 želiarov a jednotlivá denná práca by sa počítala na 12 grošov, spolu to potom činilo 1 rýnsky zlatý 36 grošov. Zo štóly dostával z farskej obce a zo všetkých filiálok 10 rýnskych zlatých. Teda celý príjem tohto presbytera bol 46 rýnskych zlatých 55 grošov. Tento presbyter sa sťažoval, že slovutný pán František Dežefi (Desöffy) vzal od kostola jednu sedliacku usadlosť, ktorá patrila farnosti už 100 rokov. Bol tu kantor gréckeho obradu. Byt mal malý a biedny, príjem mal taký nízky, že mohol akurát živiť, ale mlátiac, žnúc iným a kopajúc vinice atď. si hľadal príležitosť ako si zarobiť živobytie.¹³¹

Fony (Fony). R. k. filiálka farnosti Hejce. Murovaný kostol v ruinách, ktorý vyhorel pred 8 rokmi [1738], klenby vo svätyni. Farár tu mal právo výčapu, ale nevyužíval ho, lebo nič nečapoval. Obyvatelia: katolíci 100 a 50 detí, rusnáci 7 a 10 detí, kalvíni 120 a 49 detí. Ľud maďarskej a slovenskej reči, avšak viac bol znalý maďarčiny. Obyvatelia boli podobne zbožní ako v Hejciach. Predpísané sviatky zachovávali. Drevený kalvínsky kostol postavený v roku 1736. Vo veži jeden zvon. Tento kostol nikdy nebol katolícky, ale nevedelo sa, ako sa ho opovážili kalvíni postaviť. Kalvínsky kazateľ Juraj Sentimrei (Szent Imrej) nikdy neporušoval práva katolíckeho farára. Nevedelo sa, že by toto miesto bolo artikulórne, aj keď kazateľ sa odvolával na kráľovské artikuly.¹³²

Forró (Forró). Sídlo r. k. farnosti. Kostol Nepoškvrneného počatia PM, nekonsekrovaný; 2 zvony. Stál tu bočný oltár sv. Jána Nepomuckého. Patronátne právo vykonávalo mesto Košice, ktoré si svoje povinnosti plnilo vzorne. Farár Štefan Čák (Csák), 36-ročný; rozprával po maďarsky, slovenčinu používal len v prípade spovede. Obyvatelia: katolíci 154, rusnáci 56, luteráni 30, kalvíni 16, detí pod 7 rokov spolu 104. Ľud dvojrečový maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Púte: na sv. Jozefa do Encsu, na sv. Jána Nepomuckého do Léhu, v nedeľu v oktáve sv. Terézie do Ináncsu. Obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali bohoslužby a počúvali Božie slovo. Farára si veľmi ctili ako katolíci tak aj nekatolíci. Predpísané sviatky zachovávali.¹³³

Fügöd (Alsó a Középső Füged). R. k. filiálka farnosti Forró. Nebol tu kostol, ani nebola potreba postaviť ho. Cintorín priestranný, spoločný s heretikmi, neohradený a nepožehnaný. Obyvatelia: katolíci 25 a 5 detí, rusnáci 12 a 1 dieťa, luteráni 35 a 8 detí, kalvíni 42 a 10 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, ale Slováci hovorili najčastejšie po maďarsky. Katolícki obyvatelia boli zbožní ľudia, v navštevovaní bohoslužieb usilovní, ctili si farára. Predpísané sviatky zachovávali. Luteráni mali modlitebňu v dome pána Štefana Sirmaiho (Szirmay) od roku 1745, v ktorej majiteľ postavil aj oltár a kazateľnicu. Kazateľ z Fancsalu sem prichádzal dvakrát týždenne a v nedeľu.¹³⁴

Fügöd (Felső Füged). R. k. filiálka farnosti Forró. Priestranný cintorín, spoločný s heretikmi, neohradený a nepožehnaný. Obyvatelia: katolíci 5 a 1 dieťa, rusnáci 3 a 4 deti, luteráni 3 a 2 deti, kalvíni 46 a 13 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský. Katolícki obyvatelia boli zbožní, v navštevovaní bohoslužieb usilovní, ctili si farára. Predpísané sviatky zachovávali. Kalvínska modlitebňa, ktorú si uplietli z prútia, jeden zvon vo zvonici postavenej pred 4 rokmi [1742]. Kalvínsky kazateľ Michal Lenei (Lenej) sa tu zdržiaval právom zvyku, lebo tu nebolo artikulórne miesto, ale vzniklo počas revolúcie. Kazateľ mal nový byt, lebo starý tento rok vyhorel.¹³⁵

Füzér (Füzér). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol sv. Petra a Pavla s nanovo postavenou vežou, benedikovaný, klenby vo svätyni, v lodi rovný drevený strop, opravený pred 6 rokmi pričinením biskupa Erdödiho. Farár Ján Miazdra, 30-ročný; rozprával po slovensky a maďarsky. Obyvatelia: Obyvatelia: katolíci 16, rusnáci 24, luteráni 2, kalvíni 30, detí spolu 30. Ľud dvoch rečí, rovnako

¹³¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 20-21.

¹³² AACass, KV, Abov, 1746, s. 191-194.

¹³³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 239-245.

¹³⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 258-259.

¹³⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 259-260.

maďarskej a slovenskej. Chudobný ľud bol zbožný, farára si ctí. Predpísané sviatky zachovávali.¹³⁶

Füzérkajata (Kajata). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: všetci kalvíni 48 a 21 detí. Reč maďarská. Katolícke sviatky nezachovávali. Drevená kalvínska modlitebňa na spadnutie, postavené pred mnohými rokmi. Kalvínsky kazateľ Mikuláš Rapolti tu pôsobil od nepamäti.¹³⁷

Füzérkomlós (Komlós). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: všetci obyvatelia kalvíni 29 a 13 detí, hovorili po maďarsky. Nyírsky kazateľ navštevoval súkromný dom, kde odbavoval svoje bohoslužby.¹³⁸

Füzérradvány (Radvány). R. k. filiálka farnosti Füzér. Kostol Navštívenia PM, klenby vo svätyni, kostol opravený pred 6 rokmi vďaka veciam, ktoré farár našiel v krypte, z ktorej ostalo 24 zlatých. Obyvatelia: katolíci 66, rusnáci 37, kalvíni 54, detí spolu 74. Drevená kalvínska modlitebňa prikrytá slamou, postavená pred 24 rokmi s povolením Imricha Dežefiho (Dessöffy), otca terajšieho pána Františka Dežefiho. Kazateľ prichádza z obce Vilyvitány. Zemepán ich nezaväzoval nijakými povinnosťami, na rozdiel od katolíkov.¹³⁹

Garbovce (Garbóc). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Patronátne právo mal seminár sv. Štefana z Trnavy. Obyvatelia: katolíci 12, rusnák 1, kalvíni 26, detí spolu 21. Ľud maďarskej reči, ktorá prevládala, aj slovenskej reči. Ľudia boli zbožní. Predpísané sviatky zachovávali. Na tomto mieste nebol nijaký kňaz gréckeho obradu. Kalvínsky murovaný kostol pokrytý slamou bol kedysi katolícky. Kalvíni ho držali oddávna. Kalvínsky kazateľ Ján Céngesi (Czéngesy), nehatil katolíckeho farára. Hovorilo sa, že toto miesto bolo artikulórne.¹⁴⁰

Geča (Gecse). R. k. filiálka farnosti Vsechsvätých. Nebol tu žiadny kostol, ale v opustenej Nižnej Geči (Alsó Gecse) boli zrúcaniny kostola, ktorý mal katolícky výzor a patrila k nemu jedna lúka zvaná Bosnenská (*Bosnensem*), pred 11 rokmi pričlenená kostolu vo Vsechsvätých; toto rozhodnutie spochybnil Ladislav Olas (Olasz), ktorý napriek protestom lúku zaujal pre seba. Obyvatelia: katolíci 34, rusnáci 4, kalvíni 10, detí spolu 12. Slovenský ľud.¹⁴¹

Gibárt (Gibárt). R. k. filiálka farnosti Abaújszántó. Obyvatelia: katolíci 3, rusnák 1, kalvíni 3, detí spolu 3. Ľud z väčšej časti maďarskej reči.¹⁴²

Gönc (Göncz). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný priestranný kostol Narodenia PM v dezolátnom stave s narušenou statikou, múry sa rozchádzali a klenba vo svätyni a strop v kostole hrozil zrútením. Farár Juraj Šartoriš (Sartoris), 47-ročný, tu pôsobil 10 rokov; chodil oblečený na nemecký spôsob (*germanico habitu*). Faru vystaval z ruín. Obyvatelia: katolíci 80, rusnáci 15, luteráni 4, kalvíni 600, detí spolu 200. Ľud rovnako znalý maďarskej a slovenskej reči. Púte: na sv. Štefana kráľa do obce Hejce. Katolícki obyvatelia boli zbožní a vďačne počúvali Božie slovo. Heretikov bolo niekedy vídať porušovať predpísané sviatky.¹⁴³

Göncruszka (Göncz-Ruszká). R. k. filiálka farnosti Gönc. Obyvatelia: katolíci 100, rusnáci 60, luteráni 15, kalvíni 90, detí spolu 100. Ľud dvojrečový, rovnako slovenský a maďarský. Heretikov bolo niekedy vídať porušovať predpísané sviatky. Pôrodná asistentka bola jedna rusnáčka, pod prísahou, dobre znala svojich povinností. Murovaný kalvínsky kostol, kedysi bol katolícky, v dobrom stave, vo držbe kalvínov odnepamäti, udržiavali ho len z milodarov. Kazateľ František Boldiš (Boldis) doteraz vyrušoval katolíckeho farára, pretože nezákonne bral desiatok göncského farára, ale aj príjmy rusnákov a luteránov, ba pravidelne oberal o naturálie nemiestnych vinohradníkov, napr. Košičanov. Zostával tu len s dovoľením nekatolíckych zemepánov. Bývanie mal na

¹³⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 9-11.

¹³⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 15-16.

¹³⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 17-18.

¹³⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 13-14.

¹⁴⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 38-39.

¹⁴¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 71-72.

¹⁴² AACass, KV, Abov, 1746, s. 166.

¹⁴³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 138-143.

obecnom mieste (*in communi loco*). Najväčší príjem mal z predaja sudového vína (až 9 sudov, jeden po 6 Rf.), spolu ročný príjem dosahoval 86 Rfl.¹⁴⁴

Gyňov (Gönyű). R. k. filiálka farnosti Vsechsvätých. Obyvatelia: katolíci 29, rusnáci 35, luteráni 2, kalvíni 35, detí spolu 27. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, prevládala slovenčina.¹⁴⁵

Halmaj (Halmay), majer. R. k. filiálka farnosti Aszaló (z Boršodskej stolice). Obyvatelia: katolíci 61, rusnáci 21, luteráni 37, kalvíni 80, detí pod 7 rokov spolu 36. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, ale maďarčina prevládala. Obyvatelia neboli o nič viac oddanejší svätým veciam ako v sídle farnosti (Aszaló), avšak svojho farára poslúchali s úctou. Predpísané sviatky zachovávali veľmi zriedkavo. Kalvínska drevená modlitebňa postavená asi pred 20 rokmi. Nebýval tu kazateľ, ten sem chodieval z obce Kiskinizs (Kis Kinis).¹⁴⁶

Haniska (pri Košiciach; Enyiczke). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol sv. Jána Krstiteľa, nekonsekrovaný; svätyňa pod klenbou, loď pod doskovým stropom, bez sakristie. Jeden z bočných oltárov bol zasvätený sv. Jánovi Nepomuckému. Plnomocné odpustky na sviatok sv. Jána Nepomuckého. Pri kaštieli na verejnom priestranstve stála socha Bolestnej PM (*BMV Sascsinienensis*). Farár Žigmund Halčík (Halcsik), 36-ročný, kňazom bol 12 rokov, tu pôsobil 7 rokov; rozprával po slovensky, priemerne po nemecky. Kaplán Ján Ferencič (Ferencsics) v kúrii Jakuba Meška (Meskő); rozprával po maďarsky a nemecky, po slovensky sa naučil kvôli spovedaniu. Obyvatelia: katolíci 216, rusnáci 33, luteráni 16, kalvíni 24, detí spolu 87. Ľud hovoril dvoma rečami, slovenskou a maďarskou, avšak prevládala slovenská. Púte: na Najsv. Trojicu do Perína, na sv. Annu do Bukovca, na Všetkých svätých do Valalík. Obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali kostol, vďačne počúvali kázne, farára si veľmi ctili. Predpísané sviatky riadne zachovávali.¹⁴⁷

Hejce (Hejce). Sídlo r. k. farnosti. Kostol sv. Štefana kráľa, o ktorého konsekrácii sa nič nevedelo, klenby boli v celom kostole. Stál tu bočný oltár sv. Jána Nepomuckého. Tri zvony. Cintorín oplotený, rozsiahly. Odpustky na sviatok patrocínia. Patronátne právo mal správca (*regens*) košického seminára, ale povinnosti si vôbec neplnil. Farár Juraj Cefel (Czefel), 38-ročný, v pastorácii pôsobil 7 rokov, prvých 5 rokov v Päťkostolnej (*Pécsi*) diecéze, tu bol 1 rok; študoval na Pázmaneu; rozprával maďarsky a nemecky, Slováci s ním neboli spokojní, lebo po slovensky vedel veľmi slabo. Obyvatelia: katolíci 84 a 42 detí, rusnáci 4 a 2 deti, kalvíni 152 a 85 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, maďarská prevládala u nekatolíkov, katolíci boli totiž väčšinou Slováci, avšak aj oni vedeli po maďarsky. Púte: na Nanebovzatie PM ku kaplnke pod horu *Szent István* v chotári Boldogkő. Obyvatelia, ktorí boli katolíci, boli zbožní a vďačne počúvali Božie slovo. Všetci verne zachovávali predpísané sviatky.¹⁴⁸

Hernádbúd (Búd). R. k. filiálka farnosti Abaújszantó. Obyvatelia: katolíci 15 a 9 detí, rusnáci 5 a 2 deti, luteráni 10 a 3 deti, kalvíni 44 a 28 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Kalvínsky kazateľ krstil aj katolíkov aj rusnákov, sobášil ako (katolícky) farár, tiež pochovával. Pôrodnou asistentkou bola rusnáčka dobrého života a dobre poučená. Kalvínsky kostol z kresaných kameňov, kedysi bol katolícky, bol v dobrom stave, v držbe nekatolíkov odnepamäti. Kazateľ Štefan Sendrei (Szendrey), ktorí krstil aj katolíkov, aj rusnákov a sobášil ako (katolícky) farár, aj pochovával. Mal dobré bývanie, postavené z dreva, opravovali ho miestni obyvatelia.¹⁴⁹

Hernádcéce (Alsó-, Felső Czece), filiálky latinskej farnosti Boldogkőújfalú. Obyvatelia: katolíci 45 a 31 detí, rusnáci 39 a 23 detí, luteráni 9 a 5 detí, kalvíni 71 a 27 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prvá reč prevládala. Neškodilo by, keby boli katolíci oddanejší svätým veciam. Predpísané sviatky sa sem-tam porušovali heretikmi. Kalvínska murovaná modlitebňa v stave na

¹⁴⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 151-153.

¹⁴⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 72.

¹⁴⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 217-218.

¹⁴⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 109-114.

¹⁴⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 186-189.

¹⁴⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 161-163.

spadnutie vo Felsőcéce. Nevedelo sa, či kedysi bola katolícka. Kalvínsky kazateľ mal pohodlné bývanie, o ktoré sa mu zvykli starať jeho veriaci.¹⁵⁰

Hernádkércs (Hernád-Kércsi). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol sv. Vavrinca obnovený v roku 1745 v dobrom stave, ale s malou kapacitou len na 100 ľudí. Viacerí zemepáni scudzili množstvo peňazí odkázaných kostolu testamentárne niekoľkými farármi. Farár Michal Németi (Némethy), 27-ročný novokňaz; rozprával rovnako po maďarsky a slovensky. Obyvatelia: katolíci 136, rusnáci 16, luteráni 22, kalvíni 18, detí spolu 100. Ľud rovnako znalý maďarskej a slovenskej reči. Púte: na sv. Jána Nepomuckého do Léhu, na Navštívenie PM do Monoku, na Nanebovzatie PM do Forró. Obyvatelia boli veľmi málo oddaní svätým veciam, veľmi nedbalí, leniví a neusilovní v počúvaní kázni aj katechéz, slovom vo všetkých bohoslužbách. K farárovi nemali žiadnu úctu, ba prenasledovali ho veľmi s veľkou nenávisťou, a tak šľachtici ako aj sedliaci nemali nič iné na pamäti a v srdci ako to, aby farára čím skôr vyhnali a prinútili ho odtiaľ odísť. Šľachtici totiž mali motiváciu znovu obsadiť maličký pozemok určený pre farára, prostí sedliaci zas aby nemuseli farárovi nič platiť. Zistilo sa, že niekedy porušovali predpísané sviatky.¹⁵¹

Hernádpetri (Petri). R. k. filiálka farnosti Haniska. Vo vizitačnom protokole o nej neboli uvedené podrobnosti, ale jágerský biskup FB uvažoval, žeby tu mohlo byť zriadené sídlo farnosti s filiálkou Perín.¹⁵²

Hernádszentandrás (Szent András). R. k. filiálka farnosti Forró. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 15 a 2 deti, rusnáci 10 a 5 detí, luteráni 3 a 1 dieťa, kalvíni 119 a 63 detí. Ľud maďarskej a slovenskej reči, ale Slovákov bolo veľmi málo a väčšinou rozumeli po maďarsky. Katolícki obyvatelia boli zbožní ľudia a usilovní v navštevovaní bohoslužieb. Farára si veľmi ctili. Heretici celkom odmietali zachovávať predpísané sviatky. Kedysi katolícka kalvínska modlitebňa bola obsadená v čase rákociovskej revolúcie, bola v dobrom stave. Kalvínsky kazateľ Juraj Erdei tu zostával právom zvyku, nebolo to totiž artikulórne miesto, lebo vzniklo za revolúcie.¹⁵³

Hernádszurdok (Szurdok). R. k. filiálka farnosti Haniska. Obyvatelia: katolíci 4, rusnáci 7, luterán 1, kalvíni 54. Ľud dvojrečový, rovnako maďarský a slovenský. Predpísané sviatky vôbec nezachovávali. Kalvínska drevená modlitebňa, veľmi malá, v biednom stave. Nebol tu nijaký kazateľ, len kalvínsky kantor.¹⁵⁴

Hrašovík (Ráss). R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Obyvatelia: katolíci 18, rusnáci 10, luteráni 19, kalvíni 14, detí spolu 18. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak prevládala slovenská. Doteraz sa nedbalo, že miestni porušovali predpísané sviatky, v navštevovaní bohoslužieb boli leniví.¹⁵⁵

Chrastné (Haraszi), osada. R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Obyvatelia: katolíci 15, rusnáci 2, luteráni 2, kalvíni 2, detí spolu 8. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský. Boli vlašnej zbožnosti a úctivosti k svojim farárom. Predpísané sviatky nezachovávali. Bol tu luteránsky kantor, ktorý svojím hulákaním a neužitočným kázaním kazil duše katolíkov.¹⁵⁶

Ináncs (Ináncs), osada. R. k. filiálka farnosti Forró. Kostol sv. Terézie bol získaný od kalvínov v roku 1742, vo svätyni boli klenby; 1 zvon. Kostol získal nebohý gróf Gabriel Anton Erdődi. Plnomocné odpustky na deň patrocínia. Cintorín bol dosť priestranný, neohradený, spoločný s heretikmi. Obyvatelia: katolíci 21 a 9 detí, rusnáci 8 a 3 deti, luteráni 7 a 2 deti, kalvíni 50 a 23 detí. Ľud dvojrečový maďarský a slovenský, ale zo Slovákov bolo málo takých, ktorí by nerozumeli maďarskú reč. Obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali kostol a kázne. K farárovi

¹⁵⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 184-185.

¹⁵¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 201-206.

¹⁵² AACass, KV, Abov, 1746, s. 118, 132.

¹⁵³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 255-256.

¹⁵⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 136.

¹⁵⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 86-87.

¹⁵⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 93-94.

mali veľkú úctu. Predpísané sviatky zachovávali. Vo farskom dome býval kalvínsky kazateľ, mal dve izby, potreboval by opravu.¹⁵⁷

Kázmárk (Kásmárk). R. k. filiálka farnosti Aszaló. Žiadny kostol, ani tu nebola potreba postaviť ho. Cintorín mali katolíci spoločný s heretikmi, bol priestranný, ale nebol ohradený ani požehnaný. Obyvatelia: katolíci 6, rusnáci 4, luteráni 16, kalvíni 110, detí spolu 60. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Katolíci, ktorých bol málo, zriedkavo navštevovali bohoslužby, pretože väčšinou slúžili. Predpísané sviatky vôbec nezachovávali. Kalvíni tu mali murovanú modlitebňu, ktorá bola kedysi katolícka, ale v čase rákociovskej vzbury bola obsadená heretikmi. Bola v dobrom stave, mala jeden zvon. Zvonice v roku 1746 postavili od základov novú. Kalvínsky kazateľ Samuel Kakasdi (Kakaszy) tu zostával právom zvyku, vnikol sem počas rákociovskej vzbury. Miesto nebolo artikulórne. Kazateľ mal dobré bývanie.¹⁵⁸

Kechnec (Kenyhecz). R. k. filiálka farnosti Haniska. Ruiny bývalého katolíckeho kostola, ktorý by bolo vhodné opraviť pre mnohopočetnosť katolíkov v tejto a priľahlých dedinách, zemepáni Štefan Salai (Szalai) a Michal Korniš (Kornis) už boli tejto záležitosti naklonení, preto biskup FB uvažoval, žeby tu mohlo byť zriadená aj sídlo farnosti s filiálkami Seňa, Milhost', Tornyósnémeti, Hernádszurdok. Obyvatelia: katolíci 68, rusnáci 56, luteráni 18, kalvíni 32, detí spolu 28. Ľud dvojrečový, slovenský a maďarský, avšak prevládala slovenčina. Obyvatelia boli zbožní ľudia, veľmi často ich bolo vídať na bohoslužbách v haniščianskom kostole. Predpísané sviatky zachovávali. Tu nemali kalvíni verejnú modlitebňu, ale každú nedeľu sem prichádzal kalvínsky kazateľ zo Sene do súkromného domu kalvínskeho šľachtica.¹⁵⁹

Kisbózsza (Kis-Bosva). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: katolíci 9, rusnáci 11, detí spolu 16. Ľud bol jednej reči, slovenskej. Gréci patrili pod farnosť Filkeháza.¹⁶⁰

Kiskinizs (Kis Kinis). R. k. filiálka farnosti Hernádkércs. Obyvatelia: katolíci 15, rusnáci 8, luteráni 1, kalvíni 40, detí spolu 38. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Obyvatelia, čo do zbožnosti a ostatných vecí, boli skoro práve takí ako v Hernádkercsi. Predpísané sviatky niekedy porušovali. Kalvíni tu síce nemali modlitebňu, ale navštevovali kazateľov dom. Kalvínsky kazateľ Dávid Disnői (Disznósy) nenarúšal práva katolíckeho farára. Mal dobré bývanie. Nevlastnil tu žiadne polia.¹⁶¹

Kokšov-Bakša (Baxa). R. k. filiálka farnosti Vsechsvätých. Obyvatelia: katolíci 28, rusnáci 4, luteráni 2, kalvín 1, detí spolu 6. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, prevládala slovenčina.¹⁶²

Korlát (Korlát). R. k. filiálka farnosti Hejce. Obyvatelia: katolíci 16 a 8 detí, kalvíni 50 a 20 detí. Veľký murovaný kostol v rukách heretikov mal katolícky výzor. Kazateľ Samuel Lörinc (Lörincz) nenarúšal práva katolíckeho farára. Sídliť tu odnepamäti. Kazateľ sa odvolával na kráľovské artikuly. Kazateľov dom bol v dobrom stave, staralo sa oň spoločenstvo.¹⁶³

Košice (Cassovia, Kassa) s predmestím. Sídlom r. k. farnosti. Bazilika sv. Alžbety z kresaného kameňa, konsekrovaná, s 2 vežami (v zelenej veži 3 zvony, vedľa štvrtý a piaty zvon zvaný sv. Urban, všetky benedikované). Vedľa kostol sv. Michala. Konventy s kostolmi jezuitov, dominikánov a uršulínok. Na predmestí nemocničná kaplnka Najsv. Trojice (sic!), kaplnka sv. Rozálie v jurisdikcii farára a kaplnka na Kalvárii v jurisdikcii jezuitov. Púte: na sv. Ladislava ku kaplnke pri Jasove, na sv. Annu do Rudníka, do Malej Viesky (Pócska PM), na Nanebovstúpenie Pána a na sv. Rozáliu ku kaplnke sv. Rozálie; od jezuitov v predvečer sv. Márie Magdalény do Nižnej Myšle. Farár Imrich Kelemen, 50-ročný, bol 23 rokov kňazom, tu pôsobil 4. rok. Mestský kaplán Jozef Schönherz, nemocničný kaplán Michal Germáni. Obyvatelia: katolíci v meste aj

¹⁵⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 253-254.

¹⁵⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 222-224.

¹⁵⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 130-132.

¹⁶⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 20.

¹⁶¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 211-212.

¹⁶² AACass, KV, Abov, 1746, s. 73.

¹⁶³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 196-197.

s predmestím 4000, rusnáci 300, luteráni 1600, kalvíni 1000, k tomu spolu 1600 detí. Reč väčšinou slovenská, potom nemecká a napokon maďarská. Prevládala slovenčina. Obyvatelia sa k svätých veciam správali dosť chvályhodne, najmä nižšie situovaní, najviac Slováci a Nemci. Nedošpelí počúvali katechézy v rôznych rečiach. Farár si nemohol sťažovať na neúctu k sebe. Predpísané sviatky zachovávali. Modlitebne heretikov tri augsburského (maďarská, nemecká a slovenská) aj jedna helvétskeho vyznania v predmestí. Okrem katolíckeho farára boli v meste piati kazatelia: štyria augsburského vyznania, dvaja nemeckej reči – Ján Hörman a Ferdinand Ox, jeden maďarskej – Peter Vicái (Vicáj) a jeden slovenskej reči – Juraj Šeševonka (Sesevonka). Helvétsky kazateľ Štefan Váci (Vácj) rozprával len po maďarsky. Každý z nich mal v meste prenajatý byt, za ktoré v hotovosti platili ich poslucháči. Každý byt mal dve izby, kuchyňu, rodinnú (obývaciu) izbu a nájomné za takýto byt bol najmenej 30 Rfl. Každý evanjelický kazateľ dostával ročne asi 150 Rfl. Za krst dostávali po 1 Rfl., za sobáš Rfl., za pohreb 1 Rfl. Niektorí bohatší mešťania platili aj dvojnásobok a šľachtici až 4 Rfl. Podobne dostával aj kalvínsky kazateľ. Okrem toho dostávali ročne po 4 ofery. Odhadovaný príjem nemeckých kazateľov bol 400 Rfl., lebo Nemci boli najbohatší, slovenský dostával asi 300 Rfl. a maďarský tiež asi 300 Rfl. Kalvínsky kazateľ, pretože bol sám, dostával ročne asi 500 Rfl. Na porovnanie katolícky farár dostával hotovosť 200 Rfl. a ďalších 638 Rfl. v naturáliách, katolícky kaplán dostával ročne 100 Rfl. v hotovosti a 140 Rfl. v naturáliách.¹⁶⁴

Košická Polianka (Lengyel-Falva). R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Biskup FB uvažoval, že by bolo lepšie pričleniť dedinu k farnosti v Krásnej n/H, ale keď sa rozvodní rieka, farár by sa sem nedostal, preto bolo potrebné ponechať ju ako filiálku Košických Olšian. Murovaná kaplnka vybudovaná na spôsob verejného kostola uprostred dediny s kapacitou asi 25 ľudí. Obyvatelia: katolíci 6, rusnáci 8, luteráni 12, kalvíni 20. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládal slovenský.¹⁶⁵

Košické Olšany (Ocsvár). Sídlo r. k. farnosti. Kostol Narodenia PM s deravou strechou; klenby vo svätyni. Patronátne právo si nikto nenárokoval, jágerský biskup FB uvažoval, že by ho bolo vhodné zveriť semináru sv. Štefana v Trnave. Farár Michal Šulc (Schulcz), 29-ročný, 6 rokov bol kňazom; rozprával po slovensky, maďarsky a čiastočne po nemecky. Obyvatelia: katolíci 36, rusnáci 21, luteráni 11, kalvíni 31, detí spolu 36. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak slovenčina prevládala. Púte: na Najsv. Trojicu do Rozhanoviec, na sv. Máriu Magdalénu do Nižnej Myšle, na sv. Jakuba Staršieho do Krásnej n/H. Obyvatelia boli zbožní, radi počúvali Božie slovo. Predpísané sviatky zachovávali.¹⁶⁶

Košický Klečenov (Kelecsény). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 7, rusnáci 70, luteráni 3, detí spolu 23. Ľud rusínskej reči. Miestni obyvatelia boli usilovní v navštevovaní bohoslužieb. Predpísané sviatky zachovávali. Bol tu drevený kostol gréckeho obradu v dobrom stave, dobre vybavený potrebnými vecami, postavený dávno. Bol tu presbyter gréckeho obradu Ján Budínsky (Budinszky), nevyrušoval sa vo svojich veciach s latinským farárom. Presbyter mal pohodlné bývanie, ale musel si ho opravovať sám. Ten istý presbyter gréckeho obradu mal sedliacku usadlosť, v každom hone trojpoľa mal asi 5 káblov, z ktorých po odrátaní svojej práce a čiastky pre mlatcov mohol získať asi 8 káblov obilia, ktoré po 1 rýnskom zlatom činili 8 rýnskych zlatých. Tiež každý sedliak mu platil 2 korce žita, čo činilo asi 6 káblov, jeden kábel po 1 rýnskom zlatom, čo činilo 6 rýnskych zlatých. Tiež jeden korec ovsa, spolu asi 2 kábly po 30 grošov, čo činilo 1 rýnsky zlatý. Bol tu kantor gréckeho obradu, mal dobré bývanie, bol nútený sám ho opravovať. Nemal nijaký príjem, iba čo mu dobrovoľne prepustil presbyter.¹⁶⁷

¹⁶⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 1, 3-9.

¹⁶⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 84-85.

¹⁶⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 74-78.

¹⁶⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 51-52.

Košľany (Csontos-Falva), *Buzice* (Buza-Falva) a *Bernátovce* (Bernát-Falva), jedna spojená obec, filiálky r. k. farnosti Všetehsvätých. Obyvatelia: katolíci 213, gréci 68, luteráni 5, kalvíni 22, detí spolu 98. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, tá druhá prevládala.¹⁶⁸

Kovácsvágás (Vágás). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: katolíci 5, rusnáci 5, kalvíni 146, detí spolu 102. Ľud reči maďarskej, avšak rozumel aj reč slovenskú. Predpísané sviatky nijako nezachovávali, ba farára, ktorý ich napomínal, vysmievali. Kalvínska drevená modlitebňa v dobrom stave. Kalvínsky kazateľ Andrej Jokai (Jokay) tu pôsobil odnepamäti.¹⁶⁹

Kráľovce (Király-Nép). R. k. filiálka bez pričlenenia, podľa biskupa FB by ju bolo najlepšie pričleniť k farnosti Košické Olšany. Obyvatelia: katolíci 35, rusnáci 15, luteráni 30, kalvíni 15, detí spolu 34. Ľud dvoch rečí, rovnako maďarskej a slovenskej. Bol tu drevený kostol gréckeho obradu sv. Jána Evanjelistu, konsekrovaný. Tento kostol mal tri polia, asi 3 kábly, teda keď sa každoročne zasial 1 kábel a 2 korce, mohli tieto zaradiť asi 4 kábly a 2/4. Jednotlivý kábel bol po 1 rýnskom zlatom, čo činilo 4 rýnske zlaté 30 grošov. Účty sa neviedli. Posvätná výbava tohto kostola pozostávala z nasledujúceho: jeden cínový kalich s malou paténou, nepozlátený, dve kazuly s príslušenstvom, dve alby a práve toľko cingúl. Cerkev mala jeden oltár a jeden zvon; o jeho požehnaní sa nevedelo. Nedostatočný cintorín, avšak ohradený plotom. Cerkev mala dvojaké odpustky: na turíčne sviatky a na sv. Jána Evanjelistu. Katolícki a rusnáci obyvatelia boli dobre naladení k svätým veciam, k svojmu farárovi sa správali dobre. Predpísané sviatky zachovávali. Bol tu presbyter gréckeho obradu Ignác Šoltés (Soltész). Farský dom bol v dobrom stave. Miestni obyvatelia ho niekedy opravovali, avšak teraz sa už zdráhali. Tento presbyter mal spolu tri polia, ktoré keď sa zasievali v jednotlivých rokoch takto: 1 kábel a 2 korce mohli zaradiť po odpočítaní výdavkov 4 kábly a 2 korce obilia. Jednotlivý kábel po 1 rýnskom zlatom činil 4 rýnske zlaté 30 grošov. Štola bol určená takto: od krstu 12 grošov, od uvedenia 6 grošov, od malého pohrebu 18 grošov, od veľkého pohrebu 50 grošov, od sobáša 1 rýnsky zlatý, čo z rôznych dedín vynášalo 31 rýnskych zlatých 12 grošov.¹⁷⁰

Krásna n/H (Széplak). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol sv. Jakuba Staršieho, konsekrovaný, klenby vo svätyni a sakristii. Odpustky na sviatok patrocínia a na Všetkých svätých. Farár Juraj Jurtáši (Jurtási), 29-ročný, dva roky bol kňazom. Obyvatelia: katolíci 200, rusnáci 38, kalvíni 84, luteráni 32, detí spolu 170. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský. Púte: na sv. Jána Nepomuckého do Hanisky, na sv. Máriu Magdalénu do Nižnej Myšle. Obyvatelia vo sviatočné dni odchádzali niekedy pred svätou omšou, lebo keď bohoslužby trvali dlhšie, keď začuli svoje statky, hneď vychádzali von, hlavne ženy. Avšak na kázaniach a katechézach boli prítomní, lebo tie boli pred svätou omšou. Farár sa nesťažoval na nejakú neúctu. Predpísané sviatky niekedy porušovali kalvíni.¹⁷¹

Lebeň (Lebenye), majer. R. k. filiálka farnosti Krásna n/H. Žiadny kostol. Dva domy.¹⁷²

Léh (Léh). R. k. filiálka farnosti Aszaló. Katolícky kostol sv. Jána Nepomuckého bol pred 12 rokmi odňatý kalvínom. Stavba bola deravá, kostol bol na spadnutie. Mali tu aj relikvie sv. Jána Nepomuckého, ale porušené. Obyvatelia: katolíci 34, rusnáci 16, luteráni 13, kalvíni 40, detí spolu 48. Ľud dvojakej reči, maďarskej a slovenskej, ale Slováci boli väčšinou znali aj maďarskej reči. Obyvatelia chodili veľmi zriedkavo do farského kostola, ale vtedy, keď sa tu náhodou odbavovali bohoslužby, zvykli sa ich zúčastniť. Predpísané sviatky ani katolíci ani heretici nezachovávali. Kalvíni tu nemali svoju modlitebňu, bohoslužby sa odbavovali v dome kazateľa. Kazateľ Štefan Szentpeteri (Szent Peterj) tu zostával právom zvyku. Kazatelia sa sem dostali v čase rákociavskej vzbury. Kazateľov dom bol na spadnutie.¹⁷³

¹⁶⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 73-74.

¹⁶⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 21-22.

¹⁷⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 94-97.

¹⁷¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 98-103.

¹⁷² AACass, KV, Abov, 1746, s. 98.

¹⁷³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 219-222.

Marcinfalva (Marczin-Falva), osada spojená s mestečkom Abaújszántó. R. k. filiálka farnosti Abaújszántó. Obyvatelia: katolíci 10 a 5 detí, rusnáci 8 a 4 deti, luteráni 4 a 3 deti, kalvíni 53 a 36 detí. Ľud z väčšej časti maďarskej reči. Kazateľ sem chodil z Abaújszántó.¹⁷⁴

Mikóháza (Miko-háza), indiferentná filiálka, vhodná na zaradenie pod potencionálnu latinskú farnosť Felsőregmec (Felső-Regmec). Obyvatelia: katolíci 33, rusnáci 84, kalvíni 22, detí spolu 52. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak prevládala slovenčina. Predpísané sviatky nezachovávali, hoci boli častejšie napomenutí. Na tomto mieste mali kostol gréckeho obradu v dosť dobrom stave, postavený od nepamäti. Presbyter gréckeho obradu mal aj zeme patriace k jeho fare, spolu 9 káblov, ktoré obrábal vlastnou usilovnosťou, mal z jesennej a jarnej sejby 4 káby 2 korce, po odrátaní toho, čo sa malo stiahnuť, námahy a výdavkov, za čistý výnos mohol z úrody takým spôsobom získať 7 rýnskych zlatých. Z lúk mal seno na 4 vozy 3 rýnske zlaté. Jeho štóla z Mikóházy a z okolia, čiastočne v Zemplínskej, čiastočne v Abovskej stolici, bola do 20 rýnskych zlatých. Mal tiež od svojich rusnákov tu i tu bývajúcich 12 káblov žita, ktoré v hotovosti činili 12 rýnskych zlatých. Preto celkový príjem mikóházskeho presbytera gréckeho obradu dosahoval do 42 rýnskych zlatých. Jeho kantor bol chudobný, zarábal si na chlieb motykou a cepmi. Jeho benefícium bolo len také, že bol vyňatý spod župy (od pracovných povinností). Zo štóly mal asi 5 rýnskych zlatých.¹⁷⁵

Milhosť (Miglécz). R. k. filiálka farnosti Haniska. Obyvatelia: katolíci 40, rusnáci 32, luteráni 9, kalvíni 66, detí spolu 26. Ľud dvojrečový, rovnako slovenský a maďarský. Obyvatelia boli takí zbožní, že hoci boli vzdialenejší od sídla farnosti, predsa boli v ňom často prítomní. Predpísané sviatky často porušovali, predovšetkým kalvíni. Kalvínska drevená modlitebňa, veľmi malá, postavená v roku 1730. Žiadne pozemky, nebol tu ani kazateľ ani kantor. Bohoslužby sem chodil odslúžiť každú tretiu nedeľu kalvínsky kazateľ z Tornynosnémeti.¹⁷⁶

Nagybózsza (Nagy-Bosza). R. k. filiálka farnosti Füzer. Obyvatelia: katolíci 6, rusnáci 4, kalvíni 9, detí spolu 13. Ľud dvojakej reči, maďarskej a slovenskej. Kalvínska drevená modlitebňa pod šindľom, skoro spadnutá, stála tu oddávna. Kazateľ sem chodil z obce Nyíri.¹⁷⁷

Nagykinizs (Nagy Kinis). R. k. filiálka farnosti Hernádkércs. Obyvatelia: katolíci 20, rusnáci 3, luterán 1, kalvíni 46, detí spolu 38. Ľud väčšinou maďarskej reči, nachádzalo sa tu veľmi málo Slovákov. Obyvatelia, ktorí boli katolíci, boli trochu zbožnejší než v Hernádkercsi, mali k farárovi väčšiu úctu. Predpísané sviatky sem-tam porušovali najmä kalvíni. Kalvínsky murovaný kostol v dobrom stave, ktorý bol kedysi katolícky. Svätýňa mala klenby. Hovorilo sa, že kazateľ sem vnikol v čase revolúcie a obsadil kostol. Kalvínsky kazateľ Andrej Kišvárdai (Kis Várdaj) nerušil práva katolíckeho farára. Kazateľ mal dobré bývanie, ktoré udržiavali jeho veriaci.¹⁷⁸

Nižná Barca (Alsó-Bárcza). R. k. filiálka farnosti Vsechsvätých. Ruiny starobylého katolíckeho kostola. Obyvatelia: katolíci 7, gréci 6, luteráni 8, kalvíni 2, detí spolu 2. Ľud reči slovenskej, málo z nich však vedelo aj po maďarsky.¹⁷⁹

Nižná Hutka (Alsó-Hutka). R. k. filiálka farnosti Krásna n/H. Žiadny kostol.¹⁸⁰

Nižná Kamenica (Alsó-Kemencze). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 12, rusnáci 30, luteráni 40, kalvíni 45, detí spolu 64. Ľud reči slovenskej. Nevedelo sa, či navštevovali kostol. Predpísané sviatky často častejšie porušovali. Drevený kalvínsky kostol postavený v roku 1744, priestranný. Kalvínsky kazateľ Andrej Jašek (Jassek) nepúšťal katolíckeho farára vysluhovať sviatosti.¹⁸¹

¹⁷⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 165.

¹⁷⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 27.

¹⁷⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 132-133.

¹⁷⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 19.

¹⁷⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 213-214.

¹⁷⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 68-69.

¹⁸⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 98.

¹⁸¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 52-53.

Nižná Myšľa (Alsó Mislá). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol sv. Mikuláša, veža poškodená bleskom. Plnomocné odpustky na sedem dní udelené na deň patrocínia. Farár SS.Th.Dr. Anton Podhoráni, 31-ročný, bol kňazom 7 rokov; rozprával po slovensky a maďarsky. Púte: na sv. Jána Nepomuckého do Hanisky, na sv. Jakuba Staršieho do Krásnej n/H, na sv. Máriu Magdalénu do kaplnke v chotári obce v lesoch, na sv. Michala do Blažíc, na Všetkých svätých do Valalík. Patronátne právo malo košické kolégium jezuitov. Obyvatelia: katolíci 93, rusnáci 37, luteráni 5, kalvíni 34, detí spolu 41. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak maďarčina prevládala.¹⁸²

Nižný Čaj (Alsó-Csáj). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 39, rusnáci 15, kalvíni 17, detí spolu 21. Ľud reči maďarskej, ktorá prevládala, a slovenskej. Obyvatelia boli v navštevovaní pobožností usilovní, farára si ctíli. Predpísané sviatky zachovávali. Drevený kalvínsky kostol na spadnutie bol oddávna v užívaní kalvínov.¹⁸³

Nižný Olčvár (Alsó-Ocsvár). R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Obyvatelia: katolíci 25, rusnáci 14, luteráni 6, kalvíni 6, detí spolu 38. Ľud reči maďarskej a slovenskej, avšak prevládala slovenská.¹⁸⁴

Nyíri (Nyér). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: katolíci 13, gréci 9, kalvíni 75, detí spolu 43. Ľudia rozprávali po maďarsky a po slovensky, maďarčina prevládala. Stará kalvínska drevená modlitebňa pod šindľom, nevedelo sa odkedy ju vlastnili. Kalvínsky kazateľ Mikuláš Őri (Ŏry) tu pôsobil 6 rokov, ale jeho predchodcovia od nepamäti.¹⁸⁵

Olšovany (Olsva). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Ruiny starobylého kostola. Obyvatelia: katolíci 32, rusnáci 8, luteráni 5, kalvíni 39, detí spolu 31. Ľud dvoch rečí, maďarskej, ktorá prevládala u kalvínov a slovenskej, ktorá prevládala u katolíkov. Ľud pre prílišnú vzdialenosť bol nedbalý v návšteve pobožností. Predpísané sviatky porušovali aj viackrát.¹⁸⁶

Onga (osada Onga). R. k. filiálka farnosti Gesztely (zo Zemplínskej stolice). Nebol tu kostol a nebol apotreba ho postaviť ho, lebo toto miesto bolo hniezdom kalvínov, „kde sotva nájdeš katolíka“. Obyvatelia: katolíci 16, rusnáci 8, luteráni 6, kalvíni 260, detí spolu 86. Ľud maďarskej reči okrem málo prišielcov Slovákov. Katolícki obyvatelia veľmi zriedkavo boli prítomní cez rok na bohoslužbách. Predpísané sviatky vôbec nezachovávali. Kalvínska murovaná modlitebňa kedysi bola katolícka. Pred 15 rokmi ju značne rozšírili, ale stále bola bez klenby. Kazateľ Juraj Satmári (Szatmárj) nenarúšal práva katolíckeho farára. Nevedelo sa, odkedy tu kazateľ pôsobil. Mal pohodlné bývanie, zvykli ho opravovať poslucháči.¹⁸⁷

Pálháza (Pálháza). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: katolíci 2, rusnáci 24, luteráni 17, kalvíni 35, detí spolu asi 48. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, avšak slovenčina prevládala. Zsvätené sviatky porušovali nič nedbajúc na časté farárovo napomínania. Kalvíni mali modlitebňu v súkromnom dome, kam chodí kajatský kazateľ s dovolením zemepána Františka Dežefiho (Desőffy). Porušoval práva fúzerského farára, lebo slúžil aj luteránom.¹⁸⁸

Pányok (Pányok). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 14, rusnáci 13, luteráni 7, kalvíni 34, detí spolu 49. Ľud dvoch rečí: maďarskej, ktorá prevládala, a slovenskej. Ľud pre priveľkú vzdialenosť od kostola bol nedbalý v navštevovaní bohoslužieb. Predpísané sviatky tajne porušovali. Murovaný kalvínsky kostol bol opravený, podľa výzoru bol kedysi katolícky. Kazateľ dochádzal z Abaújváru. Kazateľ dostával kráľovský desiatok.¹⁸⁹

Pere (Pere). R. k. filiálka farnosti Abaújszantó. Obyvatelia: katolíci 36 a 17 detí, rusnáci 32 a 11 detí, luteráni 14 a 10 detí, kalvíni 21 a 13 detí. Ľud vedel rovnako po maďarsky a po slovensky.

¹⁸² AACass, KV, Abov, 1746, s. 28-29.

¹⁸³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 39-40.

¹⁸⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 86.

¹⁸⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 18.

¹⁸⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 35.

¹⁸⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 234-236.

¹⁸⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 24-25.

¹⁸⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 48-49.

Farár odtiaľ nevedel dostať nijakú štólu ani od katolíkov ani od rusnákov, pretože zemepán kalvín Bárcai (Bárczay) nedovoľoval obyvateľom, aby sa dávali sobášiť, krstili a pochovávať svojím farárom. U zemepána mávali kalvíni aj svoje bohoslužby.¹⁹⁰

Perín (Perény). R. k. filiálka farnosti Haniska. Murovaný kostol Najsv. Trojice, svätyňa bola nanovo zosilnená, loď mala doskový strop. Bočné oltáre boli zasvätené sv. Jánovi Krstiteľovi a druhý sv. Fabiánovi a Šebastiánovi. Obyvatelia: katolíci 105, rusnáci 17, luteráni 8, kalvíni 40, detí spolu 62. Ľud trojrečový, slovenskej, nemeckej a maďarskej reči. Niektorí obyvatelia boli švábskej (*svevicae*) národnosti, ktorí okrem nemeckej reči nevedeli inú reč. Mladší chlapci a dievčatá týchto Švábov vedeli po slovensky a po maďarsky lepšie než ich rodičia. Obyvatelia, ktorí boli švábskej národnosti, boli veľmi zbožnými ľuďmi. Nielen v nedele a vo sviatky, ale aj vo všedné dni ráno a večer navštevovali kostol odbaviť ruženec. Voči farárovi prejavovali úctu. Predpísané sviatky verne zachovávali, najmä tí, ktorí boli katolími. Biskup FB uvažoval, že by tu mohlo byť sídlo farnosti, ale nenachádzal pochopenie u zemepána, ktorý nechcel zložiť základinu. Táto obec bola vzdialená od fary v Haniske 2 hodiny chôdze, ale v daždivom počasí aj 3 hodiny, preto mohla byť aj filiálkou potencionálnej farnosti so sídlom v neďalekom Hernádpetri.¹⁹¹

Pustafalu (Pusztafalu). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: všetci boli kalvíni 60 a 40 detí. Reč maďarská. Katolícke sviatky nezachovávali. Drevená kalvínska modlitebňa pod šindľom, postavená nedávno. Kazateľ prichádzal z obce Füzérkajata.¹⁹²

Rákoš (Rákos). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 19, gréci 6, luterán 1, kalvíni 15, detí spolu 24. Ľud dvoch rečí, rovnako znalý maďarskej a slovenskej. Obyvatelia boli v navštevovaní bohoslužieb bystrí. Predpísané sviatky zachovávali.¹⁹³

Rankovce (Rankóc). R. k. filiálka farnosti Kecerovské Pekľany (zo Šarišskej stolice). Obyvatelia: katolíci 11, rusnáci 16, luteráni 54, kalvíni žiadni, detí spolu 50. Ľud reči slovenskej. V bohoslužbách boli obyvatelia nedbalí. Nijaké predpísané sviatky nezachovávali. Murovaný luteránsky kostol v dobrom stave, kedysi bol katolícky, odpradáva používaný luteránmi. Luteránsky kazateľ Ján Sabo (Szabó) bránil katolíckemu farárovi vo vysluhovaní sviatostí. Podľa jágerského biskupa FB bolo nanajvýš potrebné, aby sa kostol vrátil katolíkom.¹⁹⁴

Rásonysápberencs (Beréncs). R. k. filiálka farnosti Forró. Nebol tu kostol, ani nebola potreba, lebo len ¼ hod. odtiaľ stál kostol v obci Léh. Cintorín spoločný s heretikmi, dosť priestranný, neohradený a nepožehnaný. Obyvatelia: katolíci 14, rusnáci 14, luteráni 3, kalvíni 18, detí spolu 20. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, avšak Slovákov bolo veľmi málo, a aj tí rozumeli po maďarsky. Obyvatelia boli zbožní ľudia, horliví v navštevovaní bohoslužieb, ctili si farára. Aj po častých farárových napomenutiach katolíci občas porušovali predpísané sviatky spolu s heretikmi. Kalvínska drevená modlitebňa postavená v roku 1741 na mieste staršej, ktorá bola zbúraná. Nová mala rovnakú veľkosť. Chodil sem kalvínsky kazateľ z Léhu.¹⁹⁵

Rásonysápberencs (Rásony). R. k. filiálka farnosti Forró. Nebol tu kostol, ani nebola potreba postaviť ho. Obyvatelia: katolíci s rusnákmi 6, kalvíni 90, detí spolu cca 40. Ľud len maďarskej reči, s výnimkou niekoľkých rusnákov, a aj tí boli znalí maďarskej reči. Často porušovali predpísané sviatky. Kalvínska modlitebňa v dobrom stave, ktorá kedysi bola katolícka. Heretici ju obsadili v čase revolúcie. Kalvínsky kazateľ Štefan Ravasdi (Ravaszdi) sa tu zdržiaval právom zvyku. Nebolo tu artikulórne miesto, lebo vzniklo až počas revolúcie. Kazateľ mal dobrý byt, ktorý udržiavalo spoločenstvo.¹⁹⁶

¹⁹⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 163-165.

¹⁹¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 118-122, 132.

¹⁹² AACass, KV, Abov, 1746, s. 15.

¹⁹³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 47.

¹⁹⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 56-58.

¹⁹⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 260-261.

¹⁹⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 261-262.

Rásonysápberencs (Sáp), priľahlá k usadlosti Rásony. Obyvatelia: kalvíni 30 a 14 detí Reč maďarská. Predpísané sviatky porušovali. Chodil sem kazateľ z obce Rásony.¹⁹⁷

Regéc (Regéc). R. k. filiálka farnosti Hejce. Obyvatelia: katolíci 30 a 17 detí, rusnáci 18 a 12 detí, kalvíni 20 a 10 detí. Ľud dvojrečový, rovnako znalý maďarskej a slovenskej reči. Obyvatelia boli podobne zbožní ako v Hejciach.¹⁹⁸

Rozhanovce (Rozgony). R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Kostol Najsv. Trojice, ktorý mal len prikrytú svätyňu, ostatné múry boli rozpukané, o jeho konsekrácii nebolo nič známe. Boli tu zrúcaniny farského domu. Obyvatelia: katolíci 94, rusnáci 32, luteráni 14, kalvíni 20, detí spolu 71. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, slovenčina prevládala. Vajkovský kalvínsky kazateľ tu mal v držbe jedno 5-korcové pole.¹⁹⁹

Ruskov (Regethe-Ruszka). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 49, rusnáci 8, luterán 1, kalvíni 34, detí spolu 35. Ľud rovnako slovenskej a maďarskej reči. Obyvatelia zbožní, usilovní v pobožnostiach. Predpísané sviatky zvykli tajne porušovať. Kalvínsky murovaný kostol pod slamou, kedysi bol katolícky, bol v biednom stave. Kalvínsky kazateľ Andrej Koložvári (Koložváry), nenarúšal práva katolíckeho farára. Nikto si nepamätal, ako a kedy sem prišli prví kazatelia.²⁰⁰

Seňa (Szina). R. k. filiálka farnosti Haniska. Obyvatelia: katolíci 199, rusnáci 100, luteráni 150, kalvíni 86, detí spolu 110. Ľud dvojrečový, slovenský a maďarský, avšak prevládala slovenčina. Niektorí katolícki obyvatelia boli zbožní a boli tak zapálení k svätým veciam, bez ohľadu na akýkoľvek nečas verne prichádzali na bohoslužby do Hanisky. Takmer polovica katolíkov bola skalvinizovaná, súc presvedčení, že to je to isté, či navštevujú katolícky alebo kalvínsky kostol, čo sa ani inak nedialo. Tomuto omylu boli natoľko oddaní a tvrdohlavo v ňom zotrvali, že katolíckemu farárovi sa zdalo byť všetko stratené, keďže tam povinnosť podriaďiť sa jeho právomoci vlastným veriacim nielen prekážali prostredníctvom sektárov, ba dokonca bol farár odháňaný otvoreným násilím a bolo mu bránené, ešte menej sa mu dovoľovalo katechizovať. Predpísané sviatky tí istí obyvatelia niekedy porušovali. Kalvínsky kostol bol kedysi katolícky. Svätyňa mala klenby, loď mala rovný drevený strop, chór bol murovaný. Sakristiu zbúrali pred 6 – 7 rokmi. Kostol bol kedysi zasvätený sv. Martinovi. Kalvínsky kazateľ Andrej Azári (Azáry) bránil katolíckemu farárovi starať sa o svojich veriacich a krstil, sobášil a pochovával aj katolíkov. Katolíckemu farárovi dovolil akurát vyslúžiť posledné pomazanie. Kostol i farár tu mali rozsiahle pozemky. Ročný príjem kazateľa dosahoval 246 Rfl. Kalvínsky kantor mal dobré bývanie a jeho ročný príjem dosahoval 39 Rfl.²⁰¹ Bolo zjavné, že tieto príjmy plynuli z pozemkov, ktoré boli kedysi katolícke.

Skároš (Szkáros). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 32, rusnáci 30, luteráni 2, kalvíni 49, detí spolu 45. Ľud reči maďarskej a slovenskej, maďarčina prevládala u kalvínov. Obyvatelia boli zbožní a v navštevovaní pobožností usilovní. Predpísané sviatky aj porušovali. Drevený kalvínsky kostol v dobrom stave postavený asi pred 40 rokmi so súhlasom kalvínskych zemepánov. Kalvínsky kazateľ Samuel Šénei (Sénnyej) niekedy pochovával aj katolíkov, ale do vysluhovania ostatných sviatostí sa nemiešal. Miesto nebolo artikulórne. Kazateľ tu bol vvedený v čase postavenia kostola.²⁰²

Sokolany (Szakaly). R. k. filiálka farnosti Haniska. Obyvatelia: katolíci 95, rusnáci 55, luteráni 9, kalvíni 16, detí spolu 63. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, avšak slovenčina prevládala. Katolícki obyvatelia boli zbožní ľudia, radi navštevovali kostol, kázne. K farárovi zachovávali povinnú úctu. Predpísané sviatky sa sem-tam porušovali, avšak nie katolíci. Kalvínsky kostol, podľa formy svätyne bol kedysi katolícky, bol obsadený v čase rákociovskej revolúcie. Bol vo

¹⁹⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 262.

¹⁹⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 195.

¹⁹⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 80-82.

²⁰⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 40-41.

²⁰¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 125-129.

²⁰² AACass, KV, Abov, 1746, s. 42.

veľmi zlom stave. Kalvínsky kazateľ Andrej Bogáti mal veľmi biedne bývanie, pretože vyhorel a pretože mal len dve kalvínske rodiny, nemal mu kto pomôcť.²⁰³

Svinica (Szinye). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 34, rusnáci 52, luteráni 16, kalvíni 42, detí spolu 83. Ľud rovnako znalý reči slovenskej a maďarskej. Obyvatelia pre priveľkú vzdialenosť od kostola boli dosť leniví v navštevovaní bohoslužieb. Predpísané sviatky často porušovali. Murovaný kalvínsky kostol vo vynikajúcom stave, ktorý používali oddávna kalvíni. Tento kostol aj so základinou sa podľa biskupa FB mal získať pre katolíckeho kňaza. Kalvínsky kazateľ Ján Sénai (Szénay). Katolíckemu farárovi bránil vo vysluhovaní sviatostí.²⁰⁴

Szentistvánbaksa (Baksa). R. k. filiálka farnosti Hernádkércs. Obyvatelia: katolíci 21, rusnáci 13, luteráni 16, kalvíni 121, detí spolu 87. Ľud väčšinou maďarskej reči. Obyvatelia, ktorí boli katolíci, si ako-tak vážili sväté veci, farára by mali aj vo väčšej úcte, keby od nich nič nepýtal. Predpísané sviatky niekedy porušovali najmä kalvíni. Kalvínsky murovaný kostol vo veľmi dobrom stave, lebo pred 9 rokmi bol reštaurovaný. Kostol bol kedysi katolícky. Kalvínsky kazateľ Štefan Német (Németh) nenarúšal práva katolíckeho farára. Kazateľ mal dobré bývanie, ktoré zvykli opravovať jeho poslucháči.²⁰⁵

Szikszó (Szikszó). Sídlo r. k. farnosti. Žiadny kostol. Namiesto neho tu stála komora pokrytá slamou a pristavaná k farskému domu, ktorá vlhla, bola tmavá a vošlo do nej len 50 ľudí. Zsvätená bola PM. Cintorín bol spoločný s kalvínmi. Farár Štefan Jasai (Jaszay), 32-ročný, v pastoračii pôsobil 7 rokov, na tomto mieste bol 3. rok; rozprával po maďarsky a veľmi slabo po slovensky. Obyvatelia: katolíci 116, s deťmi cca 150, zjednotení rusnáci 48, pravoslávni (schizmatici) 9, luteráni 2, kalvíni aj s deťmi 1300. Púte: na Nanebovzatie PM do Forró alebo do Miškovca, do Ladny (Ladnum) k pavlínom. Ľud väčšinou maďarskej reči, nachádzali sa tu aj niekoľkí Slováci, ktorí boli znalí aj maďarskej reči. Na katolícku vieru obrátení 7, odpadlík najnovšie žiadny, predtým mnohí, aj potomkovia katolíckych a rusnáckych rodičov. Katolíci navštevovali bohoslužby v nedeľných dňoch často, vo sviatočných dňoch veľmi zriedkavo. Farára počúvali len v núdzi. Predpísané sviatky niekedy porušovali. Ohromná bazilika v rukách kalvínov, ktorá kedysi bola katolícka a bola v dobrom stave, pretože mala 8 viníc, ktoré muselo okopávať najmenej 90 ľudí. Pôsobili tu dvaja kalvínski kazatelia Štefan Čukáš (Csukás) a Michal Miškolci (Miskolczy), ktorí porušovali práva katolíckeho farára, nechceli ustúpiť a boli v tom podporovaní kalvínskou väčšinou. Miesto nebolo artikulárne. Kazatelia mali pohodlný dom aj so záhradami, ktoré udržiavalo mesto. Každý kazateľ tu mal ročný príjem po 1516 Rfl., pretože každý z nich ročne dorobil po 100 sudov vína a najnižšia cena suda bola 10 Rfl.²⁰⁶

Šebastovce (Zsebes). R. k. filiálka farnosti Všetehsvätých. Murovaný kostol sv. Jána Krstiteľa, o ktorého konsekrácii sa nič nevedelo. Obyvatelia: katolíci 42, rusnáci 5, luteráni 16, kalvíni 60, detí spolu 33. Ľud bol dvoch rečí, katolíci väčšinou slovenskej, kalvíni maďarskej.²⁰⁷

Telkibánya (Telke Bánya). R. k. filiálka farnosti Gönc. Obyvatelia: katolíci 20, rusnáci 6, kalvíni 200, detí spolu 50. Ľud z väčšej časti maďarskej reči, lebo boli všetci kalvíni. Heretikov bolo niekedy vídať porušovať predpísané sviatky. Murovaný kalvínsky kostol, kedysi bol katolícky, ktorého svätyňu zmenšili, ale loď zväčšili, nevedelo sa kedy; kostol používali od nepamäti. Nevedelo sa, či bolo toto miesto artikulárne, kazateľ tu bol len na základe zvykového práva. Kalvínsky kazateľ Štefan Heďmegi (Hegymeghi) mal dobré bývanie, ktoré udržiavalo spoločenstvo.²⁰⁸

Tornyósnémeti (Tornyos-Németi). R. k. filiálka farnosti Haniska. Murovaný katolícky kostol bez strechy s oslabenými múrmi, skoro na spadnutie. Bolo privezené drevo na opravu strechu, ale kvôli udaniam sa v oprave nepokračovalo. Obyvatelia: katolíci 35, rusnáci 25, luteráni 13, kalvíni 120, detí spolu 68. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Obyvatelia,

²⁰³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 123-124.

²⁰⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 49-50.

²⁰⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 215-216.

²⁰⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 225-232.

²⁰⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 64-66.

²⁰⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 147-148.

medzi ktorými bolo málo katolíkov, veľmi zriedkavo chodievali na bohoslužby. Predpísané sviatky zachovávali málokedy. Kalvínska modlitebňa v súkromnom dome kazateľa, ale bohoslužby odbavovali aj v inom súkromnom dome. Kalvínsky kazateľ Andrej Bereksási (Berekszászy) zasa-
hoval do práv katolíckeho farára.²⁰⁹

Trst'any (Nádaska), indiferentná filiálka, najlepšie ju zaradiť ku Košickým Oľšanom. Obyvatelia: katolíci 2, rusnák 1, luteráni 6, kalvíni 19.²¹⁰

Trstené (Nádasd). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Od nepamäti opustený kostol, o ktorého opravu sa staral farár. Obyvatelia: katolíci 90, rusnáci 97, luteráni 4, kalvíni 49, detí spolu 95. Ľud reči maďarskej a slovenskej rovnako. Ľud zbožný, usilovný v návšteve pobožnosti. Predpísané sviatky občas porušovali. Obyvatelia dávali kňazom svojho obradu koľko chceli. Kalvíni v kúrii Františka Šóša (Soós) odbavovali obrad svojej sekty. Kalvínsky kazateľ Michal Bogát nenarúšal práva katolíckeho farára. Kazateľ sa tu trpel oddávna, pretože ho podporoval miestny zemepán. Katolíckeho farára hatil v pochovávaní. Miesto nebolo artikulárne.²¹¹

Vajkovce (Vajkóc). R. k. filiálka farnosti Košické Oľšany. Zrúcaniny katolíckeho kostola. Obyvatelia: katolíci 3, rusnáci 11, luteráni 18, kalvíni 24, detí spolu 21. Ľud dvojrečový, rovnako zná-
lý maďarskej a slovenskej reči. Rusnáci boli dosť zbožní a so slušnou úctou sa správali k svojmu presbyterovi bývajúcemu v Kráľovciach. Predpísané sviatky sa nezachovávali tak, ako by sa mali. Drevená kalvínska modlitebňa postavená na sedliackom pozemku. Bola v dobrom stave. Mali jeden cínový kalich. Nebohých pochovávali pri zrúcaninách katolíckeho kostola. Modlitebňa bola postavená v kuruckých časoch, odkedy bol tu aj kazateľ Ján Salontai (Szalontaj).²¹²

Valaliky (Vsechsvätých, Mindszent). Sídlo r. k. farnosti. Murovaný kostol Všetkých svätých, klenby vo svätyni; o jeho konsekrácii sa nič nevedelo; 3 zvony. Odpustky na sviatok patrocínia udelené na sedem dní. Farár SS.Th.Dr. Ján Šmelcer (Schmelczer), 28-ročný, bol kňazom 10 me-
siacov. Obyvatelia: katolíci 47, rusnáci 10, luterán 1, kalvíni 2, detí spolu 42. Ľud reči slovenskej, niektorí však vedeli aj po maďarsky. Púte: na sv. Jána Nepomuckého do Hanisky, na sv. Jakuba Staršieho do Krásnej n/H, na sv. Máriu Magdalénu do chotára Nižnej Myšle. Obyvatelia neboli veľmi naklonení k svätým veciam, ale boli leniví a nečinní ako do počúvania kázní tak i katechéz. Predpísané sviatky zachovávali.²¹³

Vilmány (Vilmány). R. k. filiálka farnosti Hejce. Obyvatelia: katolíci 38 a 18 detí, rusnáci 6 a 7 detí, kalvíni 60 a 30 detí. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, prevládala maďarčina. Obyva-
telia boli podobne zbožní ako v Hejciach. Predpísané sviatky neporušovali. Kalvínsky murovaný kostol s vysokou vežou, svätyňa s klenbami, loď mala rovný drevený strop. Kostol bol podľa vý-
zoru kedysi katolícky. Nevedelo sa, odkedy tu boli heretici. Kalvínsky kazateľ Jakub Taši (Tassj) nevyrušoval katolíckeho farára. Nevedelo sa, či bolo toto miesto artikulárne, ani odkedy tu pôso-
bil kazateľ. Kazateľ mal dobré bývanie, opravovali ho kalvíni.²¹⁴

Vilyvitány (Villy). R. k. filiálka farnosti Füzér. Obyvatelia: kalvíni 79, rusnáci 4, detí spolu 54. Rozprávali po maďarsky, po slovensky nerozumie takmer nikto. Katolícke sviatky zachovávali zriedkavo, aj keď boli napomenutí katolíckym farárom. Drevená kalvínska modlitebňa pod šin-
dlom, postavená pred mnohými rokmi. Kalvínsky kazateľ Štefan Sentmártoni (Szent-Mártonyi),
ktorý tu žil od nepamäti.²¹⁵

Vizsoly (Visoly). R. k. filiálka farnosti Hejce. Obyvatelia: katolíci 10 a 7 detí, rusnáci 3 a 2 deti, kalvíni 106 a 28 detí. Celý ľud maďarský, len niekoľkí Slováci. Obyvatelia boli podobne zbožní ako v Hejciach. Tu a tam porušovali predpísané sviatky. Kalvínsky murovaný kostol mal katolícky výzor. Stavba bola v dobrom stave, nedávno bola nanovo zakrytá. Kazateľ Jakub Kišvárdai

²⁰⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 133-135.

²¹⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 97.

²¹¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 36-37.

²¹² AACass, KV, Abov, 1746, s. 91-93.

²¹³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 60-62.

²¹⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 199-201.

²¹⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 16-17.

(Kis-Várdaj) nevyrušoval katolíckeho farára. Kazateľ sa odvolával na kráľovské artikuly. Kazateľ mal dobré bývanie, o ktoré sa staralo miestne spoločenstvo.²¹⁶

Vyšná Barca (Felső-Bárcza). R. k. filiálka farnosti Všechnsvätých. Opustený katolícky kostol bez strechy, okien a dverí, vystavený všetkej nepriazni počasia. Obyvatelia: katolíci 112, uniati 31, luteráni 43, kalvíni so zemepánmi 12, detí spolu 92. Ľud dvoch rečí, maďarskej a slovenskej, prevládala slovenská. Bolo badať porušovanie predpísaných sviatkov. Kalvínsky kazateľ bol uvedený zemepánmi Barcaiovcami (Barczay). Pretože tu nemal vlastných veriacich, slúži len zemepánom, ale zasahoval aj do práv katolíkov aj evanjelikov. Kazateľov byt bol na sedliackom pozemku pridelenom zemepánmi. Príjmy nemal žiadne, udržiavali ho len zemepáni.²¹⁷

Vyšná Hutka (Felső-Hutka). R. k. filiálka farnosti Krásna n/H. Žiadny kostol.²¹⁸

Vyšná Kamenica (Alsó-Kemencze). R. k. filiálka farnosti Kecerovské Pekľany (zo Šarišskej stolice). Obyvatelia: katolíci 21, rusnáci 8, luteráni 50, kalvíni 6, detí spolu 45. Ľud reči slovenskej. Katolíci obidvoch obradov inklinovali ku gréckemu obradu. Predpísané sviatky nezachovávali. Luteránsky murovaný kostol (*ecclesia lutheranica*), starobylý, v dobrom stave, nevedelo sa, či bol niekedy katolícky. Luteránsky kazateľ Štefan Šifko (Sifko), trpený oddávna, žiadneho kňaza nepripustil k vysluhovaniu katolíckych sviatostí. Nevedelo sa, či išlo o artikulárne miesto. Kazateľov dom bol vybudovaný od základov ako nový, postavený v roku 1744 miestnymi obyvateľmi.²¹⁹

Vyšná Myšľa (Felső-Misle). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 32, rusnáci 44, luteráni 23, kalvíni 33, detí spolu 65. Ľud miešanej reči, maďarskej a slovenskej rovnako.²²⁰

Vyšné Opátske (Szilvás-Apáthi). R. k. filiálka farnosti Krásna n/H. Žiadny kostol.²²¹

Vyšný Čaj (Felső-Csáj). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 14, rusnáci 3, kalvíni 15, detí spolu 13. Ľud rovnako maďarskej a slovenskej reči. Obyvatelia boli usilovní v návšteve bohoslužieb. Predpísané sviatky zachovávali zriedka. Drevený kalvínsky kostol v dobrom stave, používaný oddávna.²²²

Zdoba (Zdoba). R. k. filiálka farnosti Košické Olšany. Obyvatelia: katolíci 10, rusnáci 30, luteráni 2, kalvíni 2, detí spolu 5. Ľud dvojrečový, maďarský a slovenský, avšak prevládala slovenčina. Predpísané sviatky slabo zachovávali. Bol tu drevený kostol gréckeho obradu v dosť dobrom stave. Bol tu presbyter gréckeho obradu František Džoki (Gyókj), ktorý vykonával jurisdikciu ako nad rusnákmi tak aj katolíkmi. Presbyter gréckeho obradu mal bývanie v dosť dobrom stave. Ten istý presbyter gréckeho obradu mal role patriace k fare, spolu asi 9 káblov, zo zasiatych 6 káblov v jeseň a v jari, po odrátaní toho, čo sa mal odpočítat', mohol čistý príjem dosiahnuť asi 12 káblov. Jeden kábel po 1 rýnskom zlatom, činil za spomenuté kábly 12 rýnskych zlatých. Tiež od jednotlivého host'a mal po dva korce obilia, ktoré spolu činili 2 kábly a 2 korce. Dva kábly po 1 rýnskom zlatom činili 2 rýnske zlaté, avšak 2 zostávajúce korce činili 30 grošov. Mal aj jednu lúku na tri vozy sena, podobne po odrátaní toho, čo treba odpočítat', tri vozy mali hodnotu 1 rýnsky zlatý 30 grošov. Bol tu kantor gréckeho obradu, ktorý mal dosť malé bývanie, avšak žiadny príjem, ale živil sa z práce svojich rúk. Teda celý príjem tohto presbytera dosahoval ročne 16 rýnskych zlatých.²²³

Zsujta (Zsujta). R. k. filiálka farnosti Gönc. Obyvatelia: katolíci 16, rusnáci 6, luteráni 8, kalvíni 8, detí spolu 40. Ľud väčšinou maďarskej reči, boli tu však aj niekoľkí Slováci, ale veľmi málo. Heretikov bolo niekedy vídať porušovať predpísané sviatky. Kalvínsky murovaný kostol, ktorý bol kedysi katolícky, bol v dobrom stave. Nevedelo sa, odkedy bol v rukách kalvínov. Kazateľ

²¹⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 197-199.

²¹⁷ AACass, KV, Abov, 1746, s. 67-68.

²¹⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 98.

²¹⁹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 53-56.

²²⁰ AACass, KV, Abov, 1746, s. 36.

²²¹ AACass, KV, Abov, 1746, s. 98.

²²² AACass, KV, Abov, 1746, s. 40.

²²³ AACass, KV, Abov, 1746, s. 89-90.

Štefan Balatai (Balataj) mal nevhodný dom, veriaci ho nechceli opravovať. Celý príjem závisel od blahovôle zemepánov.²²⁴

Ždaňa (Zsadány). R. k. filiálka farnosti Nižná Myšľa. Obyvatelia: katolíci 74, rusnáci 41, luteráni 12, kalvíni 124, detí spolu 85. Ľud maďarského jazyka, ktorý prevládala, a slovenského. Obyvatelia boli zbožní, v návšteve pobožností usilovní a snaživí. Predpísané sviatky častejšie porušovali. Drevený kalvínsky kostol v primeranom stave postavený pred asi 50 rokmi. Chodil sem kazateľ z Trsteného.²²⁵

Žírovce (Zsivocza). R. k. filiálka farnosti Kecerovské Pekľany (zo Šarišskej stolice). Obyvatelia: katolíci 15, rusnáci 16, luteráni 30, kalvíni žiadni, detí spolu 31. Ľud reči slovenskej.²²⁶

²²⁴ AACass, KV, Abov, 1746, s. 150-151.

²²⁵ AACass, KV, Abov, 1746, s. 43.

²²⁶ AACass, KV, Abov, 1746, s. 56.

Zemplínska stolica (1749)

Adidovce (Agyidócz). R. k. filiálka farnosti Udavské. Žiadny kostol. Cintorín mimo obce v lese. Obyvatelia: katolíci 38 a 26 detí, rusnáci 10 a 8 detí.²²⁷

Alsóberecki (Alsó-Bereczki). R. k. filiálka farnosti Sátorajaujhely. Obyvatelia: katolíci 4, všetci ostatní 90 kalvíni. Oratórium postavené bez predchádzajúceho súhlasu zemepána Olčváriho (Olcsváry). Kalvínsky kazateľ Michal Nadčéči (Nagy Csécsj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB.²²⁸

Alsódobsza (Alsó Dobsza). R. k. filiálka farnosti Gesztely. Žiadny kostol. Terajší murovaný kalvínsky kostol podľa znakov (*ut ex signis constat*) bol katolícky, v dobrom stave. Obyvatelia: katolíci spolu 17, kalvíni asi 143. Reč maďarská a slovenská. V daždivých časoch sem farár z obce Gesztely nemôže prísť. Kalvínsky kazateľ Ján Körtvéleši (Körtvélessi), ktorý bol 21. mája 1749 vyskúšaný z potrebných záležitostí v Máde jágerským biskupom FB.²²⁹

Alsóregmec (Alsó-Redmecz). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. Malý benedikovaný zvon na drevenej zvonici uprostred obce. Obyvatelia: katolíci 59 a 19 detí, uniati 45 a 14 detí, luteráni 2 a 2 deti, kalvíni 6.²³⁰

Bačka (Bocska). R. k. filiálka farnosti Boľany. Starobylý murovaný kostol sv. Imricha, benedikovaný, s deravou strechou. V drevenej zvonici nebenedikovaný zvon. Bol tu aj farský pozemok s výbavou. Obyvatelia: katolíci 12 a 4 deti, gréci 37 a 23 detí, kalvíni 61 a 28 detí. Reč maďarská. K uniatom prichádzal presbyter z Dobrej. Kalvíni nosili deti na krst k susedným kazateľom.²³¹ Žiadna cerkev.²³²

Báčkov (Bacskó, Basko). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Obec osobne navštívil jágerský biskup FB 16. júna 1749. Katolíci mali pozemok na kostol uprostred obce, kde stála len zvonica bez zvonov. K tomuto pozemku patrili ďalšie pozemky v chotári, desiatky a 3000 šindľov, pripravených pri kostole v Sečovciach. V obci stál kostol(ík) sv. Antona, ktorý bol spojený s kaštieľom baróna Michala Fišera (Fischer), konsekrovaný 10. marca 1743.²³³ V kostolnej veži viseli 2 zvony. V inventári bol slovenský evanjeliár. Púť: na Nanebovzatie PM do Sečoviec. Obyvatelia: katolíci 44 a 19 detí, uniati 229 a 127 detí, luteráni 20 a 8 detí, kalvíni 3. Všetci rozprávali po slovensky alebo rusínsky (*omnes lingvam loqvuntur vel slavonicam, vel ruthenicam*). Cerkev [drevená²³⁴] s 2 zvonmi a posvätnou výbavou. Presbyter Teodor Kovejčák (Kovejcsak), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. Presbyterov dom bol v dobrom stave, lebo sa oň staral barón Fišer.²³⁵

Bánovce n/O (Bánóc). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Obyvatelia: katolíci 60 a 29 detí, uniati 59 a 28 detí, luteráni 31 a 14 detí, kalvíni 87 a 43 detí. Reč slovenská (*omnes Slavi diversae sunt religionis*). Kalvínske oratórium. Kazateľ Juraj Jeseni (Jeszenj), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB. Predpísané sviatky nie vždy vyhlásil, asistoval aj pri miešaných manželstvách, pochovával a krstil aj katolíkov aj uniátov; umožnil vyslúžiť len posledné pomazanie umierajúcim. Na bohoslužby chodil do obcí Rakovec n/O, Moravany, Bracovce.²³⁶

²²⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 108.

²²⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 134, 153.

²²⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 286.

²³⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 225.

²³¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 195-196.

²³² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 7.

²³³ Kostol rozobrali miestni obyvatelia po prechode frontu po druhej svetovej vojne. SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva*, s. 218.

²³⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 4.

²³⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 271-274.

²³⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 29.

Banské (Nagy-Baniszka). R. k. filiálka farnosti Sol'. Skoro všetci obyvatelia boli rusnáci, asi 190 dospelých a 80 detí. Cerkve [starobylá v dobrom stave²³⁷]. Presbyter Andrej Gribovský (Gribovskij) bol vyskúšaný z potrebných vecí 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Okrem primeraného domu mal polia s veľkosťou 5 kablov a od každého host'a dostával 2 korce pšenice.²³⁸

Baskó (Baskó). R. k. filiálka farnosti Erdőbénye. Drevený kostol uprostred obce v úbohom stave, ktorý bol v roku 1744 získaný od kalvínov. Zvonica s jedným nebenedikovaným zvonom. Obyvatelia: katolíci spolu 50, rusnáci (*Rutheni*) 142, kalvíni 46. Drevená cerkev [postavená v roku 1724²³⁹] v primeranom stave, ale bez pozemkov. Reč maďarská, slovenská a rusínska (*Idioma hungaricum... ac slavonicum, et ruthenicum*). Presbyter Teodor Markovič (Markovics), ktorý bol vyskúšaný 5. júna 1749 v Sátorajaujhelyi z potrebných záležitostí. Mal primeranú faru. Patrilo mu v jednom hone 4 a v druhom hone 5 polí, ktoré boli neúrodné (*steriles*); od každého host'a dostával 2 korce obilia.²⁴⁰

Baskovce (Baskócz). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Žiadny kostol. Dospelých obyvateľov bolo 94 a títo konvertovali z luteranizmu na katolícku vieru len prednedávnom (*hi a pauco tempore ad fidem orthodoxam conversi*), detí bolo 63.²⁴¹

Bekecs (Bekecs). R. k. filiálka farnosti Szerencs. Ruiny starobylého katolíckeho kostola (*rudera veteris ecclesiae catholicae*). Miestne desiatky boli nariadením jágerského biskupa FB darované na reštaurovanie tohto kostola, pretože kostol nemal pozemky, len jednu vinicu pri Szerencsi, ktoré v čase dobrej úrody vyniesli aj 18 sudov vína. Obyvatelia: katolíci 35.²⁴²

Belá n/C (Bela). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Žiadny kostol ani zvon. Obyvatelia: katolíci 141 a 85 detí, uniati 16 a 8 detí.²⁴³

Benkovce (Benkócz). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Drevený kostol sv. Žofie. Práve sa zhromažďoval materiál na vybudovanie nového kamenného kostola. Zvon sv. Andreja, apoštola, požehnal 17. júla 1749 v Stropkove jágerský biskup FB. Obyvatelia: katolíci asi 80, uniati asi 15, luteráni asi 18. Reč slovenská.²⁴⁴

Berzék (Berzék). R. k. filiálka farnosti Girincs. Starobylý kostol, ktorý bol kedysi katolícky, teraz kalvínsky. Obyvatelia: katolíci 84, rusnáci 36, luteráni 9, kalvíni 76. Kazateľ Gabriel Jabloncai (Jablonczaj), ktorý bol v Máde vyskúšaný z potrebných záležitostí.²⁴⁵

Betlenovce (Betlenócz). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Obyvatelia: katolíci 4 a 2 deti, rusnák 1, luteráni 3.²⁴⁶

Biel (Bely, Bély). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Opustený katolícky kostol s 1 zvonom uprostred obce. Obyvatelia: katolíci 12 a 3 deti, gréci 40 a 10 detí, kalvíni 16 a 3 deti. Reč maďarská. K uniatom prichádzal presbyter z Dobrej. Ročne dostáva asi 12 kablov pšenice.²⁴⁷ Žiadna cerkev.²⁴⁸

²³⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 5.

²³⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 131.

²³⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

²⁴⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 113.

²⁴¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 79.

²⁴² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 31.

²⁴³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 159-160.

²⁴⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 215-216.

²⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 6.

²⁴⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 52.

²⁴⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 187.

²⁴⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

Bőcs (Belső-Böcs, Belső Böcs). R. k. filiálka farnosti Gesztely. Starobyľý murovaný katolícky kostol kedysi katolícky používali kalvíni. Obyvatelia: katolíci dospelí 18, kalvíni 20. Kalvínsky kazateľ Juraj Zirci (Zirczy), ktorý bol vyskúšaný v Máde z potrebných záležitostí.²⁴⁹

Bőcs (Külső-Böcs). R. k. filiálka farnosti Gesztely. Ani oratórium ani kazateľ. Obyvatelia inkli-
novali k obci Belső Böcs.²⁵⁰

Bodroghalom (Luka). R. k. filiálka farnosti Sárospatak. Obec na nevhodnom mieste zaplavova-
nom riekom Bodrog. Obyvatelia: katolíci 2 a 2 deti, uniati 1, kalvíni 63. Drevené oratórium. Kal-
vínsky kazateľ Ján Fodór, ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraj-
újhelyi jágerským biskupom FB.²⁵¹ Žiadna cerkev. Uniátov spravoval presbyter zo Stredy n/B.²⁵²

Bodrogkeresztúr (Bodrog Keresztur). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná
jágerským biskupom FB 28. mája 1749. Farský kostol Povýšenia Svätého kríža, konsekrovaný; zo
severnej strany pribudovaná kaplnka sv. Michala v dezolátnom stave. Farské patrocínium sa spo-
mínalo od roku 1200. Farár Imrich Turóci (Turóczi), 34-ročný, tu pôsobil 9 rokov, rozprával po
slovensky a maďarsky. Farníci zanedbávali údržbu fary. Púte: na Nanebovstúpenie Pána do Tar-
calu, na Najsv. Trojicu do Mádu, na Narodenie sv. Jána Krstiteľa do Tokaja. Obyvatelia: katolíci
66 a 27 detí, uniati 25, luteráni 5, kalvíni 221 a 134 detí. Reč maďarská a slovenská. Kalvínske
oratórium so zvonickou. Kalvínsky kazateľ (*Helveticae confessionis praedicatorum*) Štefan Söc
(Szöcs), ktorý bol z nevyhnutí vecí vyskúšaný pred 3 mesiacmi. Jeho dom bol v dobrom stave.²⁵³

Bodrogkiszalud (Kiszalud). R. k. filiálka farnosti Bodrogkeresztúr. Žiadny kostol. Jeden malý
zvon. Obyvatelia: katolíci 59 a 38 detí, uniati 30 a 29 detí, luteráni 10 a 4 deti, kalvíni 45 a 31
detí.²⁵⁴

Bodrogolaszi (Olaszi). R. k. filiálka farnosti Tolcsa. Maličký murovaný kostol sv. Pavla, prvého
pustovníka, ktorý patrila pavlínom (*comperimus hic loci ecclesiam muratam S. Paulo primo eremi-
tae dicatam exigua, quae patrum pavlinorum est*) zo Sátorajújhelyu. Obyvatelia: katolíci 16,
uniati. Drevená cerkev. Presbyter Ján Telešnický (Telesnyiczky), ktorý bol vyskúšaný z potreb-
ných záležitostí 5. júna 1749 v Sátorajújhelyi jágerským biskupom FB.²⁵⁵

Bokša (Boksa). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia: katolíci 17 a 7 detí, uniati 72 a 28 detí.
Cerkev. Presbyter Ján Ortušai (Ortusaj) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade
Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter vysluhoval sviatosť aj latinikom, pretože o to po-
žiadali v Stropkove a biskup udelil dovolenie (... *quoad Latini ritus incolae, licet hi omnes devo-
tiones suas Stropkoviae peragunt, jurisdictionalia exercet*).²⁵⁶

Bol' (Boly). R. k. filiálka farnosti Rad. Obyvatelia: katolíci 23 a 11 detí, gréci 35 a 17 detí, kalvíni
32 a 9 detí. K uniátom prichádzal presbyter z obce Poľany, ktorý dostával od každého host'a, že-
liara a ženatého sluhu ¼ korca pšenice a štólu. Niekdajší katolícky kostol používali kalvíni, ale
bol vo veľmi biednom stave. Kalvínsky kazateľ Ján Döndösi (Gyöngyössi), ktorý bol vyskúšaný
z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajújhelyi jágerským biskupom FB.²⁵⁷ Žiadna cer-
kev.²⁵⁸

Borov (Boro, Boró). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci asi 10, rusnáci uniati skoro
200. Drevená [starobyľá²⁵⁹] cerkev s potrebnou výbavou, nedávno bola opravená. Úlohu presbyte-
ra tu vykonávali dvaja nesporní a leniví bratia (*presbyterii munera peragebant hic 2 fratres dis-*

²⁴⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 13.

²⁵⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 13.

²⁵¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 135.

²⁵² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 7.

²⁵³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 87-90, 92.

²⁵⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 94.

²⁵⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 124.

²⁵⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 235.

²⁵⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 178-179.

²⁵⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 7.

²⁵⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

cordes et socordes), každý býval vo svojom dome, starší na ¼ sedliackej usadlosti, mladší rovnako na ¼ sedliackej usadlosti, ktorý postavili obyvatelia.²⁶⁰ V roku 1746 tu pôsobili dva presbyteri – bratia Vasiľ a Prokop Feligovič (Feligovics), škandalózni disidenti, ktorí málokedy počas roka obnovovali Eucharistiu.²⁶¹

Borša (Borsi). R. k. filiálka farnosti Sátoraljaújhely. Obyvatelia: katolíci 36, gréci 33, luteráni 12, kalvíni 46, židia 3. Reč maďarská a slovenská. Prichádzal sem presbyter zo Stredy n/B. Niekdajší katolícky kostol používali kalvíni. Prichádzal sem kazateľ z Viničiek.²⁶² V roku 1746 uniátov spravoval presbyter z mestečka Sátoraljaújhely.²⁶³

Boťany (Bottyán). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 9. júna 1749. Farský kostol sv. Štefana, kráľa, postavený pred 90 rokmi. Plnomocné odpustky na sv. Štefana, kráľa. Tri zvony v kamennej veži bez strechy: PM a sv. Štefana Kráľa, sv. Jozefa s dieťaťom a sv. Ladislava, sv. Donáta a sv. Imricha. V kaštieli bola elegantná benedikovaná kaplnka Najsv. Trojice postavená pred 101 rokmi. Nad ňou visel v drevenej veži jeden zvon. Faraár Jozef Redej, 30-ročný, tu pôsobil 2 roky; rozprával po maďarsky a slovensky. Fara v dobrom stave. Púte mimo farnosť sa nekonali žiadne. Obyvatelia: katolíci 74 a 35 detí, uniati 59 a 27 detí, luteráni 2, kalvíni 67 a 25 detí. Reč maďarská. Žiadna cerkev ani oratórium.²⁶⁴ Najväčší zvon, ktorý sa pôvodne nachádzal u jezuitov v Užhorode, pochádzal z Boťan; kedysi ho predal barón Imrich Šenei (Sennyey).²⁶⁵

Božčice (Bosna, Borosnyicza). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 22, uniati 19, luteráni 22, detí spolu 35. Reč slovenská.²⁶⁶ Žiadna cerkev.²⁶⁷

Bracovce (Beretö). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Obyvatelia: katolíci 42 a 15 detí, uniati 46 a 18 detí, luteráni 31 a 24 detí, kalvíni 37. Cerkev s potrebnou výbavou [postavená v roku cca 1706²⁶⁸]. Presbyter Vasiľ Bačinský (Bacsinszky), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Avšak tento presbyter nedbal na dodržiavanie štatútov a diecéznych predpisov, uzurpoval si jurisdikciu aj na latinskými katolíkmi, tiež od nich pýtal štólu a plnenie záväzkov. Luteránsky šľachtic Samuel Aisdorfer/Eisdorfer si na výchovu svojich detí do svojho domu priviedol kazateľa svojho vyznania, ktorým bol Samuel Bodorovini (Bodorovinj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 4. júla 1749 na hrade Čičva jágerským biskupom FB. Kazateľ na svoje bohoslužby zvolával zvončením na zvone umiestnenom pred Eisdorferovým domom.²⁶⁹

Brehov (Imregh). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Murovaný kostol, ku ktorému patrili rozsiahle majetky. Vo veži so zlou strechou 1 zvon. Kostol bol vrátený heretikmi a rekonziliovaný. Obyvatelia: katolíci 25 a 3 deti, rusnáci 75 a 18 detí, kalvíni 60 a 17 detí. Katolíci rozprávali po slovensky a rusínsky, rusnáci po rusínsky, kalvíni po slovensky a maďarsky (*catholici LR loqvuntur lingvam slavonicam, rutheni propriam, calviniani slavonicam, et hungaricam*). Žiadna cerkev ani oratórium. Prichádzal sem presbyter z Cejkova a kalvínsky kazateľ zo Zemplínskeho Jastrabia.²⁷⁰

Brekov (Barkó). R. k. filiálka farnosti Strážske. Obec osobne navštívil jágerský biskup FB 3. júla 1749. Nový kamenný kostol sv. Michala postavili v roku 1742 na nových základoch za čiastočné-

²⁶⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 145-146.

²⁶¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

²⁶² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 152-153.

²⁶³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

²⁶⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 190-193.

²⁶⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 198.

²⁶⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 282-283.

²⁶⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 5.

²⁶⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

²⁶⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 28-29.

²⁷⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 162-164.

ho prispenia miestnych veriacich. Kostol požehnal humenský vicearcidiakon Juraj Fráter (Frater). Obyvatelia: katolíci 188 a 97 detí, rusnáci 31 a 16 detí. Katolíci rozprávali po slovensky.²⁷¹

Brestov (Bresztó). R. k. filiálka farnosti Humenné. Žiadny kostol ani zvon. Obyvatelia: katolíci 69 a 35 detí, uniati 3. Reč slovenská.²⁷²

Brestov n/L (Bresztovik). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci 13 a 6 detí, rusnáci 79 a 34 detí. Boli neutrálni k jednej i druhej cirkvi.²⁷³

Brezina (Kolbása, Kolbasa). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. Obyvatelia: katolíci 7 a 5 detí, gréci 80 a 40 detí, luteráni 6, kalvíni 32 a 8 detí. Drevená cerkev sv. Mikuláša s vežou s potrebnou výbavou a 3 zvonmi. Presbyter Vasil Krejnický (Krejniczky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal 20 polí s veľkosťou 15 kablov. Každý hosť mu platil ročne 3 ¼ korca pšenice, želiari odvádzali jeden deň manuálnej práce. Drevené oratórium so zvonnicou s 1 zvonom. Tu nebol kazateľ, ten sem prichádzal z Byšty (Biszte) v nedele, stredu, piatky a soboty (*diebus Domini, Mercurii, Veneris, Sabbathi*).²⁷⁴

Breznica (Nagy-Breznice). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Lokalitu osobne navštívil jágerský biskup FB 15. júla 1749. Kostol sv. Kozmu a Damiána. Plnomocné odpustky na deň patrocínia na sedem rokov. Drevená zvonica s 2 zvonmi. Obyvatelia: katolíci 112 a 27 detí, uniati 5, luteráni 2. Reč slovenská.²⁷⁵

Breznicka (Kis-Breznice). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 80. Cerkev [starobylá²⁷⁶]. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity okrem štóly nedostával nič.²⁷⁷ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Pavol Gulovič (Gulovics).²⁷⁸

Brezovec (Brezovecz). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Žiadny kostol. Všetci obyvatelia uniati: 25. Duchovnú správu tu vykonával presbyter z Inoviec, ktorý tu ročne dostával kabel ovsu.²⁷⁹

Brusnica (Bruznicza). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Všetci obyvatelia uniati: asi 160 dospelí. Cerkev [starobylá²⁸⁰], ku ktorej patrilo jedno pole. Presbyter Vasil Gulovič (Gulovics) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pozemku, za ktorý sa platila árenda. Okrem malej štóly dostával ročne 7 kablov miešaných plodín.²⁸¹

Budkovce (Butka). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 19. júna 1749. R. k. murovaný kostol Najsv. Trojice; pôvodne bol postavený katolíkmí, nepriatelia katolíckej viery ho napokon vrátili (*olim ab inimicis fidei catholicae exusta, deserta haesit*); v roku 1746 ho dal obnoviť gróf Tomáš Sirmaj (Szirmaj) ml. Bola postavená nová kamenná veža, 3 zvony: Najsv. Trojice, sv. Jána Krstiteľa a sv. Lukáša, ktoré požehnal jágerský biskup FB 24. júna 1749 v Pavlovciach; štvrtý malý zvon sv. Kláry v sanktusníku požehnal ten istý biskup 2. augusta 1749 v Toryse. Plnomocné odpustky na sviatok patrocínia. Farár Martin Ivanovič (Ivanovics), 39-ročný, v pastoračii bol vyše 11 rokov. Obyvatelia: katolíci 181 a 55 detí, rusnáci 105 a 25 detí, luteráni 46 a 19 detí, kalvíni 32 a 10 detí. Reč slovenská.²⁸²

²⁷¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 64-66.

²⁷² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 98.

²⁷³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 140.

²⁷⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 226-227.

²⁷⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 234.

²⁷⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

²⁷⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 235.

²⁷⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

²⁷⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 247.

²⁸⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

²⁸¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 233.

²⁸² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 32-34.

Bystrá (Orosz-Bisztra). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 20 dospelí. Starobylá cerkev, ktorú spravoval presbyter z Makoviec.²⁸³

Bžany (Bodzás). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia uniati: asi 70. Starobylá cerkev v primeranom stave. Presbyter Jakub Staurovský (Szaurovszky) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal primeraný dom a prináležiace pozemky. Okrem štóly dostával 4 kably pšenice a 4 kably ovsa. Žiadni služobníci.²⁸⁴

Cabov (Czabócz). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Obyvatelia: katolíci 2, uniati 94, luteráni 3, detí spolu 58. Cerkev [starobylá²⁸⁵]. Presbyter (nevedeného mena), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Presbyter mal jednu sedliacku usadlosť s príslušenstvom.²⁸⁶ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Šimon Got (Gott).²⁸⁷

Cejkov (Czéke). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 17. júna 1749. Kamenný farský kostol sv. Márie Magdalény, súčasný farár ho opravoval; nevedelo sa, žeby bol konsekrovaný. V kostole stál bočný oltár Bolestnej PM (*in honorem BMV Sassiniensis*). Pod kostolom maličké krypty. Žiadne odpustky. Zvonica na spadnutie; 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerský biskup posvätil tunajší nový zvon sv. Urbana. Na jednom kameni bolo datovanie 1287. Farár Imrich Mosný (Moszni), 41-ročný; rozprával po slovensky a maďarsky. Púte: na Nanebovzatie PM do mestečka Sátoraljaújhely, na Narodenie PM do Svätej Márie, na sviatok Sedembolestnej PM (*in festo Septem Dolorum BMV*) do Veľát. Obyvatelia: katolíci 139 a 36 detí, uniati 60 a 22 detí, kalvíni 25 a 12 detí. Katolíci boli Slováci, uniati Rusíni, kalvíni Maďari a všetci rozprávali po slovensky (*catholici sunt idiomatis slavonici, Rutheni proprii, calviniani ungaricum, et slavonicum aeqve callent*). V inventári kostola bol maďarský a slovenský evanjeliár. Cerkev [drevená postavená v roku cca 1726²⁸⁸] v solídnom stave s výbavou potrebnou pre liturgiu (*necessario pro lyurgia apparatu*); 2 zvony. Presbyter Šimon Belag, ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom, o ktorý sa staral sám a sám si ho udržiaval. Od veriacich dostával štólu a 3 kably pšenice.²⁸⁹

Čabalovce (Csabalócz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [postavená v roku 1736²⁹⁰]; 2 zvony. Dom presbytera bol postavený ešte pred narodením aktuálneho presbytera (*presbyter domum suis, et ante natorum suorum*) na ¼ sedliackej usadlosti, ktorý bol získaný od zemepána. Od sedliakov dostával 4 chleby ročne. Presbyter Andrej Benedič (Benedics) bol vyskúšaný 16. júla 1749 na Stropkovskom hrade.²⁹¹

Čabiny (Felső-, Középső-, Alsó-, Horbok-Csebeny/Csebene), štyri spojené osady. R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: okolo 600. Cerkev [drevená z roku cca 1726²⁹²]. Dvaja presbyteri mali ½ sedliackej usadlosti.²⁹³ V roku 1746 tu pôsobili ako presbyteri Jakub Govdiera a Jakub Sochanovič (Sochanovics).²⁹⁴

Čaklov (Csaklyó). R. k. filiálka farnosti Sol'. Drevený kostol Ducha Svätého postavený v roku 1701; na hlavnom oltári bol obraz PM. Dva zvony. Farár tu mal pozemok s veľkosťou ½ sedliac-

²⁸³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 239.

²⁸⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 208-209.

²⁸⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 4.

²⁸⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 276.

²⁸⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 4.

²⁸⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 6.

²⁸⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 156-159, 161.

²⁹⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

²⁹¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 144.

²⁹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

²⁹³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 146.

²⁹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

kej usadlosti. Obyvatelia: katolíci 83 a 26 detí, uniati 26 a 3 deti, luteráni 179 a 83 detí. Reč slovenská. Za riekou Topľa patrila kostolu hon zvaný *Kostelni kut*.²⁹⁵ Žiadna cerkev.²⁹⁶

Čečehov (Csecseho). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Obyvatelia: katolíci 58 a 16 detí, rusnáci 60 a 13 detí, luteráni 2, kalvíni 36 a 20 detí. Drevené (kalvínske) oratórium, do ktorého chodil kazateľ z Lúčok. Uniatsky presbyter som chodil z Hažína za jeden korec pšenice.²⁹⁷

Čelovce (Cselej). R. k. filiálka farnosti Plechotice. Drevený kostol sv. Anny. Drevená veža s malým benedikovaným zvonom. Obyvatelia: katolíci 35 a 9 detí, rusnáci 150 a 60 detí, luteráni 8 a 3 deti, kalvíni 32 a 13 detí. Okrem šľachty všetci rozprávali po slovensky alebo rusínsky (*praeter nobiles idiomate omnes utuntur slavonico, vel ruthenico*). Drevená cerkev [postavená v roku cca 1706²⁹⁸] s vežou a 3 benedikovanými zvonmi. Presbyter Ján Kurovský (Kurovszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom a 3 polia: 10 polí s kapacitou 5 kablov, 16 rolí s kapacitou 8 kablov a iných 12 rolí s kapacitou 10 kablov; okrem toho 4 lúky na 7 vozov sena. Ako lektikálne dávky dostával ročne okolo 13 kablov úrody a štólu. Žiadne oratórium. K nekatolíkom prichádzal kalvínsky kazateľ z Nižného Žipova, ktorý konal bohoslužby v súkromnom dome Dávida Kološiho (Kolossi) dvakrát týždenne.²⁹⁹

Čerhov (Csörgö). R. k. filiálka farnosti Sátorajlájhely. Ruiny starého katolíckeho kostola, ku ktorému patrili polia a lúky, ktoré okupovali Luhynčania. Obyvatelia: katolíci 11, uniati 16, luteráni 1.³⁰⁰ Uniátov spravoval presbyter z Mikoházy.³⁰¹

Černina (Csernina). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: katolíci 82 dospelí, uniati 7 dospelí, luteráni 8, dovedna 59 detí.³⁰²

Černocho (Csernaho, Csernahó). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: všetci kalvíni 110 a 45 detí. Drevené oratórium; 2 zvony. Kazateľ vicelevita práve zomrel (*praedicantis vices levita, ut vocant, obit*). Zemepán Trautsohn sem priviedol jezuitov z Blatného Potoka, ktorí tu boli osem dní (zrejme na misiách), ale nedal im fundáciu na ďalšie pôsobenie.³⁰³

Čertižné (Csertészne, Csertiszne). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci uniati: asi 300. Kamenná cerkev s potrebnou výbavou [z roku cca 1686³⁰⁴]. V priľahlej murovanej veži viseli 2 zvony. Cintorín bol oplotený murovaným plotom. Na ceste na poľských hraniciach stál kríž, o ktorý sa starali miestni obyvatelia. Presbyter mal ½ sedliackej usadlosti, za ktorý obyvatelia platili zemepánovi ročnú árendu.³⁰⁵ V roku 1746 tu pôsobili dva presbyteri – bratia Vasil' a Štefan Markovič (Markovics).³⁰⁶

Čičava (Csicsavka). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Rusnácka lokalita. Počet veriacich: katolíci 9, uniati 111, detí 35. Cerkev [drevená, starobyľá³⁰⁷]. Presbyter Michal Harkaj, ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB.³⁰⁸

Čierna n/T (Csernyö, Ag-Csernyö). R. k. filiálka farnosti Boľany. Žiadny kostol ani oratórium. Obyvatelia: katolíci 2, gréci 7 a 3 deti, kalvíni 18 a 7 detí. Reč maďarská. Ku kalvínom prichádzal kazateľ z Veľkých Trakan.³⁰⁹

²⁹⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 122-123.

²⁹⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 5.

²⁹⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 51.

²⁹⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 2.

²⁹⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 260-262.

³⁰⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 150.

³⁰¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 2.

³⁰² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 194.

³⁰³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 170.

³⁰⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

³⁰⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 145.

³⁰⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

³⁰⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

³⁰⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 6.

Čierne n/T (Fekete-Patak). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Drevený kostol Narodenia PM v dezo-látnom stave. V susedstve drevená zvonica s 3 zvonmi. Obyvatelia: katolíci 23 a 8 detí, uniati 19 a 9 detí, luteráni 135 a 6 detí. Reč slovenská.³¹⁰

Čukalovce (Csukalóc, Csokalóc). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: okolo 200. Kamenná cerkev, ktorá ale nebola starobyľou prácou (*ecclesia Ruthenica est lapidea non antiqui operis*) [bola postavená na starom mieste v roku 1737³¹¹], mala potrebnú výbavu. Presbyter vystavil dom, ku ktorému patrila ¼ sedliackej usadlosti.³¹² V roku 1746 tu bol presbyter Gregor Jasovský (Jas-zovszky).³¹³

Dámóc (Damóc, Dámóc). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Obyvatelia: katolíci 8 a 3 deti, gréci 39 a 16 detí, kalvíni 2 a 3 deti. Prevládala rusínska reč (*praevallet lingua ruthenica*). Cerkev [nová na starom mieste³¹⁴]. Presbyter Ján Kručai (Krucasj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter dostával ročne od každého host'a po 2 korce úrody. Babica bola rusnáčka pod prísahou.³¹⁵

Ďapalovce (Gyapalóc). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Nový drevený kostol sv. Jána Krstiteľ'a. Obyvatelia: katolíci 57, uniati 10 dospelí, luteráni 15 dospelí, dovedna 72 detí. Reč slovenská.³¹⁶

Dara (Dara). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 50. Cerkev PM s potrebnou výbavou [nová na starom mieste³¹⁷]. Presbyter býval na ¼ sedliackej usadlosti. V chotári obce Starina mal pole s veľkosťou 5 kablov.³¹⁸ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Alexej Sivanič (Szi- vanics).³¹⁹

Dargov (Dargó). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Obyvatelia: uniati 26 a 10 detí, luterán 1. Žiadna cerkev. Prichádzal sem presbyter z Bačkova.³²⁰

Davidov (David-Vágás). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Obyvatelia: uniati 134 a 38 detí, lute- rán 1. Cerkev [drevená a murovanou svätyňou³²¹] s potrebnou výbavou. Presbyter Juraj Kovejčák (Kovejcsak), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Presbyter ročne dostával 18 korcov pšenice a rovnako 18 korcov ov- sa.³²²

Dedačov (Gyadasóc, Gyadasocz seu Didacou). R. k. filiálka farnosti Udavské. Uniatska obec. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [z roku cca 1706³²³]; 3 zvony. Presbyter býval na pozemku s veľkosťou ¼ sedliackej usadlosti.³²⁴ V roku 1746 tu bol presbyter Lukáš Barnovič (Barno- vics).³²⁵

Detrik (Detrich). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia uniati: okolo 150. Starobyľá cerkev v primeranom stave. Miestny presbyter mal dobré bývanie (*habitaculo bono*) na pánskom pozem- ku, za ktorý ročne platil árendu 39 grošov. Patrili k nemu malé pozemky. Okrem štóly presbyter

³⁰⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 196.

³¹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 182-183.

³¹¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

³¹² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 147.

³¹³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

³¹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

³¹⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 188.

³¹⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 191-192.

³¹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³¹⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 165.

³¹⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³²⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 275.

³²¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 5.

³²² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 284.

³²³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

³²⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 112.

³²⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

dostával od komunity 5 kablov pšenice a 5 kablov ovsu.³²⁶ Presbyter sa volal Ján Manovský (Manovszky).³²⁷

Dlhé Klčovo (Kölcs-Hoszsuzmezö). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Kostol Najsv. Trojice vrátený od luteránov s klenbami vo svätyni, nekonsekrovaný. Zvonica s 2 nebenedikovanými zvonmi. Počet veriacich: katolíci 123 a 58 detí, uniati 83 a 30 detí, luteráni 35 a 37 detí. Reč slovenská.³²⁸

Dlhé n/C (Cziroka-Hoszsuzmezö). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 12. júla 1749. R. k. kamenný kostol Božieho tela, nevedelo sa, či bol konsekrovaný. Tri benedikované zvony vo veži, z ktorých zvon sv. Juraja požehnal 10. júla 1749 v Humennom jágerský biskup FB. Farár Štefan Rehorovský (Rehorovszky), 52-ročný, v pastoračii pôsobil 20 rokov, na tomto mieste 5 rokov. Púte: na Nanebovstúpenie Pána do Kamenice n/C, v nedeľu Najsv. Trojice do Udavského, na Narodenie sv. Jána Krstiteľa do Kochanoviec, na Narodenie PM do Rovného, na sv. Annu a Všetkých svätých do Humenného. Obyvatelia: katolíci 342 a 147 detí, uniati 8 a 7 detí. Reč slovenská.³²⁹

Dobrá (Dobra). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Obyvatelia: katolíci 3, gréci 70 a 33 detí. Cerkev. Presbyter Ján Červenák (Cservenak), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal okrem bývania polia s veľkosťou 4 kably a od každého host'a dostával ročne 2 korce úrody. Kantor dostával 1 korec pšenice. Babicu mali, ale nie pod prísahou.³³⁰

Dobrá n/O (Dobra). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 15. júla 1749. R. k. veľmi starobylý (*antiquissimam*) murovaný kostol sv. Mikuláša, konsekrovaný, svätýňa mala klenby, sakristia v nebezpečnom stave, lebo jej múry sa zo dňa na deň rozostupovali a praskali. Starobylá zvonica s 2 benedikovanými zvonmi. Farár Ján Urbanovič (Urbanovics), 53-ročný, v pastoračii pôsobil 27 rokov, na tomto mieste 7 rokov. Obyvatelia: katolíci 62, uniati 36, luteráni 114. Reč slovenská. Katolíkom uniatom vysluhoval sviatosti uniatsky presbyter (*catholicis G. R. ... ministrat presbyter G. R U*) Ján Manovský (Manovszky) z Detrika. Babica rusnáčka, inštruovaná pod prísahou.³³¹

Drahňov (Deregnyö). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Dva murované kostoly, ktoré boli kedysi katolícke, teraz v držbe nekatolíkov (kalvínov); jeden bol využívaný na bohoslužby a druhý ako sklad.

Dúbrava (Dubrawa). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 60. Cerkev [starobylá³³²]. Presbyter býval na pánskom pozemku. Mal k tomu prináležiace polia a lúky.³³³

Dúbravka (Dubravka seu Dobroka). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Obyvatelia: katolíci 17 a 7 detí, rusnáci 13 a 28 detí, luterán 1, kalvíni 47 a 11 detí. Drevená cerkev Narodenia PM postavená pred 30 rokmi, 2 oltáre, potrebná výbava. Túto cerkev osobne navštívil biskup FB (*visitavimus hic personaliter GRU ecclesiam ligneam*). Púte sa odtiaľ konali v nedeľu Najsv. Trojice a na Božie telo do Budkoviec. Presbyter Andrej Kučinský (Kucsinszkj), 30-ročný, ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter dostával od každého sedliaka 2 korce pšenice a štólu. Dom si udržiaval sám a patrili mu: pole s veľkosťou 3 kably, hon smerom na Falkušovce s veľkosťou 3 kably, ďalej lúky, jedna na voz sena, iná na tri vozy sena. Kantor a kostolník mal dom na farskom pozemku.³³⁴

³²⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 208.

³²⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 201.

³²⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 13-14.

³²⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 149-151.

³³⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 188.

³³¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 197-201.

³³² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³³³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

³³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 39.

Ďurďoš (Dyördyös). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Všetci obyvatelia uniati: 70. Cerkev [starobylá³³⁵]. Presbyter Ján Podhájsky (Podhajszy) bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku, za ktorý platil árendu. Od každého host'a dostával korec pšenice a korec ovsu a štólu.³³⁶

Dvorianky (Techna, Tehna alias Dvoranka). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Žiadny kostol. Zvonica s 2 zvonmi. Obyvatelia: katolíci 38, gréci 142, luteráni 11, kalvíni 12, detí spolu 58. Reč slovenská. To, čo uniati zvyčajne dávali katolíckemu farárovi, najnovšie nedávali.³³⁷ Žiadna cerkev.³³⁸

Egreš (Egres). R. k. filiálka farnosti Plechotice. Kostol sv. Jozefa ženícha, ktorý pred 30 rokmi spadol a zostala z neho iba drevená veža s 2 benedikovanými zvonmi. Obyvatelia: katolíci 15 a 1 dieťa, uniati 65 a 17 detí, luteráni 10 a 2 deti, kalvíni 24 a 10 detí. Reč slovenská. Katolícky kostol chceli opraviť kalvíni, zemepán Šóš (Soós) na opravu pripravil vo Veľkých Ozorovciach 3000 šindľov. Rusnákom vysluhoval sviatosti presbyter z Čeloviec. Kalvínom slúžil kazateľ z Nižného Žipova.³³⁹

Erdőbénye (Erdő-Bénye). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 30. mája 1749. Starobylý farský kostol sv. Juraja, nekonsekrovaný; 2 benedikované zvony. Odpustky na deň patrocínia. Farár Andej Lánci (Lánczy), 32-ročný, tu pôsobil 5 rokov, rozprával po maďarsky a slovensky. Púte: v nedeľu Najsv. Trojice do Mádu, na sv. Ladislava do obce Tállya, na Nanebovzatie PM do Olaszliszky, na Narodenie PM do Tolcsvy. Obyvatelia: katolíci 265 a 87 detí, uniati 38 a 20 detí, kalvíni 638. Reč sčasti maďarská a sčasti slovenská. Drevené kalvínske oratórium. Kalvínsky kazateľ Andrej Žujtai (Zsujtaj), ktorý bol 3. júna 1749 vyskúšaný v Sátorajjájhelyi z potrebných záležitostí jágerským biskupom FB. Predchádzajúca bábica bola rusnáčka.³⁴⁰

Erdőhorváti (Horváthi). R. k. filiálka farnosti Tolcsva. Drevený kostol, určite postavený katolíkmami, ale kvôli starobylosti spadol; 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 37, rusnáci asi 25, kalvíni skoro 193. Kalvínsky kazateľ Juraj Liskai (Liszkej), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí v Sátorajjájhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ býval v súkromnom dome.³⁴¹ V roku 1746 jágerský biskup FB uvažoval, žeby tu mohlo byť zriadené sídlo farnosti.³⁴²

Falkušovce (Falkusfalva). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Jeden obecný zvon. Všetci obyvatelia boli uniati, okrem jedného latinského katolíka a dvoch-troch kalvínov. Mŕtvych pochovávali na cintorín do Bracoviec.³⁴³

Felsőberecki (Felső Bereczki, Felső-Bereczki). R. k. filiálka farnosti Sátorajjájhely. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 25, gréci 6, luteráni 5, kalvíni 31.³⁴⁴

Felsőregmec (Felső Redmecz). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. U zemepána Františka Dežefiho (Dessöffy) zriadená kaplnka sv. Anny s povolením jágerského biskupa FB, ale len zriedka sa v nej celebrowala omša. Obyvatelia: katolíci 21 a 8 detí, uniati 15 a 9 detí, luteráni 5 a 1 dieťa, kalvíni 61 a 19 detí. Reč slovenská. Kalvínsky murovaný kostol s vežou a 1 zvonom. Podľa výzoru bol tento kostol kedysi katolícky (*hanc catholicorum fuisse structura ejus manifestat*). Kalvínsky kazateľ Štefan Barcai (Barczaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajjájhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ vlastnil 3 sedliacke usadlosti.³⁴⁵

³³⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

³³⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 185.

³³⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 283.

³³⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 4.

³³⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 262.

³⁴⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 107-110, 113.

³⁴¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 121-122.

³⁴² AACass, KV, Abov, 1746, s. 108.

³⁴³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 245.

³⁴⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 153.

³⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 225.

Gesztely (Gesztely). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 19. mája 1749. Niekdajší katolícky kostol počas revolučných čias získali nekatolíci. Katolíci na svoje bohoslužby používali drevený dom. Dva zvony. Farár Melichar Šóš (Soos), 41-ročný, tu pôsobil 14 rokov, rozprával po maďarsky a slovensky. Púte: na Navštívenie PM k pavlínom do obce Sajólád (*ad PP Paulinos in Sajó Lád*), na Narodenie PM do obce Köröm, na Nanebovzatie PM k minoritom do Miškovca (*ad PP Minoritas Miskolczinum*), na sv. Petra a Pavla do opátskeho kostola v obci Tapolca (*ad ecclesiam abbatialem Tapolczensem*), na Všetkých svätých do obce (*in vico Mind-Szent ad altariam OO. Sanctorum*). Obyvatelia: katolíci 185 a 50 detí (7-8 Slováci), rusnáci 105 a 25 detí, luteráni 46 a 19 detí, kalvíni 32 a 10 detí. Reč maďarská a slovenská.³⁴⁶ Žil tu kazateľ.³⁴⁷

Giglovce (Kiglóc). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia: katolíci 60, uniati 15, luteráni 8. Presbyter Vasiľ Hrabovský (Hrabovszky).³⁴⁸

Girincs (Girincs). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 19. mája 1749. Okrem omše biskup vyslúžil sviatosť birmovania. Murovaný farský kostol Nanebovzatia PM. Farár Juraj Zelenaj, 32-ročný, tu pôsobil 2. rok, okrem maďarčiny ovládal dobre slovenčinu a primerane nemčinu. Púť: na sviatok Narodenia PM do obce Köröm. Dospelí (*capaces*) obyvatelia: katolíci 119, rusnáci 41, luteráni 49, kalvíni 16.³⁴⁹

Girovce (Girócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: katolíci 11 dospelí, uniati 33 dospelí, luteráni 10, dovedna 32 detí. Chodil sem presbyter z Rafajoviec aj proti vôli jankovského farára. Presbyter si nárokoval farárovi lektikálne dávky: ročne kbel pšenice a 2 kably ovsa.³⁵⁰

Golop (Golop). R. k. filiálka farnosti Monok. Obyvatelia: katolíci 67 a 38 detí, rusnáci 44 a 24 detí, luteráni 19 a 6 detí, kalvíni 94 a 39 detí. Kalvínske oratórium bolo kedysi katolícky kostol, ako to vypovedali vonkajšie znaky a ruiny sakristie (*oratorium calcinistarum olim ecclesiam catholicam fuisse signa externa, et rudera sacristiae loqvuntur*). Kalvínsky kazateľ Daniel Šarai (Sárai), ktorý bol vyskúšaný v Máde z potrebných záležitostí jágerským biskupom. Drevená fara na farskom pozemku.³⁵¹

Gruzovce (Gruzócz). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 23 a 14 detí, gréci 35 a 12 detí. Dochádzal sem presbyter zo Sopkoviec, ktorému platili korec pšenice a korec ovsa.³⁵²

Habura (Habura). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci asi 10, uniati skoro 630. Cerkev [starobyľá³⁵³] s potrebnou výbavou pre starobylosť vo veľmi zlom stave. Vo veži viseli 3 zvony. Presbyter mal dom na ½ sedliackej usadlosti.³⁵⁴ V roku 1746 tu pôsobili dvaja presbyteri Jakub a Teodor Haburský (Haburszky).³⁵⁵

Hankovce (Hankócz). R. k. filiálka farnosti Udavské. Žiadny kostol ani zvon. Obyvatelia: katolíci 96 a 34 detí, rusnáci 2 a 2 deti, židia 5. Reč slovenská.³⁵⁶

Háromhuta (Hutta seu Vallis Vitrea). R. k. filiálka farnosti Tolcsva. Obyvatelia katolíci. Bol tu nedostatok dreva na odlievanie skla.³⁵⁷

³⁴⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 9-11.

³⁴⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 12-13.

³⁴⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 207.

³⁴⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 1-3.

³⁵⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 194.

³⁵¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 56.

³⁵² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 80.

³⁵³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

³⁵⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 145.

³⁵⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

³⁵⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 111.

³⁵⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 122-123.

Hatalov (Gátály). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Mŕtvych pochovávali vo Veľkých Žbinciach. K rusnákovi chodil presbyter z Dúbravky, ku kalvínom kazateľ z Vrbnice.³⁵⁸

Havaj (Havaj). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Všetci obyvatelia uniati: asi 120 dospelých. Cerkev [starobylá³⁵⁹]. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity okrem štóly nedostával nič.³⁶⁰ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Andrej Vasilenko (Vaszilenko), ktorý maľoval milostivé obrazy (písal ikony).³⁶¹

Hažín n/C (Hazin). R. k. filiálka farnosti Humenné. Obyvatelia: katolíci 45 a 10 detí, uniati 128 a 50 detí, luteráni 2. Reč slovensko-rusínska (*idiomate utuntur Slavo-Ruthenico*). Latinskí katolíci boli pozorní pri návštevách bohoslužieb, ale uniati predpísané sviatky nesvätili. Latinskí sedliaci dávali farárovi korec pšenice, želiari po dva groše alebo jeden deň ručnej práce. Humenskému presbyterovi uniati dávali 15 kôp pšenice. Cintorín bol spoločný, nebol oplotený. Cerkev bola zariadená potrebnou výbavou. Postavili ju pred 17 rokmi [1732 alebo 1733³⁶²] bez akéhokoľvek súhlasu ordinára (*ante annos 17 sine omni ordinarii facultate erecta fuit*).³⁶³

Hencelovce (Hendzelócz, Hendzelocz). R. k. filiálka farnosti Staré. Cerkev [drevená z roku cca 1727³⁶⁴] so svojou výbavou, vo veži viseli 2 zvony. Počet obyvateľov neuvedený. Presbyter Lukáš Palkovič (Palkovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 v Humennom jágerským biskupom FB. Presbyter býval v dome na pozemku, ktorý dostal od zemepána.³⁶⁵

Hencovce (Henczocz, Henczóc). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Starobylý opustený kostol, ktorého okolie pravidelne zaplavovala voda (z rieky Ondava). Jeden zvon. Počet veriacich: katolíci 33, uniati 21, luteráni 66, detí 62. Reč slovenská.³⁶⁶

Hernádkak, Újsiska (Kák et Sisák), osady. R. k. filiálka farnosti Gesztely. Ruiny katolíckeho kostola pre svoje účely použil Gabriel Šišari (Sisari). Obyvatelia boli Moravia a kalvíni, presnejšie husiti, ktorí konali svoje bohoslužby u zemepána (*hic loci incolae Moravi calvinistae, seu verius hussitae exercitia sua peragunt in domo domini terrestres*). Prichádzal sem kazateľ z obce Gesztely.³⁶⁷

Hernádnémeti (Hernád Némethi). R. k. filiálka farnosti Gesztely. Obyvatelia: katolíci 6, všetci ostatní kalvíni. Bývalý murovaný katolícky kostol používali kalvíni. Kazateľ Štefan Jošvai (Josvaj), ktorý bol vyskúšaný v Máde z potrebných záležitostí.³⁶⁸

Hlinné (Agyagos). R. k. filiálka farnosti Sol'. Drevený kostol sv. Štefana, prvomučeníka, mali od roku 1637 a pre vysoký vek bol vo veľmi zlom stave. V drevenej zvonici visel 1 zvon. Obyvatelia: katolíci 73 a 26 detí, uniati 116 a 39 detí, luteráni 35 a 8 detí. Reč slovenská. Katolíci pravidelne navštevovali bohoslužby a kázne, farárovi si ctili aj luteráni, ale sviatky pod rusnákovi zachovávali zriedkavo (*festas tamen Ruthenorum ducti raro observant*). Latinských hostí bolo v lokalite 15 a každý z nich platil farárovi korec pšenice, sliepku a a všetci aj voz sena. Drevená cerkev bola postavená v roku 1723. Momentálne nemali presbytera. Jeho dom stál na pozemku, ktorý im dal zemepán. Patrili k nemu polia s veľkosťou 3 kably a lúky na 2 vozy sena. Od poslucháčov a hostí dostával jeden korec pšenice, jeden ovsa a štólu.³⁶⁹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Štefan Do-

³⁵⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 38.

³⁵⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

³⁶⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 236.

³⁶¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

³⁶² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³⁶³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 98.

³⁶⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

³⁶⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 74.

³⁶⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 5.

³⁶⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 12-13.

³⁶⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 13.

³⁶⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 120, 122.

branský (Dobranszky), nováčik a analfabet (*illiteratus*). Cerkev kedysi bola latinským kostolom.³⁷⁰

Holčíkovce (Holcsikócz). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Benedikovaná zvonička. Obyvatelia: katolíci 52, uniati 1, luteráni 42. Reč slovenská.³⁷¹

Horovce (Hor). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 37 a 21 detí, uniati 30 a 6 detí, luteráni 12 a 4 deti, kalvíni 34 a 16 detí. Reč slovenská.³⁷²

Hostovice (Hosztovicz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: 450 a 130 detí. Cerkev [drevená³⁷³] s potrebnou výbavou. Presbyter Štefan Tibotel bol vyskúšaný z potrebných vecí (9. júla 1749) v Humennom jágerským biskupom FB. Presbyter ročne dostával 20 kablov ovsu. K jeho domu patrili 2 lúky na 4 vozy sena a 4 polia s veľkosťou 6 kablov. Kantor Vasil' Popovič (Popovics) dostával 5 kablov ovsu a štólu.³⁷⁴

Hrabová Roztoka (Hrabowa, Hrabowa Rosztoka). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 30. Cerkev [starobylá³⁷⁵] sv. Bazila Veľkého. Presbyter od miestnej komunity dostával ročne 6 korcov ovsu.³⁷⁶ V roku 1746 sa obec uvádzala ako filiálka Inoviec.³⁷⁷

Hrabovec n/L (Hrabócz, Izbugya-Hrabócz). R. k. filiálka farnosti Papín. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 144 a 76 detí, rusnáci 9 a 5 detí.³⁷⁸

Hraň (Garan). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 26 a 13 detí, gréci 42 a 12 detí, kalvíni 82 a 31 detí. Reč bola slovenská a maďarská. Dochádzal sem presbyter z Novosadu. Murované kalvínske oratórium; 1 zvon. Miestny kazateľ, ktorý používal v jeho rezidencii zemepána Begániho (Begányi) kaplnku, ktorú predtým používali katolíci, ale napokon bola zmenená na kuchyňu.³⁷⁹ Žiadna cerkev.³⁸⁰

Hrčel' (Geresely). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Ruiny katolíckeho kostola, z ktorého nekatolíci odnášali kamene pre svoju potrebu. Obyvatelia: katolíci 44 a 13 detí, uniati 71 a 43 detí, kalvíni 36 a 18 detí. Drevené kalvínske oratórium. Kalvínsky kazateľ Michal Éri (Eöry), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.³⁸¹ Uniatov spravoval presbyter z Veľát.³⁸²

Hriadky (Gerenda). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 21 a 9 detí, gréci 39 a 21 detí, luteráni 2, kalvíni 19 a 9 detí. Nebol tu žiadny presbyter ani kazateľ. Prichádzal sem presbyter z Trnávky, ktorý tu okrem štóly nedostával nič. Kalvínsky kazateľ prichádzal zo Sečoviec.³⁸³

Hrubov (Hrubov). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Drevený benedikovaný kostol sv. Petra a Pavla. Obyvatelia: katolíci 115 dospelí, uniati 3 dospelí, luterán 1, dovedna 50 detí.³⁸⁴

Hudcovce (Hegedüsfalva). R. k. filiálka farnosti Lieskovec. Žiadny kostol. Jeden zvon. Obyvatelia: katolíci 73, uniati 18, luteráni 43. Reč slovenská.³⁸⁵

³⁷⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 5.

³⁷¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 207.

³⁷² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 28.

³⁷³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

³⁷⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 142.

³⁷⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³⁷⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 163.

³⁷⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³⁷⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 140.

³⁷⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 168-1

³⁸⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

³⁸¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 215.

³⁸² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 2.

³⁸³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 275.

³⁸⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 190-191.

³⁸⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 245-246.

Hudcovce (Huczocz). R. k. filiálka farnosti Lieskovec. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 38 a 18 detí, rusnáci 13, luteráni 46.³⁸⁶

Humenné (Homonna). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 9. júla 1749. R. k. kamenný kostol Všetkých svätých s kamennou vežou, ktorá bola poškodená rebelantmi, v roku 1746 vyhorela. Štvrtý oltár sv. Iva (*in honorem S. Ivonis*) poslala do Viedne grófka Terézia Zichi. Zvony dva sv. Floriána a menší sv. Anny, ktoré požehnal jágerský biskup FB 10. júla 1749 v Humennom. Farár Juraj Fráter (Frater), 52-ročný, jágerský kanonik, tu pôsobil 26 rokov. Fara na dvoch sedliackych usadlostiach. Františkánsky kostol a konvent; v kostole bola špeciálna bočná kaplnka s verejne vystavenými relikviami sv. Bonifáca. V tejto kaplnke boli pochovaní rodičia aktuálneho biskupa FB, gróf František Barkóci (Barkóczy de Szála) a Juliana, rod. Ziči (Zichy de Vasonkö); biskup za nich odslúžil spievanú omšu s rekviem 10. júla 1749. Púte: každý mariánsky sviatok do Loretánskej kaplnky u františkánov, rovnako vo Veľký piatok, na Nanebovstúpenie Pána do Mysliny, na nedeľu Najsv. Trojice do Udavského, na sv. Jána Krstiteľa do Kochanoviec, na sv. Štefana do kaplnky sv. Valentína (na dolných poliach, postavená Drugetovcami (Drugeth)), na Povýšenie Svätého kríža pod hrad Čičva. Obyvatelia: katolíci 616 a 203 detí, uniati 154 a 20 detí, luteráni 5. Reč slovenská. Kamenná [starobyľá³⁸⁷] cerkev Nanebovzatia PM; dva zvony. Presbyter Daniel Havrilovič (Havrilovics), dištriktuálny arcipresbyter, vyskúšaný 9. júla 1749 z potrebných vecí jágerským biskupom FB na hrade Humenné. Presbyter mal dom, o ktorý sa staral sám. Nepatrili k nemu žiadne pozemky, len jedna záhradka. Za ňou bola roľa na 1 korec a lúčka na ½ voza sena; zo zbožných odkazov získal pole na 4 kably.³⁸⁸

Chlmec (Helmecke). R. k. filiálka farnosti Humenné. V obci stála zvonička. Obyvatelia: katolíci 61 a 31 detí, uniati 25 a 6 detí. Reč slovenská. Katolíci latiníci sviatky svätili, ale nie uniati.³⁸⁹

Chotča (Hocsa). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Starobyľý kostol Všetkých svätých; odpustky na deň patrocínia na sedem rokov. Obyvatelia: katolíci 101 a 57 detí, uniati 24 a 11 detí. Reč slovenská.³⁹⁰

Inovce (Inowecz). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 60. Cerkev [starobyľá³⁹¹] sv. Mikuláša. Presbyter býval na pánskom pozemku. Od miestnej komunity dostával ročne 10 korcov ovsu.³⁹² V roku 1746 tu pôsobil presbyter Štefan Itotrovič (Itotrovics).³⁹³

Jabloň (Jablony, Izbugya-Jablony). R. k. filiálka farnosti Papín. Zvon sv. Zuzany, ktorý požehnal 13. júla 1749 v Tovarnom jágerský biskup FB. Obyvatelia: katolíci 208 a 107 detí, rusnáci 11 a 5 detí.³⁹⁴

Jakušovce (Jakussócz). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Všetci obyvatelia uniati: asi 56 dospelí. Cerkev [starobyľá³⁹⁵]. Presbyter Gregor Konč (Koncs) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity ročne dostával 2 kably pšenice a 2 kably ovsu a štólu.³⁹⁶ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Konci (Koncz).³⁹⁷

³⁸⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 174-175.

³⁸⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

³⁸⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 82, 84-85, 92, 94.

³⁸⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 99.

³⁹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 236.

³⁹¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³⁹² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 163.

³⁹³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³⁹⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 140.

³⁹⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

³⁹⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 238.

³⁹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

Jalová (Jalowa). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Počet obyvateľov: okolo 30. Cerkev sv. Mikuláša s potrebnou výbavou [postavená v roku 1745³⁹⁸]. Nemali tu svojho presbytera, ten tu dochádzal ako na filiálku zo Stakčína.³⁹⁹

Jankovce (Jankóc). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 14. júla 1749. R. k. drevený kostol Božieho tela. Vo zvonici jeden zvon. Farár Mikuláš Šroba (Schroba), 35-ročný, na tomto mieste pôsobil 8 rokov. Obyvatelia: katolíci 75, uniati 5, luteráni 42 a všetkých detí spolu 82. Reč slovenská. Zvonár bol luterán, ale dobrý človek, pretože iného súčasného nebolo.⁴⁰⁰ Chodil sem presbyter z Rafajoviec.⁴⁰¹

Jasenov (Jaszeno). R. k. filiálka farnosti Humenné. Drevený kostol sv. Martina. Vo veži viseli 2 zvony, ktoré požehnal FB: väčší sv. Jána Krstiteľa 23. septembra 1749 v Tovarnom a menší sv. Františka 10. júla 1749 v Humennom. Obyvatelia: katolíci 273 a 139 detí, uniati 27 a 19 detí. Reč slovenská.⁴⁰²

Jasenovce (Jaszenóc). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 53, luteráni 42. Reč slovenská.⁴⁰³

Jastrabie n/T (Jesztreb, Tóth-Jesztreb). R. k. filiálka farnosti Sol'. Starobylý kamenný kostol sv. Jána, apoštola a evanjelistu. V drevenej zvonici viseli 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 29 a 17 detí, rusnáci 49 a 31 detí, luteráni 30 a 16 detí.⁴⁰⁴

Juskova Voľa (Volya, Juszko-Volya). R. k. filiálka farnosti Sol'. Všetci obyvatelia boli rusnáci (*omnes Rutheni*), asi 100 dospelých a 30 detí. Starobylá drevená cerkev svojho rítu. Presbyter Šimon Dudinský (Dudinszky) bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Okrem primeraného domu mal polia s veľkosťou 3 korce a od každého host'a dostával 2 korce pšenice.⁴⁰⁵

Kačanov (Kacsand, Kacsánd). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Malý zvon. Obyvatelia: katolíci 27, rusnáci 46 a 17 detí, luteráni 2, kalvíni 26 a 10 detí. Kalvínsky kazateľ sem prichádzal z Malčíc. Dochádzal sem presbyter z Bracoviec, ktorý dostával od každého 2 korce pšenice rovnako ako kalvínsky kazateľ.⁴⁰⁶

Kalinov (Kalenov). R. k. filiálka farnosti Papín. Počet obyvateľov a cerkev podobne ako vo Vydrani. Presbyter mal ¼ sedliackej usadlosti, za ktorú platil 6 zlatých, ale získal aj ďalšiu ¼ sedliackej usadlosti od obyvateľov.⁴⁰⁷ Cerkev bola drevená a postavená v roku 1706. V roku 1746 tu bol presbyter Timotej Magura, ktorý nedôstojne uchovával Eucharistiu.⁴⁰⁸

Kalná Roztoka (Kalna). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 200. Cerkev [starobylá⁴⁰⁹] sv. Jána Krstiteľa s potrebnou výbavou. Presbyter býval na pánskom pozemku. Od miestnej komunity dostával ročne 10 kablov ovsa.⁴¹⁰ V roku 1746 tu bol presbyter Konštantín Kurták (Kurtyak).⁴¹¹

³⁹⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

³⁹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 161.

⁴⁰⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 187-188.

⁴⁰¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁴⁰² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 95-96.

⁴⁰³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 217-218.

⁴⁰⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 127.

⁴⁰⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 131.

⁴⁰⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 40.

⁴⁰⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 145.

⁴⁰⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁴⁰⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴¹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

⁴¹¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

Kalná Roztoka (Rosztoka). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 80. Cerkev [starobylá⁴¹²] sv. Bazila Veľkého. Presbyter Ján Hubal bol vyskúšaný v Stropkove (16. júla 1749). Patrili mu polia s veľkosťou 2 korce.⁴¹³

Kalná Roztoka (Rosztoka-Kalna). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: 83. Starobylá cerkev sv. Bazila Veľkého s potrebnou výbavou. Presbyter býval na pánskom pozemku, polia mal maličké, ročne okrem štóly dostával 4 kably ovsa od komunity. Žiadny kantor.⁴¹⁴ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Andrej Jercha.⁴¹⁵

Kalša (Kalsa). R. k. filiálka farnosti Slivník. Obyvatelia: katolíci 5 a 1 dieťa, gréci 8 a 2 deti, kalvíni 20 a 4 deti. Drevené oratórium so zvonnicou a 1 zvonom, všetko na spadnutie.⁴¹⁶ Uniatov spravoval presbyter zo Zemplínskej Teplice.⁴¹⁷ Žiadna cerkev.⁴¹⁸

Kamenica n/C (Nagy-Kemencze). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Kamenný kostol Nanebovstúpenia Pána v dobrom stave, ktorý bol postavený zemepánmi s pomocou Spoločnosti Ježišovej z Užhorodu. Kostolná krypta patrila rodine Beki. Vo vežičke nad kostolom viseli dva zvony. Faraár tu mal farský pozemok s veľkosťou ½ sedliackej usadlosti. Obyvatelia: katolíci 187 a 66 detí, uniati 64 a 23 detí. Reč slovenská. Púte: v nedeľu Najsv. Trojicu do Udavského, na Božie telo do Dlhého n/C.⁴¹⁹

Kamenná Poruba (Poruba). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Obyvatelia: katolíci 20, uniati 65, luterán 1, detí spolu 28. Reč slovenská. Cerkev s posvätnou výbavou a 2 zvonmi. K cerkvi patrilo jedno pole s veľkosťou 5 korcov. Presbyter Ján Gromocký (Gromoczky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Presbyter bol dobrého života, kázal, katechizoval, bol pozorný; ročne dostával od každého host'a 2 korce úrody.⁴²⁰

Kamienka (Kis-Kemencze). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Kostol so zvonom. Obyvatelia: katolíci 137 a 67 detí, uniati 8 a 4 detí. Reč slovenská.⁴²¹

Kamoňa (Kamonya), osada. R. k. filiálka farnosti Budkovce. Obyvatelia: katolíci 6, rusnáci 6, luterán 1. Všetci boli sluhami u grófa Sirmajho (Szirmaj).⁴²²

Kapoňa (Káponya). R. k. filiálka farnosti Boľany. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 20 a 13 detí, gréci 24 a 9 detí, kalvíni 15 a 5 detí. Reč maďarská. K uniatom prichádzal presbyter z obce Poľany, ktorý tu okrem štóly dostával od každého host'a metrák úrody.⁴²³ Žiadna cerkev.⁴²⁴

Karcsa (Karcsa). R. k. filiálka farnosti Pácín. Podľa výzoru bývalý katolícky kostol, zničený, v držbe nekatolíkov. Jeden malý zvon. Obyvatelia: katolíci 2, gréci 5, kalvíni 54 a 49 detí. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Martin Med'asai (Megyasaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁴²⁵

Karná (Karna). R. k. filiálka farnosti Lieskovec. Starobylý drevený kostol sv. Lukáša. Obyvatelia: katolíci 188 a 102 detí, rusnáci 5, luteráni 11.⁴²⁶

⁴¹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴¹³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 161-162.

⁴¹⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 247-248.

⁴¹⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴¹⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 239.

⁴¹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 3.

⁴¹⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁴¹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 156, 158.

⁴²⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 284-285.

⁴²¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 159.

⁴²² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 39.

⁴²³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 196.

⁴²⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁴²⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 201-202.

⁴²⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 173-174.

Karos (Karos, Káros). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: uniati 4 a 5 detí, kalvíni 42 a 31 detí. Žiadne oratórium, bohoslužby boli v dome. Pred 2 rokmi sa sem sám votrel (*solum ante biennium irrepsit*) kalvínsky kazateľ Michal Išáki (Isákj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁴²⁷ Žiadna cerkev. Uniatov spravoval presbyter zo Stredy n/B.⁴²⁸

Kaşov (Kassó). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Katolícke kostoly pri cintoríne. Obyvatelia: katolíci 15 a 3 deti, uniati 105 a 44 detí, luteráni 6, kalvíni 10 a 6 detí. Všetci rozprávali po slovensky. Zemepán premenil kalvínske oratórium na sýpku. Prichádzal sem presbyter z Novosadu, rovnako aj kalvínsky kazateľ.⁴²⁹ Žiadna cerkev.⁴³⁰

Kelča (Kelcsa). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Drevený kostol sv. Martina. Odpustky na deň patrocínia na sedem rokov. Obyvatelia: katolíci 50 a 63 detí, uniati 52 a 13 detí. Reč slovenská.⁴³¹

Kesznyéten (Kesznyéten). R. k. filiálka farnosti Girincs. Obyvatelia: kalvíni 238. Starobylý kostol, o ktorý sa komunita starala. Kazateľ Ján Siraki (Szirakj), ktorý bol v Máde vyskúšaný z potrebných záležitostí. Nebohých pochovávali v Kiscsécsi.⁴³²

Kiscsécs (Kis Csécs, Kis-Csécs). R. k. filiálka farnosti Girincs. Opustený kostol. Žiadny kazateľ. Chodil sem kazateľ z Kesznyétenu. Obyvatelia: katolíci 4, rusnáci 6, luteráni 4, kalvíni 75.⁴³³

Kisrozvagy (Kis-Rozvagy, Kis-Rozvagy). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: katolíci 15 a 6 detí, uniati 4 a 2 deti, kalvíni 44 a 20 detí. Reč maďarská. Kalvínske drevené oratórium z bledého dreva v susedstve katolíckeho cintorína (*oratorium ligneum luridum cum vicino caemeterio etiam catholicis communi*); 1 zvon, za ktorého zvonenie platili len katolíci, nie nekatolíci. Presbyter sem prichádzal z obce Lácacséke (*presbyter czékensis*), kazateľ z obce Nagyrozvagy.⁴³⁴ Žiadna cerkev.⁴³⁵

Kladzany (Kladzan). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Zbožná luteránska lokalita. Počet veriacich: katolíci ani nie 16, uniati 9 a 2 deti, luteráni s deťmi 162. Uniatom posluhoval presbyter zo Štefanoviec. K evanjelikom chodil kazateľ z Chmeľova (*praedicantem Chmeloviensem*), predovšetkým v okolo Veľkej noci.⁴³⁶

Klenová (Klenowa). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 200. Cerkev [starobylá⁴³⁷] sv. Jána Krstiteľa s potrebnou výbavou. Presbyter býval na želiarskom (*inqvilinearum*) pozemku, ku ktorému patrili polia s veľkosťou 11 kablov a lúky na 6 vozov sena.⁴³⁸ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Alexej Baval.⁴³⁹

Klin n/B (Szög). R. k. filiálka farnosti Sátoraljaújhely. Rozpadnutý katolícky kostol. Obyvatelia: katolíci 18, gréci 23, kalvíni 51. Reč maďarská a slovenská. Prichádzal sem presbyter zo Stredy n/B a kalvínsky kazateľ z obce Alsóberecki.⁴⁴⁰

Kobylnice (Kobilnicza). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Obyvatelia uniati: okolo 150 dospelých. Cerkev [starobylá⁴⁴¹]. Presbyter Jakub Trpák (Trpak) bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku. Okrem

⁴²⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 202.

⁴²⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁴²⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 166.

⁴³⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁴³¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 201, 203.

⁴³² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 6.

⁴³³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 6-8.

⁴³⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 205.

⁴³⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁴³⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 18.

⁴³⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴³⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

⁴³⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁴⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 153-154.

⁴⁴¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

štóly dostával od každého host'a korec pšenice a korec ovsa. Kantor a zvonár bol synom presbytera.⁴⁴² Tunajší presbyter bol už v roku 1746 vymenovaný za exorcistu.⁴⁴³

Kochanovce (Kohánocz). R. k. filiálka farnosti Humenné. Murovaný kostol sv. Jána Krstiteľa postavený v roku 1740; vo veži 1 zvon, druhý poškodený bol v kostole. Obyvatelia: katolíci 159 a 69 detí, uniati 7 a 1 dieťa. Reč slovenská.⁴⁴⁴

Kochanovce (Kohány). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 48 a 10 detí, uniati 173 a 45 detí, luteráni 26, kalvíni 18 a 11 detí. Reč slovenská. Nebol tu žiadny presbyter ani kazateľ. Prichádzal sem presbyter z Trnávky⁴⁴⁵ od roku cca 1743, aj keď tu nestála cerkev.⁴⁴⁶

Kolbasov (Kolbaszov). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 80. Cerkev [starobyľá⁴⁴⁷] sv. Mikuláša. Presbyter býval na farskom pozemku, ku ktorému patrili polia s veľkosťou 5 kablov a lúku na voz sena.⁴⁴⁸ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Rakovič (Rakovics).⁴⁴⁹

Kolbovce (Kolbócz). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 135 dospelí. Starobyľá cerkev. Presbyter Michal Kločko (Klocsko) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku. Okrem štóly ročne dostával 6 kablov miešaných plodín úrody.⁴⁵⁰

Kolonica (Kolonicza). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 147. Cerkev [starobyľá⁴⁵¹] sv. Mikuláša. Presbyter Ján Radvanský (Radvanszky) bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB. Od každého sedliaka dostával korec ovsa, 5 zlatých a štólu. Kantor.⁴⁵² V roku 1746 sa Kolonica uvádzala ako filiálka Kalnej Roztoky.⁴⁵³

Komanica (Komanicz). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Po povstaniach v tejto lokalite ostali len dva domy (*injuria temporum hic locus duas dumtaxat casas*) s asi 20 obyvateľmi, ktorými boli latinskí a grécki katolíci.⁴⁵⁴

Komárany (Komorócz). R. k. filiálka farnosti Sol'. Starobyľý kamenný kostol sv. Michala v stave na spadnutie. V drevenej zvonici visel 1 zvon. Obyvatelia: katolíci 23 a 10 detí, uniati 29 a 12 detí, luteráni 24 a 15 detí. Kostolík bol početný muž, ale luterán (*aeditus est vir honestus, sed lutheranus*).⁴⁵⁵

Komloska (Komloska). R. k. filiálka farnosti Tolcsva. Všetci obyvatelia uniati (*populo unito ritum graecanicum*) 150. Drevená [starobyľá⁴⁵⁶] cerkev. Presbyter Juraj Sikora (Szikora), ktorý bol 5. júna 1749 vyskúšaný z nevyhnutných záležitostí jágerským biskupom FB v Sátoraljaujhelyi.⁴⁵⁷ V roku 1746 uvažoval jágerský biskup FB, že by tu mohlo byť zriadené sídlo farnosti.⁴⁵⁸

⁴⁴² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 185.

⁴⁴³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁴⁴⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 97-98.

⁴⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 274-275.

⁴⁴⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 4.

⁴⁴⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁴⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 164.

⁴⁴⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁵⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 241.

⁴⁵¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁵² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 247.

⁴⁵³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁵⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 45.

⁴⁵⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 128-129.

⁴⁵⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

⁴⁵⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 116, 118-120, 122.

⁴⁵⁸ AACass, KV, Abov, 1746, s. 108.

Köröm (Köröm). R. k. filiálka farnosti Girincs. Starobylý kostol; 1 zvon. Dospelí obyvatelia: katolíci 100, rusnáci 64, luteráni 2, kalvíni 7. Všetci boli Maďari alebo Slováci (*omnes vel Hungari vel Slavi sunt*). Rusnáci platili štólu a lektikálne dávky latinskému farárovi.⁴⁵⁹

Korunková (Puczak). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 150 dospelí. Starobylá cerkev v dobrom stave. Presbyter Konrád Macoško (Maczosko) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity mal ¼ sedliackej usadlosti a štólu podľa zvyku.⁴⁶⁰

Košarovce (Kassaróc). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Drevený opustený kostol. Zvonica so zvonom. Obyvatelia: katolíci 42 dospelí, uniati 59 dospelí, luteráni 7, dovedna 59 detí. Reč slovenská. Prichádzal sem presbyter z Rafajoviec, ktorý proti diecéznym predpisom umenšil záväzky veriacich.⁴⁶¹

Koškovce (Koskóc). R. k. filiálka farnosti Udavské. Cintorín v lese. Obyvatelia: katolíci 116 a 62 detí, rusnáci 15 a 2 deti.⁴⁶²

Kožuchov (Kaszú). R. k. filiálka farnosti Trebišov. Obyvatelia: katolíci 17 a 4 deti, gréci 107, luteráni 2, kalvíni 62. Kalvíni používali kamenný kostol so šindľovou strechou a 2 zvonmi; tento kostol bol kedysi katolícky. Kalvínsky kazateľ Gabriel Kálai (Kállaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ chodil aj do Zemplínskeho Hradišťa.⁴⁶³

Kráľovský Chlmec (Király-Helmecz). R. k. filiálka farnosti Boľany. Starobylý murovaný kostol, ale zničený, bez klenieb a oltárov. V kostole krypta. Benedikovaný zvon. Patronátne právo tu mal Leleský konvent, ktorý bral úrodu viniča, lúk a polí. Farský dom bol zničený. Obyvatelia: katolíci 34 a 13 detí, gréci 7 a 5 detí, kalvíni 80 a 30 detí. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Samuel Arkai (Arkaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter býval v súkromnom dome.⁴⁶⁴

Krásnovce (Krasznóc). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Žiadny kostol. Jeden obecný zvon. Obyvatelia: katolíci 39 a 13 detí, rusnáci 57 a 24 detí, luteráni 26 a 5 detí, kalvíni 6 a 5 detí. K rusnákom prichádzal presbyter zo Šamudoviec a k luteránom kazateľ z Pozdišoviec.⁴⁶⁵

Krásny Brod (Krasni Brod, Krasnibrod). R. k. filiálka farnosti Papín. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [znovu postavená v roku 1721⁴⁶⁶]. Obyvatelia rusnáci: okolo 250. Presbyter Vasil' Lipovič (Lipovics) bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB. Presbyterovi patrila ¼ sedliackej usadlosti a každý sedliak mu platil 4 chleby.⁴⁶⁷

Kravany (Kereplye). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Žiadny kostol; len 1 zvon. Obyvatelia: katolíci 8 a 3 deti, uniati 101 a 24 detí, luteráni 16 a 3 deti. Uniatom vysluhoval sviatosti presbyter z Bačkova, ktorí ho vyplácali podľa možností. Nebol tu cintorín, preto sa pochovávalo na cintoríne v Stankovciach.⁴⁶⁸ V roku 1746 tu cerkev nestála a uniatov spravoval presbyter z obce Stankovce.⁴⁶⁹

⁴⁵⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 4-5.

⁴⁶⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 240.

⁴⁶¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 193-194.

⁴⁶² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 111.

⁴⁶³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 233.

⁴⁶⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 196-197.

⁴⁶⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 52.

⁴⁶⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁴⁶⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 146.

⁴⁶⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 276.

⁴⁶⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 4.

Krišľovce (Krizlóc). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Všetci obyvatelia uniati: asi 16 dospelí. Navštevovali cerkev v Brusnici. Brusnický presbyter odtiaľ dostával 2 kably miešaných plodín z úrody.⁴⁷⁰

Krivá Olka (Kriva-Olyka/Ollyka). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia uniati: asi 20. Spravoval ich presbyter z Vyšnej Olky, ktorý dostával ročne kabel pšenice a kabel ovsa.⁴⁷¹

Krivošťany (Krivoscsan). R. k. filiálka farnosti Strážske. Žiadny kostol. Zvonica uprostred obce. Obyvatelia: katolíci 62 a 41 detí, rusnáci 73 a 35 detí, luteráni 2. Chodil sem presbyter zo Strážskeho. Po vydaní biskupského dekrétu v roku 1747 tu začal dostávať štólu, ktorú dovtedy nedostával.⁴⁷²

Kručov (Krucso, Krucsó). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Rozrúnený kostol na pozemku s veľkosťou jeden kabel. Počet veriacich: katolíci 114, uniati 24, detí 47. Babica bola rusnáčka, inštruovaná pod prisahou.⁴⁷³

Kručov (Orosz-Krucso, Orosz-Krucso). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Obyvatelia uniati: okolo 24 dospelých. Cerkev [starobylá⁴⁷⁴]. Presbyter Ján Ruzilka [Hružilka⁴⁷⁵] bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 v Stropkove jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku. Okrem štóly dostával 5 kablov pšenice a 5 kablov ovsa.⁴⁷⁶

Kucany (Ispesť vel Nipešť). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Malý zvon bol obecný. Obyvatelia: katolíci 6, uniati 26 a 12 detí, kalvíni 15 a 6 detí. Pôsobil tu predovšetkým kalvínsky kazateľ z Oborína.⁴⁷⁷ Presbyter sem chodil z Petrikoviec.⁴⁷⁸

Kučín (Kucsin). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Murovaný kostol Najsv. Trojice v biednom stave. Rozpadnutá zvonica s 2 zvonmi, jeden z nich spadol a potreboval preliatie. Obyvatelia: katolíci 26 a 9 detí, rusnáci s deťmi 13, luteráni 2. Uniatsky presbyter sa snažil, aby tiež mohol pochovávať na cintoríne. Reč slovenská.⁴⁷⁹

Kudlovce (Kudlóc). R. k. filiálka farnosti Humenné. Dedinu od Humenného oddeľoval Humenský hrad. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 167 a 60 detí, uniati 72 a 26 detí.⁴⁸⁰

Kuzmice (Kozma). R. k. filiálka farnosti Slivník. Ruiny starého kostola. Zvonica s 1 zvonom. Obyvatelia: katolíci 42 a 15 detí, gréci 121 a 47 detí, luteráni 10 a 6 detí, kalvíni 47 a 25 detí.⁴⁸¹ Uniátov spravoval presbyter zo Zemplínskej Teplice.⁴⁸²

Kvakovce (Kvakóc). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Drevený kostol Najsv. Trojice; 2 benedikované zvony. Obyvatelia: katolíci 51, uniati 45, luteráni 70. Uniátov spravoval presbyter z Vyšného Kazimíra Ján Tutko.⁴⁸³

Kysta (Kiszte). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Na cintoríne mimo obce patróni – pátri pavlíni zo Sátoraljaújhelyu postavili kríž. Obyvatelia: katolíci 13 a 3 deti, gréci 113 a 34 detí, kalvíni 36 a 4 deti. Prevládala rusínska reč, kalvíni rozprávali po maďarsky (*idioma praevallet ruthenicum, cal-*

⁴⁷⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 237.

⁴⁷¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 196.

⁴⁷² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 66.

⁴⁷³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 5-6.

⁴⁷⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁴⁷⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁴⁷⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 185-186.

⁴⁷⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 41-42.

⁴⁷⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁴⁷⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 17-18.

⁴⁸⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 95.

⁴⁸¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 238-239.

⁴⁸² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 3.

⁴⁸³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 205-206.

viniani etiam hungaricum loqvuntur). Dochádzal sem presbyter z Novosadu. Kalvínske oratórium. Dochádzal sem kazateľ z Hrčel'a.⁴⁸⁴

Lácacséke (Cséke). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Starobylá (*antiqua*) drevená cerkev; 2 zvony. Obyvatelia: uniati spolu 75. Presbyter býval v dome, ktorý si postavil sám. Mal polia s veľkosťou 3 kably, maličkú štólu a od každého host'a dostával 2 korce úrody.⁴⁸⁵ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Čukráni (Csukrányi).⁴⁸⁶

Lácacséke (Lacza). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Žiadny kostol, okrem niekdajšieho murovaného katolíckeho, ktorý kalvíni od čias revolúcie okupovali (*nulla hic ecclesia, praeter eam, olim catholicam, muratam, calvinian tempore revolutionum per se occupatam etiam annuum usurpant*); 1 zvon. Obyvatelia: všetci kalvíni 187. Reč maďarská. Prichádzal sem kazateľ z Pribeníka.⁴⁸⁷

Lackovce (Laczfalva). R. k. filiálka farnosti Humenné. Obyvatelia: katolíci 16 a 12 detí, uniati 46 a 19 detí. Reč slovensko-rusínska (*idiomate utuntur Slavo-Ruthenico*). Latinskí veriaci dávali farárovi 14 kôp úrody a každý jedno kuriatko, uniati dávali presbyterovi z Humenného 15 kôp úrody. Babica sem chodila z Hažína n/C.⁴⁸⁸

Ladmovce (Ladmócz). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 4 a 1 dieťa, kalvíni 109 a 32 detí. Reč maďarská. Murované oratórium so zvonickou, ktoré boli kedysi katolícke; 1 zvon. Kalvínsky kazateľ Ján Nad' (Nagy), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁴⁸⁹

Ladomirov (Ladomirova). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 100. Cerkev [jedna nová a druhá starobylá schátraná⁴⁹⁰]. Presbyter mal ¼ sedliackej usadlosti, polia s veľkosťou 4 kably a lúky na 2 vozy sena. Od miestnej komunity dostával ročne 5 kablov ovsa.⁴⁹¹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Vasil' Hodrovič (Hodrovics).⁴⁹²

Lastomír (Lasztómér). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Žiadny kostol, ale starobylé ruiny katolíckeho kostola (*rudera pervetustae nostrae*), okolo ktorých sa práve nachádzal cintorín. Zvonica uprostred obce s 2 zvonmi. Obyvatelia: katolíci 14 a 4 deti, rusnáci 24 a 17 detí, luteráni 60 a 32 detí, kalvíni 32 a 22 detí. Presbyter zo Šamudoviec od svojich veriacich dostával korec pšenice. K luteránom chodil kazateľ z Pozdišoviec a ku kalvínom z Vrbnice, ktorý kázal v dome Gabriela Gooka.⁴⁹³

Lastovce (Lasztócz). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 10. júna 1749. Starobylý farský kostol sv. Michala. V drevenej veži 2 zvony: sv. Michala a iný sv. Donáta; tretí zvon bol benedikovaný jágerským biskupom FB 3. júna 1749. Farár Andrej Vereš (Veres), 56-ročný, tu pôsobil 22 rokov; rozprával po maďarsky a slovensky. Farár býval na primeranej fare. Púte: na Nanebovzatie PM do mestečka Sátoraljaújhely k pavlínom, v tretiu septembrovú nedeľu do Veľát (na Sedembolestnú PM). Obyvatelia: katolíci 60 a 34 detí, uniati 150 a 70 detí, kalvíni 85 a 65 detí. Reč maďarská a rovnako slovenská. Drevená cerkev [starobylá⁴⁹⁴] na spadnutie, okolo nej sa nachádzal cintorín. V drevenej veži viseli 3 malé zvony. Presbyter Ján Dolhai (Dolhaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter sa väčšinu živil prácou vlastných rúk (*presbyter GR magis opera manuum suarum quam ex redditibus suorum auditorum vivere cogitur*). Kalvínske orató-

⁴⁸⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 168.

⁴⁸⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 289.

⁴⁸⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 8.

⁴⁸⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 287.

⁴⁸⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 99.

⁴⁸⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 169.

⁴⁹⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁹¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

⁴⁹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁴⁹³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 52.

⁴⁹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 1.

rium v súkromnom dome v susedstve pozemku, ktorý patril katolíkom; v tomto dome býval kazateľ. Pred oratóriom na stĺpe visel malý zvon. Kalvínsky kazateľ Ján Šárközi (Sárközj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. O kazateľov dom sa starali jeho veriaci.⁴⁹⁵

Laškovce (Lask). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Obyvatelia: katolíci 5, uniati 30 a 10 detí, luteráni 15 a 5 detí, kalvíni 15. Cerkev s potrebnou výbavou [drevená z roku cca 1722⁴⁹⁶]. Presbyter Peter Kotovič (Kotovics), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB.⁴⁹⁷

Lesné (Leszne). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Všetci obyvatelia, okrem jedného katolíka, nasledovali gr. obrad, aj s deťmi ich bolo 141. Murovaná cerkev bola kedysi luteránska, múry boli podporeté. Presbyter Šimon Vološínský (Volosinszky), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter obýval primeraný dom. Od každého obyvateľa dostával ročne korec pšenice. V hornej časti chotára mu patrili 4 polia s veľkosťou 5 korcov a iné pole s veľkosťou 1 korec a lúka na 3 vozy sena. V dolnej časti chotára mal 18 rozrobených rolí s kapacitou asi 14 korcov, ktoré boli oddelené od polí ostatných obyvateľov, ale zriedkakedy boli obsiate.⁴⁹⁸

Lieskovec (Leszkócz). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 12. júla 1749. R. k. drevený kostol sv. Jána, apoštola a evanjelistu, postavený pred 12 rokmi. Vo zvonici spojenej s kostolom viseli dva zvony. Farár Jakub Fišer (Fischer), na tomto mieste pôsobil 5 rokov. Púte: na Nanebovstúpenie Pána do Mysliny, na Navštívenie Panny Márie do Strážskeho, na sv. Annu do Humenného, na Nanebovzatie PM do Ohradzian. Obyvatelia: katolíci 96, uniati 12, luteráni 47. Reč slovenská.⁴⁹⁹

Lomné (Lovna). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia uniati: 70. Starobylá cerkev v dobrom stave. Presbyter Teodor Savrovský (Szavrovsky) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal primerané bývanie, ku ktorému prináležali maličké polia a lúky. Od komunity dostával ročne 5 kablov pšenice a 5 kablov ovsu, okrem štóly. Nemal nijakých služobníkov⁵⁰⁰ (kostolníka, kantora, zvonára, babicu).

Ložín (Lazony). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Starobylý murovaný kostol sv. Jána Krstiteľa, benedikovaný vicearcidiakonom. Farský dom obýval zemepán. Obyvatelia: katolíci 30 a 14 detí, uniati 48 a 17 detí, luterán 1, kalvíni 34 a 13 detí. Reč slovenská. K uniatom chodil presbyter z Bracoviec.⁵⁰¹

Lubiša (Lubisse). R. k. filiálka farnosti Udavské. Drevený kostol s príľahlou zvonnicou, v ktorej viseli 2 zvony, z ktorých zvon sv. Michala požehnal 23. septembra 1742 v Tovarnom FB a zvon sv. Jozefa požehnal 10. júla 1749 v Humennom ten istý hodnostár, ale už ako jágerský biskup. Obyvatelia: katolíci 128 a 45 detí, rusnáci 16 a 7 detí. Reč slovenská.⁵⁰²

Luhyňa (Legenye). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Obyvatelia: katolíci 12 a 12 detí, uniati 73 a 40 detí, kalvíni 120 a 66 detí. Drevené oratórium v dobrom stave; 2 zvony vraj predtým patrili katolíkom (*olim catholicorum fuisse dicuntur*). Kalvínsky kazateľ Ján Farkaš (Farkas), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁵⁰³ Uniatov spravoval presbyter z Veľát.⁵⁰⁴

⁴⁹⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 209-212.

⁴⁹⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁴⁹⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 28.

⁴⁹⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 18-19.

⁴⁹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 167-169.

⁵⁰⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 207-208.

⁵⁰¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 27-28.

⁵⁰² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 109-110.

⁵⁰³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 216.

⁵⁰⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 2.

Lukačovce (Lukacsócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: katolíci 103 dospelí, uniati 8 dospelí, luteráni 58, dovedna 103 detí. Reč slovenská.⁵⁰⁵

Mád (Mád). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 21. mája 1749. Farský kostol Najsv. Trojice s kamennou vežou; nevedelo sa, či bol konsekrovaný. Strecha na kostole a veži bola práve opravovaná, sakristia bola na spadnutie. Plnomocné odpustky na sviatok patrocínia. Na cintoríne mimo mestečka stála kaplnka Povýšenia Svätého kríža, ktorú dal postaviť jágerský kanonik Alexander Cako (Czakó) a miestny farár. Farár Mikuláš Hančok (Hancsok), 50-ročný, tu pôsobil 9 rokov a 4 mesiace, rozprával po maďarsky a slovensky. Murovaná fara. Púte: na sv. Juraja do obce Erdőbénye (Bényam), na Nanebovstúpenie Pána do obce Tarcál, na sv. Ladislava do obce Tállya, na sv. Annu do obce Rátka, na Povýšenie Svätého kríža do obce Bodrogkeresztúr. Obyvatelia: katolíci 220 a 80 detí, uniati 55 a 16 detí, luteráni 15 a 3 deti, kalvíni 406 a 120 detí, židia spolu s deťmi 40. Reč maďarská a slovenská. Nestála tu žiadna cerkev. Murované kalvínske oratórium postavené pred asi 25 rokmi s drevenou zvonnicou s 1 zvonom.⁵⁰⁶

Majerovce (Majorocz, Majorócz). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Žiadny kostol. Počet veriacich: katolíci 11, uniati 14, detí 6. Reč slovenská.⁵⁰⁷

Makkoshotyka (Hottyka). R. k. filiálka farnosti Sárospatak. Obyvatelia: katolíci 7, rusnáci všetci 52, kalvíni 70. [Starobylá drevená cerkev v dobrom stave.⁵⁰⁸] Presbyter tu mal dom v dobrom stave. Presbyter tu ročne dostával zo štóly asi 10 zlatých, od každého host'a 2 korce pšenice a po 12 grošov. Uniatsky kantor dostával korec pšenice a po 6 grošov. Starobylé drevené kalvínske oratórium. Kalvínsky kazateľ Andrej Tokai (Tokaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajjáújhelyi jágerským biskupom FB.⁵⁰⁹

Makovce (Makovecz). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 57 dospelí. Cerkev. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity mal ¼ sedliackej usadlosti a štólu.⁵¹⁰

Malá Bara (Kis-Bari). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: rusnáci 2, všetci ostatní kalvíni 40 a 16 detí. Kedysi katolícky murovaný kostol, teraz kalvínsky, s kamennou vežou; 1 zvon. Kalvínsky kazateľ Michal Liskai (Liskaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajjáújhelyi jágerským biskupom FB. kazateľ býval na bývalom farskom (katolíckom) pozemku.⁵¹¹

Malá Domaša (Kis-Domassa). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Kostol Navštívenia PM u Alžbety, ktorý osobne navštívil jágerský biskup FB 15. júla 1749. Plnomocné odpustky na deň patrocínia na sedem rokov. Benedikovaný zvon na stĺpe. Obyvatelia: katolíci 137, medzi nimi 116 konvertitov, uniati 27, luteráni 2. Reč slovenská. Púte: na Povýšenie Svätého kríža do Podčičvy.⁵¹²

Malá Třňa (Kis-Toronya, Kis Toronya). R. k. filiálka farnosti Sátorajjáújhely. Obyvatelia: katolíci 27, gréci 31, kalvíni 173. Dochádzal sem presbyter zo Sátorajjáújhelyu.⁵¹³

Malčice (Mácza, Macza). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Veľmi starobylý kostol od posledných (rákociovských) nepokojov bol v držbe nepriateľov katolíckej viery (*ecclesia vetustissima ab ultimis motibus intestinis sub jugo inimicorum fidei catholicae genuit*). Patrili k nemu viaceré pozemky. Jeden zvon. Pre veľkú vzdialenosť od farského kostola katolíci zriedkavo chodili na bohoslužby. Biskup tu uvažoval o zriadení farnosti s potencionálnymi filiálkami Petrikovce, Ku-

⁵⁰⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 194.

⁵⁰⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 15-17, 19-22.

⁵⁰⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 4.

⁵⁰⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

⁵⁰⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 134.

⁵¹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 238.

⁵¹¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 170.

⁵¹² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 218-219.

⁵¹³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 152.

cany, Markovce, Kačanov, Falkušovce, Bracovce. Obyvatelia: katolíci 17 a 14 detí, rusnáci 60 a 11 detí, luteráni 20 a 4 deti, kalvíni 43 a 10 detí. Reč slovenská. Kalvínsky kazateľ Andrej Špácaj (Spáczej), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB. Tento kazateľ apostatoval od rusnákov (*minister calvinicola Andreas Spáczej ... qvi ex Rutheno apostatasse*). Povrávalo sa, že krstil, sobášil a pochovával aj luteránov aj katolíkov. V obci pôsobil ešte jeden luteránsky pseudoapoštol (*est hic etiam alius pseudo-apostolus, lutheranus*), ktorý prišiel pred 3 rokmi ako vychovávateľ do kúrie Sineiovcov (Szinyej), teraz býval v samostatnom dome. Verejne kázal tu aj v Markovciach. Do Malčíc však prichádzal aj luteránsky kazateľ z Pozdišoviec, ktorý utvrdzoval svojich veriacich vo svojom sektárstve (*suos in secta confirmat*).⁵¹⁴

Malé Ozorovce (Kis-Azar). R. k. filiálka farnosti Veľké Ozorovce. Elegantný kostol sv. Márie Magdalény. Dva zvony: sv. Márie Magdalény a sv. Urbana, ktoré boli benedikované 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Farár tu mal rozsiahle majetky. Obyvatelia: katolíci 53 a 18 detí, gréci 173 a 37 detí, luteráni 3 a 1 dieťa, kalvíni 37 a 25 detí. Reč slovenská, rusínska a aj maďarská (*idiomate utuntur slavonico, ruthenico, et quidam etiam hungarico*). Kalvíni boli Maďari (*calviniani habent suum praedicantem... habet is auditores confessionis... omnes Hungaros*). K uniatom prichádzal presbyter z Trnávky, ktorý tu vykonával jurisdikciu proti vôli dekrétu vydaného jágerským biskupom FB. Kalvínsky kazateľ Štefan Bekeš (Bekes), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 14. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Kalvínske bohoslužby boli v súkromnom dome zemepána.⁵¹⁵ Už v roku 1746 tu mali uniati vlastný stavebný pozemok.⁵¹⁶

Malé Raškovce (Kis-Raska, Kis-Ráska). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Obyvatelia: katolíci 29 a 12 detí, rusnáci 16 a 4 deti, luteráni 2, kalvíni 84 a 24 detí. Nekatolíci (kalvíni) si tu v roku 1744 postavili drevené oratórium, proti čomu protestoval katolícky farár na úrade župy, avšak nepochodil. Chodil sem kazateľ z Veľkých Raškoviec.⁵¹⁷

Malé Trakany (Kis-Tarkány). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Obyvatelia: katolíci 29 a 9 detí, gréci 11 a 1 dieťa, kalvíni 100 a 35 detí. Kalvínske oratórium; 1 zvon. Kalvínsky kazateľ Peter Nánaši (Nánási), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajjájhelyi jágerským biskupom FB.⁵¹⁸

Malé Žbince (Kis-Csep). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Využívali cintorín vo Veľkých Žbinciach. Obyvatelia: katolíci 8 a 4 deti, rusnáci 20 a 7 detí, luterán 1, kalvíni 8.⁵¹⁹

Malý Horeš (Kis-Géres). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: všetci 220 kalvíni. Reč maďarská. Drevené oratórium s trstinovou strechou. Prichádzal sem kazateľ z Kráľovského Chlmca.⁵²⁰

Malý Kamenec (Kis-Kövesd). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: katolíci 6 a 3 deti, grék 1, kalvíni 91 a 24 detí. Reč maďarská. Žiadny kostol ani oratórium. Kalvínsky kazateľ z Veľkého Kamenca chodil na bohoslužby do bývalého vínneho domu grófký vdovy Sentivániovej (Szentiványi), ktorý stál mimo obec.⁵²¹

Malý Kazimír (Kis-Kázmér). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. Uprostred obce malý zvon sv. Donáta, ktorý bol benedikovaný 3. júna 1749 v Sátorajjájhelyi jágerským biskupom FB. Obyvatelia: katolíci 7, uniati 50 a 18 detí, luteráni 4 a 2 deti, kalvín 1. Všetci rozprávali po slovensky (*omnes loqvuntur slavonicam*).⁵²² Uniatov spravoval presbyter z Breziny.⁵²³

⁵¹⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 40-41.

⁵¹⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 247-250.

⁵¹⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 3.

⁵¹⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 43.

⁵¹⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 186.

⁵¹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 38.

⁵²⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 206.

⁵²¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 203.

⁵²² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 224.

⁵²³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 2.

Malý Ruskov (Kis-Ruszká). R. k. filiálka farnosti Plechotice. Obyvatelia: katolíci 4, uniati 17 a 9 detí, kalvín 1. Chodil sem presbyter z Veľkého Ruskova, ktorý za to dostával asi 2 kably úrody.⁵²⁴

Markovce (Márk). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Jeden obecný zvon. Pochovávali v Malčiciach. Obyvatelia: katolíci 82 a 26 detí, rusnáci 61 a 21 detí, luteráni 17 a 8 detí, kalvíni 40 a 14 detí. Všetci Panónci (*omnes Pannonnes*). Chodieval sem rusnacky presbyter (*Ruthenicus presbyter*), luteránsky kazateľ z Malčíc a aj kalvínsky, ktorí tu krstili a sobášili bez rozdielu vierovyznania.⁵²⁵

Maškovce (Maskóc, Máskóc). R. k. filiálka farnosti Udavské. Uniatska obec. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [postavená pred niekoľkými rokmi⁵²⁶]; 3 zvony. Presbyter býval na pozemku s veľkosťou ¼ sedliackej usadlosti.⁵²⁷ V roku 1746 tu bol presbyter Ján Kunišak (Kunisak).⁵²⁸

Matiaška (Mátyáska). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Obyvatelia uniati: okolo 130 dospelých. Murovaná cerkev [postavená na starom mieste⁵²⁹]. Fara. Presbyter okrem štóly dostával 6 kablov pšenice a 6 kablov ovsu.⁵³⁰ V roku 1746 tu pôsobili dvaja presbyteri Lukáš a Vasil' Lazarovič (Lazarovics), ktorí často spôsobovali škandály.⁵³¹

Mátyásháza (Matyás-háza). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. Obyvatelia: katolíci 5 a 2 deti, uniati 13 a 3 deti, luteráni 3 a 2 deti, kalvíni 3. Reč slovenská. Na kopci Kapcsa bol kríž s korpusom, ktorý postavil zemepán František Dežefi (Dessöffy).⁵³²

Medzilaborce (Mező-Laborcz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci asi 15, uniati okolo 265. Drevená cerkev [starobylá⁵³³] so všetkou potrebnou výbavou; 2 zvony. Presbyter mal dom, ktorý bol starší než (*presbyter GR habet domus suis, et antenatorum suorum expensis erectam*), stál na ¼ sedliackej usadlosti. Presbyter sa nepodrobil skúške u jágerského biskupa FB.⁵³⁴ V roku 1746 tu bol presbyter Marek Markovič (Markovics).⁵³⁵

Megyaszó (Megyaszó). R. k. filiálka farnosti Monok. Obyvatelia: katolíci 3, nejakí luteráni, kalvíni 444 a 227 detí. Elegantné murované oratórium bolo kedysi nepochybne (*olim indubie*) katolíckym kostolom. Kazateľ Ján Šelebi (Sellyebi), ktorý bol vyskúšaný v Máde z potrebných záležitostí.⁵³⁶

Merník (Mernyk). R. k. filiálka farnosti Sol'. Starobylý drevený kostol sv. Andreja, apoštola, benedikovaný. V drevenej zvonici viseli 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 9 a 4 deti, uniati 41 a 10 detí, luteráni 135 a 60 detí.⁵³⁷

Mičakovce (Micsak). R. k. filiálka farnosti Skrabské. V tejto dedinke (*in hoc pagello*) bývalo asi 10 uniatov. Sviatosti tu vysluhoval presbyter z Kobylník, za čo dostával 2 korce pšenice a 2 korce ovsu a štólu.⁵³⁸

Michajlov (Michalowcze, Mihalowcze). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Cerkev [starobylá⁵³⁹] sv. Praxedy (*S. Praxedis*). Obec spravoval presbyter z Ladomírova. Od miestnej komunity dostával ročne 7 korcov ovsu.⁵⁴⁰ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Juraj Šakilič (Sakilics).⁵⁴¹

⁵²⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 262-263.

⁵²⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 40.

⁵²⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁵²⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 112.

⁵²⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁵²⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁵³⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 186.

⁵³¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁵³² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 224-225.

⁵³³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁵³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 144.

⁵³⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁵³⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 56-57.

⁵³⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 130.

⁵³⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 186.

Michalany (Mihályi). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Starobylý murovaný kostol; 1 zvon sv. Urbana, ktorý bol benedikovaný z 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Obyvatelia: katolíci 20 a 16 detí, uniati 16 a 18 detí, kalvíni 140 a 74 detí. Kalvíni mali bohoslužby v súkromnom dome. Kalvínsky kazateľ Michal Turóci (Turóczy), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁵⁴²

Michalok (Mihályko, Mihalko). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Murovaný kostol sv. Pavla, apoitola, v dezolátnom stave, mal drevenú zvonnicu s 3 zvonmi. Obyvatelia: katolíci 15 a 4 deti, uniati 18 a 11 detí, luteráni 114 a 54 detí. Reč slovenská.⁵⁴³

Michalovce (Nagy-Mihály). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 1. júla 1749. R. k. kamenný kostol PM (*honor BMV Elisabeth visitantis*); vo veži tri zvony, ale tretí bol zničený. Farár Ján Horvát (Horvath), 33-ročný, v pastoračii bol vyše 6 rokov, tu pôsobil vyše 2,5 roka. Púte: na sv. Jána Nepomuckého do Petroviec, na sv. Petra a Pavla do Veľkých Zalužíc, v nedeľu Najsv. Trojice do Budkoviec, na Navštívenie PM do Senného, na Nanebovzatie PM do Starého. Obyvatelia: katolíci 242 a 58 detí, rusnáci 202 a 48 detí, luteráni 19 a 3 deti, kalvíni 26 a 5 detí. Reč slovenská, len niekoľkí rozprávali po nemecky.⁵⁴⁴

Mikoháza (Mikoháza, Miko-háza). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. Obyvatelia: katolíci 31 a 10 detí, gréci 66 a 26 detí, kalvíni 26 a 10 detí. Drevená cerkev Narodenia PM s vežou s výbavou svojho obradu; 2 zvony. Presbyter Štefan Ternavský (Ternavszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter dobre vychádzal s latinským farárom.⁵⁴⁵

Miková (Mikova). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 130 dospelí. Cerkev [nová na starom pozemku⁵⁴⁶]. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity okrem štóly nedostával nič.⁵⁴⁷ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Teodor Hladomik.⁵⁴⁸

Milhostov (Miglész). R. k. filiálka farnosti Trebišov. Ani kostol ani cerkev. Obyvatelia: katolíci 49, uniati 179, kalvíni 92. Niekdajšiu cerkev mali kalvíni (*ecclesiam... olim Ruthenorum fuit, nunc calviniani tenent*). Patrílo k nej 24 polí a 7 lúk, ktoré používal kalvínsky kazateľ Juraj Kersturi (Kereszturj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 14. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB.⁵⁴⁹ V roku 1745 rusnáci začali používať zvon.⁵⁵⁰

Miňovce (Minyócz). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia rusnáci: okolo 75. Starobylá cerkev v primeranom stave. Presbyter Ján Kostarovič (Kosztarovics) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter okrem štóly dostával 6 korcov pšenice a 6 korcov ovsa. Zemepánovi sa platila ročná árenda 34 grošov.⁵⁵¹

Močarany (Mocsáran). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Žiadny kostol. Obecná zvonička. Obyvatelia: katolíci 14 a 13 detí, rusnáci 50 a 14 detí, luteráni 46, kalvíni 20. K evanjelikom prichádzal kazateľ z Pozdišoviec.⁵⁵²

⁵³⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁵⁴⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

⁵⁴¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁵⁴² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 216-217.

⁵⁴³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 183-184.

⁵⁴⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 46-48.

⁵⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 226.

⁵⁴⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁵⁴⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 239.

⁵⁴⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁵⁴⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 323.

⁵⁵⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 5.

⁵⁵¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 208.

⁵⁵² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 52-53.

Modra n/C (Modra). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Jeden zvon sv. Jána Krstiteľa, ktorý požehnal 10. júla 1749 v Humennom jágerský biskup FB. Obyvatelia: katolíci 167 a 62 detí, uniati 12 a 8 detí. Reč slovenská.⁵⁵³

Monok (Monok). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 23. mája 1749. Farský kostol vrátený od nekatolíkov pred 11 rokmi, nekonsekrovaný; 2 zvony. Odpustky na sviatok Narodenia PM. Farár Andrej Dóci (Dóczy), 40-ročný, tu pôsobil 5 rokov; rozprával po maďarsky a slovensky. Púte: na sv. Ladislava do obce Tállya, druhá do obce Boldogkőváralja (Boldogkö). Obyvatelia: katolíci 323 a 151 detí, uniati 93 a 34 detí, luteráni 78 a 24 detí, kalvíni 134 a 107 detí. Žili tu dominantne Maďari, ďalej Slováci a Rusíni, všetci rozumeli maďarsky, aj keď boli rozličných vierovyznaní (*comperimus hujus loci populum ex Hungaris, qui praevalent, Slavis, et Ruthenis, pariter lingvam hungaricam intelligentibus constare, et religionis esse diversae*). Žiadna cerkev ani oratórium.⁵⁵⁴

Moravany (Morva). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Pôvodne katolícky kostol s jedným zvonom uzurpovali luteráni, bol v primeranom stave, sanktuárium malo zlú strechu. Ku kostolu priliehali 2 role, ktoré obsadil miestny obyvateľ Ján Sűč (Szűcs). Obyvatelia: katolíci 51 a 22 detí, uniati 68 a 21 detí, luteráni 42 a 16 detí, kalvíni 19 a 9 detí. Obyvatelia Panónci (*Incolae Pannonnes*). Nežil tu žiadny kazateľ, ten sem dochádzal z Bánoviec n/O a Pozdišoviec.⁵⁵⁵

Mrázovce (Mrazóc). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Žiadny kostol. Obyvatelia uniati: asi 34. Prichádzal sem presbyter z Miňoviec, ktorý dostával kabeľ pšenice a kabeľ ovsu.⁵⁵⁶

Myslina (Mislina). R. k. filiálka farnosti Humenné. Drevený kostol Nanebovstúpenia Pána a sv. Heleny (sic!). Vo veži viseli 2 zvony sv. Donáta a menší sv. Heleny, ktorý 10. júla 1749 požehnal jágerský biskup FB v Humennom. Na sviatok Nanebovstúpenia Pána mali plnomocné odpustky na sedem rokov. Obyvatelia: katolíci 185 a 68 detí, uniati 6 a 1 dieťa.⁵⁵⁷

Nacina Ves (Nátafalva). R. k. filiálka farnosti Staré. Kostol bol počas nepokojov poškodený, okrem svätyne s klenbami; prednedávnom dostal kostol novú strechu; 2 starobylé (*pervetustae*) zvony. Kostol nemal výbavu, tak mu ju biskup FB počas vizitácie daroval. Vo východnom chotári v lokalite *Pod moczare*m stáli ruiny starej kaplnky. Obyvatelia: katolíci 39 a 19 detí, uniati 32 a 7 detí, kalvíni 2. Reč slovenská.⁵⁵⁸

Ňagov (Nyagov). R. k. filiálka farnosti Papín. Cerkev [drevená⁵⁵⁹] s potrebnou výbavou pre starobylosť bola vo veľmi zlom stave. Miestny presbyter nemal ani dom ani pozemok na sedliackej usadlosti, preto sa musel živiť prácou svojich rúk (*labore manuum suarum victum quaerit*). Avšak dom, ktorý kedysi patrila presbyterovi, obsadil zemepán diakonom.⁵⁶⁰ V roku 1746 tu bol presbyter Jakub Halajko, prostý človek (*simplex*), ktorý konsekroval pochybnú matériu a uchovával Eucharistiu v zlomenom sklenenom pohári.⁵⁶¹

Nagycigánd (Nagy Czigánd). *Kiscigánd* (Kis Czigánd). R. k. filiálky farnosti Veľké Trakany. Drevený kostol postavený pôvodne katolíckmi s drevenou vežou. Obyvatelia: helvétii spolu 365. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Štefan Čakvári (Csákvárj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁵⁶²

Nagyrozvágy (Nagy-Rozvagy, Nagy Rozvágy). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: katolíci 5 a 6 detí, gréci 3, kalvíni 116 a 34 detí. Rusnáci boli vlaštní v návšteve bohoslužieb (*utrique divino-rum incurii*). Bývalý katolícky kostol bol rozsiahly, používali ho kalvíni, pred 6 rokmi ho čiastoč-

⁵⁵³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 160.

⁵⁵⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 51-54.

⁵⁵⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 30.

⁵⁵⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 208.

⁵⁵⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 95.

⁵⁵⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 73-74.

⁵⁵⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁵⁶⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 144.

⁵⁶¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁵⁶² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 288.

ne opravili; 1 zvon. Kalvínsky kazateľ Gašpar Sentiváni (Szentiványi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ býval na niekdajšom katolíckom farskom pozemku.⁵⁶³

Nechválova Polianka (Nechvaly-Polyánka).⁵⁶⁴ R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Všetci obyvatelia uniati: 200. Cerkev s potrebnou výbavou [nová na starom mieste⁵⁶⁵]. Presbyter mal pozemok a prináležiace pozemky – polia s veľkosťou 2 kably. Od miestneho spoločenstva každoročne dostával 10 kablov ovsu.⁵⁶⁶ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Teodor Puzo.⁵⁶⁷

Nechválova Polianka (Polyánka, Polyanka). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: 160 a 52 detí. Drevená cerkev svojho obradu opravená v roku 1742. Vo zvonici priliehajúcej k cerkvi viseli 2 benedikované zvony. Presbyter Teodor Puzovič (Puzovics) bol vyskúšaný z potrebných vecí (9. júla 1749) v Humennom jágerským biskupom FB. K presbyterovmu domu patrila lúka na voz sena a 4 polia s veľkosťou 6 kablov a od obyvateľov dostával 10 kablov ovsu.⁵⁶⁸

Nižná Jablonka (Alsó-Jablonka). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: 100 a 50 detí. Cerkev [drevená postavená v roku cca 1716⁵⁶⁹] s 2 zvonmi. Presbyter Peter Curko (Czurko) mal za svojím domom polia s veľkosťou 4 kably a lúku na voz sena; od komunity dostával 5 kablov ovsu. Presbyter bol vyskúšaný (9. júla 1749) v Humennom jágerským biskupom FB.⁵⁷⁰

Nižná Olka (Sztropkó-Olyka/Ollyka seu Juszko-Olyka/Ollyka). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Všetci obyvatelia uniati. Cerkev [starobylá⁵⁷¹]. Presbyter Šimon Dudinský (Dudinszky) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na prenajímanom pozemku.⁵⁷²

Nižná Olšava (Alsó-Osva). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia: katolíci 76 a 25 detí, uniati 99 a 23 detí. Kamenný kedysi latinský kostol bol prispôsobený ako cerkev, ku ktorej patrili role [vtedy bol spravovaný z Radomy; cerkvi chýbala svätyňa, ktorá sa prestavovala v roku 1746⁵⁷³]. Presbyter Ján Lazarovič (Lazarovics) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter obhospodaroval jedno pole a z výnosov kupoval víno, kadidlo a obilie. Presbyter dostával od miestnych štólu.⁵⁷⁴

Nižná Radvaň (Harb). R. k. filiálka farnosti Papín. Žiadny kostol. Všetci obyvatelia rusnáci: 56 a 20 detí.⁵⁷⁵

Nižná Sitnica (Alsó Szitnicz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: katolíci 53 dospelí, uniati 13 dospelí, luteráni 6, dovedna 53 detí. Reč slovenská.⁵⁷⁶

Nižné Ladičkovce (Alsó-Ladiskócz). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Obecný zvon. Slováci jedinej pravej viery (*populus Slavonicus unam fidei orthodoxam*). Počet obyvateľov: katolíci 109 a 53 detí. Reč slovenská.⁵⁷⁷ Zrejme tu všetci obyvatelia konvertovali z protestantizmu na katolícku vieru podobne ako v obciach Baškovce a Turcovce v tejto farnosti.

⁵⁶³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 205.

⁵⁶⁴ Nechválova Polianka je uvedená v Barkóciho vizitácii dvakrát, úradníci si túto chybu nevšimli, preto bola v latinskej cirkevnej organizácii zverená dvom susedným farárom.

⁵⁶⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁵⁶⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 161.

⁵⁶⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁵⁶⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 142.

⁵⁶⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁵⁷⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 141.

⁵⁷¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁵⁷² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 195.

⁵⁷³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁵⁷⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 232-233.

⁵⁷⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 143.

⁵⁷⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 192.

⁵⁷⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 80.

Nižný Hrabovec (Hrabocz, Hrabócz). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Kostol vrátený od luteránov, pre starobylosť poškodený, murovaný, v lodi bez podlahy, nekonsekrovaný. Drevená rozpadnutá zvonica s 3 zvonmi. Bývalá fara stála oproti kostolu, momentálne ju obýval Ladislav Ujfalusi (Ujfalussi). Počet veriacich: katolíci 34 a 11 detí, uniati 121, luteráni 7, kalvín 1. Drevená cerkev Nanebovzatia PM na spadnutie, postavená pred 50 rokmi. Presbyter Vasil' Alexovič (Alexovics), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter si dom postavil sám a sám sa oň staral.⁵⁷⁸ Meno presbytera v Barkóciho kánonickej vizitácii je zrejme omylom, pretože to isté meno sa spomína vo Vyšnom Hrabovci, odkiaľ mal prichádzať do Tovarnianskej Polianky.⁵⁷⁹ V roku 1746 pôsobil v Nižnom Hrabovci presbyter Ján Štefutovský (Steffutovszky).⁵⁸⁰ Na druhej strane bola Tovarnianska Polianka starobylou filiálkou gréckokatolíckej farnosti Nižný Hrabovec.

Nižný Hrušov (Körtvélyes). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 18. júna 1749. R. k. kamenný kostol sv. Šimona a Júdu; v murovanej veži tri zvony, ale tretí bol zničený. Plnomocné odpustky (na sviatok patrocínia) na sedem rokov. Na cintoríne tri starobylé krypty. Farár Ján Kaletkovič (Kaletkovics), 33-ročný, tu pôsobil 5 rokov. Kamenná fara Púte: v nedeľu Najsv. Trojice do Sečovskej Polianky, na Navštívenie PM do Strážskeho, na sviatok Nanebovzatia PM (*festo Magnae Hungarorum*) do Starého, na Narodenie PM do Vranova n/T, na Povýšenie Svätého kríža do kaplnky pod hrad Čičva. Obyvatelia: katolíci 200, uniati 150, luterán 1, kalvín 9.⁵⁸¹

Nižný Žipov (Magyar Isép). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Starobylý kostol Svätého kríža. Farský pozemok. Obyvatelia: katolíci 84 a 33 detí, uniati 200 a 75 detí, nekatolíci 80 a 40 detí. Katolíci rozprávali po maďarsky a slovensky, nekatolíci po maďarsky. [Drevená starobylá cerkev v primeranom stave.⁵⁸²] Gréckokatolícka farnosť od roku cca 1746.⁵⁸³ Uniatsky presbyter Juraj Kurovský (Kurovsky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter ročne dostával 30 kablov pšenice a štolu vo výške okolo 16 zlatých. Drevené kalvínske oratórium na pozemku Jána Feketeho postavené pred 3 rokmi aj proti protestom katolíckeho farára a bez súhlasu župného úradu (*ante triennium contra protestationem parochi, et sine consensu magistratus comitatensis erexerunt*). Kalvínsky kazateľ Štefan Jastrabi (Jasztrabi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁵⁸⁴

Nová Vieska p/B (Kis-Ujlak). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 20 a 8 detí, rusnáci 25 a 6 detí, kalvín 78 a 7 detí. Katolíci rozprávali po slovensky a maďarsky, kalvín maďarsky. Drevené oratórium. Prichádzal sem kalvínsky kazateľ zo Zemplína. Babica rusnáčka.⁵⁸⁵

Novosad (Bodzás-Ujlak). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 11 a 1 dieťa, rusnáci 241 a 8 detí, kalvín 62 a 24 detí, židia 8. Prevládal rusínsky jazyk, u kalvínov maďarčina (*idioma praevallet ruthenicum, calviniani tamen etiam hungaricum loquuntur*). Cerkev [starobylá drevená⁵⁸⁶] s posvätnou výbavou. Presbyter Ján Lupkovič (Lupkovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal 3 polia, dva mali veľkosť 4 kably a tretie 6 kablov. Z lúk sa nakosili 2 vozy sena. Okrem toho od každého host'a dostával 2 korce pšenice a každý želiar odvádzal deň ručnej práce. Kalvín používali niekdajší katolícky kostol, ktorý už bol v dezolátnom stave, mal 2 zvony. Kazateľ Michal Tálai (Tál-

⁵⁷⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 16-17.

⁵⁷⁹ Porov. AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 209, 222.

⁵⁸⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁵⁸¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 7-8, 11.

⁵⁸² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

⁵⁸³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

⁵⁸⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 213-214.

⁵⁸⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 167.

⁵⁸⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

lyaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Býval na bývalom farskom (katolíckom) pozemku. Babica rusnáčka.⁵⁸⁷

Nový Salaš (Uj-Szállás). R. k. filiálka farnosti Slivník. Obyvatelia: katolíci 27 a 14 detí, grék 1.⁵⁸⁸

Oborín (Abara). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Starý kostol, ktorý bol kedysi farský. Vo svätyni boli klenby, zvyšok kostola mal drevený strop. Od čias vzbury ho uzurpovali nekatolíci, rovnako aj s pozemkami. Obyvatelia: katolíci 2, uniat 1, kalvíni 180. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Imrich Fejszeri, ktorý bol medzi seniorom a bol vyskúšaný z potrebných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB. Kazateľ býval na farskom pozemku s veľkosťou dvoch sedliackych usadlostí. Pochovával aj katolíkov. Jeho filiálkami boli obce: Veľké Raškovce, Malé Raškovce, Zemplínske Kopčany, Slavkovce, Drahňov.⁵⁸⁹

Ohradzany (Göröginye, Ohraczan⁵⁹⁰). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 8. júla 1749. R. k. starobylý kostol Nanebovzatia PM postavený pred asi 30 rokmi, obnovený v roku 1741, benedikovaný. Zvony dva, z ktorých jeden zasvätený Nanebovzatia PM požehnal FB 23. septembra 1742 v Tovarnom ešte ako spišský prepoš (1740 – 1744) a titulárny biskup *Tenagrensis*.⁵⁹¹ Odpustky boli udelené na sviatok patrocínia na sedem rokov. Farár Juraj Javcsak, kedysi generálny vikár jágerského biskupa Juraja Foglára, jágerský kanonik-lektor. Púte: na Nanebovstúpenie Pána do Mysliny, na nedeľu Najsv. Trojice do Udavského. Obyvatelia: katolíci 195 a 122 detí, uniati 6, luteráni 14. Reč slovenská.⁵⁹²

Olaszliszka (Olaszi-Liszka). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 29. mája 1749. Kamenný farský kostol Nanebovzatia PM (*Magnae Hungarorum Dominae*) s vežou, postavený pred 115 rokmi, nevedelo sa, žeby bol konsekrovaný, v dobrom stave; 3 zvony. Odpustky na deň patrocínia. Patronátne právo mala Spišská kapitula. Farár Ján Némethi (Némethi), 33-ročný, tu pôsobil jeden rok; rozprával po maďarsky a slovensky. Púte: na sv. Juraja do Erdőbénye (Bényam), na Narodenie OM do Tolcsy. Obyvatelia: katolíci 185 a 30 detí, uniati 65 a 16 detí, luteráni 9, kalvíni 448. Reč maďarská a slovenská. Žiadne oratórium, len jeden malý zvon. Dom pre kazateľa. Kazateľ Jozef Bogáti, ktorý bol 3. júna 1749 vyskúšaný z potrebných záležitostí v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Babica bola uniatka. Katolíci obidvoch obradov a luteráni platili lektikálne dávky katolíckemu farárovi.⁵⁹³

Olšinkov (Olsinko). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: asi 90. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [postavená v roku 1726⁵⁹⁴]; 2 zvony. Presbyter Vasil' Kohút (Kohut) bol vyskúšaný jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom na ¼ sedliackej usadlosti, ku ktorému patrili lúky a polia.⁵⁹⁵

Ond (Ond). R. k. filiálka farnosti Szerencs. Obyvatelia: katolíci 22, všetci ostatní kalvíni. Niekdajší katolícky murovaný kostol používali kalvíni. Kalvínsky kazateľ Martin Bešenei (Bessenyej), ktorý bol vyskúšaný v Máde z potrebných záležitostí.⁵⁹⁶

Ondavské Matiašovce (Mátyásóczy). Sídlo r. k. farnosti. Kedysi to bola r. k. filiálka farnosti Dobrá n/O.⁵⁹⁷ Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 15. júla 1749. Chodil sem farár Ján Urbanovič (Urbanovics) z Dobrej n/O ako na svoju filiálku. R. k. kostol sv. Mikuláša zo

⁵⁸⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 167-168.

⁵⁸⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 240.

⁵⁸⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 42.

⁵⁹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 168.

⁵⁹¹ Porov. HRADSZKY, Josephus: *Initia*, s. 474.

⁵⁹² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 76-77.

⁵⁹³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 97-100, 104, 106.

⁵⁹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁵⁹⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 143.

⁵⁹⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 31.

⁵⁹⁷ Biskup František Barkóci kánonicky erigoval túto farnosť pri príležitosti kánonickej vizitácie. Tento postup bol obvyklý, ak sa ukázala táto potreba a vhodné materiálne podmienky. Takto bola zriadená napr. farnosť Kech-nec tým istým biskupom.

solídneho materiálu, poškodený pre starobylosť. Vo zvonici viseli dva zvony. Obyvatelia: katolíci okolo 200, uniati asi 12. Reč slovenská.⁵⁹⁸ Biskup zriadil farnosť týmito slovami: *Patrimonialibus Nostris villis, Nistraqve potestate in haec loca ex Dei benedictione Nobis, qvantumvis immeritis, concessa adjuti a parochia Dobrensi dismembramus, et villam quidem Mátásócz autoritate Nosttra ordinaria ad matrem erigimus, praememoratas autem reliqvas titulo filialium eidem adjungimus, ad majorem DEI gloriam, et animarum salutem, omni modo, jure, forma, qva possumus meliore.*⁵⁹⁹

Oreské (Oreszka). R. k. filiálka farnosti Staré. Drevený kostol sv. Jozefa, ženícha PM. Vo veži visel zvon uliaty v roku 1661 v Prešove Matejom Ulrichom. Obyvatelia: katolíci 84, rusnáci 12, kalvín 1.⁶⁰⁰

Osadné (Telepocz, Telepocz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: 160 a 52 detí. Cerkev sv. Michala [drevená postavená v roku cca 1726⁶⁰¹] so zvonitou v dobrom stave; 2 zvony. Presbyter Šimon Terebeši (Terebessy) nebol na vyskúšaní jágerským biskupom FB. Presbyter od komunity dostával 10 kablov ovsa. K jeho domu patrili 2 lúky na 3 vozy sena a polia s veľkosťou 4 kably.⁶⁰²

Ostrožnica (Osztrožnyik). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 100. Cerkev [starobyľá⁶⁰³] sv. Bazila Veľkého s potrebnou výbavou. Prichádzal sem presbyter zo Zvaly a z tohto titulu mal ¼ sedliackej usadlosti. Od miestnej komunity dostával ročne 15 korcov ovsa.⁶⁰⁴

Pácín (Páczin). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 17. júna 1749. Murovaný kostol, ktorý bol kedysi katolícky, bol držaný kalvínmi, za ktorých bol rozrúbený. Katolíci využívali ako kaplnku jednu miestnosť v kaštieli, postavenú asi 300 krokov za obcou, ale kvôli zdvíhaniu hladiny spodnej vody na nie vhodnom mieste. Žiadne odpustky. Farár Ján Budai (Budaj), 30-ročný, tu pôsobil 6 rokov; rozprával po maďarsky. Nemal faru ani vlastný pozemok, býval v kaštieli baróna Imricha Seneiho (Sennyey). Žiadne púte. Obyvatelia: katolíci 41 a 15 detí, uniati 3 a 2 deti, luterán 1, kalvíni 71 a 41 detí. Reč maďarská a slovenská, ktorá prevládala. Žiadny presbyter. Ku kalvínom prichádzal kazateľ z Karcse.⁶⁰⁵

Pakostov (Pakasztó seu Pakosztó). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: katolíci 50 dospelí, uniati 44 dospelí, luteráni 2, dovedna 36 detí. Cerkev s potrebnou výbavou [postavená v roku 1713⁶⁰⁶]. Presbyter Michal Durila vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom s ¼ sedliackej usadlosti.⁶⁰⁷

Palota (Palota). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: asi 240. Drevená cerkev [postavená v roku cca 1726⁶⁰⁸]. Presbyter mal okrem stabilného farského pozemku ďalšiu ¼ sedliackej usadlosti, za ktorú obyvatelia ročne platili.⁶⁰⁹ V roku 1746 tu bol presbyter Gregor Kučner (Kucsner).⁶¹⁰

Papín (Papin). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 11. júla 1749. R. k. drevený kostol postavený v roku 1636, teraz v zlom stave, na spadnutie. V príľahlej zvonici dva zvony sv. Michala a menší sv. Jozefa, ktoré požehnal FB 10. júla 1749

⁵⁹⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 212-213.

⁵⁹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 215.

⁶⁰⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 74.

⁶⁰¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁶⁰² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 142.

⁶⁰³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶⁰⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 166.

⁶⁰⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 199-201.

⁶⁰⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶⁰⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 193.

⁶⁰⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁶⁰⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 147.

⁶¹⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

v Humennom. Farár Michal Jurbaši (Jurbassi), 31-ročný. Lokalita bola kedysi sídlom uniatskej farnosti; majetok prevzali rímskokatolíci, svedectvo o pomeroch bolo dedičstvom. Farský dom bol na spadnutie. Farárovi patrila ½ sedliackej usadlosti, ku ktorej patrilo 7 lúk na asi 6 vozov sena. Uniatskemu presbyterovi, ktorý na tomto mieste pôsobil pred prvým latinským farárom, posluhoval František Veis, predal svoj pozemok a dom so zariadením, preto mal teraz farár celú sedliacku usadlosť (*Item a GR presbytero, qvi in loco isto ante primum parochum Franciscum Veis ministraverat, in fl. 100 relictus fuerat fundus domus cum suis appertineatiis, hunc quoque totum coloni possideat.*), preto mal farár svoju záhradu a od každej z 23 usadlostí dostával 1 kabel pšenice a 1 kabel ovsa; okrem toho každý z 88 sedliakov vozík dreva a 1 sliepku. Štola sa tu neplatila, ale podľa starobylého zvyku bola zavedená. Púte: v piatok pred Turícami podľa juliánskeho kalendára do (krásnobrodského) monastira (*ad Monastir feria 6^a antecedente festum Pentecostes Graeci ritus*), v nedeľu Najsv. Trojice do Udavského. Obyvatelia: katolíci 420 a 220 detí, rusnáci uniati 56 a 42 detí. Reč slovenská. Kantor mal biedny dom, od komunity dostával ročne 10 zlatých, 6 kablov pšenice a tiež toľko ovsa, 6 vozov dreva. Zvonár od každého sedliaka dostával 1 pšeničný chlieb a 1 ovsený chlieb, dovedna 88 pšeničných chlebov a tiež toľko ovsených chlebov. Dvaja zo sedliakov plnili úlohu kostolníka.⁶¹¹ Biskup FB po návšteve Papína zakázal putovať do Udavského a do Krásneho Brodu mali putovať len katolíci gréckeho obradu (Prešov 22. augusta 1749): *Nech sa konajú všetky procesie podľa zvyku všeobecnej cirkvi každoročne náležite podľa predpísaného obradu do krásnobrodského Monastira, a následne nech sa tiež nevedie žiadna procesia do Udavského.*⁶¹²

Parchovany (Parnó). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 14. júna 1749. Farský kostol sv. Andreja, apoštola, získaný od nekatolíkov v roku 1700. Pod kostolom rodinná krypta. Drevená veža pred kostolom. Farár Michal Čepanovský (Csepanovszkj), 32-ročný; rozprával po slovensky. Na jeho miesto sem v čase vizitácie biskup ustanovil Filipa Vološkaiho (Volosskaj). Drevená fara. Púte: na Najsv. Trojicu do Sečovskej Polianky na Nanebovzatie PM do Sečoviec, na Povýšenie Svätého kríža do Podčičvy (*ad capellam infra arcem Csicsva, locum nativitatis nostrae exstructam*). Obyvatelia: katolíci 89, gréci 87, luteráni 103, kalvíni 4 a spolu 103 všetkých detí. Reč slovenská, v kostole bol len slovenský evanjeliár.⁶¹³ Bez cerkvi.⁶¹⁴

Paričov (Parics). R. k. filiálka farnosti Trebišov. Obyvatelia: len niekoľkí katolíci a gréci.⁶¹⁵

Parihuzovce (Parihuzocz, Parihuczócz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: asi 100. Drevená cerkev v primeranom stave. Presbyter obýval ¼ sedliackej usadlosti.⁶¹⁶ V roku 1746 tu bol presbyter Peter Kurcovič (Kurczovics), ktorý odriekaval vymyslené exorcizmy.⁶¹⁷

Pavlovo (Pál-föld, Pál-Fölgye), osada pri obci Svätá Mária. R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: rusnák 1, kalvíni 16 a 6 detí. Prichádzal k nim kazateľ zo Zemplína.⁶¹⁸

Pčoliné (Pčelinye). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: 400. Cerkev [starobylá⁶¹⁹] sv. Praxedy (*S. Praxedis*). Presbyter mal pozemok s poľami s veľkosťou 6 kablov a lúkami na 3 vozy sena. Od spoločenstva veriacich dostával 22 korcov pšenice.⁶²⁰ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Michal Pčelinský (Pcselinszky).⁶²¹

⁶¹¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 133, 135-137.

⁶¹² *Ut processionis universalis ecclesiae consuetas omnes quot annis debite ritu praescripto instituantur, ad Monasterium autem Krasznibrodense, ita et Udvar deinceps hic nulla processio ducatur.* AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 148.

⁶¹³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 277-278, 280.

⁶¹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyensi... 1746, s. 4.

⁶¹⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 233.

⁶¹⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 147.

⁶¹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁶¹⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 165.

⁶¹⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶²⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 160.

⁶²¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

Petejovce (Petejócz). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia: katolíci 12, uniati 30. Starobyľá cerkev v dobrom stave. Miestny presbyter mal biedne bývanie (*miserum habitaculum*) na farskom pozemku, ku ktorému prináležalo drobné pole. Presbyter dostával od komunity ročne maličkú štólu. Nachádzal sa tu kantor, ktorý bol oslobodený od práce na pánskom (*habetur hic cantor, nequidem a laboribus dominalibus immunis*).⁶²² V roku 1746 tu bol presbyter Peter Matičák (Maticsak).⁶²³

Petkovce (Petkócz). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Všetci obyvatelia uniati: okolo 100. Cerkev [starobyľá⁶²⁴] v dobrom stave. Presbyter Ján Habina bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku. Obyvatelia platili okrem štóly ročne 4 kably pšenice a 4 kably ovsa.⁶²⁵

Petraho (Petrahó). R. k. filiálka farnosti Sárospatak. Obyvatelia: katolíci 8, rusnáci 14, kalvíni 78. Kalvínsky kazateľ Štefan Miháli (Mihályi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajjáújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal primeraný dom, vlastnil sedliacku usadlosť, od každého host'a dostával 2 metráky pšenice a 2 kably viniča, štólu v ročnej výške asi 16 zlatých. Kantor mal dom v dobrom stave. Ročne dostával kabel viniča a asi 54 grošov.⁶²⁶

Petrikovce (Petrik vel Petri). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Obyvatelia: katolíci 39 a 18 detí, rusnáci 34 a 12 detí, luteráni 5, kalvíni 18. Latiníci mali veľmi ďaleko do farského kostola, preto chodili do cerkvi. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [z roku cca 1726⁶²⁷]; dva zvony. Presbyter Michal Goga, ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter býval na farskom pozemku a mal polia s veľkosťou 3 kably, lúky na 8 vozov sena, od každého host'a dostával 2 korce pšenice, rovnako zo 6 obcí, ktoré mal ako filiálky. Krstil a pochovával aj latiníkov a sobášil všetkých. Ku kalvínom chodil kazateľ z Malčíc.⁶²⁸

Petrovce (Petrócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: katolíci 36 dospelí, uniati 9 dospelí, luteráni 6, dovedna 26 detí.⁶²⁹

Petrovce n/L (Petrócz). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Kostol sv. Jána Nepomuckého. Na jeho sviatok mal kostol plnomocné odpustky udelené na sedem rokov. Nad kostolnou strechou visel jeden zvon. Obyvatelia: katolíci 48 a 19 detí, uniati 60 a 19 detí.⁶³⁰

Pichne (Pichony). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: 230. Cerkev sv. Michala s potrebnou výbavou. Presbyter rezidoval na pánskom pozemku, ku ktorému patrili polia s veľkosťou 10 kablov a lúky na 12 vozov sena. Od miestnej komunity veriacich dostával 10 kablov ovsa.⁶³¹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján a jeho syn Peter Puzo.⁶³²

Piskorovce (Piszkorocz, Piszkorócz). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 46 dospelí. Drevená cerkev postavená pred niekoľkými rokmi (*habent ecclesiam ante annos paucos ex lignis constructam*) [v roku 1745⁶³³]. Presbyter okrem štóly dostával kabel pšenice a kabel ovsa.⁶³⁴

Plechotice (Pelejte). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 12. júna 1749. Kamenný farský kostol Najsv. Trojice s biednou vežou, ktorý bol práve opravovaný. Jeden kalich bol darovaný z jágerskej katedrály, bol s medenou paténou a kalich mal

⁶²² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 209-210.

⁶²³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶²⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶²⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 184.

⁶²⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 133.

⁶²⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁶²⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 41.

⁶²⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 194.

⁶³⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 53-54.

⁶³¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 160-161.

⁶³² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶³³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 241.

pozlátenú striebornú kupu. Farár Juraj Vašalič (Vasalics), 30-ročný, tu pôsobil 7 rokov, rozprával dobre po maďarsky a priemerne po slovensky. V čase vizitácie sem biskup menoval za farára Alexandra Lacaiho (Laczaj). Drevená fara. Púte: na Najsv. Trojicu do Sečovskej Polianky, na Nanebovzatie PM do Sečoviec, na Sedembolestnú PM do Veľát. Obyvatelia: katolíci 120 a 45 detí, uniati 98 a 52 detí, luteráni 3, kalvíni 34 a 13 detí, židia 3. Reč prevládajúca slovenčina a maďarčina. V kostole bol slovenský aj maďarský evanjeliár. Záhrada, ktorú si uzurpovali rusnáci, patrila latinskému farárovi. Rusnáci tu nemali svojho presbytera, ten sem dochádzal Čeloviec. Ani kalvíni tu nemali svojho kazateľa, ten sem prichádzal z Nižného Žipova.⁶³⁵

Podčičva (Csicsva-allya). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Toto miesto 4. júla 1749 osobne navštívil jágerský biskup FB, ktorý v kaplnke Povýšenia Svätého kríža postavenej jeho predkami odslúžil omšu.⁶³⁶ Plnomocné odpustky na sviatok patrocínia na sedem rokov. Prichádzalo sem množstvo pútnikov. Na skale nad kaplnkou stál kríž s korpusom. Obyvatelia: katolíci asi 57, uniati asi 18. Reč slovenská. K latinikom prichádzal kaplán z Tovarného a k uniatom presbyter zo Sedlísk. Pri moste cez Ondavu stála socha sv. Jána Nepomuckého.⁶³⁷

Pol'any (Lelesz Polyanka, Lelesz Polyánka). R. k. filiálka farnosti Boľany. Cerkev. Obyvatelia: katolíci spolu 5, uniati dospelí 81 a 32 detí, kalvíni spolu 29. Reč maďarská a slovenská, ktorá prevládala. Cerkev. Presbyter Šimon Lupč (Lupcs), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal primerané bývanie. Mal polia s veľkosťou 2 kably a lúky na 4 vozy sena, od každého obyvateľa dostával 2 korce pšenice a malú štólu. Babica nebola súca ani pod prísahou.⁶³⁸

Porúbka (Porubka). R. k. filiálka farnosti Humenné. Všetci obyvatelia boli uniati: 58 dospelých a 25 detí. Cerkev [kamenná z roku 1732⁶³⁹] s 2 zvonmi. Presbyter Jozef Chandovič (Chandovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 v Humennom jágerským biskupom FB.⁶⁴⁰

Poša (Possa). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Obyvatelia: katolíci 23 a 11 detí, rusnáci s deťmi 89, luteráni 5. Katolíci farárovi neplatili. K rusnákom chodil presbyter z Nižného Hrabovca, ktorý dostával 1 korec pšenice.⁶⁴¹

Potôčky (Potocskj). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 50 dospelí. Žiadna cerkev. Slúžil tu presbyter z Malej Breznice ako na filiálke. Ročne dostával kabel pšenice a 2 kably ovsa a malú štólu.⁶⁴²

Pozdišovce (Pazdics). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Veľkolepý kedysi katolícky kostol (*ecclesia loci magnifica olim catholicorum...*) užívali luteráni, ktorí ho získali počas pohnutých bezbožných čias (*in impia motuum intestinorum tempestate*). Obyvatelia: katolíci 105 a 56 detí, rusnáci 157 a 76 detí, luteráni 96 a 30 detí, kalvíni 14. Všetci rozprávali po slovensky (*omnes utuntur idiomate Slavonico*). Kazateľ Dávid Fabricius (Fabritius), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 4. júla 1749 pri Tovarnom jágerským biskupom FB. Kazateľ nerešpektoval hranice svojej jurisdikcie, pretože krstil, sobášil a pochovával aj katolíkov; chodil aj do susedných dedín Močarany, Krásnovce, Šamudovce, Lastomír, Moravany. K rusnákom chodil presbyter z Laškoviec.

Pravrovce (Paurócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Všetci obyvatelia uniati: 50 dospelí. Drevená cerkev. Presbyter Daniel Lataš (Latas) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB.⁶⁴³

⁶³⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 255-256, 258-259.

⁶³⁶ *Locum hunc ... 4^a julii accessimus, et capellam sub haereditario castro nostro Csicsva per majores nostros in memoriam Exaltationis S. Crucis DNJC fundatam, praemisso his missae sacrificio canonice visitavimus* (AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 217).

⁶³⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 217.

⁶³⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 290.

⁶³⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁶⁴⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 99.

⁶⁴¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 20.

⁶⁴² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 238.

⁶⁴³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 195.

Pribeník (Perbenyék). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Obyvatelia: katolíci 28 a 7 detí, gréci 26 a 12 detí, kalvíni 39 a 14 detí. K uniatom prichádzal presbyter z Dobrej. Od každého host'a dostával korec úrody. Kalvínske oratórium bolo kedysi katolícky kostol. Kalvínsky kazateľ Michal Méglesi (Méglészi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajjájhelyi jágerským biskupom FB. Babica bola rusnáčka, poučená a pod prisahou.⁶⁴⁴ Žiadna cerkev.⁶⁴⁵

Príslop (Prislub). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 30. Cerkev Nanebovstúpenia Pána [nová na starom mieste⁶⁴⁶]. Dochádzal sem presbyter z Dary ako na filiálku. Od miestnej komunity dostával ročne 9 kablov pšenice.⁶⁴⁷

Pritul'any (Pritulány). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 40 dospelí. Cerkev [starobylá⁶⁴⁸]. Presbyter Damián Paukovič (Paukovics) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal pozemok na pánskom. Od komunity okrem štóly dostával ročne kabel pšenice a kabel ovsu.⁶⁴⁹

Prosačov (Proszacs). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Žiadny kostol. Obyvatelia uniati: 96. Svätosti tu vysluhoval presbyter z Remení, ktorému ročne platili 3 kably pšenice, 3 kably ovsu a štólu.⁶⁵⁰

Ptičie (Petécse). R. k. filiálka farnosti Humenné. Žiadny kostol. Zvonica s jedným zvonom. Obyvatelia: katolíci 147 a 61 detí, uniati 26 a 10 detí. Reč slovenská.⁶⁵¹

Pusté Čemerné (Csemerne. Márk-Csemerne). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Obyvatelia: katolíci 16 a 14 detí, rusnáci 62. Murovaná cerkev pre vysoký vek zničená. Presbyter mal primeraný dom, ktorý postavil sám a udržiaval ho. Patrílo mu pole s veľkosťou 2 korce, iné tri spojené polia s veľkosťou 4 korce, ďalšie 4 polia s veľkosťou 2 korce, iných 8 rozdrobených rolí s veľkosťou 4 korce, malá záhrada, lúka na 4 vozy sena. Kantor nemal ani dom ani pozemok.⁶⁵² V roku 1746 tu bol presbyter Andrej Radožický (Radožiczky).⁶⁵³

Rad (Rad). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 7. júna 1749. Katolícky kostol bol v časoch neprávosti zbúraný (*comperimus parochialem hujus loci ecclesiam injuria temporum in rudera abiisse*). Na jeho mieste minoriti (*fratrum minorum S. Francisci conventualium*) postavili novší kostol Najsv. Trojice a Nepoškvrnenej PM (*Intemeratae Virginis Mariae*) z roku 1552. Plnomocné odpustky na sedem rokov na sviatok Najsv. Trojice. Tri zvony, z ktorých boli dva benedikované skôr, tretí sv. Donáta jágerským biskupom FB 3. júna 1749 v Sátorajjájhelyi. Farnosť spravovali minoriti z miestneho konventu na základe investitúry jágerského generálneho vikára Juraja Foglára z 28. septembra 1730 až do odvolania. Púte: na Narodenie PM do Svätej Márie. Obyvatelia: katolíci 48 a 23 detí, rusnáci 27 a 7 detí, luteráni 9 a 3 deti, kalvíni 19 a 2 deti. Reč maďarská a slovenská. V prípade potreby sem k rusnákom prichádzal presbyter z Cejkova (Czézensis). Žiadne oratórium ani kazateľ.⁶⁵⁴

Rafajovce (Rafajócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: uniati 52 dospelí, 14 detí. Cerkev s potrebnou výbavou. Spravoval ich (dočasne) presbyter z Vyšného Hrabovca. Presbyter tu mal dom s ¼ sedliackej usadlosti, ktorý obýval syn nebohého presbytera. Tento pozostalý syn sa

⁶⁴⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 187.

⁶⁴⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁶⁴⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁴⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 165.

⁶⁴⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶⁴⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 240.

⁶⁵⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 184-185.

⁶⁵¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 98-99.

⁶⁵² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 19.

⁶⁵³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁶⁵⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 173-174.

delil o príjmy s dochádzajúcim presbyterom: 6 korcov pšenice a 2 kably ovsu.⁶⁵⁵ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Vasiľ Bačinský (Bacsinszky).⁶⁵⁶

Rakovec n/O (Rákóc). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Bývalý katolícky kostol bol v ruinách, opravoval ho Andrej Rákoci (Rákóczy); ku kostolu patrili viaceré pozemky. Obyvatelia: katolíci 13 a 2 deti, uniati s deťmi 284, luteráni 18, kalvíni 8. Drevená cerkev v dobrom stave [z roku cca 1711⁶⁵⁷]. Presbyter Juraj Danielovič (Danielovics), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter ročne dostával asi 4 korce úrody. V hornej časti chotára mal lúku na 2 vozy sena, roľa s veľkosťou 10 korcov; v dolnej časti chotára mal roľu s veľkosťou 6 korcov. Primeraný dom, v ktorom býval, udržiaval sám. Na želanie zemepána Andreja Rákociho (Rákóczy) sem chodil (kalvínsky) kazateľ z Bánoviec n/O.⁶⁵⁸

Remeniny (Remenye). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Všetci obyvatelia uniati. Cerkev [starobylá⁶⁵⁹] so zvonickou. Presbyter býval na vlastnom pozemku. Okrem štóly dostával 3 kably pšenice a 3 kably ovsu.⁶⁶⁰ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Maťašovský (Matyasovszky), ktorý vykonával exorcizmy pre zisk.⁶⁶¹

Repejov (Repejócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Všetci obyvatelia uniati: 70 dospelí. Drevená [starobylá⁶⁶²] cerkev. Presbyter býval na pánskom pozemku, ročne dostával okrem štóly kabel pšenice a kabel ovsu.⁶⁶³ V roku 1746 ako presbyteri pôsobili dvaja bratia Ján a Daniel Lukáš (Lukass), často sa navzájom svárili.⁶⁶⁴

Révleányvár (Leanyvár). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Žiadny kostol. Obyvatelia: uniati 12 a 6 detí, kalvíni 34 a 14 detí. K uniatom prichádzal presbyter z obce Zemplénagard, ktorý tu ročne dostával asi 3 korce úrody.⁶⁶⁵ Žiadna cerkev. V roku 1746 boli uniati spravovaní presbyterom z obce Dámóc.⁶⁶⁶

Ricse (Ricse). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Drevené oratórium postavené po posledných pohnutých udalostiach kalvínmi v zlom stave; 1 zvon. Obyvatelia: kalvíni 170. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Juraj Šándi (Sándi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB.⁶⁶⁷

Rohožník (Rohožnik). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 16 dospelí. Prichádzal sem presbyter z Prituľan ako na filiálku.⁶⁶⁸

Rokytov (Rokito). R. k. filiálka farnosti Papín. Všetci obyvatelia rusnáci: 455 a 160 detí. Cerkev vhodne zariadená potrebnou výbavou [svätyňa kamenná postavená pred niekoľkými rokmi⁶⁶⁹]. Presbyter Matej Rokytovský (Rokitovszky) bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB.⁶⁷⁰

⁶⁵⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 195.

⁶⁵⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶⁵⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁶⁵⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 19-20.

⁶⁵⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶⁶⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 185.

⁶⁶¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶⁶² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶⁶³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 195.

⁶⁶⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁶⁶⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 188.

⁶⁶⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁶⁶⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 289.

⁶⁶⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 241.

⁶⁶⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁶⁷⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 140-141.

Rokytovce (Rokitovecz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: asi 160 rusnákov. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [postavená v roku 1723⁶⁷¹]. Slúžil tu presbyter z Krásneho Brodu, ktorý z tejto dediny dostával kabeľ ovsu a 60 chlebov.⁶⁷²

Roškovec (Ruszkóc). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: okolo 138. Cerkev mala drevenú loď [postavenú v roku 1715] a murovanú svätyňu, aj keď krátko [postavenú v roku 1746⁶⁷³]. Okrem vlastného pozemku mal ¼ sedliackej usadlosti, ktorú ročne platili sedliaci.⁶⁷⁴ V roku 1746 tu bol presbyter Ján Macko (Maczko) a jeho syn Jakub.⁶⁷⁵

Rovné (Rovna). R. k. filiálka farnosti Udavské. Drevená verejná kaplnka Narodenia PM so zvonom. Obyvatelia: katolíci 89 a 38 detí, rusnáci 8 a 5 detí.⁶⁷⁶

Rudabányacska (Bányácska). R. k. filiálka farnosti Sátorajauhely. Obyvatelia: katolíci 8, uniati 89 a 34 detí. Cerkev na spadnutie [starobylá⁶⁷⁷]. Žiadny miestny presbyter, aj keď tu mal dom. Prichádzal sem presbyter zo Sátorajauhelyu. Presbyter tu dostával kabeľ úrody od každého hosťa. Kantor nemal bývanie; dostával korec obilia od každého hosťa. Babica bola pod prísahou a inštruovaná ako v prípade nutnosti pokrstiť.⁶⁷⁸

Rudlov (Rudlyó). R. k. filiálka farnosti Sol. Všetci obyvatelia boli rusnáci (*omnes Rutheni*), asi 200 dospelých a 100 detí. Starobylá drevená cerkev. Presbyter Vasil Dobranský (Dobranszky) bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Mal polia s veľkosťou 4 korce a od každého hosťa dostával 1 korec pšenice a jeden korec ovsu.⁶⁷⁹

Runina (Rownini). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Cerkev [starobylá⁶⁸⁰]. Presbyter mal ¼ usadlosti. Od miestnej komunity dostával ročne 30 kabeľov ovsu.⁶⁸¹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Matúš Humenat.⁶⁸²

Ruská Kajňa (Orosz-Kajna). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia uniati: asi 36. Cerkev. Presbyter býval na pánskom pozemku. Okrem štóly dostával 2 kably pšenice a 2 kably ovsu.⁶⁸³

Ruská Poruba (Poruba). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: okolo 104. Starobylá cerkev. Presbyter Ján Gulovič (Gulovics) bol vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov. Presbyter mal dom na pánskom pozemku, ku ktorému prislúchali polia s veľkosťou 4 kably a lúky na 4 vozy sena. Ako árendu presbyter platil ročne 4 zlaté. Od komunity dostával ročne 6 kabeľov pšenice miešanej s ovsom, podľa zvyku štólu. Kantor bol bez pláce.⁶⁸⁴

Ruská Voľa (Orosz-Volya). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Obyvatelia uniati: okolo 130. Cerkev [postavená v roku 1746⁶⁸⁵]. Presbyter Timotej Kručovský (Krucsovskj) bol vyskúšaný z potrebných vecí (16. júla 1749) v Stropkove jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku. Okrem štóly dostával 3 korce pšenice a 3 korce ovsu.⁶⁸⁶

⁶⁷¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁶⁷² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 143.

⁶⁷³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁶⁷⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 146.

⁶⁷⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁶⁷⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 107-108.

⁶⁷⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

⁶⁷⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 150.

⁶⁷⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 131.

⁶⁸⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁸¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 164.

⁶⁸² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁸³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 196.

⁶⁸⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 248-249.

⁶⁸⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁶⁸⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 185.

Ruská Volová (Volova, Orosz-Volova). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 60. Cerkev [starobyľá⁶⁸⁷]. Presbyter býval na pánskom pozemku.⁶⁸⁸ V roku 1746 tu ako presbyteri pôsobili dvaja bratia Juraj a Vasil' Baval, ktorí sa striedali v slúžení bohoslužieb.⁶⁸⁹

Ruské (Ruske). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 130. Cerkev [starobyľá⁶⁹⁰] sv. Michala. Presbyter mal polia s veľkosťou 4 kably a lúky na 4 vozy sena. Od miestnej komunity dostával ročne 30 korcov ovsu.⁶⁹¹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Teodor Šimiatkovský (Simjatkovszky).⁶⁹²

Ruský Potok (Orosz-Patak). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 160. Cerkev [starobyľá⁶⁹³] sv. Michala. Presbyterovi patrila štóla, zeme a lúky, ale od veriacich nedostával nič.⁶⁹⁴ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Kozma Bubenič (Bubenics).⁶⁹⁵

Sačurov (Szacsur). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Obec osobne navštívil Jágerský biskup FB 17. júna 1749. Kamenný kostol s kamennou vežou s 2 zvonmi. Obyvatelia: katolíci 89, gréci 200, luteráni 39, detí spolu 207. Reč slovenská. Cerkev. Presbyter Ján Štavrovský (Stavrovsky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB.⁶⁹⁶

Sajóhidvég (Hidvég). R. k. filiálka farnosti Girincs. Dospelí obyvatelia: kalvíni 82. Oratórium. Kazateľ Tomáš Čáki (Csáki), ktorý bol v Máde vyskúšaný z potrebných záležitostí.⁶⁹⁷

Sárazsadány (Sára). R. k. filiálka farnosti Tolcsva. Lokalita uprostred vôd. Obyvatelia: katolíci a kalvíni.⁶⁹⁸

Sárazsadány (Zadány). R. k. filiálka farnosti Tolcsva. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 31, kalvíni (v neuvedenom počte).⁶⁹⁹

Sárospatak (Sáros-Patak). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 1. júna 1749. Starobyľý farský kostol (*ecclesiam operis pervetusti*), o ktorého konsekrácii nebolo nič známe. Kostol bol získaný od kalvínov, ale za Tököliho povstania ho získali späť, kým cisár Leopold I. nevydal v roku 1686 mandát, na základe ktorého bol kostol vrátený katolíkom (*jam olim calvinianis ereptam, atqve iterum motibus Tökolyianis iisdem restitutam, demum sub annum 1686um mandato Leopoldi caesaris catholicis redditam*). Odpustky na deň patrocínia. V kostole bolo 5 bočných oltárov, medzi nimi oltár Pócskej PM. V kostole mali relikviu Svätého kríža z Ríma s autentickou pečaťou. Drevená zvonica pri kostole so 4 zvonmi, ktoré boli benedikované jágerským biskupom FB pri príležitosti vizitácie 2. júna 1749. Farnosť spravovali miestni jezuiti. Fara pozostávala z troch domov. Rezidencia jezuitov. Púť: na Narodenie PM do Tolcsvy. Obyvatelia: katolíci 359 a 99 detí, rusnáci 233, kalvíni 1000. Reč prevažne maďarská. Drevená cerkev postavená pred 18 rokmi [cca 1730], ale už bola na spadnutie. Presbyter Teodor Lastóci (Lasztóczy) bol vyskúšaný 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Drevené kalvínske oratórium v dobrom stave. Kalvínsky kazateľ Ján Diosegi (Dioszeghi) bol vyskúšaný 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Katolíci boli vlaštní v zachovávaní sviatkov, rusnáci a kalvíni ich porušovali. Biskup FB dodatočne 6. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi

⁶⁸⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁸⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 162.

⁶⁸⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁹⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁹¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 165.

⁶⁹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁹³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁹⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 164.

⁶⁹⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁶⁹⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 283-284.

⁶⁹⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 5.

⁶⁹⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 124.

⁶⁹⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 124.

nariadil, aby aj uniati dávali svojmu presbyterovi lektikálne dávky a štólu, ako to bolo zvykom v tejto stolici.⁷⁰⁰

Sátoraljaújhely (Sátor-allya-Ujhely). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 3. júna 1749. Kamenný farský kostol sv. Imricha, konsekrovaný; 3 benedikované zvony. Plnomocné odpustky na deň patrocínia. Pod kostolom krypta. Farár František Barta, 44-ročný, tu pôsobil 4 roky; rozprával po maďarsky a slovensky. Murovaná fara; okrem fary mal farár jednu sedliacku usadlosť. K farnosti patrili rozsiahle nehnuteľnosti, medzi nimi aj mlyn na Roňve. Kaplán Jozef Petö (Pethö), 30-ročný. Kaplnka Najsv. Trojice postavená pred 8 rokmi pavlínmi; na odpust sem prichádzali púte. Púte: na Sedembolestnú PM do Veľát (*ad Velejte in festo Septem Dolorum*), na Narodenie PM do Svätej Márie. Pavlínsky kláštor. Obyvatelia: katolíci 476 a 158 detí, uniati 308 a 125 detí, pravoslávni (*schismatici*) 12 a 3 deti, luteráni 13 a 5 detí, kalvíni 450 a 126 detí, židia 50 a 16 detí. Obyvatelia Maďari a sčasti Slováci (*populum... ex Hungaris, ex parte etiam Slavis constat*). Kamenná cerkev postavená pred 7 rokmi [v roku 1740 na starom mieste⁷⁰¹]. Patrili k nej vinice a iné pozemky získané testamentárne. Pri cerkvi bol cintorín a 2 zvony. Presbyter Michal Palčík (Palcsik) bol tu vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 jágerským biskupom FB. Presbyterovi patrili isté polia, lúky a vinice, ktoré boli zanedbané a opustené. Od každého obyvateľa dostával 2 korce úrody a solídnu štólu. Uniatsky kantor mal od svojej komunity malý domček, dostával korec pšenice. Kalvínske oratórium bolo postavené pred 20 rokmi aj napriek protestom katolíckeho farára, a to na pôvodne katolíckom pozemku, ako si to pamätali súčasníci, ktorý si kalvíni uzurpovali (*oratorium vero helveticae confessioni addictorum ante annos 20, interposita publica parochi protestatione, in fundo, ut calviniani praebebunt, libero, revera autem ad parochiam nostram pertinente, sed ante memoriam hominum modernorum per eosdem perperam usurpato extructum*). V drevenej zvonici mali 2 zvony. Kalvínski kazatelia boli dvaja: Andrej Görgei (Görgej) a Andrej Siráki (Szikákj), ktorí tu boli vyskúšaní z potrebných záležitostí 3. júna 1749 jágerským biskupom FB⁷⁰²

Sečovce (Gál-Szécs). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 13. júna 1749. Kamenný farský kostol Nanebovzatia PM. V kamennej veži viseli 3 zvony; tretí požehnal jágerský biskup FB 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke. V kostole boli 3 krypty. Farár František Mesárovič (Meszárovics), 43-ročný, tu pôsobil 9 rokov; rozprával po slovensky. Fara pozostávala z 3 sedliackych usadlostí. Púte: na Najsv. Trojicu do Sečovskej Polianky, v nedeľu po Božom tele do Bačkova. Obyvatelia: katolíci 211 a 79 detí, gréci 402 a 122 detí, luteráni 69 a 27 detí, kalvíni 58 a 14 detí. Evanjeliár slovenský aj maďarský. Kým evanjelici a kalvíni zachovávali ku katolíckemu farárovi predpísanú úctu, uniati ju nemali žiadnu. Cerkev. Presbyter tu nebol, dochádzal sem presbyter z Trnávky [od roku cca 1743⁷⁰³]. Ten proti dikcii biskupského dekrétu z 8. mája 1747 si tu uzurpoval ročnú štólu 14 kablov úrody. Kalvínsky kazateľ Štefan Segedi (Szegedj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 14. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Kazateľovi patrila 1 sedliacka usadlosť. Kalvínske oratórium bolo v kaštieli Semereianovcov (*castello Szemerejano*).⁷⁰⁴ Biskup FB dodatočne 14. júna 1749 v Parchovanych nariadil, aby uniati nedávali lektikálne dávky presbyterovi z Trnávky, ale miestnemu latinskému farárovi.⁷⁰⁵ Ustanovenie uniatskej farnosti v Sečovciach bolo zverejnené na zasadnutí generálnej kongregácie Zemplínskej župy 14. júla 1750.⁷⁰⁶

Sečovská Polianka (Szécs-Polyánka). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Obec osobne navštívil Jágerský biskup FB 15. júna 1749. Kamenný katolícky kostol Najsv. Trojice, cintorín a drevená zvonica oplotené murovaným plotom. Kostol v roku 1708 získal biskupov otec František Barkóci (Barkóczy de Szala). Bol tu farský pozemok. Obyvatelia: katolíci 134, gréci 78, luteráni 12, kal-

⁷⁰⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 127-128, 130-132, 137.

⁷⁰¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

⁷⁰² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 138-143, 147-149.

⁷⁰³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 3.

⁷⁰⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 264-265, 267-268, 270.

⁷⁰⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 277.

⁷⁰⁶ SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva*, s. 209.

víni 2, detí spolu 55. Reč slovenská. Cerkev s posvätnou výbavou [postavená v roku cca 1716⁷⁰⁷]. Presbyter Teodor Neznajovič (Neznajovics), ktorý tu bol vyskúšaný z potrebných záležitostí pri príležitosti návštevy jágerského biskupa FB. Presbyter mal polia s veľkosťou 17 korcov, 25 korcov, 2 lúky na 3 vozy sena.⁷⁰⁸

Sedliská (Szedlicske). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Kamenný kostol sv. Michala; starobylý kalich. Dva zvony. Obyvatelia: katolíci 50, uniati 105, luteráni 19, detí 82. Reč slovenská. Cerkev zariadená vo svojom ríte [postavená na starobylom mieste v roku 1743⁷⁰⁹]. Presbyter Ján Šandaj (Sandaly), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB.⁷¹⁰

Semjén (Semjén). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Kamenný kostol s trstinovou strechou, podľa štruktúry múrov postavený kedysi katolíkmí. Obyvatelia: helvéti 69. Reč maďarská. Prichádzal sem kazateľ z obce Ricse.⁷¹¹

Sirník (Szürnyeg, Szürnyegh). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 16 a 1 dieťa, gréci 33 a 12 detí, kalvíni 55 a 7 detí. Reč maďarská a slovenská. K rusnákovi prichádzal presbyter z Novosadu. Žiadne oratórium. Dochádzal sem kazateľ zo Zemplínskeho Jastrabia, ktorý konal bohoslužby alebo v stodole alebo v súkromnom dome (*excurrit pro exercitio vel in horreo, vel in privata domo peragi solito*) a vysluhoval krsty, sobáše a pohreby aj katolíkom.⁷¹² Žiadna cerkev.⁷¹³

Skrabské (Mogyoroska). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 13. júla 1749. R. k. kostol Očisťovania PM, konsekrovaný (*quod signa docent, consecratam*), v dezolátnom stave, svätyňa mala deravú strechu a múry boli podopreté, aby nespadli. Zvony tri. Farár Michal Leškóci (Lesskóczy), 43-ročný, na tomto mieste pôsobil 12 rokov. Púte: na Božie telo do Soli, na Narodenie PM do Vranova n/T. Obyvatelia: katolíci 40 a 18 detí, uniati 42 a 20 detí, luteráni 42 a 20 detí. Reč slovenská.⁷¹⁴

Slančík (Kis-Szalancz). R. k. filiálka farnosti Slivník. Ruiny starobylého kostola. Obyvatelia: uniati 5, luteráni 3, kalvíni 13 a 8 detí.⁷¹⁵

Slanec (Nagy-Szalancz). R. k. filiálka farnosti Slivník. Ruiny starobylého katolíckeho kostola. Pri ňom stála drevená zvonica so šindľovou strechou a s 1 zvonom. Obyvatelia: katolíci 28 a 24 detí, gréci 32 a 20 detí, luteráni 2, kalvíni 84 a 43 detí. Drevené kalvínske oratórium. Kazateľ Andrej Vince (Vincze), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 14. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerským biskupom FB. Kazateľ chodil aj do iných obcí.⁷¹⁶ Uniatov spravoval presbyter zo Zemplínskej Teplice, liturgiu slávili v súkromnom dome.⁷¹⁷

Slanská Huta (Hutta). R. k. filiálka farnosti Slivník. Bola tu sklárska huta. Obyvatelia sem prišli ako migranti za prácou. Obyvatelia: 26 a 11 detí.⁷¹⁸

Slanské Nové Mesto (Ujvaros, Ujváros). R. k. filiálka farnosti Slivník. Ruiny kostola. Obyvatelia: katolíci 27 a 18 detí, gréci 23 a 6 detí, kalvíni 19 a 6 detí.⁷¹⁹ Uniatov spravoval presbyter zo Zemplínskej Teplice.⁷²⁰

⁷⁰⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 4.

⁷⁰⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 281-282.

⁷⁰⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁷¹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 3-4.

⁷¹¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 289.

⁷¹² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 169.

⁷¹³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁷¹⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 177-179.

⁷¹⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 239.

⁷¹⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 239-240.

⁷¹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 3.

⁷¹⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 240.

⁷¹⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 239.

⁷²⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 3.

Slavkovce (Szalok, Szalók). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 42 a 44 detí, rusnáci 71 a 26 detí, kalvíni 57 a 24 detí. Kalvíni v roku 1745 postavili drevené oratórium, v ktorom bol jeden zvon. Prichádzal sem kazateľ z Drahňova.⁷²¹

Sliepkovce (Szelepka). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Miestni využívali kostol a cintorín v Budkovciach. Obyvatelia: katolíci 29 a 10 detí, rusnáci 28 a 10 detí, luterán 1.⁷²²

Slivník (Szilvás-Ujfalú). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 12. júna 1749. Farský kostol sv. Jozefa, ženícha, postavený barónom Gabrielom Šplénim (Splényi) v roku 1747, v dobrom stave. Vo veži malý zvon sv. Donáta požehnal 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerský biskup FB. Farár Ján Hladič (Hladics), 32-ročný, tu pôsobil 5 rokov; rozprával po maďarsky a slovensky. Fara bola v primeranom stave. Púte: na Nanebovzatie PM do mestečka Sátoraljaújhely, na Bolestnú PM do Veľát, na sv. Michala do Lastoviec. Obyvatelia: katolíci 64 a 38 detí, gréci 74 a 17 detí, luteráni 9 a 4 deti, kalvíni 48 a 27 detí. Kalvínske oratórium bolo súkromným domom. Kalvínsky kazateľ Štefan Váli (Vályi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Slúžil aj v obciach Kalša a Kuzmice.⁷²³

Slovenská Kajňa (Tót-Kajna). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Murovaný kostol Najsv. Trojice; 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 52, uniati 8, luteráni 49.⁷²⁴

Slovenská Volová (Volova). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 118 a 50 detí, luteráni asi 8.⁷²⁵

Slovenské Krivé (Krive). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci 37 a 17 detí, rusnáci 8 a 2 deti.⁷²⁶

Smolník (Szmolnyik). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Cerkev [starobylá⁷²⁷] sv. Michala. Presbyter nemal vlastný dom, býval na ¼ sedliackej usadlosti s prislúchajúcimi pozemkami. Od miestnej komunity dostával ročne 18 korcov ovsu.⁷²⁸ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Michal Világi.⁷²⁹

Snina (Szinna). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Drevený kostol sv. Jána Krstiteľa postavený v roku 1726. Bol v ňom krstný prameň. Farár tu mal dom. Obyvatelia: katolíci 529 a 149 detí, uniati 18 a 5 detí. Reč slovenská. Púte: v nedeľu Najsv. Trojice do Udavského, na Božie telo do Dlhého n/C.⁷³⁰

Sol' (Sókút). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 11. júla 1749. R. k. starobylý kostol sv. Mikuláša, nekonsekrovaný, opravený. Farár Adam Volenský (Volenszky), 42-ročný, v pastoračii pôsobil 16 rokov, na tomto mieste 7 rokov. Púte: v nedeľu Najsv. Trojice do Sečovskej Polianky, na Narodenie PM do Vranova n/T, na Povýšenie Svätého kríža pod hrad Čičva. Obyvatelia: katolíci 89 a 44 detí, uniati 69 a 23 detí, luteráni 162 a 42 detí. Reč slovenská.⁷³¹

Solníčka (Szolnocska). R. k. filiálka farnosti Rad. Žiadny kostol ani oratórium. Zvonica s 1 zvonom. Obyvatelia: katolíci 66 a 24 detí, gréci 23 a 5 detí, kalvíni 34 a 7 detí. K uniatom prichádzal presbyter z obce Poľany. Kalvíni mávali bohoslužby v súkromnom sedliackom dome a chodil na ne kazateľ z obce Boľ.⁷³² Žiadna cerkev.⁷³³

⁷²¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 43-44.

⁷²² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 44.

⁷²³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 234-237.

⁷²⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 204-205.

⁷²⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 79.

⁷²⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 140.

⁷²⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷²⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 165.

⁷²⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷³⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 155-156.

⁷³¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 113-114, 117.

⁷³² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 179.

Soľník (Szalnyik). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 30 dospelí. Veriaci navštevovali cerkev v Korunkovej. Korunkovský presbyter tu dostával ročne kabeľ pšenice a kabeľ ovsa.⁷³⁴

Somotor (Szomotor). R. k. filiálka farnosti Rad. Obyvatelia: katolíci 6 a 3 deti, gréci 9 a 2 deti, kalvíni 54 a 27 detí. Prevládala maďarská reč. Chodil sem uniatsky presbyter zo Stredy n/B. Bývalý katolícky murovaný kostol mali kalvíni, celý bol v dezolátnom stave aj so zvonnicou, ktorej strechu vymenili pred 5 rokmi; 1 zvon. Kalvínsky kazateľ Samuel Ujhely (Ujhely), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ chodil aj do obce Věč.⁷³⁵

Sopkovce (Szopkócz). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Obec s rusnäckym (*GRU*) obyvateľstvom, latiníci len siedmi. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [z roku cca 1740⁷³⁶]; 2 zvony. Presbyter Teodor Mikitovič (Mikitovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom na farskom pozemku.⁷³⁷

Stakčín (Sztaszcsin). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 200. Cerkev s potrebnou výbavou. Presbyter mal ½ sedliackej usadlosti s prináležiacimi poľami a lúkami.⁷³⁸ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Alexej Čanáš (Csanás).⁷³⁹

Stanča (Isztancs). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Obyvatelia: katolíci 5 a 2 deti, gréci 152 a 48 detí. Cerkev [drevená starobylá⁷⁴⁰] v dobrom stave; 2 zvony. Presbyter Eliáš Tarasovič (Tarasovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátorajaujhelyi. Presbyter ročne dostával okolo 15 kablov úrody.⁷⁴¹ V roku 1746 tu ešte nebolo sídlo gréckokatolíckej farnosti.⁷⁴²

Stankovce (Sztankócz), osada. R. k. filiálka farnosti Staré. Niekoľkí obyvatelia.⁷⁴³

Stankovce (Sztankócz). R. k. filiálka farnosti Parchovany. Obyvatelia: uniati 91 a 50 detí, luterán 1. Cerkev [kedysi postavená latiníkmi, v roku cca 1706 obsadená rusnákmi, opravená, v dobrom stave⁷⁴⁴] s 2 zvonmi a posvätnou výbavou. Prichádzal sem presbyter zo Sečovskej Polianky.⁷⁴⁵ V roku 1746 tu rezidoval presbyter.⁷⁴⁶

Staré (Sztára). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 2. júla 1749. R. k. starobylý kostol Nanebovzatia PM; kostol po Rákociho vzbure a nepokojoch bol vrátený katolíkom a opravený patronátnou rodinou Stáraiovcov. Zvony vo veži boli dva zvony uliate zo starších, ktoré sa roztavili pri požiari. Odpustky boli udelené na sviatok patrocinia na sedem rokov. Farár Ján Bochnikai (Bochnikaj), tu pôsobil od roku 1734. Fara v prijateľnom stave postavená v roku 1724. Púte: na sv. Filipa a Jakuba do Nižného Hrušova, na Navštívenie PM do Strážskeho, na Povýšenie Svätého kríža pod hrad Čičva. Počet obyvateľov: 220, z toho 81 katolíckych detí, ďalej 23 uniátov, 16 kalvínov. Reč slovenská.⁷⁴⁷ Jeden hon sa nazýval *Popovská vinica* (*vinea Popovska dicta*).⁷⁴⁸

⁷³³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁷³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 240.

⁷³⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 180.

⁷³⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁷³⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 80.

⁷³⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 160.

⁷³⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷⁴⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 2.

⁷⁴¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 217.

⁷⁴² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 2.

⁷⁴³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 75.

⁷⁴⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 4.

⁷⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 285.

⁷⁴⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 4.

⁷⁴⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 67-70.

⁷⁴⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 71.

Starina (Sztarina). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia rusnáci: okolo 300. Cerkev. Presbyter býval na ¼ sedliackej usadlosti s prislúchajúcimi pozemkami. Od miestnej komunity dostával ročne 50 korcov ovsa.⁷⁴⁹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Teodor Šemetkovič (Semetkovics).⁷⁵⁰

Staškovce (Staskócz, Sztaskócz). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 120 dospe-
lí. Cerkev [starobylá⁷⁵¹]. Presbyter Ján Sliz (Szliz) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na
hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od ko-
munity dostával ročne 4 kably ovsa a štólu.⁷⁵²

Sterkovce (Sterkócz). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: asi 200. nemali vlastnú
cerkev, ale na bohoslužby chodili do susedných Čabaloviec. Ich presbyterovi dávali ročne 2 korce
ovsa.⁷⁵³

Stráňany (Sztrajna). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Obyvatelia: katolíci 104 a 37 detí, rusnáci
101 a 26 detí, luteráni 12.⁷⁵⁴

Strážne (Örös). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: katolíci 6 a 2 deti, grék 1 a 2 deti, kalvíni
130 a 27 detí. Drevené oratórium postavené pred 8 rokmi v susedstve katolíckeho cintorína; 2
zvony. Kalvínsky kazateľ Štefan Fodor, ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749
v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁷⁵⁵

Strážske (Örmezö). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom
FB 2. júla 1749. R. k. kostol Nanebovstúpenia Pána, ktorý bol na začiatku Tököliho vojny poško-
dený a potom dlho opustený; kostol kamenný, len svätyňa ostala drevená z pôvodného kostola.
Plnomocné odpustky udelené v roku 1717 na sviatok patrocínia na sedem rokov. Pôvodné stredo-
veké patrocínium nebolo známe (*titulus ecclesiae vetus non scitur...*). Na hlavnom oltári bola
ikona návštevy PM u Alžbety (*icone BMV Elisabeth visitantis in ara principe*); na jednom z boč-
ných oltárov bol obraz Pasovskej PM (*BMV Passaviensi*). Farár Matej Urbanovič (Urbanovics),
34-ročný, tu pôsobil 7 rokov. Púte: na sv. Filipa a Jakuba do Nižného Hrušova, na Nanebovstúpe-
nie Pána do Mysliny, na Nanebovzatie PM do Starého, na Povýšenie Svätého kríža pod hrad Čič-
va. Obyvatelia: katolíci 160 a 77 detí, uniati 179 a 64 detí, luteráni 2, židia 5. Rozprávalo sa tu po
slovensky a rusínsky (*lingvae Slavonicae, quae sola cum Ruthena hic in usu est*). Uniati pod vply-
vom svojho presbytera porušovali predpísané sviatky, pretože ich duchovný na ne verejne zlore-
čil. Latinskí veriaci si svoje záväzky voči farárovi plnili, ale po rozšírení uniatov sa im začali vy-
hýbať (... *parochianorum, obligationem suam, cui antea indiscriminatim omnes satisfaciebant, post multiplicatos GRU, excutere studentium*). Dvadsaťštyri rusnäckych hostí (*Rutheni hospites*)
platili latinskému farárovi voz dreva a sliepku a 15 kúp plodín alebo jeden korec. Rusnáci žijúci
mimo dedinu, dávali farárov sliepku a pol korca plodín (*extrapaganes, seu, ut hic nominatur, su-
burbani etiam Rutheni nunc tres inveniuntur, quorum singuli unam gallinam, et medium corectum
frumenti parrocho pendunt*). Cerkev [drevená z roku cca 1706⁷⁵⁶] s potrebnou výbavou. Presbyter
Ján Halašovič (Halasovics), vyskúšaný 9. júla 1749 na hrade Humenné z nevyhnutných vecí já-
gerským biskupom FB. Presbyterovi patrila ¼ sedliackej usadlosti s domom, v ktorom býval
a prináležiace polia.⁷⁵⁷

Streda n/B (Szerdahely). R. k. filiálka farnosti Pácín. Starobylý katolícky murovaný kostol bez
klenieb a strechy. Kedysi tu bola katolícka farnosť. Obyvatelia: katolíci 26 a 7 detí, uniati 154
a 45 detí, kalvíni 63 a 16 detí. Reč rusínska, sčasti maďarská (*idiomate utuntur partim rutheno,
partim hungarico*). Cerkev postavená okolo roku 1720. Presbyter Teodor Kručai (Krucasj), ktorý

⁷⁴⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 165.

⁷⁵⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷⁵¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁷⁵² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 239.

⁷⁵³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 144.

⁷⁵⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 54.

⁷⁵⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 204.

⁷⁵⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁷⁵⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 55-56, 59-60, 63-64.

bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom. Od každého host'a ročne dostával kabel úrody, od želiarov 2 ¼ korca úrody. Kazateľ sem prichádzal z obce Karos, ale bohoslužby konal v súkromnom dome Františka Čuku (Csuka).⁷⁵⁸

Strihovce (Sztrowecz). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 60. Cerkev [starobylá⁷⁵⁹] sv. Michala s potrebnou výbavou. Obec spravoval presbyter z Dúbravy. Od miestnej komunity dostával ročne 10 korcov ovsa.⁷⁶⁰

Stropkov (Sztropko). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 15. – 17. júla 1749. R. k. starobylý kamenný kostol Božieho tela, zrejme konsekrovaný (*qvod sciatur, consecratam*). V príľahlej veži viseli 4 zvony, z ktorých dva PM a menší sv. Žigmunda posvätil jágerský biskup FB 17. júla 1749 priamo na mieste. Plnomocné odpustky na sviatok patrocínia boli v Ríme udelené na sedem rokov. Farnosť spravoval Mikuláš Augustini (Augustinyi) OFM, ktorý býval v konvente. Púte: na Navštívenie PM do Jasla v Poľsku, na Nanebovzatie PM do Kurimy v Šarišskej stolici, na Narodenie PM do Vranova n/T. V Stropkove bolo kánonicky pápežskou bulou v roku 1669 zriadené škapuliarske bratstvo. Obyvatelia: katolíci 610 a 212 detí, uniati 106 a 16 detí. Reč slovenská.⁷⁶¹ V rozsiahlej farnosti sa objavovali Cigáni (*Zingaros*), na ktorých si uplatňovali jurisdikciu miestni uniatski presbyteri. Jágerský biskup FB 4. októbra 1749 v Jágri prikázal, že patria do jurisdikcie latinských farárov.⁷⁶²

Suché (Szuhe). R. k. filiálka farnosti Nižný Hrušov. Obyvatelia: katolíci asi 30, uniati s deťmi 87, luteráni asi 7. Sviatosti vysluhoval presbyter z Lesného, ktorému ročne platili korec pšenice. K luteránom chodil presbyter z Pozdišoviec, ktorý dostával voz dreva.⁷⁶³

Sukov (Szukov). R. k. filiálka farnosti Papín. Drevená [starobylá⁷⁶⁴] cerkev s potrebnou výbavou. Presbyter Peter Rulika bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB. Presbyter dostal od zemepána ¼ sedliackej usadlosti.⁷⁶⁵

Svätá Mária (Szent-Maria). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Jágerský biskup FB osobne navštívil obec 7. júna 1749, pretože tu ležali biskupské majetky. Starobylý murovaný kostol Narodenia PM (*habentque ecclesiam muratam antiqvi operis in honorem Natae Reginae Angelorum*), primerane opravený. Vo zvonici 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 59 a 21 detí, rusnáci 22 a 2 deti, kalvíni 17 a 6 detí. Reč slovenská a maďarská (*catholici utuntur idiomate slavonico, et hungarico, illud tamen praevallet, calviniani aeque utroque sunt imbuli*).⁷⁶⁶ Žiadna cerkev.⁷⁶⁷

Svätúše (Szentes). R. k. filiálka farnosti Pácín. Obyvatelia: katolíci 11 a 6 detí, grék 1 a 2 deti, kalvíni 160 a 60 detí. Reč maďarská. Kamenný kostol bol kedysi katolícky, teraz ho používali kalvíni; zvony. Kalvínsky kazateľ Štefan Sini (Szinj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ rezidoval na bývalom katolíckom farskom pozemku.⁷⁶⁸

Svetlice (Világ, Világ). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci 9, rusnáci 437 a 104 detí. Cerkev [starobylá⁷⁶⁹] s príľahlou zvonnicou. Presbyter Ján Marukovič (Marukovics) bol vy-

⁷⁵⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 202-203.

⁷⁵⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷⁶⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 163.

⁷⁶¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 227-228, 230.

⁷⁶² *Ut vice-archidiaconus districtualis intimet presbyteris GRU, ne in Zingaros qvampiam jurisdictionem sibi arroget, cum hi qvoad stolaria parochis LR, in qvorum parochiis manent, subjecti esse dignoscantur* (AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 243).

⁷⁶³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 19.

⁷⁶⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁷⁶⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 146.

⁷⁶⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 164-165.

⁷⁶⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁷⁶⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 207.

⁷⁶⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

skúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB. Presbyter mal 2 lúky na 2 vozy sena a polia s veľkosťou 2 kably.⁷⁷⁰

Svinice (Szinyir). R. k. filiálka farnosti Rad. Obyvatelia: katolíci 15 a 6 detí, gréci 27 a 6 detí, kalvíni 26 a 11 detí. Reč slovenská a maďarská. K uniatom prichádza presbyter z obce Poľany. Drevené oratórium skoro na spadnutie. Drevená zvonica s 1 zvonom. Chodil sem kazateľ z obce Svätuš. ⁷⁷¹ Žiadna cerkev. ⁷⁷²

Szegi (Szögh), osada pri obci Bodrogkisfalud. R. k. filiálka farnosti Bodrogkeresztúr. Ruiny bývalého katolíckeho kostola, ktoré zemepáni na profánne účely. Šenk (*una popina*), kde bývali 6 luteráni. ⁷⁷³

Szerencs (Szerencs). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 21. mája 1749. Nestál tu katolícky kostol, katolíci používali hradnú kaplnku (*capellam in arce*). Farár páter Daniel, kapucín, z tokajského konventu. Fara bola na hrade. Obyvatelia: katolíci 200 a 50 detí, gréci 150 a 30 detí, luteráni 30, kalvíni 2000. Reč maďarská a slovenská. Cerkev [kamenná postavená v roku 1719⁷⁷⁴] v dobrom stave. Presbyter Ján Puškarský (Puskarszky), ktorý u jágerského biskupa podstúpil predpísanú skúšku. Kalvínske oratórium v dokonalom stave, ktoré kedysi bolo katolícke, ale kalvíni ho obsadili (*oratorium calvinistarum in statu perfecto, olim catholicum per calvinistas via solius facti occupatum*). Kazateľ Michal Sentandráši (Szent András), ktorý bol vyskúšaný v Máde. ⁷⁷⁵

Šamudovce (Szamudóc). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Obyvatelia: katolíci 15 a 5 detí, rusnáci 117 a 31 detí, luteráni 22 a 4 detí, kalvín 1. Drevená cerkev s potrebou vlastnou výbavou [postavená okolo roku 1696⁷⁷⁶]. Presbyter Peter Dolinský (Dolinszki), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter bol 48-ročný vdovec, tu pôsobil 15 rokov. Jeho dom mal 2 izby, k fare priliehala záhrada. Nič iné k fare nepatrilo. Každý sedliak okrem štóly platil 2 korce pšenice, ale s tým delil sa s kantorom Jakubom Hatvekom, ktorý mal tiež dom. ⁷⁷⁷

Šandal (Sandaly). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Drevená cerkev v priemernom stave s potrebnou výbavou, strieborný kalich s paténou. Presbyter mal zdarma farský dom s pozemkom, tento stav zdedil po predchodcoch. O dom sa staral sám a patrila k nemu zeleninová záhradka. Z lúk sa zviezli 4 vozy sena, mal aj polia. Z každého domu, ktorých bolo sedem, dostával ¼ korca pšenice a ¼ korca ovsa. Podľa zvyku sa štóla vyberala takto: od krstu 3 groše, od uvedenia 3 groše, od sobáša spolu s uvedením 18 grošov, od veľkého pohrebu 36 grošov a od malého pohrebu 12 grošov. ⁷⁷⁸

Šmigovec (Smigovec). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Žiadny kostol. Všetci obyvatelia uniati: 27. Prichádzal sem presbyter z Dúbravy, ktorému tu ročne platili kabel ovsa. ⁷⁷⁹

Štefanovce (Stefanocz, Stofanocz). R. k. filiálka farnosti Lieskovec. Obyvatelia: katolíci 4, rusnáci 84. Cerkev [drevená⁷⁸⁰] s potrebnou výbavou postavená pred 50 rokmi. Presbyter Ján Matišák (Matissak) bol vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB. Presbyter si postavil dom, udržiaval ho, mal iba jediné pole s veľkosťou 2 kably. Učiteľ a kostolník (*ludimagister, et aeditus*) nedostával žiadnu odmenu. ⁷⁸¹

⁷⁷⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 141.

⁷⁷¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 179.

⁷⁷² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁷⁷³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 95.

⁷⁷⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

⁷⁷⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 27-29, 31.

⁷⁷⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁷⁷⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 54.

⁷⁷⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 241-242.

⁷⁷⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 247.

⁷⁸⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁷⁸¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 175.

Taktaharkány (Harkály). R. k. filiálka farnosti Szerencs. Žiadny kostol, ale zdalo sa, že kalvínske oratórium bolo postavené na ruinách katolíckeho kostola (*videtur tamen, quod ex ruderebus veteris ecclesiae catholicae calvinicolae oratorium suum partim ex muro, partim ex saepibus constans composuerint*). Obyvatelia: katolíci spolu 7, kalvíni asi 150. Všetci katolíci boli konvertiti. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Andrej Emödi, ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 21. mája 1749 v Máde jágerským biskupom FB.⁷⁸²

Taktaszada (Szada). R. k. filiálka farnosti Szerencs. Obyvatelia: katolíci 6 v 1 dome, rusnáci (*numerus... Ruthenorum*) 2, všetci ostatní kalvíni 1000. Drevené oratórium. Kalvínsky kazateľ Štefan Kečkemeti (Ketskemeti), ktorý bol vyskúšaný v Máde z potrebných záležitostí. Okrem apostatov od katolíkov ku kalvínom tu apostatoval Tomáš Bartfai (Bartfaj) od uniatizmu ku kalvinizmu (*ruthenum confessum dein calvinistam*) spolu s inými pôvodne rusnákmi: Jánom Bodnárom, Jura-
jom Mitičom (Mittits), Andrejom Mitičom (Mittits), ktorí apostatovali pred 14 rokmi.⁷⁸³

Tállya (Tállya). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 22. mája 1749. Farský kostol sv. Ladislava, benedikovaný; bol poškodený zubom času, ale v roku 1714 ho opravili; vo svätyni a sakristii boli klenby; 4 benedikované zvony. Odpustky na sviatok patrocinia. Farár Ignác Koller (Koller), 42-ročný, tu pôsobil 8 rokov, rozprával po nemecky, maďarsky a priemerne slovensky. Kamenná fara. Púte: na sv. Juraja do obce Erdőbénye (Bényam), na Najsv. Trojicu do obce Mád, na Navštívenie PM do obce Monok, na sv. Annu do obce Rátka. Obyvatelia: katolíci obidvoch obradov 1197 a 167 detí, luteráni 119, kalvíni 1647. Reč maďarská, sčasti slovenská, sčasti nemecká. Uniatu tu nemali svojho presbytera, ale využívali latinského farára. V kostole bol maďarský aj slovenský evanjeliár. Kalvínske oratórium bolo predtým vínný dom. Kalvínski kazatelia boli dvaja: Michal Nádudvári a Ján Petrahaj, obaja boli vyskúšaní v Máde jágerským biskupom s pozitívnym výsledkom. Každý z nich mal svoj dom, prvý ho získal z (testamentárneho) odkazu Jána Janta (Jantó) a druhý z odkazu Dávida Bogáľa (Bogály).⁷⁸⁴

Tarcal (Tarczal). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 27. mája 1749. Farský kostol Nanebovstúpenia Pána; veža poškodená od čias revolúcie, veľmi nebezpečná. V kostole boli okrem hlavného oltára tri bočné oltáre: Umučenia Pána (*Passionis Dominicae*), Bolestnej PM (*Matris Dolorosae*) a pod chórom stál tretí bočný oltár zasvätený milostivej Póčskej PM (*miraculosae Virginis Matris Pócsensis*). Tri zvony: sv. Petra a Pavla, PM a sv. Donáta, napokon sv. Donáta a sv. Jána Nepomuckého, ktorý požehnal jágerský biskup FB. Farár František Kučmaj (Kucsma), 41-ročný, tu pôsobil 13 rokov; rozprával po maďarsky, ale počúval aj slovenské a nemecké spovede. Púte: na Najsv. Trojicu do Mádu, na Narodenie sv. Jána Krstiteľa do Tokaja, na Povýšenie Svätého kríža do Bodrogkeresztúru. Obyvatelia: katolíci 200 a 42 detí, uniatu 37, luteráni 7, kalvíni 600 a 130 detí. Žiadna cerkev ani oratórium. Kalvínsky kazateľ tu mal dom, o ktorý sa mu starala komunita.⁷⁸⁵

Tiszakarád (Karad, Karád). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Podľa strechy a štruktúry architektúry kedysi katolícky drevený kostol, teraz kalvínsky; v drevenej zvonici 2 zvony. Obyvatelia: kalvíni asi 370. Reč maďarská. Kalvínsky kazateľ Michal Kerestúri (Kereszturi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁷⁸⁶

Tiszalúc (Lucz). R. k. filiálka farnosti Girincs. Obyvatelia: katolíci 2, kalvíni 330. Kazateľ Michal Miškolci (Miskolcz), ktorý bol v Máde vyskúšaný z potrebných záležitostí. Kostol väčší než dedina vládala udržiavať.⁷⁸⁷

Tokaj (Tisza-Tokaj). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 25. mája 1749. Farský kostol sv. Jána Krstiteľa; nevedelo sa, žeby bol konsekrovaný. Drevená zvonica na spadnutie; 4 zvony, z toho 2 starobylé; dva požehnal 26. mája 1749 v Tokaji jágerský

⁷⁸² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 287.

⁷⁸³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 30.

⁷⁸⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 33-34, 40-41, 45.

⁷⁸⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 78-81, 83.

⁷⁸⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 288.

⁷⁸⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 6.

biskup FB: sv. Donáta a sv. Urbana, z nich jeden bol preliaty zo staršieho v roku 1748 a druhý bol nový. Odpustky na sviatok patrocínia. Farár Štefan Čák (Csák), 39-ročný, sabolčský vicearcidia-kon, tu pôsobil od 12. októbra 1747; rozprával po maďarsky a slovensky. Púte: na Nanebovstúpe-nie Pána do obce Tállya, na sv. Máriu Magdalénu do obce Zalkod, na Narodenie PM do Máriapócsu (Maria Pócs), na Povýšenie Svätého kríža do obce Bodrogkeresztúr. Obyvatelia: katolíci 446 a 103 detí, uniati 150 a 30 detí, pravoslávni 72 a 25 detí, luteráni 40 a 10 detí, kalvíni 627 a 270 detí, židia 30. Obyvatelia boli Maďari, ktorí prevládali, Slováci a Rusíni (*comperimus popu-lum hujus loci ex Hungaris, qvi praevalent, Slavis, et Ruthenis constantem*). Ružencová kongre-gácia založená v roku 1736. Konvent piaristov a kapucínov. Mimo mestečka kaplnka Najsv. Tro-jice. Cerkev sv. Mikuláša, opločená sčasti múrom, sčasti dreveným plotom; odpustky na sviatok patrocínia; 3 zvony. [Niekdajšia drevená cerkev stála na tom istom mieste, na ktorom v roku 1729 postavili novú kamennú.⁷⁸⁸] Od cerkvi boli dvojité kľúče, jedny mal presbyter. Presbyter Vasil' Blechňarovský (Blechnyarovszky), arcipresbyter (*inter suos archipresbyterum*). Presbyter mal primeraný dom, o ktorý sa starali veriaci. Jeho ročný príjem bol asi 100 zlatých a 25 kablov plo-dín. V súkromnom dome tu mali bohoslužby pravoslávni (*schismaticos quoqvae Moscovitas*), ale mali aj navštevované oratórium, ktoré navštevovali iní pravoslávni (*non Moscovitae verum alii etiam Graeci schismatici*). Pravoslávni mali svojho popa (*schismaticum popam*). Kalvínske orató-rium z čias revolúcie (*oratorium calvinicolarum revolutionum tempore extructum*). Kalvínsky kazateľ Ján Kečkemeti (Ketskemetj), ktorý bol 28. mája 1749 v Bodrogkeresztúre vyskúšaný jágerským biskupom z potrebných záležitostí; predpísané sviatky vyhlasoval a pôsobil v rámci svojej kompetencie. Biskup FB dodatočne 29. mája 1749 počas pobytu v Olaszliszke nariadil pre farnosť Tokaj, aby sa procesie do Máriapócsu umenšovali. Tiež nariadil, aby uniati svätili, horľivo počúvali latinské omše vtedy, keď nemajú vlastné (*Ut GRU archipresbyter moneatur, qvo popu-lum unitum moneat, et hortetur ad audienda Sacra Latina eo tempore, qvo ipse abest.*)⁷⁸⁹

Tokajik (Orosz-Tokaj). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Obyvatelia: 75 uniati. Cerkev [staroby-lá⁷⁹⁰] v biednom stave, chýbali dotácie. Presbyter Vasil' Barnovič (Barnovics) vyskúšaný z po-trebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval v dome postavenom na pánskom pozemku, ku ktorému patrili polia s veľkosťou 4 kably a lúky na 4 vozy sena. Ročná árenda sa platila zemepánovi 2 zlaté 30 grošov. Presbyter okrem malej štóly dostával od komunity 7 korcov pšenice a 7 korcov ovsa. Kantorom bol syn presbytera.⁷⁹¹

Tolcsva (Tolcsva). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 31. mája 1749. Starodávny kamenný farský kostol (*ecclesiam pervetustam ex lapidibus qvad-ratis*) Narodenia PM (*Natae Reginae Angelorum*) z kresaných kvádrov. Vo veži viseli tri zvony. Plnomocné odpustky na sviatok patrocínia. Farár Juraj Blaškai (Blaskaj), 51-ročný, tu pôsobil 8. rok; rozprával po slovensky a maďarsky. Farský dom nebol primeraný, bol pôvodne postavený ako vínný dom. Púte: na sv. Juraja do Erdőbénye (Bényam), na Nanebovzatie PM do Olaszliszky. Obyvatelia: katolíci 263, rusnáci 105 a 25 detí, kalvíni vyše 800. Reč maďarská, sčasti slovenská. Kamenná cerkev postavená pred 4 rokmi, zariadená potrebnou výbavou. Cerkev [postavená v roku 1710⁷⁹²], do ktorej dochádzal presbyter z Komlósky Juraj Sikora (Szikora), ktorý bol 5. júna 1749 vyskúšaný z nevyhnutných záležitostí jágerským biskupom FB v Sátorajlajúhelyi. Aj keď tu presbyter nerezidoval, farár tu mal role na dvoch honoch s veľkosťou 6 kablov. Murované kalvínske oratórium postavené pred 10 rokmi, ktoré pod zámienkou vínného domu postavila pat-rónka Vöröšiová (*patrona domina Vörössiana in fundo libero sub schemate domus vinariae erec-tum*). Kalvínsky kazateľ Andrej Sombati (Szombathi) bol vyskúšaný z potrebných záležitostí

⁷⁸⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

⁷⁸⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 60, 62, 64-70, 73, 76.

⁷⁹⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁷⁹¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 209.

⁷⁹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

v Sátoraljaújhelyi 3. júna 1749 jágerským biskupom FB.⁷⁹³ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Juraj Kamenský (Kamenszky).⁷⁹⁴

Topoľa (Topolyan). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 130. Cerkev [starobylá⁷⁹⁵] sv. Michala. Presbyter býval na pánskom pozemku, ku ktorému patrili polia s veľkosťou 4 kably a lúka na voz sena. Od miestnej komunity dostával ročne 30 korcov pšenice.⁷⁹⁶ V roku 1746 tu bol presbyter Vasiľ Duchnovič (Duchnovics).⁷⁹⁷

Topoľany (Topolyán). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Zrúcaniny katolíckeho kostola. Obyvatelia: katolíci 15 a 6 detí, rusnáci uniati (*Rutheni uniti*) 86 a 30 detí, luterán 1, kalvín 1. Cerkev z polovice kamenná [svätyňa⁷⁹⁸] a z polovice drevená s výbavou svojho rítu. Patrila k nej jedna lúka, 4 polia, ktoré kedysi patrili michalovskému farárovi, alebo boli opustené inými; jágerský biskup trval na tom, aby boli vrátené michalovskému farárovi.⁷⁹⁹ Vo veži viseli 3 zvony, ktoré pochádzali z opusteného kostola. Presbyter Peter Najmik, ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter bol ženatý, mal 26 rokov, vzorný, v čase Barkóciovej vizitácie tu pôsobil tri mesiace. O dom sa staral sám, nepatrili k nemu žiadne pozemky, len záhrada. Rusnáci mu dávali 12 kôp úrody a dobrodinci (*libones*) 2 chleby. Kantor dostával z presbyterovho príjmu.⁸⁰⁰

Topoľovka (Topoloka, Topolovka). R. k. filiálka farnosti Lieskovec. Kamenný kostol, benedikovaný, v ktorom sa prvá omša slávila pri príležitosti vizitácie biskupom FB 14. júla 1749. Starý drevený kostol sv. Kozmu a Damiána bol už rozrúbený. Obyvatelia: katolíci 38 a 96 detí, rusnáci 9, luteráni 85. Reč slovenská. Kostolník bol početný a skúsený, aj keď luterán; vyplácal ho zeme-pán.⁸⁰¹

Tovarné (Tavarna). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Miesto osobne navštívil 3. júla 1749 jágerský biskup FB. Starobylý drevený kostol sv. Filipa a Jakuba v dobrom stave; jeden požehnaný zvon. V kúrii bola kaplnka sv. Jozefa, pri ktorej bol ustanovený kňaz. V nej celebraval omše jágerský biskup FB 5., 6., 7., 8., 13. júla 1749 (vyslúženie sviatosti birmovania). V lese stála kaplnka sv. Rozálie, kde biskup slúžil omšu 12. júla 1749. Obyvatelia: katolíci 187, uniati 28, luteráni 2, dovedna 45 detí. Reč jedine slovenská. V hornom hone smerom do Ondavských Matiašovciac bolo pole zvané *Popovské*.⁸⁰²

Tovarnianska Polianka (Tavarna-Polyánka). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: uniati asi 37. Starobylá [drevená⁸⁰³] cerkev v primeranom stave. Presbyter tu nebýval v dome postavenom obyvateľmi, ale dochádzal sem vyšňohrabovský (*Orosz-Hrabocziensis*) (sic!) presbyter Vasiľ Alexovič (Alexovics), ktorý bol podľa vizitačného protokolu z roku 1749 vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB.⁸⁰⁴ V skutočnosti ide o omyl, do Tovarnianskej Polianky chodil presbyter z neďalekého Nižného Hrabovca, nie vzdialeného Vyšného Hrabovca. To dosvedčuje aj podklad k vizitácii z roku 1746.⁸⁰⁵ Tovarnianska Polianka bola starobyľou filiálkou Nižného Hrabovca.

Trebišov (Töke-Terebes). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 17. júna 1749. Pôvodný farský kostol sv. Ladislava postavený v roku 1502, nevedelo sa, žeby bol konsekrovaný. Žiadna výbava. Pre jeho dezolátny stav plnil úlohu farského kostola

⁷⁹³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 116, 118-120.

⁷⁹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 8.

⁷⁹⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷⁹⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 164.

⁷⁹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁷⁹⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁷⁹⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 55.

⁸⁰⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 53.

⁸⁰¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 171, 173.

⁸⁰² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 220-222.

⁸⁰³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁸⁰⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 222.

⁸⁰⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

pavlínsky kláštorňý kostol. Zvon z pôvodného farského kostola presunuli pavlíni do veže svojho kostola. Farárom bol pavlínsky prior. Pavlíni kázali po maďarsky a slovensky. Žiadna fara, len pavlínsky konvent. Púte: na Najsv. Trojicu do Sečovskej Polianky, na Nanebovzatie PM do mestečka Sátorajaujhely, na Sedembolestnú PM do Veľát. Obyvatelia: katolíci 225 a 118 detí, rusnáci 350 a 150 detí, luteráni 5, kalvíni 49 a 35 detí. Reč maďarská a slovenská. Drevená [starobyľá⁸⁰⁶] cerkev Nanebovzatia PM s 2 zvonmi a potrebnou posvätnou výbavou, jeden cintorín bolo okolo cerkvi a iný mimo mestečka. K cerkvi patrili 4 role v chotári Malého Ruskova a jedna lúka na asi 8 vozov sena. Uniati neboli k svojmu presbyterovi úctiví. Presbyter Andrej Zápalský (Zapalszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom, polia na troch honoch s veľkosťou 7 kablov, 2 lúky, iné polia s veľkosťou 3 kably, dostával 6 kablov pšenice, ročne 40 chlebov a zvyčajnú štólu. Uniatsky kantor okrem štóly dostával 3 kably pšenice. Uniatska babica bola poučená a pod prisahou.⁸⁰⁷

Trepec (Trepecz). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Túto obec osobne navštívil jágerský biskup FB (15. júla 1749). Dňa 17. júla 1749 pre Trepec požehnal zvon sv. Mikuláša. Obyvatelia: katolíci 58, luteráni 10. Reč slovenská.⁸⁰⁸

Trhovište (Vásárhely). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 19. júna 1749. R. k. kamenný kostol sv. Jána Krstiteľa; v susedstve zvonica v zlom stave, 2 benedikované zvony. Používali tu kalich z Humenného (*calice ecclesiae Homonensis utitur*). Farár Šebastián Augustini (Augustini), 40-ročný, v pastoračii bol 14 rokov. Drevená fara. Púte: v nedeľu Najsv. Trojice do Budkoviec. Obyvatelia: katolíci 34 a 10 detí, uniati 74 a 28 detí, luteráni 5, kalvíni 136 a 41 detí. Reč slovenská. Žiadne škandály, len že rusnáci niekedy porušovali predpísané sviatky. Cerkev s potrebnou výbavou. Presbyter Vasil' Borankovič (Borankovics), 60-ročný, vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter mal ¼ sedliackej usadlosti s prislúchajúcimi pozemkami.⁸⁰⁹

Trnávka (Tarnóka). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Obyvatelia: katolíci 1, uniati 90 a 20 detí. Cerkev [starobyľá v dobrom stave⁸¹⁰] s vežou a posvätnou výbavou. Cerkev tu nemala ani polia ani lúky, presbyter mal len desiatok. Presbyter Gregor Krajnikovič (Krajnikovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. O presbyterov dom sa starala farnosť. Presbyter okrem štóly dostával 5 kably pšenice.⁸¹¹

Turany n/O (Turány). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Lokalitu osobne navštívil jágerský biskup FB 15. júla 1749. Drevený kostol sv. Anny. Plnomocné odpustky na deň patrocínia na sedem rokov. Zvon na drevenom stĺpe. Obyvatelia: katolíci 80 a 20 detí, uniati 10 a 3 deti. Reč slovenská. Biskup tu uvažoval o zriadení farnosti s filiálkami Chotča, Veľká Breznica, Kelča.⁸¹²

Turcovce (Turczócz). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Žiadny kostol. Obyvatelia tejto obce boli Slováci, ktorí pred asi 12 rokmi konvertovali od luteranizmu na katolícku vieru (*incolae Slavi sacra nostra ab annis circiter 12 amplexi sunt*). Počet obyvateľov: katolíci 133 a 86 detí.⁸¹³

Tušice (Thusa). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Kedysi katolícky kostol bol od turbulentných čias uzurpovaný kalvínmi; bol murovaný, mal nové sanktuárium, jednu kryptu a jeden zvon. Obyvatelia: katolíci 38 a 21 detí, uniati 16 a 7 detí, luteráni 7, kalvíni 70 a 31 detí. Reč slovenská. Kazateľ Michal Kiš (Kis), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB. Kazateľ od všetkých, aj katolíkov a grékov (*catholici L, et GR*), dostával 30 kôp úrody. Kazateľ si uzurpoval jurisdikciu sobášiť, krstiť a pochovávať aj v susedných dedinách.⁸¹⁴

⁸⁰⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 5.

⁸⁰⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 228-231.

⁸⁰⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 206-207.

⁸⁰⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 22, 24, 26

⁸¹⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 4.

⁸¹¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 275-276.

⁸¹² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 236-237.

⁸¹³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 79.

⁸¹⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 29-30.

Tušická Nová Ves (Thusa-Ujfalú). R. k. filiálka farnosti Trhovište. Obyvatelia: katolíci 72 a 14 detí, rusnáci 21 a 9 detí, luteráni 14, kalvíni 39 a 14 detí. Reč slovenská.⁸¹⁵

Ubl'a (Hublya). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 200. Cerkev [starobyľá⁸¹⁶] sv. Mikuláša. Presbyter od miestnej komunity dostával ročne 10 kablov ovsu.⁸¹⁷ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Teodor Jarčič (Jarsics).⁸¹⁸

Udavské (Udva). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 10. júla 1749. R. k. kostol Najsv. Trojice s priliehajúcou vežou, ktorý postavil pred 47 rokmi gróf Peter Ziči (Zichy). Najmenší bočný oltár pochádzal predchádzajúceho dreveného kostola. Zvony tri, sv. Jána Krstiteľa, sv. Kataríny a sv. Donáta, ktorý požehnal FB 23. septembra 1742 v Tovarnom ešte ako spišský prepošt (1740 – 1744) a titulárny biskup *Tenagrensis*.⁸¹⁹ Odpustky boli udeľené na sviatok patrocínia na sedem rokov. Farár Jozef Maťašovský (Mátyásovszkj), 33-ročný, v pastoračii pôsobil 8 rokov, na tomto mieste 5 rokov. Drevená fara. Púte: na Všetkých svätých a na sv. Annu do Humenného, na Nanebovstúpenie Pána do Kamenice n/C, na Nanebovzatie PM do Ohradzan. V Udavskom bola Kalvária na pánskom pozemku, oplotená, so starobylými sochami pred kolapsom, ktoré opravoval patrón. Obyvatelia: katolíci 315 a 107 detí, uniati 34 a 11 detí, luteránka 1, židia 15. Reč slovenská.⁸²⁰

Újcsanáros (Hernád-Csanáros). R. k. filiálka farnosti Gesztely. Boli tu ruiny bývalého katolíckeho kostola sv. Márie (*ecclesia Szent Maria*), ktorého kamene využili zemepáni Imrich Horvát (Horváth), Jozef Sepeši (Szepeši) a Pavol Kiš (Kis) použili na profánne účely. Obyvatelia: katolíci 9, všetci ostatní nekatolíci (*acatholici*). Drevené oratórium. Kalvínsky kazateľ Martin Bagoši (Bagoši), ktorý bol 21. mája 1749 v Máde vyskúšaný z potrebných záležitostí.⁸²¹

Ulič (Ulicse). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 160. Cerkev [starobyľá⁸²²] sv. Mikuláša. Presbyter býval na pánskom pozemku.⁸²³ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Vasil' Humenat.⁸²⁴

Uličské Krivé (Kriva, Kriwa). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 120. Cerkev [starobyľá⁸²⁵] sv. Michala. Presbyter býval na farskom pozemku na dvoch ¼ sedliackej usadlosti.⁸²⁶ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Vasil' Magal'.⁸²⁷

Úpor (Upor). R. k. filiálka farnosti Plechotice. Obyvatelia: všetci uniati. Žiadna cerkev, 1 nebenedikovaný zvon. Prichádzal k nim presbyter zo Stanče, ktorý od každého hosťa dostával ½ kabla úrody.⁸²⁸

Vajdácska (Vajdácska). R. k. filiálka farnosti Sárospatak. Obyvatelia: katolíci 8, rusnáci 6, kalvíni. Veľmi starobyľý kostol (*ecclesia pervetusta*), ktorú používal kalvínsky kazateľ z obce Alsóberecki Michal Naďčéči (Nagy Csécsj), ale v zime konal bohoslužby v súkromnom sedliackom dome. Biskup zvažoval, že v tejto lokalite by bolo vhodné zriadiť katolícku farnosť s filiálkami Karos, Bodroghalom, Alsóberecki, Felsőberecki a Kispatak (Kis Patak) pod patronátom Leleského

⁸¹⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 28.

⁸¹⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁸¹⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 163.

⁸¹⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁸¹⁹ Porov. HRADSZKY, Josephus: *Initia*, s. 474.

⁸²⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 100-102, 104.

⁸²¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 12.

⁸²² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁸²³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 164.

⁸²⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁸²⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁸²⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 163.

⁸²⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁸²⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 263.

konventu, ktorý si tu rezervoval patronátne právo.⁸²⁹ Žiadna cerkev. Uniatom posluhoval presbyter zo Sárospataku.⁸³⁰

Valaskovce (Valaskócz, Vilyaskóczálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: 40 a 24 detí. Cerkev [starobylá⁸³¹]. Presbyter mal ¼ sedliackej usadlosti. Od každého host'a ročne dostával korec ovsa.⁸³² V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Uchál' (Uchály).⁸³³

Valkov (Valko). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Všetci obyvatelia uniati: asi 85. Starobylá cerkev v primeranom stave. Presbyter Damián Valkovský (Valkovszky) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval v primeranom dome na farskom pozemku, ku ktorému patrili polia, ale žiadna lúka. Okrem malej štóly dostával od komunity 6 korcov pšenice a 6 korcov ovsa. Kantor bol bez pláce.⁸³⁴

Vámosújfalu (Vámos-Ujfalú). R. k. filiálka farnosti Tolcsva. Starobylý kostol bez strechy a podlahy, ale zabezpečený pozemkami. Obyvatelia: katolíci 31 (rozprávajúci po maďarsky a slovensky), kalvíni 90. Kazateľ Juraj Hoďmáši (Hogymási), ktorý bol vyskúšaný v Sátoraljaújhelyi z potrebných záležitostí jágerským biskupom FB.⁸³⁵

Varechovce (Varihócz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Obyvatelia: uniati 44 dospelí. Drevená [starobylá⁸³⁶] cerkev. Presbyter Ján Hricinský (Hriczinszky) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pozemku, za ktorý sa platila árenda. Dostával štólu a mal pozemky s veľkosťou 2 kably.⁸³⁷ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Hričinský (Hricsinszky).⁸³⁸

Vavrínek (Vavríneck). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Obyvatelia uniati: okolo 20 dospelých. Veriacim slúžil presbyter z obce Matiaška, ktorý ročne dostával kbel pšenice a kbel ovsa.⁸³⁹

Véč (Vécs). R. k. filiálka farnosti Rad. Žiadny kostol ani oratórium. Drevená zvonica s 1 malým zvonom. Obyvatelia: katolíci 10 a 6 detí, gréci 10 a 2 deti, luteráni 10 a 8 detí, kalvíni 50 a 24 detí. K uniatom prichádzal presbyter zo Stredy n/B. Kalvíni mali bohoslužby v súkromnom dome a chodieval na ne kazateľ zo Somotora.⁸⁴⁰

Végardó (Ardó). R. k. filiálka farnosti Sárospatak. Obyvatelia: katolíci 8, gréci 40, kalvíni 59. Kalvínske oratórium. Starobylá drevená cerkev, ktorá podľa konštrukcie bola katolíckym kostolom (*catholici ecclesia, ast Rutheni pervetustatem e lignis constructam ecclesiam habentes*). Presbyter Vasil' Bukovský (Bukovszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku. Od každého host'a dostával metrák pšenice. Bol tu aj uniatsky kantor (*ludimagister*), ktorý od každého host'a dostával rovnako metrák pšenice.⁸⁴¹

Vehéc (Vehéc). R. k. filiálka farnosti Sol'. Starobylý drevený kostol sv. Šimona a Júdu, nekonsekrovaný. Farský pozemok tvorila ¼ sedliackej usadlosti. V drevenej zvonici viseli 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 71 a 16 detí, uniati 76 a 23 detí, luteráni 15 a 8 detí. Jeden z honov, ktorý patrili kostolu, sa volal *Kostelna zahrada*.⁸⁴² Žiadna cerkev.⁸⁴³

⁸²⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 134-135.

⁸³⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 7.

⁸³¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁸³² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 161.

⁸³³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁸³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 210.

⁸³⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 123-124.

⁸³⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁸³⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 195.

⁸³⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁸³⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 186.

⁸⁴⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 180.

⁸⁴¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 133.

⁸⁴² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 125-126.

⁸⁴³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 5.

Veľaty (Velejte). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Kostol sv. Martina. Kostolu strieborný kalich, ktorý podľa ústnej tradície nebohý pán Košovič (Kossovics) presunul k jezuitom do Blatného Potoka (*unum calicem argenteum defunctus d. Kossovics in PP. jazuitas Sáros-Patakiensis trans-tuusse dicitur*). Kaplnka Bolestnej PM, na ktorú prichádzali púte. Obyvatelia: katolíci 51 a 25 detí, uniati 91 a 51 detí, luteráni 6 a 10 detí. [Starobylá cerkev.⁸⁴⁴] Uniatsky presbyter Ján Blažovský (Blasovszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi.⁸⁴⁵

Veľká Bara (Nagy Bari, Nagy-Bari). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 1, rusnáci 18 a 11 detí, kalvíni 59 a 37 detí. Kalvínske oratórium; 1 zvon. Prichádzal sem kalvínsky kazateľ z Malej Bary.⁸⁴⁶ Uniatov spravoval presbyter z mestečka Sátoraljaújhely.⁸⁴⁷

Veľká Domaša (Nagy Domassa). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Murovaný kostol sv. Jozefa, sv. Jána Nepomuckého a sv. Jakuba, apoštola. Benedikovaný zvon nad strechou kostola. Obyvatelia: katolíci 86, uniati 32, luteráni 6, detí 5. Reč slovenská.⁸⁴⁸

Veľká Poľana (Polena). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 200. Cerkev [starobylá⁸⁴⁹]. Chodil sem presbyter zo Smolníka, ktorý od miestnej komunity dostával ročne 14 korcov ovsu.⁸⁵⁰

Veľká Trňa (Nagy Toronya). R. k. filiálka farnosti Sátoraljaújhely. Obyvatelia: katolíci 29, gréci 48, luteráni 5, kalvíni 68. Reč maďarská a slovenská. Bývalý katolícky kostol používali kalvíni od revolučných čias. Dochádzal sem presbyter zo Sátoraljaújhelyu. Kalvínsky kazateľ Štefan Pataki (Patakj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁸⁵¹

Veľké Ozorovce (Nagy Azar). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 12. júna 1749. Farský kostol Zvestovania PM s vežou, benedikovaný, pred 32 rokmi vrátený kalvínmi, pred 10 rokmi ho opravila Anna Šóšová zo Solivaru (Soós de Sóvár). Tri zvony: Zvestovania PM, sv. Donáta, ktorý bol benedikovaný 15. júna 1749 jágerským biskupom FB. Farár Martin Koštek (Kostyek), 27-ročný, tu pôsobil 3. rok; rozprával po slovensky a maďarsky. Púte: na Najsv. Trojicu do Sečovskej Polianky, na Nanebovzatie PM do Sečoviec, na Sedembolestnú PM do Veľát, na sv. Michala do Lastoviec. Obyvatelia: katolíci 109 a 38 detí, gréci 112 a 43 detí, luterán 1, kalvíni 36 a 12 detí. Reč slovenská, len niekoľkí (*paucissimi*) Maďari. Rusnáci dávali jeden korec úrody a maličku štólu latinskému farárovi. Žiadny presbyter. Kalvíni tu nemali svojho kazateľa, ten sem prichádzal z Malých Ozoroviec.⁸⁵²

Veľké Raškovce (Nagy Raska, Nag Ráska). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Veľkolepý murovaný kostol bol bez strechy a opustený; vo svätyni boli klenby. Dva zvony z tohto kostola si odniesli kalvíni do svojho dreveného oratória, ktoré si postavili pred 12 rokmi bez povolenia (*nullo jure*). Pri príležitosti kánonickej vizitácie vyzbierali 25 zlatých kňazi z biskupovho sprievodu: veľprepošt a titulárny biskup *Bidvanensis* Samuel Englmajer a jágerský kanonici Ján Gustini (Gusztinyi), Matej Huber, František Deák, Mikuláš Androvič (Androvics). Pre značnú vzdialenosť od farského kostola tu biskup uvažoval o zriadení farnosti s filiálkami Malé Raškovce, Zemplínske Kopčany, Slavkovce, Drahňov, Vojany. Obyvatelia: katolíci 39 a 9 detí, rusnáci 16 a 4 deti, luteráni 2, kalvíni 84 a 24 detí. Pôsobil tu kalvínsky kazateľ Pavol Patai (Pattaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB. Uzurpoval si právomoc nielen nad svojimi veriacimi, ale aj nad katolíkmi.⁸⁵³

⁸⁴⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

⁸⁴⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 215-216.

⁸⁴⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 169.

⁸⁴⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 1.

⁸⁴⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 203-204.

⁸⁴⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁸⁵⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 165.

⁸⁵¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 151.

⁸⁵² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 241-244, 246, 254.

⁸⁵³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 42-43.

Veľké Trakany (Nagy Tarkány). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 8. júna 1749. Farský kostol tu nebol, ale len kaštieľna kaplnka Narodenia PM založená nebohým barónom Štefanom Šeneim (Sennyej) v roku 1724. Zvonica uprostred obce s 2 zvonmi: sv. Jána Krstiteľa a PM, ktoré boli benedikované počas biskupskej návštevy v roku 1732. Žiadne odpustky. Farár František Nad' (Nagy), 28-ročný, tu pôsobil od 28. mája 1749; rozprával po maďarsky. Fara v dobrom stave pokrytá šindľami. Žiadne púte. Obyvatelia: katolíci 43 a 13 detí, uniati 18 a 7 detí, kalvíni 48 a 10 detí. Reč prevládajúca slovenčina a maďarčina.⁸⁵⁴

Veľké Žbince (Nagy-Csep). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Mimo dedinu stáli odhalené múry starého kostola; z almužien od veriacich farár kostol prikryl a vybielil; pôvodné patrocínium nebolo známe, ale veriaci tu oslavovali sv. Annu. Vo vežičke kostola visel jediný zvon. Obyvatelia: katolíci 17 a 3 deti, rusnáci 93 a 35 detí, luterán 1, kalvíni 9. Všetci boli Slováci (*omnes Slavi*). Slúžil tu presbyter z Laškoviec.⁸⁵⁵

Veľkrop (Velkrop, Vikrop). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Všetci obyvatelia uniati: asi 65 dospe-
lí. Cerkev [starobylá⁸⁵⁶]. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity okrem štóly nedostával nič, len 3 zlaté a štólu podľa zvyku.⁸⁵⁷ V roku 1746 tu bol presbyter Jakub Palovčák (Palovcsak).⁸⁵⁸

Veľký Horeš (Nagy Géres, Nagy-Géres). R. k. filiálka farnosti Pácin. Obyvatelia: katolíci 25 a 6 detí, gréci 26 a 5 detí, kalvíni 142 a 78 detí. Priestranný murovaný kostol, kedysi katolícky, teraz ho používali kalvíni, s drevenou zvonnicou s 2 zvonmi. Prichádzal sem presbyter z obce Lácacséke (*presbyter czékensis*). Kalvínsky kazateľ Adam Váli (Vályi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ rezidoval na niekdajšom katolíckom farskom pozemku.⁸⁵⁹

Veľký Kamenec (Nagy-Kövesd). R. k. filiálka farnosti Pácin. Obyvatelia: katolíci 22 a 7 detí, gréci 17 a 5 detí, kalvíni 90 a 40 detí. Bývalý katolícky murovaný kostol s kamennou vežou používali kalvíni; 1 zvon. Uniatsky presbyter prichádzal zo Stredy n/B, od každého host'a dostával 2 ¼ korca pšenice a štólu. Kalvínsky kazateľ Michal Sele (Szele), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁸⁶⁰

Veľký Kazimír (Nagy Kázmér). Sídlo r. k. farnosti. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 10. júna 1749. Drevený farský kostol vo veľmi biednom stave, nemal výbavu ani pozemky. V drevenej veži 2 zvony: Zvestovania PM a sv. Urbana; tretí zvon požehnal jágerský biskup FB 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi. Farár Tomáš Kapoši (Kaposi), 30-ročný, tu pôsobil od roku 1748; rozprával po maďarsky, slovensky a slušne nemecky (*ungaricam, et slavonicam, ac aliquantum germanicam*). Drevená fara. Púte: na Navštívenie PM do obce Füzéradvány (Radvány), na Nanebovzatie PM do mestečka Sátoraljaújhely, na sv. Michala do Lastoviec. Obyvatelia: katolíci 28 a 6 detí, uniati 74 a 10 detí, luteráni 50 a 12 detí, kalvíni 28 a 16 detí. Presbyterovi tu rusnáci odovzdávali časť úrody. Ku kalvínom, ba aj luteránom (sic!), prichádzal kazateľ z Lastoviec na bohoslužby do domu Juraja Deáka.⁸⁶¹ Uniatov spravoval presbyter z Breziny.⁸⁶²

Veľký Ruskov (Nagy-Ruszka). R. k. filiálka farnosti Plehotice. Obyvatelia: katolíci niekoľkí, uniati skoro všetci, kalvíni niekoľkí. Presbyter Jakub Viravský (Viravszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal

⁸⁵⁴ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 182-184.

⁸⁵⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 37.

⁸⁵⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁸⁵⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 239.

⁸⁵⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁸⁵⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 206.

⁸⁶⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 204.

⁸⁶¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 219-221, 223.

⁸⁶² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 2.

dom, 2 polia s kapacitou 2 kablov a ročne dostával 12 kablov úrody.⁸⁶³ Stará cerkev bola zbúraná a v roku 1745 bola postavená nová na starom mieste.⁸⁶⁴

Veľopolie (Velopoly). R. k. filiálka farnosti Udavské. Drevený kostol postavený pred asi 50 rokmi. Patrílo k nemu niekoľko honov, medzi nimi jeden s názvom *Popov kút*. Obyvatelia: katolíci 107 a 48 detí, rusnák 1.⁸⁶⁵

Vilyvitány (Vitany, Vitány). R. k. filiálka farnosti Veľký Kazimír. Murovaný kostol uprostred obce majúci drevenú zvonnicu s 1 zvonom. Kostol bol ale vo vlastníctve kalvínov. Farský dom obýval a uzurpoval si ho kalvín Juraj Kálai (Kállaj), ale pozemky spravovali pátri pavlíni zo Sátorajaujhelyu. Obyvatelia: katolíci 11 a 3 detí, gréci 49 a 14 detí, kalvíni 17 a 7 detí.⁸⁶⁶ Uniatov spravoval presbyter z Mikoházy.⁸⁶⁷

Viničky (Szöllöske). R. k. filiálka farnosti Sátorajaujhely. Obyvatelia: katolíci 8, gréci 10, kalvíni 120. Kalvínsky kazateľ Ján Incédi (Inczédj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátorajaujhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ chodiť aj do Borše.⁸⁶⁸

Višňov (Visnyó). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 29 a 15 detí, uniati 35 a 11 detí, luteráni 31 a 12 detí, kalvíni 14 a 11 detí. Reč slovenská.⁸⁶⁹

Vladiča (Vladicsa). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: okolo 50 dospelých. Podľa zvyku filiálka presbytera zo Staškoviec, ktorý tu dostával ročne 2 korce ovsa.⁸⁷⁰

Vojčice (Vécse). R. k. filiálka farnosti Trebišov. Obyvatelia: katolíci 17, gréci 82 a 27 detí, kalvíni 37. Drevená cerkev sv. Michala s posvätnou výbavou a 2 benedikovanými zvonmi. Presbyter mal jedno pole s veľkosťou 2 korce a lúku na 2 vozy sena. Presbyter Ján Negrebecký (Negrebeczky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátorajaujhelyi. Presbyter bol horlivý. Mal ešte 11 polí, od každého host'a ročne dostával 2 korce pšenice a štólu podľa zvyku. Kantor okrem štóly nemal nič.⁸⁷¹

Vojka (Véke). R. k. filiálka farnosti Rad. Kaplnka sv. Františka Xaverského v rezidencii baróna Gilániho (Ghillányi). Bývalý farský kostol z roku 1575, podľa znakov konsekrovaný, bez strechy, počas nepokojných čias bol v rukách kalvínov, potom mali kalvíni bohoslužby v dome šľachtica Jozefa Vékeiho (Vékej), ale teraz už nie, pretože tu prevažovali katolíci (*etiam longe majore vulgi catholici, quam acatholici numero*). Pred bránou kostola stála starobylá drevená zvonica bez strechy s 1 gotickým zvonom (*gothicos characteres*). Obyvatelia: katolíci 50 a 21 detí, uniati 31 a 14 detí, luteráni 2, kalvíni 26 a 7 detí. K uniatom chodieval presbyter z obce Poľany, ktorý dostával od každého host'a, želiara a ženatého sluhu ¼ korca pšenice a štólu. Kalvínsky kazateľ prichádzal z obce Svätúše.⁸⁷² Žiadna cerkev.⁸⁷³

Vojtovce (Vojtóc). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 60 dospelí. Slúžil tu presbyter z Malej Breznice ako na filiálke. Ročne dostával 2 kably pšenice a 4 kably ovsa a štólu.⁸⁷⁴

Voľa (Láborcz-Volya, Laborcz-Volya). R. k. filiálka farnosti Staré. Obyvatelia: katolíci 1, uniati 89 a 26 detí. V roku 1724 si uniatski obyvatelia postavili [drevenú⁸⁷⁵] cerkev; 2 zvony. Presbyter

⁸⁶³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 263.

⁸⁶⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁸⁶⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 108-109.

⁸⁶⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 226.

⁸⁶⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 2.

⁸⁶⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 152.

⁸⁶⁹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 274.

⁸⁷⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 240.

⁸⁷¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 231-232.

⁸⁷² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 177-178.

⁸⁷³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 7.

⁸⁷⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 238.

⁸⁷⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

Michal Artimovič (Artimovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Presbyter si postavil dom na obecnom pozemku. Od sedliakov dostával 24 kôp úrody a navyše 2 chleby. Zemepán Ladislav Pika daroval jeden pozemok.⁸⁷⁶

Volica (Volicza). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: asi 86. Drevená [starobylá⁸⁷⁷] cerkev. Presbyter tu nemal ani dom ani pozemok.⁸⁷⁸ V roku 1746 tu bol presbyter Vasil' Rudi (Rudy).⁸⁷⁹

Vranov n/T (Varanno). Sídlo r. k. farnosti, spravovanej pavlínmi. Farnosť bola kánonicky zvizitovaná jágerským biskupom FB 17. júna 1749. Farský kostol bol zničený počas Tököliho povstania a stáli z neho už len múry. Teraz bol farským kostolom kláštorň kamenný kostol Narodenia PM s milostivým obrazom PM (*in ecclesiae PP paulinorum honori Natae Reginae Angelorum dicata, insigni ejusdem icone, qvam pius populus uti thaumaturgam colit, decorata*). Prior Jakub Balcarovič (Balczarovics) OSPPE. Púte: v nedeľu Najsv. Trojice do Sečovskej Polianky, na Máriu Magdalénu ku kaplnke na poli pri Kručove, na Nanebovstúpenie Pána do kaplnky pod hradom Čičva, na sv. Jána Nepomuckého k soche uprostred námestia. Obyvatelia: katolíci 262, uniati 59, luteráni 61, detí spolu 126. Všetci rozprávali po slovensky. Stará fara oproti kostolu, rozbúraná.⁸⁸⁰

Vranovské Čemerné (Csemerne, Varanno-Csemerne). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Žiadny kostol. Jeden zvon. Farár mal v obci pozemok s veľkosťou ½ sedliackej usadlosti, ktorý predtým užíval nekatolícky kazateľ. Počet veriacich: katolíci 101, uniati 96, luteráni 19, detí 76. Cerkev [postavená pred niekoľkými rokmi⁸⁸¹]. Presbyter Andrej Radošický (Radossiczky), ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 19. júna 1749 v Budkovciach jágerským biskupom FB. Luteráni s katolíkmi platili lat. farárovi ročne korec plodín a jednu sliepku.⁸⁸²

Vranovské Dlhé (Hoszszegezö, Varanno-Hoszszegezö). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Žiadny kostol. Jeden zvon. Počet veriacich: katolíci 33, uniati 12, luteráni 41, detí 47. Reč slovenská.⁸⁸³

Vrbnica (Füzesér). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Žiadny kostol. Zvon uprostred dediny. Obyvatelia: katolíci 35 a 5 detí, rusnáci 63 a 13 detí, kalvíni 45 a 4 deti. Nekatolícky (kalvínsky) kazateľ (*minister acatholicus*) Daniel Séči (Szécsi) sem prišiel pred 2 rokmi a v súkromnom dome konával svoje bohoslužby; chodil aj do susedných obcí farností Budkovce a Michalovce. Kazateľ bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 27. júna 1749 v Užhorode jágerským biskupom FB, kde nebol odvážny.⁸⁸⁴

Vrbovec (Verbócz). R. k. filiálka farnosti Michalovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 14 a 5 detí, rusnáci 106 a 27 detí, luterán 1, kalvíni 13. Hažínsky presbyter tu dostával každoročne jeden korec pšenice.⁸⁸⁵

Vydraň (Vidrany). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: asi 156. Cerkev [starobylá⁸⁸⁶] s potrebnou výbavou v takmer zrúcanom stave; 2 zvony. Presbyter si postavil dom vlastnou usilovnosťou na ¼ sedliackej usadlosti. Od každého sedliaka dostával 5 chlebov a 2 korce ovsa.⁸⁸⁷ V roku 1746 tu bol presbyter Vasil' Magera.⁸⁸⁸

⁸⁷⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 74.

⁸⁷⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁸⁷⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 147.

⁸⁷⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁸⁸⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 1-2.

⁸⁸¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 1.

⁸⁸² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 5.

⁸⁸³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 5.

⁸⁸⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 38-39.

⁸⁸⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 51.

⁸⁸⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁸⁸⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 145.

⁸⁸⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

Výrava (Virava). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia: katolíci nemnohí (*pauci*), rusnáci asi 137. Cerkev s potrebnou výbavou [znovu postavená v roku 1742⁸⁸⁹]. V príľahlej veži viseli 2 zvony. Presbyter si postavil dom sám. Vlastnil pozemok na ¼ sedliackej usadlosti. Dostával lektikálne dávky v hodnote 6 zlatých.⁸⁹⁰ V roku 1746 tu bol presbyter Ján Holubovics st.⁸⁹¹

Vyšná Jablonka (Felső-Jablonka). R. k. filiálka farnosti Papín. Všetci obyvatelia rusnáci: 200 a 108 detí. Cerkev [starobylá drevená s nedávno postaveným kamenným presbytériom⁸⁹²] s potrebnou výbavou. Presbyter Gregor Beľo (Belyó) bol vyskúšaný z potrebných vecí jágerským biskupom FB. Presbyter mal zariadený dom, ku ktorému patrili 2 lúky na 2 vozy sena a 2 polia s veľkosťou 4 kably.⁸⁹³

Vyšná Olka (Homonna-Olyka/Ollyka). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Všetci obyvatelia uniati: asi 150 dospelí. Drevená [starobylá⁸⁹⁴] cerkev. Miestny presbyter dostával ročne 6 kablov pšenice a 6 kablov ovsa.⁸⁹⁵ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Gregor Greškovič (Greskovics) a jeho bratia Lukáš, Alexej, ktorí boli suspendovaní, pretože boli ordinovaní v Poľsku.⁸⁹⁶

Vyšná Olšava (Felső-Osva). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Lokalitu osobne navštívil jágerský biskup FB 17. júla 1749. Obyvatelia uniati: asi 210. Nová cerkev. [Stála tu aj stará opustená cerkev.⁸⁹⁷] Presbyter Jakub Baluťanský (Balutyanszky) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter býval na pánskom pozemku a z titulu árendy platil ročne zemepánovi 3 zlaté. Jeho bývanie bolo primerané. Od komunity dostával ročne 4 kably pšenice a 4 kably ovsa a malú štólu.⁸⁹⁸

Vyšná Radvaň (Radvány). R. k. filiálka Papína. Obyvatelia: katolíci 7, rusnáci 100 a 30 detí, luteráni 15 a 8 detí. Drevená cerkev s potrebnou výbavou [postavená v roku cca 1726⁸⁹⁹]; 2 zvony. Presbyter Vasiľ Radvanský (Radvanszky) bol vyskúšaný z potrebných vecí jágerským biskupom FB. Presbyter býval v dome, ku ktorému patrila lúka na 4 vozy sena a pole s veľkosťou 2 kably.⁹⁰⁰

Vyšná Sitnica (Felső-Szitznicz). R. k. filiálka farnosti Jankovce. Drevený kostol sv. Filipa a Jakuba. Obyvatelia: katolíci 62 dospelí, uniati 9 dospelí, luteráni 2, dovedna 44 detí. Reč slovenská.⁹⁰¹

Vyšné Ladičkovce (Felső-Ladiskócz). R. k. filiálka farnosti Ohradzany. Jeden obecný zvon. Počet obyvateľov: katolíci 109 a 50 detí. Všetci boli Slováci.⁹⁰² Zrejme tu všetci konvertovali od luteranizmu na katolícku vieru podobne ako v Nižných Ladičkovciach.

Vyšný Hrabovec (Orosz Hrabócz). R. k. filiálka farnosti Dobrá n/O. Všetci obyvatelia uniati: asi 130. Starobylá cerkev v dobrom stave. Presbyter Vasiľ Alexovič (Alexovics) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom na farskom pozemku, ku ktorému patrili polia s veľkosťou 4 kably. Od komunity dostal ¼ sedliackej usadlosti, ku ktorej patrili polia s veľkosťou 2 kably a lúky na 4 vozy sena a malá štóla.⁹⁰³

⁸⁸⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁸⁹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 143-144.

⁸⁹¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 2.

⁸⁹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁸⁹³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 141.

⁸⁹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁸⁹⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 195.

⁸⁹⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁸⁹⁷ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁸⁹⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 233.

⁸⁹⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁹⁰⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 143.

⁹⁰¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 192-193.

⁹⁰² AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 80.

⁹⁰³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 209.

Vyšný Hrušov (Felső-Körtvélyes). R. k. filiálka farnosti Udavské. Žiadny kostol. Jeden zvon sv. Donáta, ktorý požehnal 10. júla 1749 v Humennom jágerský biskup FB. Zvon bol umiestnený na stĺpe. Obyvatelia: katolíci 75 a 54 detí, rusnáci 50 a 29 detí.⁹⁰⁴

Vyšný Kazimír (Kazimir, Orosz-Kazimir). R. k. filiálka farnosti Vranov n/T. Rusnácka dedina. Počet veriacich: katolíci 7, uniati 105, detí 40. Cerkev [starobylá⁹⁰⁵]. Presbyter Ján Dutkovič (Dutkovics) [Ján Tutkovič (Tutkovics) tu bol aj v roku 1746⁹⁰⁶], ktorý bol vyskúšaný z nevyhnutných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov uniatskym vikárom Andrejom Bačinským (Bacsinszky) (*per honorabilem Andream Bacsinszky GRU vicarium Marmaticum de jussu Nostro examinatum*).⁹⁰⁷ Podľa iného miesta vizitačného protokolu tu bol presbyterom Ján Tutko.⁹⁰⁸

Vyšný Žipov (Tót-Isép). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Drevený kostol sv. Martina v dezolátnom stave. Starobylý oltár s tabernákulom. V kostole sa nachádzal veľký (*quantitatis magnae*) strieborný kalich ozdobený postavami svätých, ktorý odniesli zemepáni vranovskí pavlíni. Krstný prameň. V drevenej zvonici bola obecná sýpka. V obci sa nachádzal farský pozemok s neopraveným domom. Obyvatelia: katolíci 16 a 7 detí, uniati 54 a 29 detí, luteráni 98 a 27 detí. Reč slovenská.⁹⁰⁹ Biskup FB 30. septembra 1749 nariadil, aby pavlíni kalich vrátili.⁹¹⁰

Zámuto (Zamuto, Zamutó). R. k. filiálka farnosti Sol'. Drevený kostol sv. Kozmu a Damiána z roku 1519, bol poškodený. V drevenej zvonici visel 1 zvon. Obyvatelia: katolíci 38 a 7 detí, uniati 20 a 4 deti, luteráni 148 a 60 detí.⁹¹¹ Žiadna cerkev.⁹¹²

Zatín (Zétény). R. k. filiálka farnosti Rad. kostol sv. Štefana, kráľa, postavený nevedno kedy, ale veža mala datovanie 1663, viseli v nej 2 zvony a mala hodiny. Hlavný oltár bol zrejme gotický, pretože vizitátor konštatoval, že je správne zhotovený (*satis affabre factum*); na katedre boli obrazy rôznych svätcov (*diversas sanctorum imagines*), podobne bol vymaľovaný celý kostol (freskami) (*similiter ipsa ecclesia qvasdam in tela, qvasdam in parietibus pictas*). Kostolu patrili rozsiahle pozemky. Obyvatelia: katolíci 83 a 25 detí, gréci 29 a 10 detí, kalvíni 41 a 3 deti. reč maďarská a slovenská. K rusnákom prichádzal presbyter z obce Poľany.⁹¹³ Žiadna cerkev. Uniatom posluhovali presbyteri z okolitých dedín.⁹¹⁴

Závada (Zavada). R. k. filiálka farnosti Stropkov. Obyvatelia uniati: asi 75 dospelí. Cerkev [starobylá⁹¹⁵]. Presbyter Štefan Holovač (Holovacs) vyskúšaný z potrebných vecí 16. júla 1749 na hrade Stropkov jágerským biskupom FB. Presbyter mal pozemok na pánskom za árendu. Od komunity okrem zvyčajnej štóly dostával 6 kablov miešaných plodín úrody.⁹¹⁶

Zavadka (Zavatka). R. k. filiálka farnosti Lieskovec. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 84 a 20 detí, rusnáci 11.⁹¹⁷

Zbehňov (Zyebegnyö). R. k. filiálka farnosti Sečovce. Obyvatelia: uniati 145 a 42 detí, kalvín 1. Žiadna cerkev, len 1 zvon. Prichádzal sem presbyter z Trnávky.⁹¹⁸

⁹⁰⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 108.

⁹⁰⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁹⁰⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁹⁰⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 6.

⁹⁰⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 206.

⁹⁰⁹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 177, 180-182.

⁹¹⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 186.

⁹¹¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 129.

⁹¹² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 5.

⁹¹³ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 175-177.

⁹¹⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁹¹⁵ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 4.

⁹¹⁶ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 241.

⁹¹⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 175.

⁹¹⁸ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 276.

Zboj (Zboj). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 140. Cerkev [starobyľá⁹¹⁹] sv. Mikuláša. Presbyter býval na pánskom pozemku.⁹²⁰ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Gregor Liga.⁹²¹

Zbojné (Zbojne, Zbujne). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: 200 a 80 detí. Cerkev [drevená⁹²²] s potrebnou výbavou. Presbyter Ján Ridoš (Ridos) mal byť vyskúšaný z potrebných vecí 9. júla 1749 na hrade Humenné jágerským biskupom FB, ale neprišiel. Mal primeraný dom s prislúchajúcim pozemkom. Od ľudí okrem štóly dostával 8 kablov ovsu.⁹²³

Zbudská Belá (Bella seu Billa). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia uniati: asi 200. Starobyľá drevená cerkev. V drevenej zvonici viseli 3 zvony. Chodil sem presbyter z Volice ako na filiálku. Presbyterovi tu patril pozemok, ktorý mu odkázal zemepán, za ktorý sa neplatila árenda. Presbyter tu dostával 5 kablov ovsu a maličkú štólu.⁹²⁴

Zbudské Dlhé (Izbugya-Hoszszező). R. k. filiálka Papína. Kamenný kostol sv. Štefana, kráľa, primerane opravený v roku 1739. Farárovi patril pozemok jednej sedliackej usadlosti s domom, v ktorom býval zvonár. Zvon požehnal 13. júla 1749 v Tovarnom jágerský biskup FB. Obyvatelia: katolíci 70 a 23 detí, rusnáci 9 a 2 deti.⁹²⁵

Zemplénagard (Agard). R. k. filiálka farnosti Veľké Trakany. Starobyľý kostol bez strechy s klenbami v sanktuáriu. Obyvatelia: katolíci 10 a 6 detí, gréci 76 a 47 detí, kalvíni 59 a 45 detí. Prevláda maďarská reč. Cerkev. Uniati mali presbytera (*uniti habent presbyterum*) Lukáša Šaskoviča (Saskovics), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Kalvínske oratórium postavené svojvoľne v roku 1745 zemanom Františkom Tolvaim (Tolvaj) na vlastnom pozemku aj proti jasnému kráľovskému mandátu (*non obstantibus protestationibus inter positis anno 1745 propria auctoritate contra claros mandati regii tenores, in proprio fundo extruxit*). Kalvínsky kazateľ Michal Šomoši (Somossi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Kazateľ tu svojvoľne pôsobil (*propria auctoritate introductum*) od roku 1745.⁹²⁶

Zemplín (Zemplin). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Obyvatelia: katolíci 13 a 8 detí, rusnáci 44 a 35 detí, luteráni 3, kalvíni 153 a 94 detí. Rozprávalo sa po maďarsky, katolíci po slovensky. Kalvíni používali niekdajší katolícky kostol sv. Andreja. Oddelene stála veža ako aj zvonica s 2 zvonmi. Kalvínsky kazateľ František Dimóti (Gyimóthi), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Babica bola rusnáčka.⁹²⁷ Žiadna cerkev.⁹²⁸

Zemplínska Teplica (Szécs Kereszt, Szécs-Keresztur). R. k. filiálka farnosti Veľké Ozorovce. Starobyľý a rozsiahly katolícky kostol sv. Jána Krstiteľa pred 32 rokmi vrátený kalvíni (*a calvinicis recuperatam*); kostol opravila grófka Rozália Čákiová (Csákj). Pred kostolom stála zvonica s 2 zvonmi: sv. Michala a sv. Jána Krstiteľa, ktoré benedikoval 15. júna 1749 v Sečovskej Polianke jágerský biskup FB. Obyvatelia: katolíci 71 a 23 detí (používali slovenčinu, niektorí maďarčinu), rusnáci 239 a 108 detí, kalvíni 33 a 9 detí. Katolíci sa nestarali o svoj kostol, navštevovali cerkev (*catholici LR ecclesiam suam non curantes, plerumque ruthenicam frequentant*). Cerkev [nová drevená na starom mieste⁹²⁹] mala nové oplatenie. Vo zvonici boli 2 zvony. Presbyter Ján Stanvovský (Sztanvovszky), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Zemepán Žigmund Pető (Pethö) na existenciu cerkvi, presbytera a kantora zabezpečil po 1 sedliackej usadlosti. Presbyter mal nový dom, ale pred ním tu

⁹¹⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁹²⁰ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 163-164.

⁹²¹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 5.

⁹²² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 3.

⁹²³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 141.

⁹²⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 248.

⁹²⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 138-139.

⁹²⁶ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 186-187.

⁹²⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 166-167.

⁹²⁸ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 6.

⁹²⁹ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensi... 1746, s. 3.

stál starší. Patrila k nemu rozsiahla záhrada. Presbyterovi dával každý hosť 2 korce pšenice, každý na sviatok jeden chlieb a pri príležitosti veľkonočnej spovede dávala každá osoba jeden polturák. Presbyter bol inteligentný človek, ktorý dobre ovládal aj latinskú reč.⁹³⁰

Zemplínske Hradište (Hardicsa). R. k. filiálka farnosti Trebišov. Obyvatelia: katolíci 10 a 6 detí, gréci 66 a 27 detí, kalvíni 127 a 30 detí. Drevená cerkev sv. Mikuláša s posvätnou výbavou a s 2 zvonmi. K cerkvi patrila lúka na 4 vozy sena. Presbyter Andrej Orkutai (Orkutaj), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 5. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB. Presbyter mal dom, ku ktorému prináležalo 10 polí, dostával štólu a každoročne 5 kablov pšenice. Kalvíni mali drevené oratórium postavené pred asi 30 rokmi.⁹³¹

Zemplínske Jastrabie (Magyar Jesztreb). R. k. filiálka farnosti Cejkov. Bývalý katolícky kostol používali kalvíni; 2 zvony. Obyvatelia: katolíci 30 a 13 detí, rusnáci 73 a 21 detí, kalvíni 86 a 40 detí, židia 6. Katolíci rozprávali po slovensky, kalvíni po maďarsky a slovensky. Presbyter sem prichádzal z Novosadu. Kalvínsky kazateľ Štefan Kiš (Kis), ktorý bol vyskúšaný z potrebných záležitostí 3. júna 1749 v Sátoraljaújhelyi jágerským biskupom FB.⁹³² Žiadna cerkev.⁹³³

Zemplínske Kopčany (Hegy). R. k. filiálka farnosti Budkovce. Jeden obecný zvon. Obyvatelia: katolíci 45 a 13 detí, rusnáci 62 a 12 detí, kalvíni 106 a 48 detí. Reč slovenská a maďarská. V roku 1745 tu nekatolíci nerozvážne smelo postavili oratórium (*hic anno 1745 acatholici oratorium ausu temerario*). Posluhoval v ňom kazateľ z Veľkých Raškoviec, uzurpoval si tu farské pozemky a štólu.⁹³⁴

Zemplínsky Branč (Barancs). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Žiadny kostol. Obyvatelia: katolíci 96 a 38 detí, uniati 47 a 40 detí, kalvíni 24 a 13 detí.⁹³⁵ Uniatov spravoval presbyter z Novosadu.⁹³⁶

Zemplínsky Klečenov (Kelecsén). R. k. filiálka farnosti Lastovce. Bývalý farský pozemok nevedno z akého dôvodu odpredal Žigmund Bernát (Bernáth) (*fundum olim parochialem, qvo titulo? nescitur, tenere perhibetur*). Obyvatelia: katolíci 15 a 10 detí, uniati 62 a 27 detí, nekatolíci 12 a 9 detí. Rozprávali tu po slovensky a zle po maďarsky (*lingvam loqvuntur slavonicam, et corrupte ungaricam*). Kalvíni mali kostol, ktorý bol kedysi katolícky. Uniatom slúžil presbyter zo Stanče, kalvínom kazateľ z Hrčel'a.⁹³⁷

Zlatník (Arany-Patak). R. k. filiálka farnosti Skrabské. Všetci obyvatelia boli uniati.⁹³⁸

Zubné (Zubne).⁹³⁹ R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: 250. Cerkev [starobylá⁹⁴⁰] sv. Michala. Presbyter mal svoj pozemok, ku ktorému patrili polia a lúky. Od komunity dostával 12 ½ kabla ovsa.⁹⁴¹ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Alexej Gábor.⁹⁴²

Zubné (Zubne). R. k. filiálka farnosti Papín. Obyvatelia rusnáci: 150 a 60 detí. Drevená cerkev s potrebnou výbavou; 2 zvony. Presbyter Alex Gaburak neprišiel do Humenného na vyskúšanie jágerským biskupom FB. Presbyter ročne dostával 7 kablov ovsa. Vlastnil 2 lúky na voz sena a polia.⁹⁴³

⁹³⁰ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 250-253.

⁹³¹ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 232-233.

⁹³² AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 165-166.

⁹³³ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 6.

⁹³⁴ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 43.

⁹³⁵ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 215.

⁹³⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtu Ujhelyiensis... 1746, s. 2.

⁹³⁷ AACass, KV, Dolný Zemplín, 1749, s. 214-215.

⁹³⁸ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 184.

⁹³⁹ Zubné je uvedená v Barkóciho vizitácii dvakrát, úradníci si túto chybu nevšimli, preto bola v latinskej cirkevnej organizácii zverená dvom susedným farárom.

⁹⁴⁰ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁹⁴¹ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 161.

⁹⁴² AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁹⁴³ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 142-143.

Zvala (Zujata). R. k. filiálka farnosti Dlhé n/C. Obyvatelia uniati: okolo 100. Cerkev lá⁹⁴⁴]. Presbyter mal od zemepána ¼ sedliackej usadlosti a od miestnej komunity tiež ¼ sedliackej usadlosti s prislúchajúcimi pozemkami.⁹⁴⁵ V roku 1746 tu pôsobil presbyter Ján Rindovič (Rindovics).⁹⁴⁶

Žalobín (Zsalobina). R. k. filiálka farnosti Ondavské Matiašovce. Drevený kostol sv. Františka. Zvon sv. Františka požehnal jágerský biskup FB 13. júla 1749 v Tovarnom. Obyvatelia: katolíci 197, uniati 9, luteráni 3. Reč slovenská.⁹⁴⁷

⁹⁴⁴ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁹⁴⁵ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 166.

⁹⁴⁶ AACass, GR, Tabella repraesentans... Districtus Homonensis... 1746, s. 6.

⁹⁴⁷ AACass, KV, Horný Zemplín, 1749, s. 222-223.

Záver

Barkóciho vizitácia umožňuje vytvoriť niekoľko sumarizujúcich okruhov o uniatoch v polovici 18. storočia: ich rozšírenie a početnosť, prítomnosť presbyterov, sakrálnych objektov.

V Abovskej stolici eviduje Barkóciho vizitácia 121 lokalít. Rozšírenie uniátov možno zhrnúť do tabuľky. Tento postup umožňuje vytvoriť 13 skupín porovnateľných lokalít, v ktorých sa mohli vyskytovať podobné sociologické pomery, resp. východiská.

Relatívna početnosť gréckokatolíkov v Above podľa lokalít (%)		
Kategória / počet	Podiel (%)	Lokality (zvýraznené sú sídla farností)
I / 5	0,00	Abaújvár, Füzérkajata, Korlát, Pustafalu, Rásonysápberencs (Sáp)
II / 2	0,01-1,00	Bohdanovce, Böcs
III / 4	1,01-2,00	Garbovce, Gönc, Hejce, Kovácsvágás,
IV / 14	2,01-5,00	Alsóvadász, Cekeháza, Csobád, Kázsmárk, Košice, Nagykinizs, Onga, Rásonysápberencs (Rásony), Szikszó, Šebastovce, Telkibánya, Trst'any, Vilyvitány, Vizsoly
V / 35	5,01-10,00	Abaújalpár, Abaújszantó, Beniakovce, Bidovce, Blažice, Čakanovce, Felsődobsza, Fony, Fügöd (2x), Geča, Gibárt, Halmaj, Haniska, Hernádbüd, Hernádkércs, Hernádszentandrás, Chrastné, Ináncs, Kiskinizs, Kokšov-Bakša, Krásna nad Hornádom, Marcinfalva, Nyíri, Olšovany, Perín, Rákoš, Ruskov, Szentistvánbaksa, Tornyósnémeti, Valaliky, Vilmány, Vyšná Kamenica, Vyšný Čaj, Zsujta
VI / 19	10,01-15,00	Abaújkér, Alsókékéd, Alsóméra, Arka, Boldogkőújfalu, Ďurkov, Encs, Felsőméra, Hernádszurdok, Hrašovík, Kráľovce , Léh, Nagybózsza, Pányok, Rankovce, Rozhanovce, Vajkovce, Vyšná Barca, Ždaňa
VII / 18	15,01-20,00	Bočiar, Felsőkékéd, Felsőregmenc + Mátyásháza, Forró, Füžérradvány, Göncruszka, Košická Polianka, Košické Olšany, Košťany + Buzice + Bernátovce, Milhost', Nižná Kamenica, Nižná Myšľa, Nižný Čaj, Nižný Olčvár, Pálháza, Seňa, Skároš, Žírovce
VIII / 12	20,01-25,00	Bačkovík, Rásonysápberencs (Beréncs), Boldog , Byster, Čaña, Füzér, Hernádcece, Nižná Barca, Pere, Sokol'any, Svinica, Vyšná Myšľa
IX / 4	25,01-30,00	Gyňov, Kechnec, Regéc, Trstené
X / 2	30,01-40,00	Byšta , Kisbózsza
XI / 1	40,01-50,00	Malý Kazimír
XII / 2	50,01-60,00	Alsóregmenc, Belža
XIII / 3	60,01-70,00	Filkeháza, Košický Klečenov, Zdobá
Σ / 121	10,51	

Uniati tvorili v Above desaťpercentnú menšinu, ktorá bola rozptýlená v takmer všetkých lokalitách. Len početnejšie lokality s gréckokatolíckou dominanciou a vplyvom sa stali sídlami farností, ktorých bolo osem: Belža, Boldog, Byšta (uniati tu vyhнали kalvínskeho kazateľa), Filkeháza, Košický Klečenov, Kráľovce, Malý Kazimír, Zdobá. Malý Kazimír mal všetky atribúty farnosti (faru a pozemky, príjmy učené presbyterovi), ale v čase vizitácie bol spravovaný z Mikházy, ktorá ležala v Zemplínskej stolici. Všetky ostatné farnosti mali svojho presbytera, okrem farnosti Boldog, ktorá bola v čase vizitácie vakantná.

Charakteristika sídel gréckokatolíckych farností							
Č.	Sídlo gr. k. farnosti	Cerkev	Latinská jurisdikcia	Presbyter	Reč	Veriaci ⁹⁴⁸	Zachovávanie latinských sviatkov
1	Belža	drevená 1732	Haniska	Peter Zitkeij	rusínska	K 20, R 81, L 6, Kalv 8, D 46	len grécke
2	Boldog	drevená 1706	Boldogköjfalu	vakancia 1,5 roka	slovenská	K 192 + 74 D, R 63 + 20 D, L 13	asi áno
3	Byšta	sv. Juraja drevená 1740 pôv. latinská	Füzér	Alexej Szkribka	maďarská slovenská	K 2, R, 55, Kalv 61, D 49	-
4	Filkeháza	áno	Füzér	Demeter Paulovicz	slovenská	R 95, K 5, D 49	ani grécke
5	Košický Klečenov	drevená starobylá	Nížná Myšľa	Ján Budinszky	rusínska	K 7, R 70, L 3, D 23	áno
6	Kráľovce	drevená sv. Jána Ev. konsekrovaná	Košické Olšany	Ignác Soltész	maďarská slovenská	K 35, R 15, L 30, Kalv 15, D 34	áno
7	Malý Kazimír	starobylá	Felsőregmenc	z Mikóházy	slovenská maďarská	K 33, R 84, Kalv 22, D 52	nie
8	Zdoba	drevená	Košické Olšany	František Győkj	maďarská slovenská	K 10, R 30, L 2, Kalv 2, D 5	slabo
	Spolu					K 304, R 493, L 54, Kalv 108, D 352	
	Priemer za sídlo					K 38, R 61, L 7, Kalv 14, D 44	

Zemplínska stolica bola oveľa významnejším gréckokatolíckym regiónom, ale aj komplikovanejším. Cirkevné dejiny regiónu sú bohaté prítomné vo vizitačnom protokole. Na Zemplíne vizitácia eviduje 450 lokalít, ktoré možno podľa relatívnej prítomnosti uniátov rozdeliť do 17 porovnateľných skupín.

Relatívna početnosť gréckokatolíkov na Zemplíne podľa lokalít (%)		
Kategória / počet	Podiel (%)	Lokality (zvýraznené sú sídla farností)
I / 32	0,00	Alsóberecki, Alsódombó, Baškovce, Bekecs, Böcs, Černocho, Hernádkak – Újsiska, Hernádnémeti, Jasenovce, Keszyéten, Lácacséke, Ladmovce, Malý Horeš, Megyaszo, Nagycigánd, Nižné Ladičkovce, Ond, Ricse, Sajóhidvég, Sárzasadány, Semjén, Slanská Huta, Slovenská Volová, Szegi, Taktaharkány, Tiszakarád, Tiszalúc, Trepec, Turcovce, Újcsanáros, Vámosújfal, Vyšné Ladičkovce
II / 29	0,01-5,00	Bodroghalom, Brestov, Černina, Dlhé n/C, Hankovce, Holčíkovce, Hrubov, Jablón, Jankovce, Karcsa, Karná, Lukačovce, Malá Bara, Malý Kamenec, Nagyzvágy, Nový Salaš, Oborín, Ohradzany, Pácin, Pavlovo, Snina, Strážne,

⁹⁴⁸ Skratky: K = katolíci, R = rusnáci, L = luteráni, Kalv = kalvíni, D = deti.

		Svätuš, Taktaszada, Tarcál, Topoľovka, Veľká Breznica, Veľopolie, Žalobín
III / 31	5,01-10,00	Belá n/C, Betlenovce, Bodrogkeresztúr, Čaklov, Ďapalovce, Erdőbénye, Erdőhorváti, Felsőberecki, Hrabovec n/L, Kamienka, Kiscsecs, Kiszrovágy, Kladzany, Koškovce, Kráľovský Chlmec, Lieskovec, Mád, Malé Trakany, Modra n/C, Ondavské Matiašovce, Rovné, Slovenská Kajňa, Szerencs , Tokaj , Udavské, Véc, Viničky, Vranovské Dlhé, Vyšná Sitnica, Zámuto, Závadka
IV / 36	10,01-15,00	Benkovce, Brekov, Čierne n/T, Hencovce, Hudcovce, Hudcovce, Jasenov, Karos, Kručov, Lubiša, Malá Trňa, Malé Raškovce, Michalany, Michalok, Monok, Nižná Sitnica, Olaszliszka, Oreské, Papín, Petraho , Petrovce, Ptičie, Sárospatak , Somotor, Staré, Stropkov, Tállya, Tolcsa, Tovarné, Turany n/O, Tušice, Veľké Raškovce, Veľký Horeš, Veľký Kamenec, Vranov n/T, Zbudské Dlhé
V / 19	15,01-20,00	Berzék, Božčice, Dobrá n/O, Felsőregmec, Giglovce , Girincs, Humenné , Chotča, Lastomír, Malá Domaša, Merník, Myslina, Slančík, Slovenské Krivé, Soľníčka, Svätá Mária, Tušická Nová Ves, Veľké Trakany, Zátin
VI / 17	20,01-25,00	Adidovce, Bánovce n/O, Bodrogkiszfalud, Cabov , Golop, Horovce, Kalša, Klin n/B, Nová Vieska p/B, Podčičva, Rad, Sátorajuhely , Slanec, Soľ, Veľká Bara, Veľká Domaša, Zemplín
VII / 17	25,01-30,00	Borša, Boťany, Budkovce, Cejkov , Čierna n/T, Gesztely, Hraň, Chlmec, Kamenica n/C, Kučín, Kvakovce, Révleányvár, Sečovská Polianka , Slanské Nové Mesto, Višňov, Vojka, Zemplínske Kopčany
VIII / 17	30,01-35,00	Bracovce , Dlhé Klčovo, Dúbravka , Kudlovce, Luhyňa, Markovce, Pakostov, Pribeník, Skrabské, Slavkovce, Slivník, Trhovište , Veľká Trňa, Vranovské Čemerné , Zemplínske Hradište , Zemplínske Jastrabie, Zemplínsky Branč
IX / 19	35,01-40,00	Bačka, Čečehov, Girovce, Kapoňa, Kelča, Komárany, Köröm, Košarovce, Malčice, Moravany, Nacina Ves, Petrikovce , Sačurov , Sírnik, Svinice, Végardó , Veľký Kazimír, Vyšný Hrušov, Vyšný Žipov
X / 13	40,01-45,00	Alsóregmec, Boľ, Kochanovce, Ložín, Makkoshotyka , Michalovce, Močarany, Nižný Hrušov, Plechotice, Pozdišovce, Sedliská , Vajdáccka, Veľké Ozorovce
XI / 16	45,01-50,00	Brehov, Hriadky, Jastrabie n/T, Kačanov, Kamoňa, Komanica, Krásnovce, Lastovce , Laškovce , Majerovce, Sliepkovce, Stráňany, Strážske , Vechec, Vrbnica, Zemplénagard
XII / 23	50,01-60,00	Baskó , Biel, Čerhov, Dvorianky, Egresh, Gruzovce, Hlinné , Hrčel, Kamenná Poruba, Kožuchov, Krivošťany, Kucany, Kuzmice, Malé Žbince, Mátyásháza, Mikoháza , Milhostov, Nižná Olšava , Nižný Žipov , Párichov, Petrovce n/L, Sečovce, Trebišov
XIII / 14	60,01-70,00	Brezina , Čeľovce , Kochanovce, Lackovce, Malé Ozorovce, Nižný Hrabovec , Poša, Pusté Čemerné , Streda n/B , Veľaty , Vilyvitány, Vojčice , Vyšný Kazimír , Zemplínsky Klečenov
XIV / 13	70,01-80,00	Bačkov , Čičava, Dámóc , Hažín n/C, Kašov, Kysta, Novosad , Petejovce , Porany , Suché, Šamudovce , Zemplínska Teplica
XV / 11	80,01-90,00	Bodrogolaszi , Bokša , Brestov n/L, Kravany, Malý Kazimír, Malý Ruskov, Rakovce n/O , Topoľany , Veľké Žbince, Vrbovec, Vyšná Radvan
XVI / 18	90,01-99,99	Borov , Dargov, Davidov , Dobrá , Falkušovce, Habura , Hatalov, Medziborce , Rudabányacska, Sopkovce , Stanča , Stankovce, Svetlice , Štefanovce , Trnávka , Voľa , Výrava , Zbehňov
XVII / 125	100,00	Banské , Brezovec, Brusnica , Bystrá, Bžany , Čabalovce , Čabiny , Čertižné , Čukalovce , Dara , Dedačov , Detrik , Drahňov, Dúbrava , Ďurďoš , Havaj , Hencelovce , Hostovice , Hrabová Roztoka, Inovce , Jakušovce , Jalová, Juskova Voľa , Kalinov, Kalná Roztoka I , Kalná Roztoka II , Klenová , Kobylnice , Kolbasov , Kolbovce , Kolonica , Komloska , Korunková , Krásny Brod , Krišťovce, Krivá Oľka, Kručov , Lácacséke , Ladomirov , Lesné , Lomné , Makovce , Malá Breznica, Maškovce , Matiaška , Mičakovce, Michajlov, Miková , Miňovce , Mrázovce, Ňagov , Nechválova Polianka , Nižná Jablonka, Nižná Oľka , Nižná Radvan, Oľšinkov , Osadné , Ostrožnica , Palota , Parihu-

		zovce, Pčoliné, Petkovce, Pichne, Piskorovce, Porúbka, Potôčky, Pravrovce, Príslop, Prituľany, Prosačov, Rafajovce, Remeniny, Repejov, Rohožník, Rokytov, Rokytovce, Roškovce, Rudlov, Runina, Ruská Kajňa, Ruská Poruba, Ruská Voľa, Ruská Volová, Ruské, Ruský Potok, Smolník, Soľník, Stakčín, Stankovce, Starina, Staškovce, Sterkovce, Strihovce, Sukov, Šandal, Šmigovec, Tokajík, Topoľa, Tovarnianska Polianka, Ubl'a, Ulič, Uličské Krivé, Úpor, Valaškovce, Valkov, Varechovce, Vavrinec, Veľká Poľana, Veľkrop, Veľký Ruskov, Vladiča, Vojtovce, Volica, Vydraň, Vyšná Jablonka, Vyšná Oľka, Vyšná Olšava, Vyšný Hrabovec, Závada, Zboj, Zbojné, Zbudská Belá, Zlatník, Zubné, Zvala
Σ / 450	38,61	

Južný a čiastočne stredný Zemplín je porovnateľný s Abovom, severný Zemplín je materským územím uniátov, kde bolo prirodzené, že takmer v každej dedine existovala samostatná farnosť a celé územie bolo konfesionálne kompaktné. Až 1/3 zemplínskych obcí bola sídlom presbytera, čím severnejšie, tým boli sídla uniatskych kňazov hustejšie prítomné. V pastorácii sa za ideálny model považuje jeden kňaz v jednej obci s jednou konfesiou. V našich podmienkach vznikol zvyk vytvárať farnosti aj pripojením susedných dedín, najmä ak boli málopočetné, ekonomicky slabé či bez vlastného sakrálného objektu. Porovnaním relatívnej početnosti uniátov v jednotlivých lokalitách so zoznamom sídel uniatskych fár/presbyterov možno konštatovať, že dedina sa stala sídlom farnosti, ak boli splnené tieto podmienky:

- (1) čím vyšší relatívny podiel uniátov v lokalite (väčšina ovplyvňovala verejný život, zvyky, slávenie sviatkov, skôr sa vyhlo konfliktom),
- (2) čím vyšší absolútny počet uniátov (výška štolárnych a lektikálnych platieb závisela od absolútného počtu veriacich, lebo presbyter i cerkev mali vyšší príjem, mohli bezproblémovjšie a pohodlnejšie existovať),
- (3) prítomnosť cerkvi (existencia sakrálného objektu bola významným morálnym symbolom, ktorý motivoval miestnu hrdosť),
- (4) zamestnanie veriacich (ekonomická sila bola dôležitá na udržanie miestnej farnosti, pretože aj menšie farnosti mohli prežiť, ak mali ekonomickú základňu; napr. výrazný rozdiel bol v pestovaní ovsa a v chove včiel),
- (5) vôľa/priazeň zemepánov (v niektorých prípadoch sa farnosť udržala len vďaka morálnej, ale aj ekonomickej podpore patrónov, ktorými boli často nekatolíci),
- (6) historický princíp (v niektorých lokalitách existovala farnosť dlho, stála tam starobylá cerkev i fara, čo boli tradície, ktoré konzervatívne mohli ovplyvniť prežitie alebo rýchle obnovenie farnosti).

K tomu treba vziať do úvahy dostatok uniatskeho kléru, pretože neprešiel špeciálnou formáciou mimo domova a povolanie sa v mnohých rodinách dedilo, celibát takmer neexistoval. V 17. storočí mali až 2/3 lokalít dvoch a viacerých presbyterov, iba 1/3 mala jediného presbytera. Napr. v roku 1657 pôsobili v Stakčíne súčasne až deväť presbyteri.⁹⁴⁹ V 18. storočí došlo k výraznému úpadku tejto praxe. Rozličné záznamy jágerských biskupov z prvej polovice 18. storočia poznajú viacero lokalít s viac než jedným presbyterom, Barkóciho vizitácia zrejme smerovala k tlaku na uniatsky klérus, aby bol v jednej lokalite len jediný presbyter, ako to bolo zvykom v latinskej cirkvi.

⁹⁴⁹ ULIČNÝ, Ferdinand: *Dejiny osídlenia Zemplínskej župy*, s. 704.

Základom cirkevnej organizácie bola farnosť. V nasledujúcom prehľade sú zvýraznené **starobylé farnosti**, ktoré existovali na Zemplíne už okolo roku 1600.⁹⁵⁰ Na prelome 17. a 18. storočia pribudlo rusínske obyvateľstvo v strednej časti stolice, napr. v okolí Vranova n/T, Trebišova a Michaloviec, príležitostnou migráciou za prácou sa šírilo aj južnejšie.⁹⁵¹ Barkóciho vizitácia z roku 1749 evidovala 153 farností (v zátvorkách sú uvedené filiálky) čiže sídel uniatskych presbyterov (kritériom bola prítomnosť presbytera alebo farského domu). Boli to lokality situované dominantne na severe župy a v podhorských polohách: Bačkov (Dargov, Kravany), Banské, Baskó, Bodrogolaszi, Bokša, Borov, Bracovce (Kačanov, Ložín), Brezina (Malý Kamenec, Veľký Kazimír), **Breznička** (Potôčky, Vojtovce), Brusnica (Krišľovce), Bžany, **Cabov**, Cejkov (Rad), **Čabalovce** (Sterkovce), **Čabiny**, Čelovce (Plechotice, Egreš), Čertižné, **Čukalovce**, Dámóc, Dara (Príslop), Davidov, Dedačov, Detrik (Dobrá n/O), Dobrá (Bačka, Biel, Pribeník), **Dúbrava** (Strihovce, Šmigovec), Dúbravka (Hatalov), Ďurdoš, Giglovce, **Habura**, **Havaj**, Hažín [Užská stolica] (Čečehov, Vrbovec), Hencelovce, Hlinné, Hostovice, Humenné (Hažín n/C, Kochanovce, Kudlovce, Lackovce), Inovce (Brezovec, Hrabová Roztoka), Jakušovce, Juskova Voľa, **Kalná Roztoka**, Kalná Roztoka, Klenová, Kobylnice (Mičakovce), Kolbasov, Kolbovce, Kolonica, Komloska (Tolcsva), **Korunková** (Soľník), **Krásny Brod** (Rokytovce), Kručov, Lácacséke (Kis-rozvágy, Veľký Horeš), Ladomirov (Michajlov), Lastovce, Laškovce (Veľké Žbince), Lesné (Suché), **Lomné**, Makkoshotyka, Makovce (Bystrá), Maškovce, **Matiaška** (Vavrinec), **Medzilaborce**, Mikoháza (Čerhov, Vilyvitány), **Miková**, Miňovce (Mrázovce), Ňagov, Nechválova Polianka, **Nižná Jablonka**, Nižná Oľka, Nižná Olšava, Nižný Hrabovec (Poša, Tovarnianska Polianka), Nižný Žipov, Novosad (Hraň, Kašov, Kysta, Novosad, Sirník, Zemplínske Jastrabie, Zemplínsky Branč), Oľšinkov, Osadné, Palota, Parihuzovce, **Pčoliné**, Petejovce, Petkovce, Petraho, Petrikovce (Kucany), Pichne, Piskorovce, Poľany (Boľ, Kapoňa, Soľnička, Svinice, Vojka, Zátín), Porúbka, Pravrovce, Prituľany (Rohožník), Pusté Čemerné, Rafajovce (Girovce, Jankovce, Košarovce), Rakovec n/O, **Remeniny** (Prosačov), **Repejov**, Rokytov, **Rudlov**, Runina, Ruská Kajňa, Ruská Poruba, Ruská Voľa, Ruská Volová, Ruské, Ruský Potok, Sačurov, Sárospatak (Vajdácska), Sátorajaujhely (Malá Trňa, Rudabányacska, Veľká Trňa), Sečovská Polianka (Stankovce), Sedliská (Podčičva), Smolník (Veľká Poľana), Sopkovce (Gruzovce), **Stakčín** (Jalová), Stanča (Úpor, Zemplínsky Klečenov), Starina, Staškovce (Vladiča), Strážske (Krivošťany), Streda n/B (Borša, Karos, Klin n/B, Somotor, Véc, Veľký Kamenec), Sukov, **Svetlice**, Szerencs, Šamudovce (Krasnovce, Lastomír), Šandal, Štefanovce, Tokaj, **Tokajík**, Topoľa, Topoľany, Trebišov, Trhovište, Trnávka (Hriadky, Kochanovce, Malé Ozorovce, Sečovce, Zbehňov), Ubl'a, **Ulič**, **Uličské Krivé**, Valaškovce, **Valkov**, **Varechovce**, Végardó, Veľaty (Hrčeľ, Luhyňa), **Veľkrop**, Veľký Ruskov (Malý Ruskov), Vojčice, Voľa, Volica (Zbudská Belá), Vranovské Čemerné, Vydraň, Výrava, Vyšná Jablonka, **Vyšná Oľka** (Krivá Oľka), **Vyšná Olšava**, Vyšná Radvaň, **Vyšný Hrabovec**, Vyšný Kazimír (Kvakovce), Závada, Zboj, Zbojné, Zemplénagard (Révleányvár), Zemplínska Teplica (Kalša, Kuzmice, Slanec, Slanské Nové Mesto), Zemplínske Hradište, Zubné, Zvala (Ostrožnica).

Vizitácia spomína 4 zaniknuté uniatske farnosti: Ostrožnica, Papín, Rafajovce, Roškovce.

Vo vizitácii nemali pridelenú farskú príslušnosť lokality, kde žilo mizivé percento uniatov, alebo sa na tieto lokality pri veľkom objeme informácii zabudlo. Nebolo to prioritou vizitácie, tá sa primárne sústreďovala na rímskokatolícku cirkevnú organizáciu. Z prístupu na skrutíniách vyplýva, že biskup FB trval na tom, aby sa nerozširoval vplyv presbyterov i kazateľov mimo ich doterajšie pôsobiská, ale okrem morálnej výzvy/zákazu tomu nebolo možné zabrániť, pretože to

⁹⁵⁰ ULIČNÝ, Ferdinand: *Dejiny osídlenia Zemplínskej župy*, s. 705-706.

⁹⁵¹ HÚSEK, Jan: *Národopisná hranice mezi Slováký a Karpatorusy s mapou a obrázky*. Bratislava : Nákladem Průdů, 1925, s. 25; ŠOLTĚS, Peter: *Tri jazyky, štyri konfesie*, s. 161-162.

nespadalo do kompetencie latinského biskupa. Obcí bez určenia uniatskej jurisdikcie bolo na Zemplíne 190: Adidovce, Alsóberecki, Alsódobcsa, Alsóregmec, Bánovce n/O, Baškovce, Bekecs, Belá n/C, Benkovce, Berzék, Betlenovce, Böcs, Bodroghalom, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Boľany, Božčice, Brekov, Brestov, Brestov n/L, Budkovce, Čaklov, Černina, Černochoy, Čičava, Čierna n/T, Čierne n/T, Ďapalovce, Dlhé Klčovo, Dlhé n/C, Draňov, Dvorianky, Erdőbénye, Erdőhorváti, Falkušovce, Felsőberecki, Felsőregmec, Gesztely, Girincs, Golop, Hankovce, Hencovce, Hernádkak – Újsiska, Hernádnémeti, Holčíkovce, Horovce, Hrabovec n/L, Hrubov, Hudcovce, Chlmec, Chotča, Jablón, Jasenov, Jasenovce, Jastrabie n/T, Kamenica n/C, Kamenná Poruba, Kamienka, Kamoňa, Karcsa, Karná, Kelča, Kesznyéten, Kiscsécs, Kladzany, Komanica, Komárany, Köröm, Koškovce, Kožuchov, Kráľovský Chlmec, Kručov, Kučín, Lácacséke, Ladmovce, Lieskovec, Ľubiša, Lukačovce, Mád, Majerovce, Malá Bara, Malá Domaša, Malčice, Malé Raškovce, Malé Trakany, Malé Žbince, Malý Horeš, Malý Kazimír, Markovce, Mátyásháza, Megyaszó, Merník, Michalany, Michalok, Michalovce, Milhostov, Močarany, Modra n/C, Monok, Moravany, Myslina, Nacina Ves, Nagycigánd, Nagyrozvágy, Nižná Radvaň, Nižná Sitnica, Nižné Ladičkovce, Nižný Hrušov, Nová Vieska p/B, Nový Salaš, Oborín, Ohradzany, Olaszliszka, Ond, Ondavské Matiašovce, Oreské, Pácin, Pakostov, Papín, Paričov, Pavlovo, Petrovce, Petrovce n/L, Pozdišovce, Ptičie, Ricse, Roškovce, Rovné, Sajóhidvég, Sárzasadány, Semjén, Skrabské, Slančík, Slanská Huta, Slavkovce, Sliepkovce, Slivník, Slovenská Kajňa, Slovenská Volová, Slovenské Krivé, Snina, Sol, Stankovce, Staré, Stráňany, Strážne, Stropkov, Svätá Mária, Svätuš, Szegi, Taktaharkány, Taktaszada, Tállya, Tarcál, Tiszakarád, Tiszalúc, Topoľovka, Tovarné, Trepec, Turany n/O, Turcovce, Tušice, Tušická Nová Ves, Udavské, Újcsanáros, Vámosújfalú, Vechec, Veľká Bara, Veľká Breznica, Veľká Domaša, Veľké Ozorovce, Veľké Raškovce, Veľké Trakany, Veľopolie, Viničky, Višňov, Volica, Vranov n/T, Vranovské Dlhé, Vrbnica, Vyšná Sitnica, Vyšné Ladičkovce, Vyšný Hrušov, Vyšný Žipov, Zámutoy, Závadka, Zbudské Dlhé, Zemplín, Zemplínske Kopčany, Zlatník, Žalobín.

Vo farnostiach pôsobili presbyteri. Barkóciho vizitácia Zemplína spomína 99 presbyterov po mene, ktorí spravovali nasledujúce farnosti: Alexovič Vasil' *Vyšný Hrabovec*, Artimovič Michal *Voľa*, Bačinský Vasil' *Bracovce*, Baluťanský Jakub *Vyšná Olšava*, Barnovič Vasil' *Tokajík*, Belag Šimon *Cejkov*, Beľo Gregor *Vyšná Jablonka*, Benedič Andej *Čabalovce*, Blažovský Ján *Veľaty*, Blechňarovský Vasil' *Tokaj*, Borankovič Vasil' *Trhovište*, Bukovský Vasil' *Végardó*, Curko Peter *Nižná Jablonka*, Červenák Ján *Dobrá*, Danielovič Juraj *Rakovec n/O*, Dobranský Vasil' *Rudlov*, Dolhai Ján *Lastovce*, Dolinský Peter *Šamudovce*, Dudinský Šimon *Juskova Voľa*, Dudinský Šimon *Nižná Olka*, Dutkovič Ján *Vyšný Kazimír*, Gaburak Alex *Zubné*, Goga Michal *Petrikovce*, Gribovský Andrej *Banské*, Gromocký Ján *Kamenná Poruba*, Gulovič Vasil' *Brusnica*, Gulovič Ján *Ruská Poruba*, Habina Ján *Petkovce*, Halašovič Ján *Strážske*, Harkaj Michal *Čičava*, Havrilovič Daniel *Humenné*, Holovač Štefan *Závada*, Hrabovský Vasil' *Giglovce*, Hricinský Ján *Varechovce*, Hubal Ján *Kalná Roztoka*, Chandovič Jozef *Porúbka*, Kločko Michal *Kolbovce*, Kohút Vasil' *Olšinkov*, Konč Gregor *Jakušovce*, Kostarovič Ján *Miňovce*, Kotovič Peter *Laškovce*, Kovejčak Teodor *Bačkov*, Kovejčak Juraj *Davidov*, Krajníkovič Gregor *Trnávka*, Krejnický Vasil' *Brezina*, Kručai Teodor *Streda n/B*, Kručai Ján *Dámóc*, Kručovský Timotej *Ruská Voľa*, Kučinský Andrej *Dúbravka*, Kurovský Juraj *Nižný Žipov*, Kurovský Ján *Čelovce*, Lastóci Teodor *Sárosata*, Lataš Daniel *Pravrovce*, Lazarovič Ján *Nižná Olšava*, Lipovič Vasil' *Krásny Brod*, Lupč Šimon *Polany*, Lupkovič Ján *Novosad*, Macoško Konrád *Korunková*, Manovský Ján *Detrik*, Markovič Teodor *Baskó*, Marunkovič Ján *Svetlice*, Matišák Ján *Štefanovce*, Mikitovič Teodor *Sopkovce*, Najmik Peter *Topoľany*, Negrebecký Ján *Vojčice*, Neznajovič Teodor *Sečovská Polianka*, Orkutai Andrej *Zemplínske Hradište*, Ortušai Ján *Bokša*, Palčík Michal *Sátorajjáyhely*, Palkovič

Lukáš *Hencelovce*, Paukovič Damián *Prituľany*, Podhájsky Ján *Ďurďoš*, Puškarský Ján *Szerencs*, Puzovič Teodor *Nechválova Polianka*, Radošický Andrej *Vranovské Čemerné*, Radvanský Vasil' *Vyšná Radvaň*, Radvanský Ján *Kolonica*, Rindoš Ján *Zbojné*, Rokytovský Matej *Rokytov*, Rulika Peter *Sukov*, Ruzilka Ján *Kručov*, Savrovský Teodor *Lomné*, Sikora Juraj *Komloska*, Sliz Ján *Staškovce*, Stanvovský Ján *Zemplínska Teplica*, Staurovský Jakub *Bžany*, Šandaj Ján *Sedliská*, Šaškovič Lukáš *Zemplénagard*, Štavrovský Ján *Sačurov*, Tarasovič Eliáš *Stanča*, Telešnický Ján *Bodrogolaszi*, Terebeši Šimon *Osadné*, Ternavský Štefan *Mikoháza*, Tibotel Štefan *Hostovice*, Trpák Jakub *Kobylnice*, Valkovský Damián *Valkov*, Viravský Jakub *Veľký Ruskov*, Vološínský Šimon *Lesné*, Zápalský Andrej *Trebišov*.

Pri ostatných lokalitách neboli uvedené mená presbyterov. V niektorých prípadoch je možné predpokladať, že mená uniatskych kňazov uvedené v zozname z roku 1746, ktorý slúžil ako podklad k Barkóciho vizitácii, je možné doplniť, ale nemáme istotu, či nedošlo k preloženiu alebo úmrtiu presbytera. Porovnaním zoznamu a vizitácie prichádzame k záveru, že niektoré mená neboli presne zapísané, lebo vznikli rozdiely medzi verziami z roku 1746 a 1749, určite však nešlo o rozličné osoby presbyterov, najmä nie v tých prípadoch, keď zapisovatelia boli odlišní a odlišne zaznamenali počuté priezvisko. Len porovnanie s ďalšími prameňmi môže ustáliť skutočné znenie niektorých mien presbyterov.

V piatich prípadoch môžeme pochybovať, či sú priezviská autentické (aj keď máme istotu o ich vernom zaznamenaní), pretože boli odvodené od lokality, v ktorej presbyteri pôsobili: Jakub a Teodor Haburský v Habure, Michal Pčelinský (príp. Pčolinský) v Pčolinom, Vasil' Radvanský vo Vyšnej Radvani, Matej Rokytovský v Rokytove, Damián Valkovský vo Valkove.

Centrom náboženského života a symbolom prítomnosti akéhokoľvek vierovyznania v lokalite je sakrálny objekt. Uniati stavali niekoľko architektonických druhov stavieb, to však kánonické vizitácie neskúmali, dôležitá bola výbava/zariadenie a stav, ktorý častokrát závisel od veku, ale aj od vzťahu miestnej komunity k nej. Klasické cerkvi boli postavené z dreva. Z vizitácie možno drevené cerkvi identifikovať v týchto lokalitách: Bačkov, Banské, Bodrogolaszi, Borov, Brezina, Brusnica, Bžany, Cejkov, Čabalovce, Čabiny, Čel'ovce, Čičava, Dedačov, Detrk, Dúbrava, Dúbravka, Ďurďoš, Havaj, Hencelovce, Hlinné, Hostovice, Hrabová Roztoka, Inovce, Jakušovce, Juskova Voľa, Kalná Roztoka, Kalná Roztoka, Klenová, Kobylnice, Kolbasov, Kolbovce, Kolonica, Korunková, Krásny Brod, Kručov, Lastovce, Laškovce, Lomné, Makkoshotyka, Malá Breznica, Maškovce, Medzilaborce, Michajlov, Mikoháza, Miňovce, Nechválova Polianka, Nižná Oľka, Nižný Hrabovec, Nižný Žipov, Oľšinkov, Osadné, Ostrožnica, Palota, Parihuzovce, Pčolíné, Petejovce, Petkovce, Petrikovce, Piskorovce, Pravrovce, Prituľany, Rafajovce, Rakovec n/O, Remeniny, Repejov, Rokytovce, Rudabányacska, Rudlov, Runina, Ruská Poruba, Ruská Volová, Ruské, Ruský Potok, Sárospatak, Smolník, Sopkovce, Staškovce, Strážske, Strihovce, Sukov, Svetlice, Šamudovce, Šandal, Štefanovce, Tokajík, Topoľa, Trebišov, Trnávka, Ubl'a, Ulič, Uličské Krivé, Valaškovce, Varechovce, Végardó, Veľaty, Veľká Poľana, Veľkrop, Vojčice, Voľa, Volica, Vyšná Oľka, Vyšná Radvaň, Vyšný Kazimír, Závada, Zboj, Zbojné, Zbudská Belá, Zemplínska Teplica, Zemplínske Hradište, Zubné, Zvala.

Cerkvi bez uvedenia stavebného materiálu, ale zrejme z klasického dreva, stáli v týchto 48 lokalitách: Baskó, Bokša, Bracovce, Bystrá, Cabov, Dámóc, Dara, Dobrá, Giglovce, Habura, Jalová, Kalinov, Kamenná Poruba, Komloska, Lácacséke, Lodomirov, Makovce, Miková, Ňagov, Nechválova Polianka, Nižná Jablonka, Novosad, Petraho, Pichne, Poľany, Príslop, Ruská Kajňa, Ruská Voľa, Sačurov, Sečovská Polianka, Sedliská, Stakčín, Stanča, Stankovce, Starina, Streda

n/B, Tokaj, Tolcsva, Tovarnianska Polianka, Trhovište, Valkov, Veľký Ruskov, Vranovské Čemerné, Vydraň, Výrava, Vyšná Olšava, Vyšný Hrabovec, Zemplénagard.

Niektoré cerkvi mali postavenú svätyňu z iného materiálu než loď. Zvyčajne išlo o prechodné obdobie, keď veriaci prestavali časť chrámu, najčastejšie najprv svätyňu z drevenej na murovanú, neskôr tak spravili aj s loďou, príp. zvolili opačný postup. Kamennodrevené cerkvi stáli v 5 lokalitách: Dávidov, Rokyto, Roškovec, Topoľany, Vyšná Jablonka.

Kamenné (murované) cerkvi stáli v 10 lokalitách: Čertižné, Čukalovce, Lesné, Matiaška, Nižná Olšava, Pusté Čemerné, Sátoraljaújhely, Szerencs, Humenné, Porúbka.

Väčšina cerkví bola od svojho vzniku postavená pre byzantský obrad. Barkóciho zemplínska vizitácia uvádza osem sakrálnych objektov, ktoré prevzali od iných cirkví: od luteránov kostoly v Lesnom a Pustom Čemernom (pred reformáciou boli katolícke), od latiníkov kostoly v Byšte, Hlinnom, Nižnej Olšave, Stankovciach, Topoľanoch a Végardó. Na druhej strane cerkev v Milhostove prevzali kalvíni.

Patrocíniá cerkví sú pomerne vzácnym údajom, ktorý niekedy chýba aj pri latinských sakrálnych objektoch. Podľa Barkóciho vizitácie boli cerkvi zasvätené svätcom a sviatkom (tajomstvám viery): (a) sv. Bazil Veľký: Hrabová Roztoka, Kalná Roztoka, Ostrožnica; (b) sv. Michal: Nechválova Polianka, Osadné, Pichne, Ruské, Ruský Potok, Smolník, *Strihovce*, Topoľa, Uličské Krivé, *Vojčice*; (c) sv. Mikuláš: *Inovce*, *Jalová*, *Kolbasov*, *Kolonica*, Tokaj, Ubl'a, Ulič, Zboj, *Zemplínske Hradište*; (d) Nanebovstúpenie Pána: *Príslop*; (e) Usnutie PM: Trebišov; (f) Narodenie PM: Dúbravka; (g) PM: Dara; (h) sv. Praxeda: *Michajlov*, *Pčoliné*. Kurzívou označené lokality dnes majú iné patrocínium.⁹⁵² Možno to vysvetliť dvojakým spôsobom: došlo k zmene patrocínia výstavbou novej cerkvi, alebo bol vo vizitácii zaznamenaný chybný údaj.

Latinská cirkev za FB bola de jure privilegovaná na papieri a de facto v lokalitách, kde pôsobila dlhšie. Musela si prejsť samostatnou etapou vybojovania si, resp. znovuzískania pozícií stratených reformáciou. Jej výhodou bola autorita katolíckeho panovníka a Svätej stolice. Väčšinou sa tak dialo na úkor protestantov. Týmto procesom znovuzrodenia nemuseli prejsť uniati, ktorí boli v 18. storočí najdlhšie pôsobiace a najpočetnejšou konfesiou na Zemplíne. Katolíci boli relatívne mladým a životaschopným spoločenstvom, kým uniati boli v istej nevýhode, ktorá nespočívala ani tak v zákonných normách, ale vo vnútornej stagnácii, ktorá u nich nastala po smrti grécky hovoriacich vladýkoch 17. storočia. Andrej Špácai je symbolom tohto javu. O istej kríze svedčí aj ekonomická neschopnosť vyprodukovať predajný a drahý tovar. Problémom bola aj nedisciplinárizovanosť veľkej časti kléru, ktorí sa podľa latinských noriem javili neposlušní, bez dôkladného vzdelania,⁹⁵³ niekedy poverčiví, ale aj laikov, ktorí sa nestarali o svojich presbyterov tak, ako to bolo samozrejmé u katolíkov alebo kalvínov a luteránov, tiež nemali prístup k vzdelaniu. Mali jedine svoj obrad⁹⁵⁴ a vlastnú bohatú kultúru a zvyky.⁹⁵⁵ Do tohto rozpoloženia (odhliadnuc od rozšírených predsudkov voči Rusínom⁹⁵⁶) s dobrým úmyslom výrazne vstúpil jáger-

⁹⁵² Porov. Schematizmus Prešovskej gréckokatolíckej metropolie 2008. Dzurovčin, Daniel (zost.). Prešov : Petra, 2008, 560 s.; Drevené gréckokatolícke chrámy na východnom Slovensku. Humenné, okolie a iné. Dzurovčin, Daniel (zost.). Prešov : Petra, 2008, 144 s.; DUDÁŠ, Miloš – GOJDIČ, Ivan – ŠUKAJLOVÁ, Margita: Drevené kostoly. Bratislava : Dajama, 2007, 128 s.; SOPOLIGA, Miroslav: Perly ľudovej architektúry. Prešov : DINO – Štátne múzeum ukrajinsko-rusínskej kultúry Svidník, 1996, 128 s.

⁹⁵³ ŠOLTÉS, Peter: Tri jazyky, štyri konfesie, s. 48-49.

⁹⁵⁴ Porov. BAZILOVIČ, Joanik: Dejiny gréckokatolíckej cirkvi v Uhorsku, s. 439.

⁹⁵⁵ Porov. ŽEŇUCH, Peter: Medzi východom a západom. Byzantsko-slovanská tradícia, kultúra a jazyk na východnom Slovensku. Bratislava : Veda, 2002, 288 s.

⁹⁵⁶ BEL, Matej: Zemplínska stolica. Bratislava : Zemplínsky valal, 2000, s. 54-57; BEL, Matej: Užská stolica. Bratislava : Zemplínsky valal, 2000, s. 25-27.

ský biskup latinského obradu FB, keď uniatom ponúkol, resp. vnútil latinský model, ktorý bol v tomto regióne osvedčený, bol potridentský a moderný.

Barkóciho vizitáciu treba napokon vidieť v rekatolizačnom a disciplinarizačnom kontexte. Pred návštevou Zemplína, Použia a Šariša jágerský biskup vydal 17. marca 1749 štatúty pre Jágerskú diecézu,⁹⁵⁷ ktoré boli potvrdené aj jeho nástupcom Karolom Esterházim v roku 1773⁹⁵⁸ a prevzal ich aj prvý košický biskup Andrej Sabo (Szabó) v roku 1806.⁹⁵⁹ FB teda vytvoril jeden z najväznejších dokumentov svojej doby pre latinskú cirkev. Počas vizitácie biskup pozorne načúval a hľadal riešenie pre uniatsku otázku. Výsledkom uvažovania bol podobne vážny dokument, ktorý vydal ako inštrukciu pre uniatskych rusnákov vo svojej Jágerskej diecéze bezprostredne po návrate z vizitácie ešte v roku 1749.⁹⁶⁰ Tým najvýraznejšie zasiahol do života uniátov, ešte viac ich priblížil latinskej cirkvi, prakticky ich zrovnoprávnil, čím pripravil (aj keď neúmyselne a nepriamo) cestu k oficiálnemu erigovaniu Mukačevskej eparchie, ktoré prišlo po dvoch desaťročiach. Barkóciho inštrukcia ako dozvuk vizitácie z roku 1749 ovplyvňuje (priamo či nepriamo) gréckokatolíkov dodnes.

⁹⁵⁷ *Statuta Dioecesis Agriensis per Excellentissimum, ac Reverendissimum Dominum Franciscum e Comitibus Barkóczy ... Edita. Agriae 1749.*

⁹⁵⁸ *Statuta Dioecesis Agriensis; Primum quidem per Excellentissimum, ac Reverendissimum Dominum Franciscum e Comitibus Barkóczy de Szala, Perpetuum in Pálóc, Episcopum condam Agriensem, Incl. Comitatum Heves, & Exterioris Szolnok Supremum, ac Perpetuum Comitem, Sacratiss. Caesar. & Apostolico Regiarum Majestatum Status Consiliarium Act. Intimum, & Excelsae Tabulae Septemviralis Assessorem Edita; Posterior autem a plurimis, quae in ea irrepserunt, mendis repurgata, & jussu Excellentissimi, Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Caroli Dei, & Apostolicae Sedis Gratia Episcopi Agriensis, e Comitibus Eszterházy de Galanta, Perpetui in Frakno, Arcium, & Dominorum Papa, Ugod, & Devecser Haereditarii Domini, Incl. Cottuum Heves, & Exterioris Szolnok Articulariter unitorum Supremi, & Perpetui Comititis, Utriusque Sacratiss. Caes. & Apost. Regiae Majest. Status Consiliarii Act. Intimi &c. &c. Una cum Ejusdem Encyclicae dictorum Statutorum confirmatoria, Publicis Typis Vulgata. Agriae, Reimp. Typis Scholae Episc. Anno M.DCC.LXXIII, s. 3 – 100.*

⁹⁵⁹ ZUBKO, Peter: *Dejiny Košickej cirkvi v prameňoch (1803 – 2006)*. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2006, dokument č. 18, s. 146-186.

⁹⁶⁰ *Barkóczy Ferencgrei püspök kiadatlan instrukciója az Egri Egyházmegye területén élő görögkatolikusok számára (1749)*. Véghseő, Tamás – Nyirán, János (eds.). Nyíregyháza : Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, 2012, 285 s.

Bibliografia

Pramene

Archívne pramene

Arcibiskupský archív Košice (Archivum Archidioecesis Cassoviensis, AACass)

Graeci ritus (GR), Tabella repraesentans Statum Ecclesiarum, et Parochialum Graeci Ritus in dimidia Parte Districtus Homonensis, prout erutus est ex Conscriptione Anni 1746, nesign., 6 s.

Graeci ritus (GR), Tabella repraesentans Statum Ecclesiarum, et Parochialum Graeci Ritus in Districtu Ujhelyiensi, prout erutus est ex Conscriptione Anni 1746, nesign., 8 s.

Kánonické vizitácie (KV), Dolný Zemplín, 1749, 294 s.

Kánonické vizitácie (KV), Horný Zemplín, 1749, 256 s.

Kánonické vizitácie, *Conscriptio ecclesiarum et Parochiarum in Inclyto Comitatu Aba-Ujvariensi per Districtum Cassoviensem peracta Anno 1746* (KV, Abov, 1746), 265 s.

Tlačené pramene

Barkóczy Ferencegri püspök kiadatlan instrukciója az Egri Egyházmegye területén élő görögkatolikusok számára (1749). Véghseő, Tamás – Nyirán, János (eds.). Nyíregyháza : Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, 2012.

ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до исторії русинов и руских церквей в був. жупе Земплинской*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 7-8 (1931), s. 1-167.

ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до исторії русинов и руских церквей в був. жупе Земплинской*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 9 (1932), s. 1-67.

ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до исторії русинов и руских церквей в був. жупе Земплинской*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 10 (1934), s. 17-120.

ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до исторії русинов и руских церквей в був. жупе Земплинской*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 11 (1935), s. 17-182.

ГАДЖЕГА, Василий: *Додатки до исторії русинов и руских церквей в був. жупе Земплинской*. Ін: *Науковий Збірник Товариства Просвіта*. Роқ. 12 (1937), s. 37-83.

Schematizmus Prešovskej gréckokatolíckej metropolie 2008. Prešov : Petra, 2008.

Statuta Dioecesis Agriensis per Excellentissimum, ac Reverendissimum Dominum Franciscum e Comitibus Barkóczy ... Edita. Agriae 1749 Statuta Dioecesis Agriensis; Primum quidem per Excellentissimum, ac Reverendissimum Dominum Franciscum e Comitibus Barkóczy de Szala, Perpetuum in Pálócz, Episcopum condam Agriensem, Inclyt. Comitatum Heves, & Exterioris Szolnok Supremum, ac Perpetuum Comitem, Sacratiss. Caesar. & Apostolico Regiarum Majestatum Status Consiliarium Act. Intimum, & Excelsae Tabulae Septemviralis Assessorem Edita; Posterior autem a plurimis, quae in ea irrepserunt, mendis repurgata, & jussu Excellentissimi, Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Caroli Dei, & Apostolicae Sedis Gratia Episcopi Agriensis, e Comitibus Eszterházy de Galanta, Perpetui in Frakno, Arcium, & Dominorum Papa, Ugod, & Devecser Haereditarii Domini, Incl. Cottuum Heves, & Exterioris Szolnok Articulariter unitorum Supremi, & Perpetui Comitis, Utriusque Sacratiss. Caes. & Apost. Regiae Majest. Status Consiliarii Act. Intimi &c. &c. Una cum Ejusdem Encyclica dictorum Statutorum confirmatoria, Publicis Typis Vulgata. Agriae, Reimp. Typis Scholae Episc. Anno M.DCC.LXXIII.

Literatúra

350. výročie Košickej univerzity. Jubilejný zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie, Košice 27. februára 2007. Hišem, Cyril – Eliáš, Štefan – Fedorková, Dáša (eds.). Košice – Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška – Teologická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2007.

BAZILOVIČ, Joanik: *Dejiny gréckokatolíckej cirkvi v Uhorsku*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2013.

BEL, Matej: *Užská stolica*. Bratislava : Zemplínsky valal, 2000.

BEL, Matej: *Zemplínska stolica*. Bratislava : Zemplínsky valal, 2000.

Biografický lexikón Slovenska I. Martin : Slovenská národná knižnica – Národný biografický ústav, 2002.

BLÁHOVÁ, Marie: *Historická chronologie*. Praha : Libri, 2001.

BODROGI, Péter – MOLNÁR, József – ZEIDLER, Sándor: *Nagy magyar kitüntetéskönyv. A magyar állam rendjelei és kitüntetései*. Budapest : Rubicon-könyvek, 2005.

BUGEL, Walerian: *Ekleziologie Užhorodské unie a jejích dědiců na pozadí doby*. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.

Čeští nekatolíci v 18. století. Mezi pronásledováním a báboženskou tolerancí. Nešpor, Zdeněk R. (ed.). Ústí nad Labem : Albis international, 2007.

Drevené gréckokatolícke chrámy na východnom Slovensku. Humenné, okolie a iné. Dzurovčin, Daniel (zost.). Prešov : Petra, 2008.

DUDÁŠ, Miloš – GOJDIČ, Ivan – ŠUKAJLOVÁ, Margita: *Drevené kostoly*. Bratislava : Dajama, 2007.

HODINKA, Antal: *A munkácsi görög-katholikus püspökság története*. Budapest : Magyar tudományos akadémia, 1909.

HRADSZKY, Josephus: *Initia progressus ac praesens status Capituli ad Sanctum Martinum e. c. de Monte Scepusio olim Collegiati sub jurisdictione archiepiscopi Strigoniensis nunc vero Cathedralis sub proprio episcopo Scepusiensi constituti*. Szepesváralja : Typis Dionysii Buzás, 1901.

HÚSEK, Jan: *Národopisná hranice mezi Slováky a Karpatorusy s mapou a obrázky*. Bratislava : Nákladem Průdů, 1925.

KÓNYA, Peter a kol.: *Konfesionalizácia na Slovensku v 16. – 18. storočí*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2010.

KÓNYOVÁ, Annamária – KÓNYA, Peter: *Kalvínska reformácia a reformovaná cirkev na východnom Slovensku v 16. – 18. storočí*. Prešov : Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2010.

Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska. Pašteka, Július (ed.). Bratislava : Lúč, 2000.

MALÝ, Karel – SIVÁK, Florián: *Dejiny štátu a práva v Česko-Slovensku do roku 1918*. Bratislava : Obzor, 1992.

NEŠPOR, Zdeněk, R.: *Náboenství na prahu nové doby. Česká lidová zbožnost 18. a 19. století*. Ústí nad Labem : Albis international, 2006.

POTEMRA, Michal – SEDLÁK, Imrich: *Demografické a kultúrne pomery košického okresu v polovici 18. storočia*. In: *Nové obzory 10*. Košice : Východoslovenské vydavateľstvo pre Múzeum Slovenskej republiky rád v Prešove, 1968, s. 197-212.

Potvrdenie jezuitskej Košickej univerzity „Zlatou bulou“ Leopolda I. 350. výročie. Súbor štúdií. Lach, Milan – Marinčák, Šimon (eds.). Košice : Centrum spirituality Východ–Západ Michala Lacka v Košiciach, 2011.

SEDLÁK, Peter: *Kresťanstvo na území Košického arcibiskupstva (od počiatkov do roku 1804)*. Prešov : VMV, 2004.

Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990) I. Martin : Matica slovenská 1986.

Slovenský biografický slovník (od roku 833 do roku 1990) V. Martin : Matica slovenská, 1992.

SOPOLIGA, Miroslav: *Perly ľudovej architektúry*. Prešov : DINO – Štátne múzeum ukrajinsko-rusínskej kultúry Svidník, 1996.

SUGÁR, István: *Az egri püspökök története*. Budapest : Szent István társulat, 1984.

ŠOLTÉS, Peter: *Tri jazyky, štyri konfesie. Etnická a konfesijná pluralita na Zemplíne, Spiši a v Šariši*. Bratislava : Historický ústav SAV, 2009.

TAJKOV, Peter: *Sakrálna architektúra 11. – 13. storočia na juhovýchodnom Slovensku*. Košice : Fakulta umení Technickej univerzity v Košiciach, 2012.

ULIČNÝ, Ferdinand: *Dejiny osídlenia Zemplínskej župy*. Michalovce : Zemplínska spoločnosť 2001.

VASIL, Cyril: *Kánonické pramene byzantsko-slovanskej katolíckej cirkvi v Mukačevskej a Prešovskej eparchii v porovnaní s Kódexom kánonov východných cirkví*. Trnava : Dobrá kniha, 2000.

ZUBKO, Peter: *Dejiny Košickej cirkvi v prameňoch (1803 – 2006)*. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2006.

ZUBKO, Peter: *Dejiny Košickej kapituly (1804 – 2001)*. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 2003.

ZUBKO, Peter: *Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia*. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku, 2009.

ZUBKO, Peter: *Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia II*. Košice : Viena-la, 2009.

ZUBKO, Peter: *Hospodárske zabezpečenie gréckokatolíckych farností Šariša a Zemplína v rokoch 1734 a 1738. Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia III*. Ružomberok : Verbum, 2012.

ZUBKO, Peter: *Katolícke farnosti na Zemplíne v 18. storočí podľa záznamov jágerských biskupov*. In: *Kresťanstvo v dejinách Zemplína. Zborník z rovnomennej celoslovenskej vedeckej konferencie, konanej 17. – 18. septembra 2010 v Michalovciach*. Michalovce : Zemplínskej múzeum Michalovce – Inštitút histórie Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, 2011, s. 175-187.

ZUBKO, Peter: *Pôsobenie Jágerskej kapituly v Košiciach*. In: *Kapituly kanonikov. Zborník príspevkov monotematického seminára s medzinárodnou účasťou z cirkevných dejín, Košice 13. marca 2003*. Zubko, Peter – Hišem, Cyril (red.). Košice : Katedra cirkevných dejín, Teologická fakulta Katolíckej univerzity, 2003, s. 33-43.

ZUBKO, Peter: *Slováci na maďarskom území Abovskej a Zemplínskej stolice (v 18. – 1. ½ 20. storočia)*. In: *Acta historica Neosoliensia*, tomus 9. Roč. IX (2006), Banská Bystrica, s. 81-97.

ŽEŇUCH, Peter: *Medzi východom a západom. Byzantsko-slovanská tradícia, kultúra a jazyk na východnom Slovensku*. Bratislava : Veda, 2002.

prof. PhDr. ThDr. Peter Zubko, PhD.

Zemplínski a abovskí uniati v Barkóczyho vizitácii

Gréckokatolíci v záznamoch latinských biskupov z 18. storočia IV

Vydalo: Verbum, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku

Hrabovská cesta 5512/1A, 034 01 Ružomberok

Prvé vydanie, 2013

Sadzba a zalomenie: Peter Zubko

Jazyková spolupráca: Mgr. Jozefína Zubková

Rozsah: 12,25 AH

Tlač: Vydavateľstvo Michala Vaška v Prešove

ISBN 978-80-561-0081-3

ISBN 978-80-561-0081-3